

ဝိပဿနာပေါင်းချုပ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဆုံးမစာ။

စိစဉ်ရေးသားသူ
'ဆရာဒေါင်း၊' ဇီးကုန်းမြို့။

တတိယ နှိပ်ခြင်း။

အမျိုးသားစာပေတိုက်၊ ရန်ကုန်မြို့။
၁၉၃၇ ခု၊ ဇူလိုင်လ။

၃၂၄၈

ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၊

ကြောင်ပန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး၊

ဦးသာဝရ ဆရာတော်၊ ဂန္ဓာရုံဆရာတော်၊

ဒီပဲရင်း ဆရာတော်

ဓမ္မစေတီ ဆရာတော် စသော

ဆရာတော်ကြီး အပေါင်းတို့၏

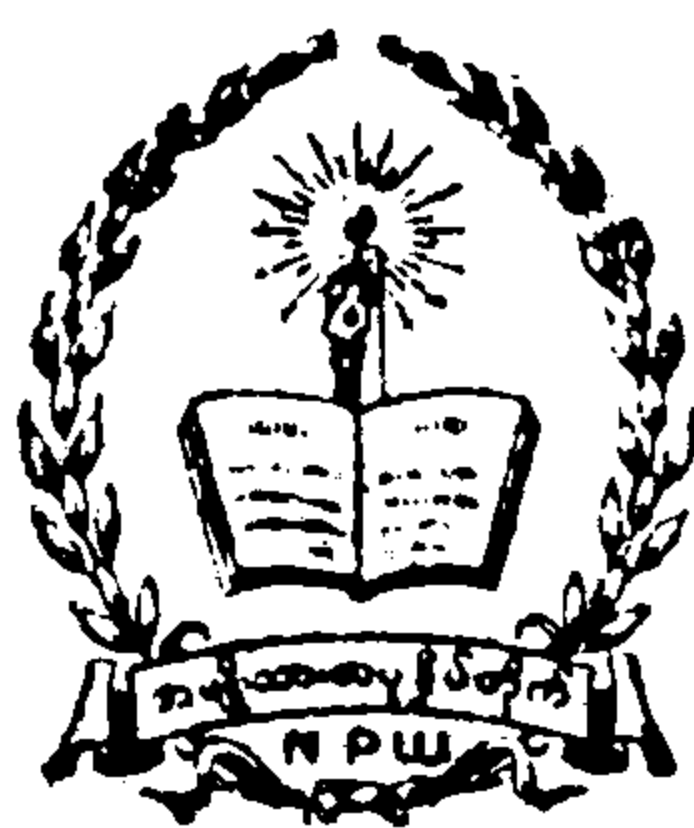
ဩဝါဒဓမ္မ အဆီအနှစ်တို့ကို ထုတ်နှုတ်၍ သဘာဝကျစွာ

အကျဉ်းချုပ် စီရင်ရေးသားအပ်သော

ဝိပဿနာပေါင်းချုပ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာ ဆုံးမစာ။

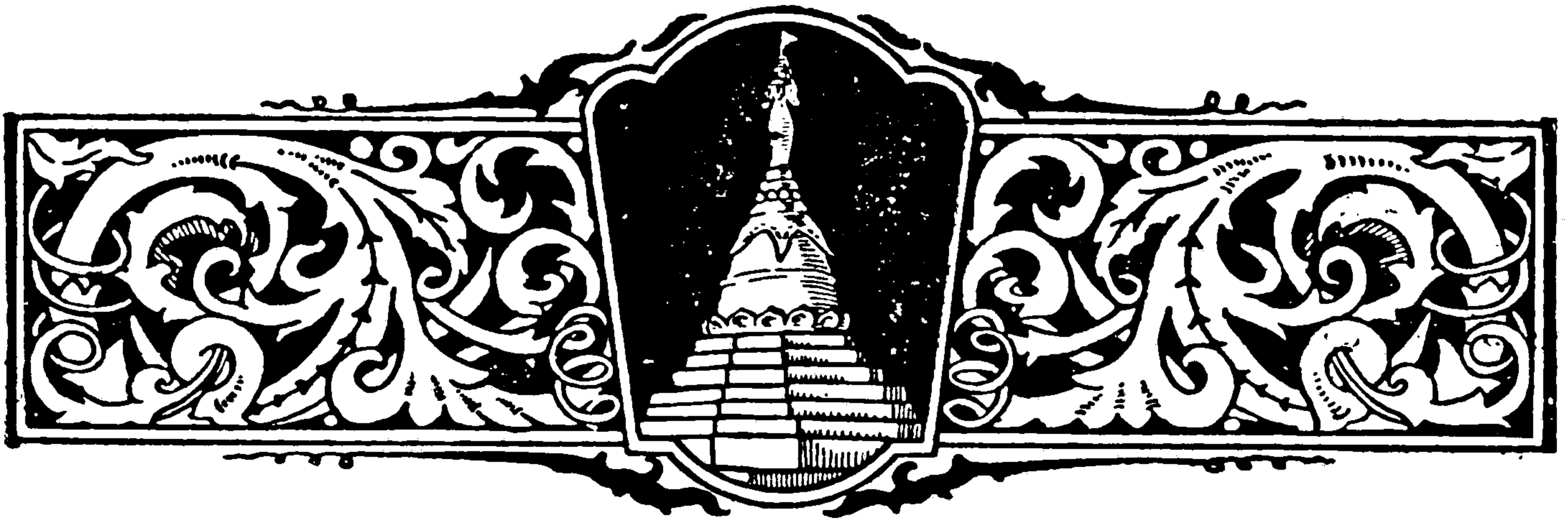
တတိယနှိပ်ခြင်း။

အမျိုးသား ပုံနှိပ်တိုက်၊

အမှတ် ၂၄၁၊ ကြည့်မြင်တိုင်အောက်လမ်း၊ အလုံစာတိုက်။

၁၃၁၂ခု။

ဝိပဿနာပေါင်းချုပ်

ဗုဒ္ဓဘာသာဆုံးမစာ။

နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဉ္စဂုဏ် အဟံ ဝန္တာမိ။

ဗုဒ္ဓေါမေဋ္ဌာတု သီသကော၊
ဓမ္မောမေဋ္ဌာတု ဟဒယေ၊
သံဃောမေဋ္ဌာတု ဟတ္ထဂေါ။ ။

ဗုဒ္ဓေါ၊ အရဟံအာဒိ၊ ကိုးဂုဏ်ရှိငြား၊ မြတ်တုရားသည်
မေ၊ သတိပဋ္ဌာန်၊ မဂ်ဉာဏ် သင်းသား၊ တပည့်များ၏
သီသကော၊ ထွန်မြတ်စေကြောင်း၊ ဦးခေါင်းထက်၌၊ ဋ္ဌာတု
ရပ်တည်တော်မူပါ အရှင်တုရား။ ဓမ္မော၊ သွက္ခာတာတိ
ခြောက်ဂုဏ်ရှိငြား မြတ်တုရားသည်၊ မေ၊ သတိပဋ္ဌာန် မဂ်
ဉာဏ်သင်းသား တပည့်များ၏ ဟဒယေ၊ စိတ်စေတနာ
နာမ်ခန္ဓာ၌။ ဋ္ဌာတု၊ ရပ်တည်တော်မူပါ အရှင်တုရား။
သံဃော၊ သုပ္ပဋိဖွံ၊ ကိုးတန်ထင်ပေါ် မြတ်ဂုဏ်တော်သည်
မေ၊ သတိပဋ္ဌာန်၊ မဂ်ဉာဏ် သင်းသား တပည့် များ၏

ဟတ္ထင်္ဂေ၊ လက္ခိယပရိ၊ ညာလကရံးဗ္ဗိ၊ ဋ္ဌာတု၊ ရပ်တည်
တော်မူပါ အရှင်ဘုရား။ ။

ဗုဒ္ဓါဒိစ္စေအနုဂ္ဂတေ၊ ဗုဒ္ဓါစန္ဒေအနုပ္ပန္နေ။

တေသံ သဘာဝ ဓမ္မာနံ၊ နာမမတ္တံ နနာယတိ။ ။

ဗုဒ္ဓါဒိစ္စေ၊ ဘုရားတည်းဟူသော နေမင်းသည်။ အနုဂ္ဂ
တေ၊ မပေါ်မထွက်သည်ရှိသော်။ ဗုဒ္ဓါစန္ဒေ၊ ဘုရားတည်း
ဟူသော လမင်းသည်။ အနုပ္ပန္နေ၊ မဖြစ်မပေါ်လာသည်
ရှိသော်။ တေသံ၊ သဘာဝ ဓမ္မာနံ၊ ထိုအဟုတ်ရှိ အမှန်ရှိ
ပရမတ္ထ၊ သဘောတရားတို့၏။ နာမမတ္တံ၊ အမည်မျှကိုလည်း
နနာယတိ၊ သိရမည်မဟုတ်။ ။

ဤကဲ့သို့ ဘုရားရှင်ပွင့်ထွက်လာ၍သာ ထင်ရှားရှိသော
တရားတော်ကို သိမြင်ကြားနာရ၏။ ထိုသို့ သာသနာတော်
ကြီးနှင့် တွေ့ကြုံဆဲအခါ၊ သူတော်ကောင်းများထံ တရား
တော်ကို နာခံမှတ်သား အားထုတ်ကြရာသည်။ ထိုကဲ့သို့
အား မထုတ်လိုက်ပါက၊ သံသရာမှာ ရှည်လျားဦးမည်။
ရှေးရှေးသော ဘဝသံသရာကလည်း ဤကဲ့သို့ တွေ့ကြုံပါ
လျက်နှင့် တရားတော်ကို အားမထုတ်ဘဲ၊ ပေါ့လျော့ကာ
နေကြသောကြောင့်၊ ဂင်္ဂါဝါဠု သဲရအမှု ပွင့်သော ဘုရား
ရှင်တို့၏ တရားကို မရဘဲ။ အကျွတ်တရား မရကြ၍သာ၊
ယခုတိုင်အောင် ကျန်ရှိနေရသည်။ ထို့ကြောင့်

ဂင်္ဂါယ ဝါဠုကာရုဏ္ဏံ၊ ပရာဇေတွာ တထာဂတာ။

အနေကာ သ သာဂကေဟိ၊ ပရိနိဗ္ဗာယိံ သု အနာသဝါ

တထာပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ ဧတ္ထကာန မဟ္တာန္တရံ၊
အပ္ပဝိဋ္ဌောဩဟာရယိ၊ တုဝံလန္တုသိ ရေဝတာ၊
ကဒါလဒ္ဓါသိ ပုနတွံ၊ ဝေရူပံသု သမယံ။ ။

ဂင်္ဂါယ၊ အစိရဝတိ၊ မဟိဂင်္ဂါ ယမုနာစသော မြစ်ကြီး
ငါးသွယ်၊ မြစ်ငယ် ငါးရာထဲ၌ ဝါလုကာဂုဏ္ဏံ၊ သဲမှုန့် သဲလုံး
တွေကို ပရာဇေတွာ၊ ရှုံးစေတော်မူ၍။ အနေကာ၊ အသင်္ချေ
ချေ၊ ဆကဲရေလည်း၊ လွန်လေမရှိ၊ များစွာဘိကုန်သော
အနာသဝါ၊ ကာမာသဝ၊ စသည်ဥသံ၊ အလုံးစုံ ကင်းကုန်
သည်ဖြစ်၍။ တထာဂတာ၊ ရှင်တော်ဘုရားသခင်တို့သည်။
သာဝကေဟိ၊ နှစ်ဆယ့်လေးသင်္ချေနှင့် ကုဋေခြောက်ဆယ်
ဗိုလ်ခြေတသိန်း၊ တွက်ကိန်းများလှ၊ ဝေနေယျ အပေါင်းနှင့်
တက္က။ ပရိနိဗ္ဗာယိံ သု၊ နိဗ္ဗာယုသိမ်း၊ ငြိမ်းတော်မူကြလေ
ကုန်ပြီ။ သပ္ပု၊ ရိသ၊ သူတော်ကောင်း၊ သုဏာဟိ၊ တရားတော်
စကား၊ နှုတ်ချိုပျားကို၊ နားစေ့စေ့ထောင်လော့။ ဧတ္ထကာနံ၊
ဤမျှ အတိုင်း အရှည် ရှိကုန်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ၊ ဘုရား
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သာဝကတို့၏၊ အဟ္တာန္တရံ၊ အပေါင်းအသင်း
အတွင်းသို့။ အပ္ပဝိဋ္ဌော၊ မဝင်နိုင်ဘဲ ရှောင်လွှဲဖယ်သံ၊ ကုန်စေ
ခဲ့၍။ ဩဟာရယိ၊ ဖြစ်ပျက်မှန်စွာ၊ သံသရာမှာ။ ကမ္ဘာ၏
သစ်ပုတ်ကဲ့သို့၊ မပြုတ်နိုင် မကျွတ်နိုင်၊ မြဲနိုင်ပါဘိ ယခု
ထက်ထိကျန်ရစ်ရ၏။ ဟေ-ခန္ဓာငါးပါးဟူသော သံသရာ၏
အနှောင်အဖွဲ့သည်၊ ဘွဲ့ချည်တုပ်နှောင်၊ မြဲအောင်ချုပ်ထား
အပ်သော၊ ယောကျာ်း မိန်းမတို့။ တဝ၊ သင်သည်၊ ဝိ၊ စက်
ဆုပ်ဘွယ်သည်။ အတ္ထု၊ ဖြစ်ပြီ။ တုဝံ၊ သင်သည်။ လန္တုသိ

ရေဝတ၊ တဏှာ၏နောက်၊ ခေါက်ခေါက်ခါခါ၊ သံသရာမှာ။
ရှက်စရာ ကောင်းစွာတကား။ ဣဒါနိ၊ ဤသာသနာတော်
နေဝန်း ထွန်းလင်းလှစွာ၊ ခုအခါ၌၊ နဝမဇဏံ၊ ဘုရား ပွင့်
တော်မူခဲ့သောခဏ။ မဇ္ဈိမဒေသ၌ ဖြစ်ရသောခဏ။ သမ္မာ
ဒိဋ္ဌိကို ရသောခဏ။ စက္ခု-သောတ မချိုတဲ့သော ခဏကို
ရပါလျက်နှင့်။ စေပမေတ္တာ၊ တရားကိုလည်းမလေ့။ မသိ
၍လည်း မကြောက်သု။ နောက်ကြွကြွ ယောင်ရောရောနှင့်
ပြောင်ချောချော ဟန်ပန်။ အကယ်၍ မေ့မေ့ လျော့လျော့
ပေါ့ပေါ့တန်တန် နေပြန်သည်ဖြစ်အံ့။ ကဒါ၊ ဘယ်တော့
ဘယ်ခါ၊ ဘယ်ကမ္ဘာမှာမှ၊ ပုန၊ တဖန်၊ ဝေရူပံ၊ ဤသို့
သဘောရှိသော။ သုတမယံ၊ အခါကောင်း အခါမြတ်ကြီးကို
တွံ၊ သင်သည်။ လဒ္ဓါယိ၊ ရချေဦးမည်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့
အတ္တနံ၊ မိမိကိုယ်ကို၊ စောဒေတွာ၊ တစ်မိမိမိအောက်မေ့။
တဋ္ဌေဋ္ဌဆင်ခြင်၊ အပြစ်တင်ကာ စောဒနာ၍။ တုမေ၊
သင်တို့သည်။ ဝိပဿနာယ၊ အနိစ္စ-ဒုက္ခ-အနတ္တ ဟူသော
ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ယုဉ္ဇထ၊ အားကုန်သွန်၍။ အလွန်
ကြိုးပန်းကြကုန်လော့။ ။

ဟူသောအရ၊ သံဝေဂ ဖြစ်ပွား၍။ ဝိပဿနာတရားကို
အားထုတ်ဆင်ခြင်၊ အလုပ်ခွင်သို့ဝင်သောသူမှာ၊ ဥပမာကား
မြင်းမိုရ်တောင်ထိပ်၌ အိပ်လိုသော ယောက်ျားသည်၊ မြင်း
မိုရ်တောင်ကြီး အဘယ်မှာ ရှိသနည်းဟု မေးလေရာမှ
သိသောသူက၊ မြင်းမိုရ်တောင်ဆိုတာ မြောက်မှာ ရှိသည်
ဟု ပြောလေငြားလျှင်။ မြင်းမိုရ်တောင်သွား ယောက်ျား

သည်။ ဤသို့သိရာ၏။ မြောက်ဆုံးမှ မြင်းမိုရ် တောင်သို့ ရောက်မည်။ မြင်းမိုရ်တောင်သို့ ရောက်မှလည်း မြောက်ဆုံးမည်ဟု သိသောအားဖြင့်၊ ဖနောင့်နှင့် တင်ပါး တသား တည်းသာ သွားလေရာ၏။ မြင်းမိုရ်တောင်ထိပ်သို့ ရောက်သောအခါ။ ရှေ့နောက်ဝဲယာ လေးမျက်နှာတို့သည်၊ အရှေ့ အနောက်။ မြောက် ခေါ် စရာမရှိ။ တောင်အရပ် အဘိသာ ရှိသကဲ့သို့။ ထို့တူပမာဏ အနိမိတ္တ အပ္ပဏိဟိတ သုညတ ဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာန်တရားကို လိုလားသော အမျိုးကောင်း သားသမီးများမှာ။ ဝိပဿနာဖြစ်သော အနိစ္စစစ်၊ ဒုက္ခစစ်၊ အနတ္တစစ်ကို သိမြင်မှသာ သုံးဆွဲတရူာ သတ္တဝါ၌။ သာယာ သောအရိပ် နိမိတ်ခပင်း အကုန်ကင်းမည်။

ဥပမာ-ဥပမေယျ။ ဟပ်၍ ပြသော်ကား။ ။ နိဗ္ဗာန်ကို လိုလား၍ ဝိပဿနာတရားတော်ကို အားထုတ်ကြသောသူ ရှင်ရှင် လူလူ၊ ဟူသမျှ တို့သည်။ မြင်းမိုရ်တောင် သွား ယောက်ျားတို့နှင့် တူ၏။ “လေးကျွန်းလုံးမြောက်-မြင်းမိုရ် ဆောက်” စကားကဲ့သို့၊ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ် တရားသည်။ မြင်းမိုရ်တောင်ထိပ်နှင့်မခြား အလားတူ၏။ ဘုံသုံးဖြာမှာ သာယာအပ်သော သတ္တဝါ အရိပ် နိမိတ်နှင့်တကွ။ ခုဝ သုဘ-သုခ-အတ္တ-သာရ လေးလုံး၊ ကင်းသုဉ်း ခြင်းသည် မြင်းမိုရ်တောင်ထိပ်သို့ရောက်၍၊ အရှေ့ အနောက် မြောက် ဆုံး။ မြောက်သုဉ်းသည်နှင့် တူ၏။ ။ မြင်းမိုရ်တောင်ထိပ် ပေါ်မှာ အိပ်ပျော်သည်နှင့်ကား၊ နိဗ္ဗာန်ရ-ဘုရား ရဟန္တာ များနှင့် တူ၏။ မြင်းမိုရ် စကားကို ပြောကြား သောသူနှင့်

ကား။ နိဗ္ဗာန်တရားကို ဟောကြားတော်မူသော ဘုရား စသော သူတော်ကောင်းအပေါင်းနှင့်တူ၏။

ယခုအခါ-မြင်းမိုရ်ထပ်ပေါ်မှာ၊ အိပ်ပျော်သည်နှင့်မခြား နိဗ္ဗာန်တရားကို လိုလားသော အမျိုးကောင်း သားသမီးများ မှာ၊ သဗ္ဗေသင်္ခါရာအနိစ္စာ။ သဗ္ဗေသင်္ခါရာဒုက္ခာ။ သဗ္ဗေဓမ္မာ အနတ္တာဟု ဝိဇ္ဇာသုံးဝ၊ အဆုံးအမကို သိနားလည်ရမည်။

ကုသိုလ် ကံကောင်း ထောက်မ၍ သာသနာတော် အတွင်း လူ့ဘဝကိုရကြသော ဗုဒ္ဓဘာသာ မှန်သမျှသည် အပါယ်ဘေးဆိုးကြီးမှ လွတ်မြောက်အောင် ကြိုးပမ်း အား ထုတ်ရန်မှာ။ အလွန်အရေးအကြီးဆုံးသော ကိစ္စကြီး ဖြစ် ပါသည်။ အပါယ်ဘေး သံသရာဘေးတို့မှ လွတ်မြောက် ရန်မှာ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိကို ပယ်နိုင်မှ လွတ်နိုင် ပြတ်နိုင်မည့် အကြောင်း ရှင်တော် ဘုရား ဟောကြား ထားသည်ကို ရဟန်း ရှင်-လူတိုင်းပင် သိကောင်း သိကြပေလိမ့်မည်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ပယ်သတ်နိုင်ရန်အကြောင်းမှာ။ ရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ်၊ ပညတ် ပရမတ် သစ္စာလေးရပ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စသည့် တရားတို့ကို ဘုရားရှင်အလိုတော်အတိုင်း သိနား လည်၍။ ယောနိသော မနသိကာရ ဖြစ်အောင် ကြိုးပမ်း အား ထုတ်ရန် လိုပေသည်။ မြတ်စွာဘုရား သက်တော် ထင်ရှား ကိုယ်တော်တိုင် မရှိသော်လည်း၊ မြတ်စွာဘုရား အလိုတော်ကျအတိုင်း၊ ယထာဘူတ ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ ဟောပြော ဆုံးမနိုင်သော ကလျာဏမိတ္တ-ဥပနိဿု ဆရာ ကောင်း ဆရာမြတ်ကိုစုံစမ်းရှာကြံဆည်းကပ်၍ ထိုဆရာ၏

ဆုံးမ ဩဝါဒ နည်းနိဿယကို နာခံမှတ်သား ကျင့်ကြံ အားထုတ် နှလုံးသွင်းမှသာလျှင်၊ ဘုရားရှင်၏ အဘိဓမ္မာ တရားတော်ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ သိနားလည်၍ လိုရာသို့ ဆိုက်ရောက်နိုင်ပေမည်။

သောတာပန်ဖြစ်ခြင်း အင်္ဂါလေးပါးကိုပြုစေ၏။
သုခါပါဓေယပါဠိတော်။

စတ္တာရိမာနိဘိက္ခဝေသောတာပတ္တိယင်္ဂါနိ။ ။ကတမေစတ္တာရော၊ သပ္ပုရိသ သံသေဝေါ၊ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ၊ ယောနိသော မနသိကာရော၊ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိတိ။

ဘိက္ခဝေ၊ သံသရာဝဋ်၊ ကျော့ကွင်းညွတ်မှ။ ကင်းလွတ်လိုငြား အိချစ်သားတို့။ စတ္တာရိမာနိ၊ လေးပါးသော တရားတို့သည်။ သောတာပတ္တိယင်္ဂါနိ၊ သောတာပန် ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းအင်္ဂါတို့ပေတည်း။ ကတမေစတ္တာရော၊ အဘယ်အကြောင်းတရား လေးပါးတို့နည်း ဟူမူကား။ သပ္ပုရိသ သံသေဝေါ၊ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာ ဓာတ် သစ္စာတို့၌ ကျွမ်းကျင် လိမ်မာသော သူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းပေါ်ရခြင်း တပါး။ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ၊ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာ ဓာတ် သစ္စာတို့နှင့် စပ်သော တရားစကားကို ကြားနာ-နာခံမှတ်သား သင်ကြားရခြင်း သည်လည်းတပါး။ ယောနိသော မနသိကာရော၊ ရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ်၊ ခန္ဓာဓာတ် ပရမတ် တရားတို့ကို မြင်အောင် ထင်အောင်၊ အသင့်အတင့် နှလုံး သွင်းရခြင်းသည်လည်း တပါး။ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိ။ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်တရား

ဗုဒ္ဓဘာသာဆုံးမစာ

တို့ကို ရခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ပယ်
ရှားရခြင်းလည်း တပါး။ ဣတိစတ္တာရိ၊ ဤလေးပါးသော
တရားတို့သည်။ သောတာပတ္တိယင်္ဂါနိ၊ သောတာပန် ဖြစ်
ခြင်း၏ အကြောင်းအင်္ဂါပါပေဘည်း။

ထို့ကြောင့်- “သူတော် ဆည်းကပ်။ မြတ်တရားနာ။
သင့်ရာစိတ်ထား။ မဂ်အားလျော်ဘိ။ ဒိဋ္ဌိကိုခွါ။ ဤလေးဖြာ
သောတာပန်စစ် ဖြစ်ကြောင်းတည်း” ဟု စပ်ဆိုပေသည်။

မဂ်ဖိုလ်ကို အလိုရှိကြသော သူတော်ကောင်း အပေါင်း
တို့သည်။ ရှေးဦးစွာ အရေးအကြီးဆုံး၊ အချက်လေးပါး ဖြစ်
ပေသည်။ ဤအချက်လေးပါး အမျိုး မကိုက်လျှင်၊ မဂ်ကို
ဖိုလ်ကို နိဗ္ဗာန်ကို မရနိုင်ဟု မှတ်ပါလေ။ ရွှေငွေကို အလို
ရှိက ရွှေငွေရှိသောသူ၏ထံ ဆည်းကပ်ရဘိသကဲ့သို့၎င်း။
မဂ်ပညာ ဖိုလ်ပညာ အလိုရှိက၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်
အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာ ဖြစ်အောင် ဟောပြောနိုင်သော ရုပ်နာမ်
ခန္ဓာတို့၌ ကျမ်းကျင် လိမ်မာသော သူတော်ကောင်းကို
ပေါင်းဘော်ရပေသည်။

အပေါင်းမှား၍။ ဆရာမှား၍။ ကျား၊ ငါး၊ ကြောင်၊ ကြွက်
ဖြစ်ချက်ထူးဆန်း၊ ရဟန်းကြီး ကပိလကိုလည်း။ ဓမ္မပဒ
ပါဠိတော်တွင် ရှုရမည်။ ။ ရာဟုလာ အလောင်း ဆရာ
ပေါင်း မှား၍။ နဂါး ဖြစ်သည်ကိုလည်း စဉ်းစားပါလေ။
ဝိရူရ ဇာတ်တော်တွင်၊ ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်သော ဆရာ
မှား၍ တပည့်များ၊ နဂါး၊ ဂဠု၊ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ရခြင်းကိုလည်း
စဉ်းစားပါလေ။ ။ အဝတ်ဖြူ ဆင်တူတာနှင့် ဘိုးသူတော်

ကိုချက်တီးမှတ်၍။ သွီးအပ် မှားသလိုလည်း ရှိတတ်သည်။
ဟောကြားသော စကားသံ။ တရားသံကိုမစွဲ။ အဝတ်ကို
စွဲလိုက်လျှင် အလွဲလွဲ အချော်ချော် ဖြစ်တတ်သည်။ ပညာ
ရှိတို့ စဉ်းစားကြပါကုန်။

သူတော်ကောင်းက ဟောပြော ပြသသော ရုပ်နာမ်
ခန္ဓာ ဓာတ်သစ္စာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စသော တရားများကို
ကြားနာ နာခံမှတ်သား သင်ကြားရမည့် ဆိုပါလျက်။ ဒါန
သီလ သမထ တရားကို သင်ကြား၍နေလျှင် အချိုးမကိုက်
လွဲတတ်သည်ဟုမှတ်။ အသင့်အတင့် နှလုံးသွင်း ဆိုသော
စကားသည်။ မိမိက စဉ်းစဉ်းစားစား စိတ်ကောင်း နှလုံး
ကောင်းဖြင့် ရုပ်ပေါ် နာမ်ပေါ် ခန္ဓာပေါ်မှာ ထားရမည်
ဆိုပါလျက်၊ ကဲ့ရဲ့ ရှုတ်ချ ပြစ်တင်၍ စိတ်ထားလျှင် အချိုး
မကိုက်၍ မဂ်ဖိုလ် မရနိုင်သေးဟုမှတ်။

ရုပ်နာမ် ခန္ဓာ ဓာတ် သစ္စာတို့ကို ဟောပြောနိုင်သော
သူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းမိခြင်း။ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ဓာတ်
သစ္စာတို့ကို မိမိက ကြားနာ။ နာခံ မှတ်သား သင်အံလေ့
ကျက်ခြင်း။ မိမိစိတ်ကို ကောင်းစွာ အသင့်အတင့် နှလုံး
သွင်းနိုင်ခြင်း။ ဤ အင်္ဂါ သုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံ သော်လည်း
မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်တရားတော်မြတ်ကို ရခြင်း၏
အကြောင်းဖြစ်သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိတရားကို မပယ်မသတ်
လိုက်က မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို မရနိုင်။ ဤအင်္ဂါလေးပါးတရား
တပါးပါးပျက်ကွက်က မရနိုင်ဟူ၍ မှတ်ပါလေ။ အရေး

အကြီးဆုံး အချက် ဖြစ်သည်။ မဂ်ဒိုလ်ကို အလိုရှိသော သူတော်ကောင်းတို့ ကြပ်ကြပ် စဉ်းစားတော်မူကြပါကုန်။

သောတာပတ္တိမဂ် ဆိုသော စကားသည်။ မဂ္ဂေါ၊ သံသရာနယ်စခမ်းမှ ထွက်လမ်း တည်းဟူသော ခရီး အစသို့ သောတာပတိစီးဝင်ခြင်းသည်။ ပတ္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ အိပ္ပိယံ ဗမာစကားသက်သက် ပြန်ဆိုလျှင်၊ နိဗ္ဗာန်ကို သွားသော လမ်းစသို့ ရောက်သောသူ ဟု ခေါ်သည်။ တနည်း၊ သောတာ၊ နား။ မဂ္ဂ၊ မဂ်တရား။ ပတ္တိ ရောက်ခြင်း။ အိပ္ပိယံ သံသရာကို ထွက်တတ်သော မဂ်တရား နားကို ရောက်သူ ဟု ခေါ်သည်။

သံသရာ ထွက်ကြောင်း တရား နားကို ရောက်လျှင်။ သောတာပန် ဖြစ်မည်လောဟု မေးစရာ ရှိပါ၏။ နားကို ရောက်ရုံကြားရုံမျှနှင့်မဖြစ်နိုင်။ သောတာပန်ဖြစ်တတ်သော နည်းလမ်းအစဉ်ကို နားမှာ ကြားသည့်အခိုင်း မိမိစိတ်က ပယ်ရမည့်တရားကိုပယ်။ ယူရမည့်တရားကို တခါတည်း အစွဲအမြဲ သူလိုက်မှ သောတာပန်ဖြစ်မည်ဟူ၍မှတ်ပါလေ။

သောတာပန် မဖြစ်နိုင်ဘူး ဆိုသော လှ-ရှင်-ရဟန်း များမှာ သူတို့၏ နား၌ ဒါန-သီလ-သမထ တရားကို ၊ များ များကြီး ကြားရ၍ ဒါန-သီလ-သမထကို စွဲသဖြင့်။ ၊ မဂ် တရားနှင့် လွဲနေသူများဖြစ်၍ သောတာပန် ဖြစ်နိုင်သော နည်းလမ်း တရားစကားများကို ကြားလျှင်။ တီကို ဆား ပက်မိသလို။ တွန့်ကာတွန့်ကာ နောက်ဆုတ်၍ သွားတတ် သည်တကြောင်း။ မဂ်တရားကို အလွယ်ဆုံးနည်းလမ်းဖြင့်

ရနိုင်အောင် ဟောပြောပြသနိုင်သော သူတော်ကောင်းကို ဖြစ်မှား၍ မဂ္ဂန္တရယ် သင့်နေခြင်းတကြောင်း။^၇ ဤကဲ့သို့ ဖြစ်မှား တတ်သော အကြောင်းတွေ များခြင်းကြောင့် သောတာပန်မဖြစ်နိုင်ဟု မှတ်ပါလေ။

သောတာပန် အလုပ်သည်။ လွယ်လွယ်ကူကူနှင့် ဖြစ်နိုင်ကြောင်း။ မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်မှ ယခုတိုင် သောတာပန် ဖြစ်သူ လူ-ရှင်-ရဟန်းတို့သည်။ ဝိပဿနာ ဘာဝနာ တရားကို ကျင့်ကြံ ပွားများ၍ သောတာပန်ဖြစ် သည်မရှိ။ တရားနာရင်းသော်၎င်း သောတာပန်ဖြစ်သည်။ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတို့ကို သင်ကြား လေ့လာရင်း-ကလျာဏပုထုဇဉ် အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီး၍ သောတာပန်ဖြစ်ခြင်း။ ဤကဲ့သို့ ပုဂ္ဂလဒိဋ္ဌာန် ကြောင်း များ။ ဓမ္မဒိဋ္ဌာန်ကြောင်းများ၌ များစွာ ဝေ့ရှိရလေသည်။ သောတာပန် ဖြစ်လို၍ ဝိပဿနာကို ပွားများလျှင်၊ ထိုသူ သည် ဖြစ်လျှင် သကဒါဂါမ်၊ အနာဂမ်၊ ရဟန္တာအထက် မဂ်တပါးပါး၌ တည်သည်။ မဖြစ်လျှင်၊ ပုထုဇဉ်အကိုင်း နေသည်။ ဘယ်မဂ်ကိုမှ မရ ဖြစ်သည်။

ဘယ်အတွက်လဲ ဟု ဆိုလျှင်။ မဂ်လေးပါး တရား၌ သောတာပတ္တိ မဂ်သည်။ အောက်မဂ်ဖြစ်၍ ဒိဋ္ဌိသတ် ဖြစ် သည်။ အထက် မဂ်သုံးပါးသည်။ တဏှာသတ် ဖြစ်သည်။ တဏှာဆိုသော တရားသည်။ မိမိကို အားကုန် တွယ်တာ သာယာကပ်ငြိခြင်း လက္ခဏာ ရှိခြင်းကြောင့်။ ဘာဝေတဗ္ဗ တုမ္မိ၊ ဘာဝေတဗ္ဗကိစ္စဖြစ်၍ ဝိပဿနာတရားဖြင့် ပွားများမှ

ရနိုင်သော အထက် မဂ်သုံးပါး ဖြစ်သည်။ သောတာပန် ဆိုသော အောက်မဂ်တပါးသည်။ ဒဿနဘုမ္မိ ဒဿနကိစ္စ ဖြစ်၍ မိမိ၌ အယူမှား၊ အမှတ်မှား၊ အမြင်မှား၊ အကင်မှား ပျောက်လျှင် စင်ကြယ်လျှင် ပြီးလေတော့သည်။

ဥပမာ-လူတယောက်သည်။ မိမိနေသောအိမ်ကို ရွှေနန်း ရွှေအိမ်ဟု အထင်မှား၊ အမြင်မှား၊ အမှတ်မှားခြင်း တချက်။ ၎င်းအိမ်ကို ငါ့အိမ်ဟု သာယာဝိတုဝယ်တာကပ်ငြိခြင်းတချက် ဤအချက် နှစ်ချက်နှင့် နေသောသူကို ပညာရှိ ပုဂ္ဂိုလ် တယောက်က ရွှေနန်းရွှေအိမ် မဟုတ်။ ဓာတ်လေးပါးအိမ် ဟုတ်ကြောင်း ထင်ရှားစွာပြသဖြင့်။ မိမိညွှန်၍ အမြင် စင် ကြယ်၍ အထက်ထက်က အမှတ်မှား၊ အယူမှား၊ အမြင်မှား အထင်မှား။ ရွှေနန်းရွှေအိမ်ပျောက်၍ အမြင်မှန်။ အမှတ်မှန် အယူမှန်။ ဓာတ်လေးပါး အိမ်ဘဲ ဟုတ်သည်ဟု သိခြင်း တချက်။ ။

ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်က ဤအိမ်ကို မင်းပိုင်သည့် အိမ်မဟုတ် သင်္ခါရက ပိုင်ကြောင်းကို ကျကျနန ပြောဟောသဖြင့်။ မိမိ ပိုင် အိမ်မဟုတ်၍ သာယာ ခင်တွယ်ခြင်း တဖြည်းဖြည်း ခေါင်းပါး၍ ၎င်းအိမ်ကို ပြတ်ပြတ် တောက်တောက်။ စွန့် လွှတ်နိုင်ခြင်းတချက်။ ဤဥပမာကဲ့သို့ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤမိမိခန္ဓာကြီးကို ငါကောင်။ ပုဂ္ဂိုလ်ကောင်။ သတ္တဝါ ကောင်။ မိန်းမကောင်။ ယောက်ျားကောင်။ နတ်ကောင်။ ခွေးကောင်။ လူကောင် စသည်ဖြင့် ဖြစ်ကောင်းဖြစ်ကောင်းသော

ဘဝတို့၌ အထင်မှား။ အမြင်မှား။ အမှတ်မှား။ အယူမှား
မှား၍နေသောသူနှင့် မိမိနေသောအိမ်ကို ရွှေနန်းရွှေအိမ်ဟု
အထင်အမြင် အမှတ် အယူ မှားနေသော သူနှင့် တူ၏။
ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်က ရွှေနန်း ရွှေအိမ် မဟုတ်။ ဓါတ်လေးပါး
အိမ် ဟုတ်ကြောင်းကိုပြ၍ ယုံကြည်သဖြင့်။ ရွှေနန်း ရွှေအိမ်
အမှတ် ပျောက်၍ ဓါတ် လေးပါးအိမ် ရောက်သူနှင့်
သောတာပန် ဖြစ်သူနှင့် တူ၏။

ဘယ်အတွက် တူသလဲဆိုလျှင်။ ကမ္ဘာကမ္ဘေ သင်္ချေ
သင်္ချာက လူနတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါဟု ငါငါ ထင်ချက်
သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အယူမှားကြီး အထင်မှားကြီး အမြင်မှားကြီး
သည်။ မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်တွင်း၌ ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်
တို့၏ တရားစကားကို နာခံ မှတ်သားရသောအခါဖြစ်စေ။
မိမိက အပါယ်ဘေး။ သံသရာ ဘေးဒုက္ခ အပေါင်းကို
ကြောက်ရွံ့၍ သံသရာမှ ထွက်ကြောင်း လမ်းကောင်း
တရား တည်းဟူသော ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာ၊ အာယတန ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ်တို့ကို သင်ကြားလေ့လာ တတ်မြောက်၍ ကလျာ
ဏ ပုထုဇဉ် ဖြစ်၍သော်၎င်း။ ဤခန္ဓာကြီးကို ငါကောင်
မိန်းမကောင်။ ယောက်ျားကောင် အမှတ်ပျောက်၍ ရုပ်
ကောင်၊ နာမ်ကောင်၊ ခန္ဓာ ငါးပါးကောင်၊ ဓာတ်လေးပါး
ကောင်၊ ဓာတ်တဆယ့်ရှစ်ပါးကောင်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကောင်
ဟု တချချသော ဓာတ်ကောင် အနေနှင့် ထင်ယူ မြင်ယူ မှတ်
ယူသူကိုပင် ဒိဋ္ဌိကွာ၍သောတာပန်ခေါ်ရသည်ဟုမှတ်လေ
ဤခန္ဓာကြီးကို ငါပိုင်ခန္ဓာ။ ငါ့ဥစ္စာဟု သာယာ ကပ်ငြိခြင်း

တန်းလန်းငိုသေးသော သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ကို မိမိပိုင်
 ခန္ဓာမဟုတ်ကြောင်း။ ပညာရှိ ပုဂ္ဂိုလ်က ဟောပြော ဆုံးမ
 သဖြင့်။ ထိုသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပညာရှိ ဆုံးမသည့်
 အတိုင်း ကေန မိမိပိုင် ခန္ဓာမဟုတ်ကြောင်း သိငြားသော်
 လည်း။ ကာမဂုဏ်ငါးပါး ခံစား စံစားမှုကို တခါတည်း
 အပြတ်မပယ်နိုင်သေးခြင်းကြောင့်။ တဖြည်းဖြည်း ပြတ်ရန်
 သော်၎င်း။ မြန်မြန်ခင်တွယ်ခြင်း တဏှာ ပြတ်အောင် သော်
 ၎င်း။ ဝိပဿနာကို ပွားများရသောသူနှင့် ရှေးနန်း ရှေးအိမ်
 သည်။ ငါ့အိမ်၊ ငါ့ဥစ္စာဟု သာယာ တွယ်တာခြင်း ရှိသော
 သူကို ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်က သင်္ခါရအိမ်ဖြစ်ကြောင်း ဟောပြော
 သိသဖြင့်။ မိမိပိုင် အိမ် မဟုတ်ကြောင်း သိသော်လည်း။
 ထိုအိမ်ကို မစွန့်လွှတ်နိုင်သောသူနှင့် တူ၏။ ဘယ်အတွက်
 မစွန့်လွှတ်နိုင်သလဲဆိုလျှင်။ ထိုသူသည် ထိုအိမ်ကို အဖို့ပြု၍
 အသက်မွေးခြင်း။ နေခြင်း ထိုင်ခြင်း။ အမှုများစွာ ရှိသေး၍
 တခါတည်း မစွန့် နိုင်သည့်အတွက်။ စွန့်နိုင်ရန် ၎င်းအိမ်
 ကိုအပြစ် များများ တွေ့ရှိအောင် မကြာ မကြာ ရှုကြည့်
 နေသူနှင့်လည်းတူ၏။ ထို့ကြောင့်- သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်
 သည်။ ဤခန္ဓာကြီးကို ငါကောင် အမှတ် ပျောက်၍ ဝတ်
 ကောင်ဟု မှတ်ယူမှုမျှသာ ရှိသေးသည်။ ငါ့ကိုယ်။ ငါ့ခန္ဓာဟု
 သာယာ တွယ်တာ ကပ်ငြိမှု တဏှာ။ တန်းလန်းပင်ရှိသေး
 သည်ဟု မှတ်ပါလေ။ ။ထို့ကြောင့်-

အမှန်မလိုက် အမှားလိုက်၊ အချက်လက်စ မသတ်ကြ
 ဝင့်မှ ဘယ်သို့ ထွက်မည်နည်း။

အမှားမလိုက် အမှန်လိုက်မှ၊ အမိုက် ကင်းပျောက်
အလင်းရောက်၍၊ ခေါက်ခေါက်ခါခါ သံသရာ၊ မြန်စွာဝင့်မှ
ထွက်မည်တည်း။

အဓိပ္ပာယ်ကား။

ဝင့်၌ လည်စေတတ်သော ငြူစူခြင်း။ စောင်းမြောင်း
ခြင်း (ဝါ) ဆောင့်ခြင်း အောင့်ခြင်း။ မျက်စောင်းထိုးခြင်း
နှုတ်ခမ်းစူခြင်း။ တဘက်သားတို့အား စောင်းမြောင်း ရိပ်
ချိပ်၍ ပြောဆိုခြင်းစသော (ဣဿာ)။

ဝန်တိုပိတ်ပင်ခြင်း။ (ဝါ) အစား၌ဝန်တိုခြင်း။ အဝတ်၌
ဝန်တိုခြင်း။ အိပ်ယာ နေယာမှစ၍ အရိပ် အာဝါသတို့၌
ဝန်တိုခြင်း။ ရွှေငွေစသော အသုံးအဆောင်တို့၌ ဝန်တိုခြင်း။
ရအပ်သော လာဘ်လာဘ တို့၌ ဝန်တိုခြင်း။ ဤသူကို
မပေးနှင့်၊ ဤသူကို မကျွေးနှင့်၊ ဤကိုယ်တော်ကို မဇ္ဈနှင့်
စသည်ဖြင့် ပိတ်ပင်ခြင်း (မစ္ဆရိယ)။

သူတပါး၏ စည်းစိမ်ကို မိမိစည်းစိမ်ဖြစ်လိုခြင်း။ (ဝါ)
အလွန်လောဘကြီးလှ၍ မတရားသဖြင့် လိုချင်ခြင်း။ ခိုး၍
ယူခြင်း။ လိမ်၍ယူခြင်း။ တရားဆင်၍ အနိုင်အထက်ငြင်းခုံ
လုယူလိုခြင်း (အဘိဇ္ဈာ)။

သူတပါးတို့အား ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း။ (ဝါ) ညှဉ်းပမ်းနှိပ်စက်
ရိုက်နှက် ဖုတ်ခတ် သတ် ဖြတ် ထိုးကြိတ်လိုသော စိတ်
ရှိခြင်း (ဗျာပါဒ)။

မှားသောအယူကိုယူခြင်း။ (ဝါ) မိစ္ဆာဘို့လမ်းအဆန်း
အယွယ်ယွယ်ကို အကယ်ဆတ်ဆတ် ကိုးကွယ်
ရာအပ်သည့်ဟု ဆင်မှတ် ယုံမှားခြင်း (မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ)။

ဤသို့လျှင် ပြုဆိုအပ်ပြီးသော အရိုက်တရား။ အမှောင်
တရား။ အလွဲတရား။ အမှားတရားတို့ကို ပယ်ခွါစွန့်လွှတ်၍
ဝင့်မှ ထွက်မြောက်စေတတ်သော ဘုရား-တရား-သံဃာ
တည်းဟူသော ရတနာ သုံးပါးတို့၏ ဂုဏ်ကို သုံသုံ
ကြည်ကြည် လေးလေး မြတ်မြတ်နှင့် အဟုတ် အဟတ်
ဆည်းကပ် ကိုးကွယ်ခြင်း (သဒ္ဓါ)။

ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလ စသော သီလတော်မြတ်
တို့ကို မကျိုးမပေါက် မပျောက် မကြားရအောင် ကောင်း
မွန်လုံခြုံစွာ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ခြင်း (သီလ)။

လောကီအမှုအရာ။ လောကုတ္တရာအမှုအရာမှစ၍ အကြား
အမြင်အမှတ်အသားများခြင်း တည်းဟူသော (သုတ)။

ခွေးအစရှိသော အလှူခံတကျပ်လေးတို့အား ပေးခြင်း
ကမ်းခြင်း။ လှူဒါန စွန့်ကြဲခြင်းတည်းဟူသော (စာဂ)။

လောကီအရေးအရာ၊ လောကုတ္တရာ အရေးအရာမှစ၍
ထိုးထွင်းသော အသိ အလိမ်မာနှင့် ပြည့်စုံခြင်း တည်း
ဟူသော (ပညာ)။

မကောင်းမှု ဒုစရိုက် တို့ကို ပြုကျင့်ရမည့် အရာ၌
ရှက်ခြင်း (ဟိရိ)။

ထိုမကောင်းမှု ဒုစရိုက်တို့၏ အကျိုးဆက်တို့ကို ခံစား
ရမည့်အရာ၌ ကြောက်ခြင်း (ဩတ္တပ္ပ)။

ဤသို့လျှင် ပြဆိုအပ်ပြီးသော သူတော်ကောင်းတရား
ခုနစ်ပါး အစရှိသော အလင်းတရား၊ အရှင်းတရား၊ အဟုတ်
တရား၊ အမှန်တရား တို့ကိုသာလျှင် အားထုတ်၍ သိမ်း
ဆည်း ရှာဖွေကြပါလေဟု ဆိုလိုသည်။

တရားမှန်ရာကိုရှာဖွေသိမ်းပိုက်မှ ရထားသံသရာတို့၍
တာမရှည်ဘဲ အငြိမ်းဆိုက်မည်။ တရားမှန်ရာကို မရှာဖွေ
မသိမ်းပိုက်ကရထားသံသရာမတို့၍တာရှည်သဖြင့်အငြိမ်း
မဆိုက်။ အငြိမ်းမဆိုက်သမျှကာလ ဒုက္ခ အပြည့်အနှုတ်
မှတ်။ မသိမ်းပိုက်ကြပါက မုချ ငြိလျက်မှတ်။ မုချငြိသမို့
အပတဏှာကို မက်သည်။ ဟုတ်သမျှမသိလို့ ဓမ္မတဏှာကို
ဖက်သည်။ ဓမ္မ တဏှာကို လွတ်အောင်ရုန်းနိုင်မှ အနုသယ
ကို သတ်ရာ ရောက်ချေမည်။ အပတဏှာကို ဇွတ်ရှောင်ပြီး
မုန်းနိုင်မှ သမုဒယကို ဖြတ်ရာ ရောက်ချေမည်။ သမုဒယ
ဖြတ်၊ အနုသယ သတ်နိုင်မှ မဂ်နား-ဖိုလ်နား ကပ်ချေမည်။
မဂ်စော်-ဖိုလ်စော်နံ့ချေမည်။ အပတဏှာကို ဇွတ်ရှောင်ပြီး
မမုန်းနိုင်က ဓမ္မတဏှာကို လွတ်အောင်ရုန်းရာသို့ မရောက်
ချေ။ ဓမ္မတဏှာကို လွတ်အောင် မရုန်းနိုင်က တရား
မှန်ရာကို ရှာဖွေ သိမ်းပိုက်ရာသို့ မရောက်ချေ။ တရား
မှန်ရာကို မရှာမဖွေ မသိမ်းပိုက်ပါက ခန္ဓာ၊ အာယတန
ဝတ်တို့၏ မပြတ်လည်၍ ဖြစ်ရာမှန်သော သံသရာကြီး၌
ပျင်းမုန်း ပြီးငွေ့ရာသို့ မရောက်ချေ။ ထို သံသရာ ကြီး၌
မပျင်းမုန်း မပြီးငွေ့ပါက ဗုဒ္ဓ ဘာသာဝင်လူမျိုးတို့၏ အမြစ်
မူလ ပဌမ အခြေခံကြီးဖြစ်ပေသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား

ကြီးကို အလေးပြုရာသို့ မရောက်ချေ။ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
 တရားတော်ကြီးကို အလေးမပြု ဂရုမစိုက်ကြ၍၊ သိထိုက်၊
 သိအပ် မှတ်ထိုက် မှတ်အပ် သမ္မာသော အခြင်းအရာကို
 မသိမတတ် နားမလည် မကျွမ်းကျင်သေးပါက ကလျာဏ
 ပုထုဇဉ် အဖြစ်သို့ မရောက်ချေ။ ကလျာဏ ပုထုဇဉ်အဖြစ်
 သို့ မရောက်သေးပါက သုတဗုဒ္ဓိ၊ ဉာဏ်မျက်စိမှ ကင်း
 သော အန္ဓပုထုဇဉ် အဖြစ်၌သာ ရှိနေသေးသည်ဟု ဆိုရ
 ပေလိမ့်မည်။ သုတဗုဒ္ဓိ၊ ဉာဏ်မျက်စိမှ ကင်းသော အန္ဓ
 ပုထုဇဉ် အဖြစ်၌သာ ရှိနေသေးသောကြောင့် သံသရာ
 ကြီး၌ တွေ့ကြုံရလတုံသော အမျိုးမျိုးသော ဘေးဆိုး
 ဒဏ်ဆိုး၊ ဘေးကြမ်း ဒဏ်ကြမ်း၊ ဘေးကြီး ဒဏ်ကြီး
 တွေကို မသိဘတ် မမြင်ဘတ်၊ မသိတ်ဘတ်၊ မလန့်တတ်
 မကြောက်ဘတ်၊ မရွံ့တတ်သည့်အတွက် ဓမ္မတဏှာကို
 ဘက်၊ အပဘာဏှာကို မက်နိုင်သည်။ ဓမ္မတဏှာကိုဘက်
 အပ တဏှာကို မက် ကြ ခြင်း ကြောင့် ပက်လက်မျော
 မှောက်ရက်မျော၊ သံသရာကြော မျောချင်တိုင်း မျောမှာရှိ
 ပြောလို့မပြီး စာအုပ်သာ ကြီးတော့မည်။ အနီးတွင်ရပ်
 သံညီအနားတွင် သည်ခကား ဖြတ်ကြစို့။

မတ်ဘတ်မြုတ်တုတ်တုတ်မျော၊ ဘယ်လောက်ပင် ပြော
 သော်လည်း၊ ပြောသမျှ အလကား နားပေါ်သို့ လေလျှံပြီး
 အဘန်မှ မကြားတော့။ ပြောအားက မတက်ချင်၊ အန္ဓ
 လူကန်း ပုထုဇဉ် ငါမဟုတ်တာ ဟုတ်တယ်ထင်။ ငါမရှိတာ
 ရှိတယ်ထင်။ ငါထင်ပေမဲ့ ငါမရှိ။ ဇွတ်စွဲလမ်းတဲ့ ဇွတ်ဒိဋ္ဌိ

အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ အနက် ပြန်တဲ့ မြန်မာသံကိုလဲ သူမသိ။ စွဲမိစွဲ
 စွဲချက်နာ၍ ငါအမှန်ဘဲ ဇေယျာနိဗ္ဗာန်သောကြောင့်။ ငါ့ကျွဲငါ့နွား
 ငါ့သားငါ့သမီး၊ ငါ့အိမ်ကြီး၊ ငါ့စေ့ချပ်၊ ငါ့မဏ္ဍပ်၊ ငါ့နေရာ
 ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ့အထည်၊ ငါ့ထမီ ငါ့ပုဆိုး၊ ငါ့လွမ်းမိုးတဲ့ သတ္တဝါ
 ဘုရားမှလည်း မကယ်သာ။ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါး ဒိဋ္ဌိမှာ
 အတ္တဒိဋ္ဌိ အရင်းသာ။ ငါကင်းပြတ်မှ ပြတ်ကြမှာ။ မပြတ်
 တတ်က မပြတ်ပါ။ ငါထင်တာကို ပြတ်အောင်ဖြတ်၊ သံသ
 ရာကြော တိတိပြတ်၊ ငါစွဲလန်းချက်က အပြီးသတ်။ သန္တိ
 သုခ နိဗ္ဗာန်ခတ်တို့ကား-အများ။ ငါကားတခု။ ပညတ်စု
 စွဲမှု အရပ်ချပ်။ ပညတ်တရား စွဲဖို့ပွား၊ ခတ်သားပရမတ်။
 ပရမတ္ထ၊ သဘာဝ၊ ဗံသ မမြင်အပ်။ စက္ခု ဗံသ မြင်သမျှ
 လောကခေါ်ပညတ်၊ ပညတ်ပေါ်တွင် ပညတ်တင်၊ မှားအင်
 အထပ်ထပ်။ ပညတ်တရား၊ ခတ်တရား၊ ပိုင်းခြားနိုင်တို့
 ကြပ်။ စက္ခုပညာ၊ နည်းသူမှာ၊ မက္ခာပူး၍ကပ်။ ပညာစက္ခု
 မြင်အောင်ရှု၊ ခတ်နဲ့ ပေါ်အောင်တွပ်။ ခတ်နဲ့ ခတ်သား
 ခတ်တရား ပိုင်းခြားနိုင်မှမြတ်။ ခတ်သား၊ ခတ်နဲ့၊ ခတ်
 အရ၊ သိမှု လိုရင်းမှတ်။ ပရမတ္ထ၊ သဘာဝ၊ သိမှအပြီးသတ်။
 အာဒိနဝ၊ ဘေးဒုက္ခ၊ နေ့ညသတိချပ်။ မမြဲဆင်းရဲ၊ ဖောက်
 ပြန်နဲ့၊ အကဲမိအောင်ခတ်။ အနုတ္တ အနက်၊ အသိခက်၊ ဘက်
 လျက် သေကြတတ်။ ။ ။

ထိုအနုတ္တဘုရားတော်သည် အလွန်တရားနက်နဲသိမ်မွေ့
 သိနိုင်ခဲ့သော သာသနာတော်တွင်း တရား ဖြစ်သည်။
 ဒီနအစ၊ သီလအလယ်၊ ဘာဝနာအဆုံး ဟူသည်နှင့်အညီ

ဒါနနှင့် သီလမှာ များစွာ ပြုခဲ့လေပြီ။ ဤအနတ္တ ဘာဝနာ တရားကိုကား- တခါဘူးမျှ မသိကြ။ အား မထုတ်ကြ။ ဤတရားတော်ကြီးကို သိမှလည်း၊ ငြိမ်း ချမ်းသာမည်။ ထို့ကြောင့်- အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်သည်။ အရေးကြီးသည့် အတွက်လည်း ဤတရားကို အားထုတ်ရမည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော်-မိမိမှာ ဒိုမင်း၊ နာမင်း၊ သေမင်းတို့က ပိုင်၍ ယနေ့သေမည်။ နက်ဖြန်သေမည် စသည်တို့ကို မသိကြ၍ အလွန်ပင် အရေးကြီးလှပေသည်။ ထို့ကြောင့်-

အဇ္ဇေဝ ကိစ္စံအာတပံ၊ ကောဇညာမရဏံ သုဝေ
 နုဟိနော သင်္ကရန္တေန၊ မဟာသေနေန မစ္စုနာ။ ။

ဘဒ္ဒကာရတ္တသုခ်ပါဠိတော်။

အနက်ကား။ ။အဇ္ဇေဝ၊ ယနေ့သည်ပင်လျှင်။ အာတပံ အားထုတ်ဘွယ်ဖြစ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာ။ ဒါနသီလ စသည်ပေါင်းစု ကုသိုလ် ကောင်းမှုကို။ ကိစ္စံ၊ မြန်မြန်ကြီး ပြုအပ်၏။ (ဝါ) ကိုယ်လုံး ဝိနိခြောက် မီးတောက်ခမန်း ကြိုးပန်းရာ၏။ သုဝေ၊ နက်ဖြန်သဘက်တရက်ရက်၌။ မရဏံ သေအံ့သော အဖြစ်ကို (ဝါ) သေလိမ့်မည်၊ သေရမည့် အဖြစ်ကို။ ကော၊ ရဟန်းရှင်လူ အဘယ်သူသည်။ ဇညာ သိနိုင်ပါအံ့နည်း။ (ဝါ) သိနိုင်လိမ့်မတုန်း။ မဟာသေနေန အတွင်းအပ များလှစွာသော စစ်သည်ရှိသော။ တေနမစ္စုနာ ထိုသေမင်းနှင့်။ နော၊ ငါတို့အား။ သင်္ကရံ၊ နေ့ရက် ချိန်းချက် ခြင်းသည်။ နုဟိအတ္တိ၊ မရှိသလျှင်ကတည်း။

လိုရင်းက ယနေ့ နက်ဖြန် သေရှင်မသိ။ ဝိပရိဏာမ သင်္ခါရဂိုဏ်း တရား ရှင်းတွေနှင့်။ သိုင်းဝိုင်း ကျယ်ကွန့် မလွန့်စသာ။ နေ့လား ညလား သွားမည် ဆက်ဆက် ခက်ချည် ခက်ချည်။ နှလုံးမြည်လျက်၊ တလည်ရေးရေး တနွေးနွေးနေရသော ခန္ဓာငါးပါး။ တရားအယုတ်မြူအနှုပ်ကို ကိုယ်လုပ်၍၊ ငါလုပ်၍ နေရသောကြောင့်။ နှစ်၊ လ၊ ရက်နေ့ အရှေ့အပြောင်း ရွှေညောင်းကြာလင့်၍ မနေသင့်။ မနေနှင့် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရွှေညောင်းကြာလင့်၍ နေကြလျှင် ဒါနသီလ၊ ဘာဝနာမှု ပြုခွင့် မရမည်များကို။ ပမာတန္တု ပုံပြု၍ဆိုသော်-မုဆိုး၏မျှားဦးမှာ မြူးပျော်သည့် ယုန်နောက် တံငါ၏ ပိုက်အောက်တွင် လောက်လက်သည့် ငါးကြင်း။ ကြောင်ပါးရှေ့ခင်းတွင် မြူးဆင်းသည့် ကြွက်မဲ့။ ငြိဟောက် ၏တွင်းထဲမှာ ပျော်ရဲသည့် ဘားသူငယ်။ ခြင်္သေ့၏ ရှေ့နယ် တွင်စမ္ပါယ်သည့် သားသမင်ကဲ့သို့။ သေမင်း၏ ခံတွင်းဝမှာ သူငါကစ တလလ၊ တမားမားနှင့် လားလားမှ မပေါ့သာ မလျော့သာဟု သတိပြုကြ။ ။

အဘယ့်ကြောင့်နည်း။ ဘဝ များစွာ ကမ္ဘာဘာက သံသာရ ဝဋ္ဋ ဒုက္ခတော မောစနတ္ထာယ အာသိသနှင့် ဒါန သီလ စသော စရဏာရု ကုသိုလ်မှုတို့ကို ပြုရ ကြိုးစား၍ အားထားခဲ့ကြသည့် အတိုင်း၊ ယခု ဘဝ၌ အရိယသစ္စာ သာသနာဓမ္မမြတ်သမယနှင့် တွေ့ကြုံတိုက်ဆိုက်ရရှိကြပြီ။ ခုဘဝခုနေ့ အလိုပြည့်၍ ကိုယ်တွေ့ကြုံရသော ဒုလ္လဘအခါ အရိယသစ္စာမှာ သုံးဖြာသော ဘုံအထွဋ် ညွတ်တတ်သော

လောဘ၊ ဟိတ်စိတ် တဏှာကို ပယ်ခွါရမည်ဟု အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ လက္ခဏာဝိဇ္ဇာသုံးဝါ အဆုံးအမ ဩဝါဒကို သာသနာဆိုသည်။

ထိုသာသနာတော် တွင်းသို့ ရောက်ကြသော ရဟန်း ရှင်လူ၊ သူခပ်သိမ်းတို့မှာ၊ မေ့မေ့ လျော့လျော့ ပေါ့ပေါ့ တန်တန်မနေသင့် မနေနှင့်။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ သာသနာ တော်က ကုန်လုကြပြီ။ ကွယ်လုကြပြီ။ သတိမူကြ။ ။ ကွယ် ပုံက သာသနာတော် ငါးထောင် ထားခဲ့သည်တွင် အလွန် သာသနာ နှစ်ထောင်လေးရာ၊ ကျော်လွန်ပြီ။ (တွင်းကျန် သောသာသနာတော်နှစ်ထောင်ငါးရာကျော် ကျန်ရှိသေး၏ ထို နှစ်ထောင် ငါးရာကျော် သာသနာတော်တွင် မိမိနှင့် ဆိုင်ရာ သာသနာမှာ၊ မိမိ မသေမီ ကာလကလေးသာ သာသနာနှင့်ဆိုင်သည်။ ယခုနှစ်သေလျှင် သာသနာ တနှစ် သာ ရှိတော့သည်။ ကွယ်တော့မည်။ ရှေ့လသေလျှင် သာ သနာ မိမိမှာ တလသာရှိတော့သည်။ ကွယ်တော့မည်။ သတိထား။ နက်ဖြန်သေလျှင် သာသနာ နက်ဖြန်ခါ ကွယ် မည်။ များများကြီး သတိထား။ ။

ထို သာသနာတွင်းမှာမှ ဒါနတရားက များစွာသာ၍ အရေးကြီးကြသည်။ အရေးကြီးပုံမှာ သာသနာပ၊ ဒါန။ သာသနာတော်တွင်း ဒါနနှစ်ပါးတို့တွင် သာသနာပဒါနက များစွာ ပြုခဲ့ကြလှလေပြီ။ သာသနာတွင်း ဒါနက အနုတ္တရ သံဃာတော် အလှူခံတတ်။ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်နှင့် ဆည်းကပ် လှူဒါန်းခြင်းငှါ လွန်မင်းစွာ ခဲယဉ်းလှလေသည်။ ဝေဠုကြို့

ရခြင်းခဲယဉ်းလှလေသည်။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း။ အကံ့ရ နတ်သား၊ ဣန္ဒြေက နတ်သားများ၏ ဝတ္ထုကို ထောက်ရှု၍ သိကြလေ။ ။အနုတ္တရ အလှူခံဆိုသည်မှာ သံဃာတော် မြတ်ကို ဆိုသည်။

ယခုအခါ- သာသနာတော်ထမ်း ရဟန်းတော်၊ ခုရှိတဲ့ သမ္မုတိ ထေရ် သံဃာတို့ကို ကြည်လင်စွာ အမြတ်ဆွဲ၍ အရဟတ္တဇေ အနွယ်လာသမို၊ ပရတ္ထ အကယ်သာဟု ဘွယ်ရာစွာ သဘောကျပြီးလျှင်၊ အလောဘဟိတ်ခြေခံ၍ စိတ်နေပရမံ သောမနသိပ္ပါးကြ၍ ဇောတရတ် ပတ္တမြား ပမာဆောင်သော်၊ သဒ္ဓါရောင်ပြူကာဆွဲ၍ လှူဒါန ဒါတဗ္ဗေ တို့ကို သာဟတ္ထေ ကံ-ကာယဖြင့်။ ပရံပရာဘဝ အခြေ ပြုစေတို့ မြေအထု ဘူပထဗျာကို သူအပါ သက်သေညွှန်း ပြီးလျှင်၊ ရေသွန်း၍ လှူဒါန်းရမည်ဟုလိုသည်။

သံဃာတော်ခံဆိုသည်မှာ

ဥပမာကား။ ။ချစ်လှစွာသော အဘ သေ၍ သွား သည်ကို လွန်မင်းစွာ လွမ်းတ၍ နေထုံးအခါကို တရု လောက် ငါးဆယ်လောက်၊ ဧည့်သည်တွေ ရောက်လာ သောအခါ၊ တွေ့မြင်ရာမှာ ဘယ်မြို့ ဘယ်ရွာကဟု မသိ သော ဧည့်သည်တွေထဲမှာ၊ တယောက်သော ဧည့်သည် သည်၊ သေသော အဘ၏ရုပ်သွင်နှင့် အင်မတန် တူသည်ကို မြင်ရလျှင်၊ ထိုအဘနှင့် တူသော ဧည့်သည်ကိုပင်၊ ကြည် ရှင်သော မျက်နှာမျက်စိနှင့်ကြည့်၍မဝ၊ ရှု၍မဝ သဒ္ဓါလှ၍

ရေခဲ-စားပါအုံး၊ ရှင်ဗြိုးကာ ပေးသောအခါ ထိုဧည့်သည်
 ကြီးက လက်ကိုတန်း၍ လှမ်းလိုက်သည်တွင်၊ ဧည့် သည်
 ကိုလည်းမြင်၏။ ဧည့်သည်ကြီး လက်ကိုလည်း မြင်၏။
 သို့သော်လည်း ပေးလိုက်သော ဝတ္ထုမှာ သေသော အဘ
 ကိုသာ ပေးရန်နေသည်။ ပေးရာကျသည်။ ပေးလိုက်သည်
 သတိထားကြ။

ဥပမာ ဥပမေယျ ဟပ်၍ပြုသော်ကား။ ။ရှင်သာရိ
 ပုတ္တရာ၊ ရှင်မောဂ္ဂလာန်စသော အရိယာ သံဃာတော်မြတ်
 များက သေသောအဘနှင့်မခြား၊ တသားတည်း တူ၏။
 ယခုကာလသူငါကစ၊ ပုထုဇဉ်သံဃာတော်မြတ်တို့ကဧည့်
 သည်နှင့်မခြား အလားတူကြ၏။ ဤကဲ့သို့ တူလှသည်ကို
 သိရာ၏။ သိသာ၏ ဟူလို။ ။သိပါ၏ ဆို သော် လည်း
 သဘောချိုတတ်သည်။ သတိမူလိုက်။ ဤအရာမှာ ဧည့်သည်
 ကြီးက ဖုံပျာထဲမှာ အနည်းနည်း အမျိုးမျိုး ဂျမ်းထိုး၍ နေ
 သော်လည်း၊ ဧည့်သည်ကြီးကိုသာ ဖုံလူးသည်။ ပျာလူး
 သည်။ သေသောအဘမှာ ဖုံပျာမလူး။ အထူး သတိထား။
 ယခုအခါ အလွန်တရာမြင့်မြတ်ထူးစွာသော အနုတ္တရ အလှူ
 ခံနှင့် ဧွေကြိုကြ၍ ဒါနတရားက များစွာ အရေးကြီးကြ
 သည်။ ထိုမိမိတို့ ပြုကြသော ဒါန၏အကျိုးကို မိမိတို့ခံစံ
 ကြရအောင် သိလက သာလွန်၍ အရေးကြီးပြန်သည်။
 အဘယ့်ကြောင့်နည်း။ ပါဏာတိပါတ စသည်ကို မရှောင်
 ကြဉ်လျှင်၊ ထိုပါဏာတိပါတအတွက် ငရဲက တက်သော
 အခါ၊ အသက်တိုခြင်း စသော အကျိုးကို ပေးတတ်သော

ကြောင့်၊ ဒါန၏ အတွက်နှင့် သူဌေးသွီး၊ သူဌေးသား
ရှင်ဘုရင်သွီး၊ ရှင်ဘုရင်သားဖြစ်ငြားသော်လည်း။ ပါဏာတိ
ပါတ အတွက်နှင့် ဝိပါက်အကျိုးပေး၍ မွေးသေ မွေးသေ
အကျိုး ပေးလေသောကြောင့်။ လှူ စည်းစိမ်ကို မခံစံရ။
လှူချမ်းသာကို မခံစားရ။ မခံစားရ စသည်ဖြင့် သိကြလေ။
ထို့ကြောင့်-သီလက သာလွန်၍ အရေးကြီးသည်။ ထိုသီလ
သည် နိယတသီလ၊ အနိယတသီလ အားဖြင့် နှစ်ပါး
ထိုတွင် အနိယတဆိုသည်ကား- ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလ
စသော ယခုကာလ ဆောက်တည်ကြသော သီလကို
ဆိုသည်။ နိယတသီလ ဆိုသည်မှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကျွတ်
လွတ်ကြသော အရိယာများ၏ သီလကိုဆိုသည်။ ထို့ကြောင့်
မိမိတို့ ပြုသမျှ ဒါန၏ အကျိုးကို ဖွံ့ဖွံ့ကြီး ပြီးပြီးကြီးခံစား
ခံစားရအောင်၊ နိယတ သီလကို အားထုတ်ရမည်။ နိယတ
သီလဆိုသည်မှာ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ ပြုတ် ကျွတ်လွတ်ငြိမ်း
မှသာ နိယတသီလဖြစ်ကြမည်။ ထို့ကြောင့် ဒါန၏ အကျိုးကို
ခံစား ခံစားရအောင် သီလကို အားထုတ်ရမည်။ သည်
သီလ မြဲကြရအောင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိပြုတ်ကို အလိုရှိရသည်။
သည် သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိပြုတ်အောင်သာ၊ ဝိပဿနာ တရားကို
အားထုတ်ရမည်။ များများကြီး အရေးကြီးလှသည်။

ဝိပဿနာ အားထုတ်ရန်မှာ သည် ခန္ဓာငါးပါး၏ အပြစ်
ဒေါသ အာဒိနဝကို ရှုကြည့်ရာ၏။ ရှုပုံမှာ ခန္ဓာငါးပါး
ရှိသည်တွင် ရူပက္ခန္ဓာကြီးသည်၊ အထုတ်တမ၊ ဆို ညစ်စွာ
သော ရန်သူကြီးမည်၏။ မည်ပုံကား- “နတ္ထိကာသသမော

ဝေရီ” ဟူသည်နှင့်အညီ၊ ဤခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို အကြောင်း ပြု၍ ယေဘုယျအား အပါယ်သွားများကြသည်။ ဤခန္ဓာ ကိုယ်ကြီးကို ကျွေးရေး မွေးရေး ထိန်းကျောင်းရေးနှင့် ငွေကြေးဥစ္စာ ရရာရကြောင်း၊ ဆိုးကောင်း ယုတ်မြတ် အရပ်ရပ်မှာ ဝေခါပူခါ မနေသာဘဲ၊ ဖွေရှာလုပ်ကြံ တရံ မကင်း ပင်ပန်းရခြင်းမှာ၊ ဤခန္ဓာကိုယ်ကြီးကြောင့်သာဟု မှတ်ရာ၏။ မှတ်ပါ။ ဤခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်သူသည် ငါ့ကို မျက်စောင်းထိုးသည်။ ရန်ငြိုးထား သည်။ ငါ့ကို ပစ္စည်း ဘဏ္ဍာ မရအောင်၊ ပျက်အောင် စီးအောင်၊ ကုန်ခမ်းအောင် ပြုကျင့် ပြောဆိုသည်။ အရာ နိမ့်အောင်၊ ဂုဏ် နိမ့်အောင် ပြောဆို ပြုကျင့်သည်ဟု စသည်ဖြင့်၊ အပါယ်လားကြောင်း မကောင်းမှု ဖြစ်သည် မှာ ဤခန္ဓာကိုယ်ကြီး ကြောင့်သာဟု သိပါ။ မှတ်ပါ။ ။ ရူပက္ခန္ဓာပြီး၏။ ။

ဝေဒနက္ခန္ဓာမှာ၊ ဝေဒနာကြောင့်ချည်းသာ သူငါကစ မကောင်းမှု များကြသည်။ များပုံက ရူပက္ခန္ဓာမှာ အနာ ရမ္မဏဖြစ်သည်။ စက္ခုသဗ္ဗဿဇာဝေဒနာ၊ အစ ဖြာ၍ ကောင်းကောင်းထွာမှ ကြည့်ချင်သည်။ ထုသော အဆင်း ကို မြင်ကြည့်သောအခါ၊ မျက်စိ ကောင်းမှု၊ မျက်စိချိုမှု မျက်စိကြည့်၍ မြိန်မှု၊ ဆိမ့်မှု၊ အိမ့်မှု ဝေဒနာကြောင့်သာ သူငါကစ ဆင်းရဲ ပင်ပမ်းကြသည်။ သောတ၊ စသည် မှာလည်း၊ နည်းတူသာမှတ်လေ။ ထိုဝေဒနက္ခန္ဓာဟုဆိုအပ် သော ဝေဒနာကြောင့်သာ ခုကောင်းချင်မှု၊ နောင်ကောင်း

ချင်မှုနှင့် ပြုကြသော ကုသိုလ်ဟူသမျှမှာ၊ ဝေဒနာတရားက အကောင်း ခံစားချင်၍သာ၊ နိဗ္ဗာန်တရားကို တားရက်နေ သည်။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဝေဒနက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာ၏ အပြစ် အာဒိနဝကို သိကြလေ၊ ဝေဒနက္ခန္ဓာပြီး၏။

သညာက္ခန္ဓာမှာ၊ ထိုဝေဒနာ တရားသည် ခံစားရုံမျှ သာ ခံစားနိုင်သည်။ မမှတ်မိ၊ မသိတတ်။ သညာကသာ မြင်ဘူးသည်။ ကြားဘူးသည်။ မွှေးကြိုင်ဘူးသည်။ စား သောက်၍ မြန်ရှက်ဘူးသည်။ တို့လို့ ကောင်းဘူးသည်။ ထိလို့ ကောင်းဘူးသည် စသည်၎င်း။ ဤသူသည် ငါ့ကို ဘယ်လို ပြုကျင့် ပြောဆို ကဲ့ရဲ့ ဘူးသည်ဟု ဤသူကို မိမိ မြင်သော်၎င်း၊ ဤသူ၏ စကားကို သူတပါးတို့က ပြောသံ သော်၎င်း။ တစိမ့်စိမ့်အောက်မေ့ တငွေငွေ အမှတ်ရ၍ လောဘ၊ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မာန ပွ-ကြွ-ရှု-ထ လာသော အပြစ်ဒေါသ ဟူသမျှမှာ၊ သညာကြောင့်ချည်းသာ မှတ်ရ မည်။ မှတ်ကြ။ ဤသို့စသည်ဖြင့် သညာ၏ အပြစ်ဒေါသ အာဒိနဝတို့ကို သိကြလေ။ ။သညက္ခန္ဓာ ပြီး၏။

သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဆိုသည်မှာ၊ ဝေဒနာ သညာမှ ကြွင်း သော စေတသိက် ငါးဆယ်ကိုပင် ဆို၏။ ထိုသင်္ခါရက္ခန္ဓာ သည်၊ သညာမှာ မှတ်သားရုံ၊ မှတ်မိရုံသာ တတ်နိုင်သည်။ စေတနာမှသာ “စေတနာဟံဘိက္ခဝေ ကမ္မံဒါမိ” ဟူသည် နှင့်အညီ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ စေတနာမှသာ လူ့ဘဝ နတ်ဘဝ အပါယ်ကျအောင် ဆောင်ပို့နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့်၊ ဇာတိ ဇရာ၊ မရဏ တွေကြုံသမျှမှာ၊ စေတနာပစ်ချ၍ ချည်းသာ

မှတ်ကြ။ မှတ်ရမည်။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၏ အပြစ်ဒေါသ အာဒိနဝတို့ကို သိကြလေ။ ။သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ပြီး၏။

ဝိညာဏက္ခန္ဓာမှာ “မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာဓမ္မာ၊ မနောသေဠာ မနောမယာ” စသည်ဖြင့်၎င်း “စိတ္တေန နိယျာတိ လောကော စိတ္တေန နိယျာတိပဇာ” အာဖြာ၍ ဟောတော်မူအပ်သော ဒေသနာနှင့် ညီစွာ၊ စိတ်ဆောင်ရာ လိုက်ပါ ကြရသည်။ ထို့ကြောင့်-“မာယုပမဉ္စ ဝိညာဏံ” ဟူ၍၎င်း။ “ပါပသ္မိံ ရမတေမနော” မနော စိတ်သည်။ပါပသ္မိံ ၊ မကောင်းရာ၌ ရမတေ၊ မွေ့လျော်၏။ ဟူသောအရ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၏ အပြစ်ဒေါသ အာဒိနဝကိုသိကြလေ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာပြီး၏။

ထိုခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို ငါဟူ၍ ကိုယ်ဟူ၍ မှတ်မှား၍ လာကြကုန်သော တသံသရာလုံးက သူငါကစ ဒုက္ခဖြစ်၍ နစ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့်- ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ် တရားကို မေးစစ်ရာ၏။ စစ်တမ်းထုတ်ပုံက ဟဲ့ခန္ဓာ ငါးပါး ရုပ်နာမ် တရား၊ နင့်ကို ငါဘဲ အထင်လွဲ၍၊ သံသရာမှာ ဒုက္ခဖြစ်၍ နစ်ခဲ့သဖြင့်။ ယခုအခါ သာသနာမှာ နင့်အလို နင့် စရှိက်၊ နင့်အကြိုက်ကို မလိုက်ဖြို။နင့်ကို စိရင်မည်။ ။ ထိုအခါ ခန္ဓာ ငါးပါးက အစပ်ခံထွက်သည်မှာ၊ ကျွန်တော် ကျွန်တော်တို့မှာ ဝိပါကဝဋ်မျိုး အကျိုးမျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ အကြောင်းကမ္မ ဝဋ်ကြောင့်သာ ဖြစ်ရပါသည်ဟု အစပ်ခံ ထွက်လေ၏။ ။ထိုအခါ ကမ္မဝဋ်ကို စစ်ရာ၏။ စစ်ပုံက ဟဲ့ကမ္မဝဋ် နှင်အဘယ်နည်း။ နှင်အဘယ်ကြောင့် ပြုပြင်၍

နေသနည်းဟု မေးစစ်သောအခါ အကုသိုလ် ကမ္မပထ တရား ဆယ်ပါး၊ ကုသိုလ် ကမ္မပထ တရား ဆယ်ပါး မဟာဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ကံ ကိုးပါးအားဖြင့် ကံနှစ်ဆယ့်ကိုးပါး သည်၊ ကမ္မဝဋ်ဖြစ်လေ၏။ ထိုကမ္မဝဋ်ကို စစ်သောအခါ ကမ္မဝဋ်က ကျွန်တော် ကျွန်တော်ကိုမှာ ကိလေသာဝဋ် ကြောင့်သာ ဖြစ်ရပါသည်ဟု အစစ်ခံထွက်လေ၏။ ထိုအခါ ကိကောသာ ဝဋ်ကို စစ်ရာ၏။ စစ်တမ်းထုတ်ပုံကား ဟဲ့- ကိလေသာဝဋ်၊ နင်အဘယ်နည်းဟုမေးသောအခါ ကိလေ သာဝဋ်က ကျွန်တော်မှာ သာယာသော လောဘတဏှာ သာဖြစ်ပါသည်ဟုဆို၏။ အဘယ့်ကြောင့် သာယာသနည်း ဟုမေးသောအခါ၊ လောဘ တဏှာက ကျွန်တော်ချည်း ဖြစ်နိုင်သည်မဟုတ်ပါ။ အဝိဇ္ဇာရှိသော်သာ ထိုအဝိဇ္ဇာက ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ၊ ဘုံသုံးရွာ ဒုက္ခသစ္စာကို၊ ဖုံးလွှမ်းကွယ် ကာ၍ အကောင်း သုခဟု သူပြုပါသည်။ ထိုသူပြုသော သုခကိုပင် ရချင်သည်၊ ကောင်းချင်သည်ဟု ကျွန်တော် လောဘက သာယာတောင့်တ ခင်မက်ရပါသည်။

ဥပမာဏ၊ မြွေ၏ ဦးခေါင်းကို ကိုင်သောသူ၏ လက် မောင်းကို မြွေ၏ ကိုယ် ရစ်ပတ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ အဝိဇ္ဇာ ရှိသောသူမှသာ ဝဋ်သုံးရပ် ဆက်စပ်၍ ဘဝစက်မပြတ် သည်။ ထို့ကြောင့် “အဝိဇ္ဇာ တဏှာဝသေနန္ဒေမူလာနိ” ဟု အမြစ် နှစ်ပါးဆင်းသည်။ ထို့ကြောင့်- အဝိဇ္ဇာကို ဝိဇ္ဇာ ဖြစ်အောင် အရေးက ပေါ့ပေါ့နှေးနှေး သေးသေးအကြံ ဉာဏ်သာမန်နှင့် မတန်မရာ၊ ဤသာသနာမှာမှ ဒိဋ္ဌိတရား

ဝိစိကိန္ဒာတရားကို ပယ်သတ်နိုင်ကြမည်။ ထိုသက္ကာယဒိဋ္ဌိ
 ငါထင်မှု ကိုယ်ထင်မှု၊ ပုထုဇဉ် အခြေ ခုအနေ များနှင့်
 စုတေ၍ သွားခဲ့လျှင်၊ ယခုဘဝ ငယ်စဉ်တောင်ကျေး၊ အက
 လေးက၊ သူငယ်တို့ထုံး အမြင်တုံး၍၊ ခြပုန်းပိုးရှု၊ သတ်ခြင်း
 စသည်မှ ပြုကျင့် မိကြလိမ့်မည်။

ဘဝဘဝသံသရာ၊ ကမ္ဘာဘာက၊ ပြုကျင့်ခဲ့ကြသော
 အကုသိုလ်ပေါင်း၊ ကြွေးဟောင်း အနန္တတွေက ကြွက်
 ကယ်လောင်း တကောင်ကို ကြောင်တကောင်လုသကဲ့သို့
 အမှုအားလျော်စွာ ပါယ်လေးရွာ ငရဲသို့ ခုန်ဆွဲ၍ ချမည်ဟု
 ခြောင်း၍ နေသည်။ အဘယ်က ခြောင်း၍ နေသနည်း။ ငါထင်
 မှု ကလေးထဲက ခြောင်း၍ နေသည်။ အောင်း၍ နေသည်။
 ထို ငါထင်မှုကလေးနှင့် သေ၍ သွားပါလျှင်၊ ထိုအကုသိုလ်
 ပေါင်းကြွေးဟောင်းအနန္တ၊ ပေးကြမည်ကိုလည်း ကြောက်
 ရသည်။ တဋ္ဌာန။ ထိုအဟောင်း အကုသိုလ်ထက်ပင် ငါထင်
 မှုနှင့် သေ၍ သွားလျှင်၊ ဘဝဘဝ ရောက်ရာ ရောက်ရာမှာ
 ငါထင်မှု အတွက်နှင့် အမိကိုလည်း သတ်ရာ၏။ အဘ
 ကိုလည်း သတ်ရာ၏ စသည်ဖြင့်၊ အကုသိုလ်မှု တို့ကို
 ပြုကျင့်မိလိမ့်မည် ကိုလည်း သာလွန်၍ ကြောက်ရမည်။
 ကြောက်ရသည်။

အဘယ့်ကြောင့်နည်း။ အကုသိုလ်မှု မည်သည်မှာ
 ငါထင်မှု ကိုယ်ထင်မှု သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိရှိမှသာ၊ အပါယ်ကျ
 အောင် ပြုကျင့်နိုင်သည်။ ငါထင်မှုမရှိလျှင် အပါယ်ဘဝ
 သို့မကျနိုင် မရောက်နိုင်။ သောတာပတ္တိ မဂ် ခဏမှာ

ဒိဋ္ဌိဗိကိန္ဒာပယ်သည်။ ဒိဋ္ဌိပြုတ်လျှင် ဝိဗိကိန္ဒာမှာရေပေါ်
 မုံ့လုံးကို စားသုံးဘို့ရာဝယ်သောအခါ၊ အထဲက ထန်းလျက်
 ဘိုး ငွေတိုး၍ မပေးရသလို အတူမှတ်ရမည်။ ထို့ကြောင့်
 ငါထင်မှု၊ ကိုယ်ထင်မှု၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကျွတ်လွတ်အောင်
 အားထုတ်ရမည်။ ထို သက္ကာယကို ပယ်ခွါမည် ဆိုသော်
 လည်း သာသနာဓဏမှာသာ ထိုသက္ကာယကို ပယ်ခွါနိုင်
 သည်။ သာ သ နာ ပ, မှာ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဘုရားတပါးကို
 ချန်ထား၍။ ဘယ်လူ ဘယ်နတ်၊ ဘယ်ဗြဟ္မာ၊ ဘုံသုံးရွာမှာ
 သက္ကာယကို ပယ်ခွါနိုင်သောသူ မရှိဟူ၍ မှတ်ရမည်။

ထို့ကြောင့်-ငါထင်မှု၊ ကိုယ်ထင်မှုနှင့် မသေဝံ့၊ သေဝံ့
 စရာမရှိ။ အကယ်၍ကား-သည်နှစ်ရှေ့လ၊ မသေသေးကြ
 ငြားအံ့၊ ထိုငါအထင်ကိုယ့်အထင်နှင့် မသေခင်ရှင်၍နေလျှင်
 မျက်စိဖွင့်မှု၊ နားစွင့်မှုမှာ ငါနှင့် မျက်စိဖွင့်လျှင်၊ အတွဲကို
 မြင်လျှင်၊ လောဘ အကုသိုလ်။ မတွဲကိုမြင်လျှင် ဒေါသ
 အကုသိုလ်၊ နားစွင့်ရာမှာလည်း ငါထင်မှုနှင့် နားကြားလျှင်
 အတွဲကိုကြားလျှင် လောဘအကုသိုလ်။ မတွဲကိုကြားလျှင်
 ဒေါသ အကုသိုလ် စသည်ဖြင့် သိကြလေ။ ထို့ကြောင့်
 ငါထင်မှုနှင့် မသေဝံ့၊ မရှင်ဝံ့ ဖြစ်၍နေကြသည်။ များစွာ
 သတိထား။ ထို့ကြောင့်-မြတ်စွာဘုရား သမ္မုဒ္ဓါနိ တရား
 လေးပါးကို ဟောတော်မူသည်။ လေးပါးဟူသည်ကား။ ။
 ဖြစ်ပြီးသော အကုသိုလ်ကို ပယ်ခွါရအောင် ဝိရိယ လုံ့လ
 ဥဿာဟဖြင့် အားထုတ် ကြရမည်။ ။မဖြစ် သေးသော

အကုသိုလ်ကို မဖြစ်ကြရအောင် အားထုတ်ကြရမည်။ ။
 မဖြစ်ဘူးသေးသောကုသိုလ်တရားကိုဖြစ်ကြရအောင် အား
 ထုတ်ကြရမည်။ ။ဖြစ်ပြီးသော ကုသိုလ် တရား တို့ကို
 ပွားများ မြင့်မြတ်အောင် အားထုတ်ကြရမည်ဟု ဟော
 တော်မူသည်။

ထိုလေးပါးတို့တွင် မဖြစ်သေးသော ကုသိုလ်တရား
 ဆိုသည်ကား-မဂ်ကုသိုလ်ကို ဆိုသည်။ လိုရင်းက ပဌမ
 ဗလဋ္ဌာန် သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်မှာ၊ အကုသိုလ်ဟောင်း
 အတွက်နှင့် မစိုးရိမ်ရ၊ မကြောင့်ကြရပြီ။ မဖြစ်သေးသော
 အကုသိုလ် အတွက်နှင့်လည်း ဖြစ်မိ ပြုကျင့်မိ လိမ့်မည်
 ကိုလည်း မစိုးရိမ်ရ မကြောင့်ကြရပြီ။ ဖြစ်ပြီးသော ဝဋ္ဋ
 နိဿိတ ကုသိုလ် ဟူသမျှတို့ သည်လည်း၊ ဝိဝဋ္ဋချည်း
 နိဗ္ဗာန်သွားချည်းဖြစ်ကြရလေကုန်၏။ ထို့ကြောင့်-သာသနာ
 ခဏ ဝိပဿနာဓမ္မ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ တရားကို များစွာ
 အားထုတ်ကြရမည်။

အားထုတ်ဟန်ကား။

ပရမတ္ထတောသတ္တာနံ၊ ပရိတ္တော ဇိဝိတက္ခဏော။
 ဧကနေမိပ္ပဒေသေန၊ ရထစက္ကံ ဝတ္တတိ။ ။

သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ ဇိဝိတက္ခဏော၊ အသက်
 ဝိညာဉ် ရှင်သောကာလသည်။ ပရမတ္ထတော၊ အစဉ်ပဗန်
 တည်ဟန် မချပ် ဆတ်ဆတ် သော ပရမတ္ထ အားဖြင့်

ပရိတ္တော စိတ္တက္ခလ တချက်သာဖြစ်၍ စင်စစ် နည်းငယ်ထု
ငွာ၏။ ရထစက္ကံ၊ ရထားထွည်းဘီး စက်သည်။ ဧကနေမိပ္ပ
ဒေသေန၊ လေးသစ် တဝါး အနား အကွပ် တစိတ်ဖြင့်
ဝတ္တတိဏ္ဍဝ၊ မြေနှိုင်းခါ သွားလာရပ်တည် ဖြစ်သည်ပမာ
ကဲ့သို့တည်း။ ။

ယေနိရုဒ္ဓါမရန္တိ သာ၊ တိဋ္ဌမာနသဝါဏ္ဏဓ။
သဗ္ဗေပိသဒိသာခန္ဓာ၊ ဂတာအပ္ပဋိသန္ဓိယာ။ ။

မရန္တိ သာ၊ သေသောသူ၏။ နိရုဒ္ဓါ၊ စုတိရောက်၍ ချုပ်
ပျောက်လေကုန်သော။ ယေနိရုဒ္ဓါ၊ အကြင်ခန္ဓာ ငါးပါး
တို့သည်၎င်း။ ဏ္ဍဓ၊ ဤပဝတ္တိအခါ၌။ တိဋ္ဌမာနသ၊ ထင်ရှား
တည်ရှိသောသူ၏။ နိရုဒ္ဓါ၊ ဘင်သို့ရောက်၍ ချုပ်ပျောက်
လေကုန်သော။ ယေနိရုဒ္ဓါ၊ အကြင် ခန္ဓာတို့သည်၎င်း။
သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။
တေခန္ဓာ၊ ထိုချုပ်ပျောက်လေကုန်သော သေသူ ရှင်သူ
နှစ်ပါးတို့၏ ခန္ဓာတို့သည်။ သဒိသာ၊ စင်စစ်တူမျှကုန်၏။
အပ္ပဋိသန္ဓိယာ၊ တဖန်ပြန်နှစ် ပေါ်ဖြစ်စေ့စပ်ခြင်းမရှိကုန်ဘဲ။
ဂတာ၊ ကင်းပျောက် ကွယ်ရှား ချုပ်သွား ကုန်၏။ ။
ထို့ကြောင့်-

ရုဗ္ဗာသိတိသဟဿာနိ၊ ကပ္ပံတိဋ္ဌန္တိ ယေမဂ္ဂ။
နတွေဝ တေပိ တိဋ္ဌန္တိ၊ န္ဒိပိတ္တေဟိ သမောဟိတာ။
ယေမဂ္ဂ၊ အကြင်နတ်တို့သည်။ ရုဗ္ဗာသိတိသဟဿာနိ
ကပ္ပံမဟာကပ် ရှစ်သောင်းလေးထောင် တိုင်တိုင်။ တိဋ္ဌန္တိ၊

တည်ကုန်၏။ တေဝိ၊ ထို နေဝသညာ နာသညာ ယတန နတ်ဘို့သည်လည်း၊ ဋီပိတ္တေဟိ၊ စိတ္တက္ခဏ နှစ်ချက်ဘို့နှင့် သမောဟိဘာ၊ တက္ခ ဖြစ်ကုန်၏။ နုတေဝတိဋ္ဌန္တိ မတည် ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။

အဒိပ္ပဂါယံကျဉ်း လိုရင်းက ဤအနိစ္စ သဘောအစစ်ကို ပြောလျှင်။ အန္တယံ ဖြစ်သော သစ်ညွန့် သဘောသည် ရှေ့တည်သော သစ်ကိုင်းကို ညွှတ်ရှိုင်းမှော်တမ်း၊ 'ခေတ် လှမ်းသော သဘောပမာဏ ပရမတ္ထအမှုအရာ ကြိယာမျှ ဓမ္မဒုဉ္ဇ သဘာဝရကိုသာ လေထု၊ ခေထု၊ မြေထု စသည်ဟု ဆိုရသည်။ ထင်ရှား ဝေဠိုးအံ့။ ။ဤ တလောကလုံးမှာ တုံသုံးရှာတွင် စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန် အားဖြင့် ပရ မတ်ဘာရား လေးပါးရှိ၏။ လေးပါးပြင်မရှိ။ သက်သက်မရှိ ဘိတ်မရှိ။ အသျှဉ်းမရှိ။ ထိုပရမတ်လေးပါး ရှိသည်တွင် (နိဗ္ဗာန်ပညတ်၊ နှစ်ရပ်ဓမ္မ၊ ဖြစ်ကင်းပ၊ ကာလဝိမုတ်ကြို)။ ဟူသော အရ၊ နိဗ္ဗာန်ပညတ်မှာ၊ ဝိပဿနာအရာအားဖြင့် အသုံးမကျ ဟု သိရမည်။ ဝိပဿနာ အသုံးကျသည်မှာ စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်အားဖြင့် သုံးပါး ရှိ၏။ ထိုစိတ် စေတသိက်၊ ရုပ်ပြင်မှ တပါး ရှုဘွယ်မရှိ။ ထို့ကြောင့်- ဝိပဿနာအရာမှာ မြင်မြင်သမျှ၊ ကြားကြားသမျှ၊ နံနံသမျှ လျက်လျက်သမျှ၊ တွေ့ထိသမျှ စသည်တို့မှာ။ စိတ်၊ စေတ သိက်၊ ရုပ်ချည်းသာဟု သိမှတ်ရမည်။ ။သိမှတ်ပုံက မိမိ လက်စသည်ကိုမြင်လျှင်၊ စိတ်-စေတသိက်ရုပ်ဟူ၍သာမှတ် သစ်ပင် သစ်ရှက်၊ ထုံး-ဖျာ စသည်ကိုမြင်လျှင်၊ စိတ်-

စေတသိက် ရုပ် ဟူ၍မှတ်။ ဤသို့စသည်ဖြင့် စက္ခု ဆိုင်ရာ
သောတဆိုင်ရာ စသည်တို့ကို အကုန်အစင် ဉာဏ်ကုန်
နှင်၍ မြင်ကြလေ၊ သိကြလေ။ ။အဘယ့်ကြောင့်နည်း။
စိတ်၊ စေတသိက် ရုပ် ပြင်မှတစ်ပါး၊ အခြား မရှိသောကြောင့်
တည်း။ ။ဤအရာမှာ ပညာရှိသူ သဘောဖြူတွေ သိကြ
ပါလေ။ ဉာဏ်ကဝေတို့ သတိမူကြပါ။

ဤအရာမှာ သစ်ပင်၊ တုံး၊ ဖျာ စသည်တို့မှာ၊ အဝိညာဏ
အသက်မရှိ၍ မသိကြ။ လူ-နတ် စသည်တို့မှာသာ အသက်
ရှိ၍ ထို လူ-နတ် စသော သဝိညာဏတို့က ခေါ်ဆိုရသော
တုံး၊ ဖျာ စသော စကား မဟုတ်လား ဟူငြားအံ့။ ။ဤ
စကားမှာ ဝန္ဓာရူရ အလိုအားဖြင့် ဟုတ်မှန် ပြောဆိုသင့်၏။
ဝိပဿနာနှင့်ဖြင့် မသင့်။ မသင့်ပုံက၊ စိတ်၊ စေတသိက် ဟူ
သော နာမ်တရားသည် တုံး၊ ဖျာ စသည် တို့မှာ မရှိ။ သူ၊
ငါ စသော သတ္တဝါမှာသာ စိတ်၊ စေတသိက် ဟူသော
နာမ်တရား ရှိသည်ဟု ထင်လွဲ စွဲမှားခြင်းသည်။ ဒိဋ္ဌိ
စေတသိက်ဟူ၍သာ မှတ်ပါ။ အထူးသတိထား။ ။ပညာ
မြင်မှာ မူကား။ ပရမတ် တရားမှန်က၊ ဘယ်နေရာ ဘယ်
ဌာန သဗ္ဗာန် ပမာဏ မရှိ မရအပ်သော၊ ပရမတ် တရား
ထင်ရှား ရှိကြောင်းကို

ဝိညာဏံ အနိဒဿနံ၊ အနန္တံ သဗ္ဗတေ ဝပတံ။ ။

ဗြဟ္မနိမန္တံ သုဘိဗိဒ္ဓိတေ ဝိ။

ဝိညာဏံ၊ အနိစ္စဘေတံ ပရမတ်ဖြင့်သာ သိအပ်စွာ၏။
အနိဒဿနံ အနိစ္စဘေတံ၊ ပရမတ်၏ ရှေ့နောက်ကာလ

ရပ်ဌာနနှင့်၊ သဏ္ဍာန်ပမာဏ ညွှန်ပြခြင်းငှါမထိုက်။ အနန္တံ၊
 အနိစ္စဓာတ်-ပရမတ် အလုံး၊ ဘယ်တုံးကစ၊ ဆုံးဘယ်မှဟု၊
 အစ၊ အဆုံး နှစ်ပါးလုံး မရှိအပ်။ သဗ္ဗတောပတံ၊ ဘယ်ခါ
 မပြတ်၊ ခပ်သိမ်းရပ်၌၊ အနိစ္စဓာတ်၊ ပရမတ်တရား၊ ထင်ရှား
 ရှိန်ရှိန်၊ ထိန်ထိန် လင်းလင်း၊ ဝင်းဝင်းတောက် ရှိ၏။ ။
 ထို့ကြောင့် မဟုတ်လော။ ။

အနိဗ္ဗတ္တေန နုဇာတော၊ ပစ္စုပ္ပန္နေန ဇိဝတိ။

စိတ္တဘင်္ဂါမတောလောကော၊ ပညတ္တိပရမတ္ထိယာ။ ။

အနိဗ္ဗတ္တေန၊ ဖြစ်ဆဲမဟုတ်သော အတိတ်အနာဂတ်စိတ်
 ဖြင့်။ နုဇာတော၊ သတ္တဝါဖြစ်သည်မဟုတ်။ ပစ္စုပ္ပန္နေန၊ ဖြစ်
 ဆဲစိတ်ဖြင့်သာလျှင်။ ဇိဝတိ၊ အသက်ရှင်သည် မည်၏။ စိတ္တ
 ဘင်္ဂါ၊ ဘင်သို့ ရောက်၍၊ စိတ်တိုင်း ချုပ်ပျောက် ခြင်း
 ကြောင့်။ လောကော၊ ခေါ်ဝေါ်ကာမှ၊ သတ္တလောကသည်။
 မတော၊ ခါခါထပ်ထပ်၊ ဆတ်ဆတ်သေသည် မည်၏။ ဇေ
 သန္တေပိ၊ သို့စဉ်ပုံသေ၊ သေ၍ပင် နေသော်လည်း။ ပညတ္တိ၊
 တည်ဆဲတည်ဆဲ၊ စိတ်ကိုစွဲလျက်၊ အသက်ရှင်၏ ဟူသော
 စကား ဖြစ်ခြင်း၏ အရာ၊ အစဉ် သဘာဝ၊ သန္တောနု ပညတ်
 သည်။ ပရမတ္ထိယာ၊ ပရမတ္ထဘူတာ၊ နာမဂေါတ္တံနုဇိရတိ
 ဆိုဘိသည်နု၊ အမြဲနိယတ်၊ ပရမတ်ကဲ့သို့ ဖြစ်၍ နေ၏။

အဓိပ္ပာယ်လိုရင်းမှာ။ “ဒကေရာဇိပုပ္ဖုဇ္ဇောဝံ” စသည်
 နှင့် ညီစွာ။ ။ ရေပြင်မှာ တုတ်သေးနှင့် ရေး လုပ်သော
 အရုပ်မှာ ထို ရေးသောသူသာလျှင် သူ့ သညာမြင် အရုပ်

အသွင် သူ့စိတ်တမ်း မှန်း၍ထင်၊ သူ့စိတ်တွင် မြင်သော အရုပ်ကဲ့သို့။ ။ထို့ တူပမာဏ ယောက်ျား၊ မိန်းမ စသော သတ္တဝါက စိတ်ထင်မှုဟု သိကြံရမည် ဟုလိုသည်။ သတိ ထားပါ။ အခါခါ စဉ်းစားပါ။ ။ လိုရင်းသဘောက ဩကာ သ. လောကကြီးထဲမှာ အသည်ခြစ်ပုံဟန်သဏ္ဍာန်နှင့် ဆို၍ တစုံတခုမျှ နိမိတ် မရှိ။ ။ သတိထား။ ။ ဦးခေါင်း၊ ခြေ၊ လက်၊ မျက်နှာ၊ ရင်၊ ဝမ်း၊ နှုတ်ခမ်း၊ မေး၊ ပါး စသော အားဖြင့်၊ နာမ်၏ သဘော၊ ရုပ်၏ သဘောမှာ။ မာ၊ ဖွဲ၊ ပူ၊ နွေး ယှပ်ရှားရေးလေး သသဘောနှင့်၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ ရသ၊ ဩဇာ ရှစ်ဖြာသော အဋ္ဌကလာပ် စသော ရုပ်၏ သဘော ထိုရုပ်နာမ်သည်။ အနိမိတ္တ၊ မမြဲသော အနိစ္စသဘာဝတွေ သာဟု ရှုရမည်။ ။

ဤကဲ့သို့ သိမြင်ပါလျှင် ငါထင်မှု၊ ကိုယ်ထင်မှု သဘော တပ်စွမ်း ငြိတွယ်ခြင်း သဘော၊ ကြမ်းတမ်း ပြစ်မှားခြင်း သဘောနှင့်တကွ၊ မီးဆွဲတဆူ အပူခပ်သိမ်း ငြိမ်း၏။ ထိုမီး ဆွဲတဆူ အပူ ခပ်သိမ်း ငြိမ်းအောင် ရှု ဆင်ခြင် သည်ကို၊ အနိမိတ္တာနုပဿနာဉာဏ်ဟုခေါ်သည်။ ထိုအနိမိတ္တာနုပဿ နာဉာဏ် ရင့်သန်လျှင်၊ အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာ ဉာဏ်သို့ ဆိုက်လေ၏။ ။ အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာ ဉာဏ် ဆိုသည် ကား။ ဩကာသလောကထဲမှာ ဟုပတင့်တယ် ဖွယ်ရာ လျောက်ပတ် ကောင်းမြတ်ချမ်းသာ မင်္ဂလာကြိုက်သရေ မက်ဖွယ်တွေရှိသည်ဟု သာယာ သိမ်းပိုက်မှုတွေ ဖြစ်ပေါ်

နေသော သဘောကို ငြိမ်းအောင် ရှု ဆင်ခြင်သည်ကို အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာဉာဏ်ဟု ဆို၏။ ။

ထိုအနိမိတ္တာနုပဿနာဉာဏ်၊ အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာ ဉာဏ်သို့ ဆိုက်ရောက်လျှင်၊ သုညတာနုပဿနာ ဉာဏ်သို့ ဆိုက်၏။ ဆိုက်ပုံကား။ ဤလောကကြီးမှာ လူရော နတ်ပါ ဗြဟ္မာမကျန် ပုထုဇ္ဇန် ဟူသမျှတို့က ခိုင်မြဲမှု အနှစ်၊ တင့် တယ်မှု အနှစ်၊ ချမ်းသာမှု အနှစ်၊ အရှည်ခံ့ခိုင် တည်တံ့ခိုင် သည်ဟု ထင်မှတ်စွဲလန်း သဿာ သိမ်းပိုက်ကြသော အမှု တွေဟာ ဘာမှ မဟုတ်၊ အိပ်မက်ရုပ် ထင်ရုံသာ မှာသာ ထင်မြင်ပြောဆိုရသည်ဟု ရှုကြည့်သော ဉာဏ်ကို သုည တာနုပဿနာ ဉာဏ်ဟု ဆိုသည်။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း။ နဂိုရ်ရင်း ပကတိကိုက အနှစ်သာရ ဆိတ်သုဉ်းလှသော ကြောင့်တည်း။

ဤလောကကြီးမှာ။ အမှန်နှင့်အမှား ဤနှစ်ပါးကို ကွဲ ပြားမှုက လိုကြသည်၊ ချိုကြသည်။ လိုရင်းသဘောက။ ။

(အမှန်အမှား၊ ဤနှစ်ပါးတွင်၊ ဒိဋ္ဌိယှဉ်က၊ အမြင်မိစ္ဆာ၊ တုံသုံးရွာမှာ၊ သူငါတို့အား၊ အထင် မှား၍၊ ငါးပါး ခန္ဓာ၊ သဘာဝကို၊ တဏှာ သုံးသွယ်၊ ဆွဲရှစ်တွယ်၍၊ သုံးဆယ် ခြောက်က၊ ရာရှစ် ကျအောင်၊ တဏှာ နှောင်တဲ့၊ သုံးဆွဲ တဆောင်၊ တုံပြောင်ပြောင်မှာ၊ လောင်စာငြီးငြီး၊ ကမ္ဘာ မီးသို့၊ တနည်း မြားမြောင်၊ တထောင့် ငါးရာ၊ တဏှာ ပါ၍၊ သုံးပြာခွါရ၊ ပြုသမျှက၊ သမုဒယ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဤအရာမှာ၊ နှစ်ပြာ ရုပ်၊ နာမ်၊ ဟုတ်မှန်လိမ္မာ၊ ပရိညာတွင်၊ မဂ္ဂင်ပြောရ။

နိရောဓသည်။ သစ္စာအပြား၊ မှန်လေးပါး) (အမှန် လေးပါး၊
 တရားကိုရှာ၊ များစိုလ်ပါဘို့၊ ငါငါ့ကိုယ်၊ မဆိုစသော၊
 ဤခန္ဓာကို၊ တဏှာဒိဗ္ဗိ၊ မာနုဋြ်၍၊ ဟုတ်လိနိုးနိုး၊ အားမကိုးနှင့်
 ကြောင်းကိုး အစဉ်၊ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ ဖြစ်ချုပ် မပြတ်၊
 ဥပါဒ်၊ ဗ္ဗိဘင်၊ အစဉ်အလာ၊ သင်္ခါရာမှာ၊ ခန္ဓာမီးခိုး၊ တိမ်ရုပ်
 မျိုးထင်၊ မိဗန်းကောင်းကင်မှာ၊ ခုဆင်၊ ခုမြင်း၊ ရွှေရွှေ
 ယွင်းကို၊ ကြည့်တွင်းမမှန်၊ ဘေးကပ်ပြန်တုံထိ၊ ဤတိမ်
 တိုက်မှာ၊ လေလိုက်အိသို့၊ ခဏိကမ္မ၊ အနိစ္စနှင့်၊ ဒုက္ခအရ၊
 ပုပ္ဖုရ၊ အနတ္တသာ၊ သဘာဝါကို၊ ခန္ဓာသမုတ်၊ နာမ်၊ ရုပ်၊
 နှစ်ဖြာ မှတ်စရာမှာ၊ သစ္စာဒုက္ခ၊ သဘာဝဓာတ်၊ ပရမတ်မှာ၊
 သတ္တဝါနှင့်၊ ကိုယ်ငါမစပ်၊ အိပ်မက်အပ်သည့်၊ တံလှုပ်
 သဘွယ်၊ အနည်းငယ်မှ၊ ရဝ သုဘ၊ သုခတ္တစင်၊ ပညာမြင်မှာ၊
 ရှာလျှင်မရ၊ အနိစ္စ၏၊ လက္ခဏာ ရသ၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊ ပဒဋ္ဌာန်မှ၊
 ဓာတ်မှန်ကျ၍၊ ပရဂိတ္တ၊ ဓမ္မထုံးစံ၊ ပစ္စုပ္ပန်နှင့်၊ ထိတ်နာဂတာန်၊
 မကျန်အလုံး၊ အနတ္တ၏ ဓမ္မနှုန်း၊ ဆုံးသဘောကျ၊ သုံးလော
 ကကုန်၊ လုံးစုံသဗ္ဗ၊ သင်္ခါတာ သင်္ခါတာ၊ သဘာဝသည်။ ။

(တုစ္ဆုမ္မာချည်း-သုညာဏည်း)။

- ၁။ ယခင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော သစ္စာလေးပါး ဟူသည် ကား- ဥပါဒ်ဘင်မှ၊ ရုပ်၊ နာမ်၊ သင်္ခါရ၊ အနိစ္စကိုသာ၊ ဒုက္ခသစ္စာ ဆိုသည်။
- ၂။ ထို ဒုက္ခအပေါင်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်နည်း၊ ပစ္စည်း ပြုမှု၊ လောဘစိတ်၌ပါသောလောဘဟိတ်ကြောင့် သာ ထိုလောဘစိတ်ကို သမုဒယသစ္စာ ဆိုသည်။

၃။ ထိုလောဘ ဟိတ်မြို့ ကုန်ငြိမ်းရာကိုသာ၊ နိရောဓ သစ္စာဆိုသည်။

၄။ ထိုဒုက္ခ၊ သမုဒယ၊ နိရောဓကို၊ ပရိညာ၊ ပဟာန သန္တိ ကရဏမှာ ဘာဝနာ ကိုသာ၊ မဂ္ဂသစ္စာဆို သည်။

ထိုသစ္စာ လေးပါးကို တခြားစီ ထင်၍ မနေနှင့်။ ဤတ လောကလုံးမှာ၊ ဒုက္ခသစ္စာ တပါးတည်းသာရှိသည်။ သူငါ တို့အား ပုထုဇ္ဇန်များကသာ၊ ဒေသနာစကား သရုပ်အားဖြင့် လေးပါးဟု ပြောသင့်၏။ (အနု သာသနိစကား) အရိယာ များမှာ၊ ဒုက္ခသစ္စာ တပါး တည်းသာ ရှိရာ၏။ အဘယ့် ကြောင့်နည်း။ ဧကောဓမ္မော ဟူသောအရာမှာ၊ မဂ္ဂဘိညာ သက်မတာ၊ သစ္စာလေးချက် တပြိုင်နက် မဂ်၏ကိစ္စသာ။ သတိမူပါ။ ထိုကြောင့်-

ဒုက္ခမေဝဟိ သန္တောတိ၊ ဒုက္ခံ တိဋ္ဌတိဝေတိစ။
နာညတြဒုက္ခာ သန္တောတိ၊ နာညံ ဒုက္ခာနိ ရုဇ္ဈတိ။

အနက်ကား။ ။ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ ဒုက္ခမေဝ၊ ဒုက္ခသစ္စာ တရား သက်သက်သာလျှင်။ သန္တောတိ၊ အကြောင်းအား လျော်စွာဖြစ်၏။ ဒုက္ခံဝေ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၊ သက်သက် သာလျှင် တိဋ္ဌတိ၊ ခဏဋ္ဌိ၊ ပဗန္ဓုဋ္ဌိ အားဖြင့် တည်း၏။ ဝေတိစ၊ ခဏ နိရောဓ၊ စုတိနိရောဓအားဖြင့် ချုပ်လည်းချုပ်၏။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ သစ္စာကို။ အညတြ၊ ကြည်ထား၍။ ကိဉ္စိဓမ္မဇာတံ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သဘာဝါ ခေါ်ဆီကယ်ရာ တစ်တစ်သော တရား သဘော

သည်။ နသန္တောတိ၊ ဖြစ်သည်မရှိ။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခသစ္စာမှ။ အညံ၊
တပါးသော။ ကိစ္ဆိဓမ္မဇာတံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါခေါ်ဆိုသွယ်ရာ
တစုံတခုသော တရားသဘောသည်။ နနိရုဏ္ဏတိ၊ ချုပ်သည်
မရှိ။

သတိမူလိုက်ကြ။ ဝိပဿနာ ရှုသောခဏမှာ၊ ဤတ
လောကလုံးကိုမလို။ မိမိကိုယ်၌ ရှုလိုက်ခဏ၊ ရုပ်၊ နာမ်၊ သင်္ခါရ
အနိစ္စက အတိတ် အနာဂတ်မရ။ ပစ္စုပ္ပန်ခဏ ဥပါဒ်ဘင်္ဂ
အနိစ္စကိုသာ ဒုက္ခသစ္စာဟုရှုရမည်။ လိုရင်းသဘာဝ ပညာ
ဖြင့် အနိစ္စက ဘုရား ရဟန္တာများမှာ၊ မမြဲသောသဘော
မျှသာ ထာဝစဉ်ထာဝရ၊ တိုး၊ ဆုတ်၊ နှဲ၊ များ၊ မရှိ။ ပတိကိုပင်၊
ပြောင်ပြောင်စင်စင် မြင်တော်မူကြ၏။ ပုထုဇ္ဇန်သူငါတို့က
မနေ့ကင်ပင် ကနေ့ဟုထင်၏။ အခုတင်က၊ ငါပင်၊ အခု
ရှိသည်ဟု ထင်လွဲစွဲမှား၍ နေကြ၏။ စင်စစ်မှာမူကား၊ မမြဲ
ဟု မြင်လျှင်လည်း၊ မမြဲသာရှိသည်။ မြဲသည်ဟု ထင်လျှင်
လည်း မမြဲသာရှိသည်။ လိုရင်းက ထင်မထင်မှာပခာမဟုတ်
အမြဲသဘာဝ၊ ထာဝရကြီးကိုပင်၊ ပြောင်ပြောင် စင်စင်၊
ကြောင်ကြောင်မြင် ရှင်းလင်းသောအခါ။ အနိမိတ္တ အနိစ္စ
အရာ၊ ဒုက္ခသစ္စာကိုပင် မြင်သော သူမည်၏။ သတိမူကြ။
ထို့ကြောင့်-

ဒဗ္ဗုဗ္ဗာသင်္ခိတာပုဗ္ဗာ၊ ပရန္တေသု ဝိဝိတ္တတော၊

သုဘရဝသုခတ္တတ္တ၊ သုညတော ဟေတုဂုတ္တိတော၊

သင်္ခိတာ၊ သင်္ခိတဓာတ်တို့ကို။ ပုဗ္ဗာပရန္တေသု၊ ဥပါဒ်မှ
ရှေ့ဘင်္ဂမှနောက်အစွန် နှစ်ဘက်တို့၌။ ဝိဝိတ္တတော၊ ကင်း

ဆိတ်ကွယ်ဘိ၊ မရှိလုံးလုံး၊ သုဉ်းသောအားဖြင့်၎င်း။ သုဘ
ရဝ သုခတ္တတ္တသုညတော၊ တင့်တယ် မြေစွာ ချမ်းသာစိုးရ
သော အဖြစ်မှ ကင်းဆိတ်သောအားဖြင့်၎င်း။ ဟေတုဒုတ္တိ
တော၊ အကြောင်းရှိမှ ဖြစ်ရသောအားဖြင့်၎င်း။- ဒဠဗ္ဗာ
ရူအပ်ကုန်၏။

လိုရင်းက အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်
အကြောင်းတရားတို့သည်။ ပေါင်း၍ ပြုပြင် စီရင်အပ်သည်
၏ အဖြစ်အကြောင်းကို ဖွဲ့ဖွဲ့ရမှသာ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်။ ဇင်
စစ် ရုပ်,နာမ် ဓမ္မအနိစ္စ မှာ။

အနုပ္ပန္နာဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဥပ္ပန္နာစနိရုဇ္ဈာရေ။
နိစ္စံ နဝါဝ သင်္ခါရာ၊ ဒိပဇာလ သမူပမာ။
ဟုရူအပ်၏။

သင်္ခါရာ၊ ဥပါဒ်, ဘင်မှု၊ ရုပ်,နာမ် သင်္ခါရ တို့သည်။
အနုပ္ပန္နာဇေဝ၊ ရှေးကမဖြစ်ဘူးကုန်ဘဲသာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ယခု
အသစ် ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ ဥပ္ပန္နာစ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ ၍လည်း။
နိရုဇ္ဈာရေ၊ ခဏချက်ချင်း ချုပ်ကင်း ကွယ်ပျောက်ကုန်၏။
သင်္ခါရာ ဥပါဒ်ဘင်မှု ရုပ်,နာမ် သင်္ခါရတို့သည် နိစ္စံနဝါဝ၊
အမြဲ အသစ်အသစ်တို့သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။
သင်္ခါရာ၊ ဥပါဒ်ဘင်မှု ရုပ်,နာမ် သင်္ခါရတို့သည်။ ဒိပဇာလ
သမူပမာ၊ ဆီဖီးလျှံာမူ၊ တူသော ဥပမာရှိကုန်၏။

လိုရင်းသဘောကား။ မြင်ကြားစရှိ ကြံသိသမှုသင်္ခါရက
အနိမိတ္တ၊ အနိစ္စဇကန်၊ ဒုက္ခမှန်သည့်၊ ပစ္စုပ္ပန်ကို၊ ရုပ်, နာမ်

ပြောရ၊ ဓမ္မဆတ်ဆတ်၊ ပရမတ္ထ၊ သတ္တာသဘော၊ ပညာစော
 ပင်၊ ဝိညာဏ်မြင်ကြုံ၊ လောကမှန်မှာ၊ တောသံ တောင်သံ
 ဗွဲတင်သံသို့၊ သူမာန်ငါဟန်၊ ထင်မြင်ပြန်၍၊ ဖန်ဖန်ခါခါ၊ ဉာဏ်
 ပညာမှာ၊ ရှာသော်နှုယ်မှု၊ ဘယ်လူ ဘယ်ဝါ၊ ဘယ်ဘယ်
 ဟာမှ၊ ရှာတာမဂ္ဂ၊ မုချသဘော၊ စင်စစ်ပြောက၊ ခဏမမြဲ
 ဆင်၊ ရဲစွာထွ၊ စိုးမရသည့်၊ ဓမ္မအမှန်၊ သယံဇာတ၊ ထာဝရ
 ဇာတ် ပရမတ္ထ၊ ရှိသမျှက၊ အနိမိတ္တ၊ အရိယသတ္တာ၊ မြတ်
 ဓမ္မာသည်။ ပမာနေလ၊ ထင်ရှားတည်း။

ဤအနတ္တ အရာသည်၊ အလွန် သိမ်မွေ့နက်နဲ၊ သိနိုင်ခဲ့
 သော အရာဖြစ်၍ သတ္တဝါများမှာ- မသိ မမြင်နိုင်ရာ။ ထို
 အနတ္တတရား သတ္တဝါများနှင့် အရာမဟုတ်သကဲ့သို့ ရှိ၏။
 ကြောင်းကျိုးသိမြင် ပညာရှင် ဖြစ်ကြသော ဝေနေယျတို့
 မှသာလျှင်၊ ထိုအနတ္တသဘာဝကို သိမြင်နိုင်ကြပေကုန်၏။
 ယခင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော သတ္တဝါ ဝေနေယျအားဖြင့်၊ နှစ်ပါး
 တို့တွင် ဝေနေယျဆိုသည်ကား-

အတ္တာ သန္တာ နေစေဝ ပရသန္တာနေစ အနုသယ
 ကိလေသံ ဝိသေသေန အမတရသေန နိယတိ အသင်္ခတ
 မနုတ္တရံ ဒဿယိတွာ ဝိနာသေတိတိဝေနေယျော ဟူသည်
 နှင့်အညီ၊ ယေပုဂ္ဂလာ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဝိသေ
 သေန၊ ထူးမြတ်လှစွာသော။ အမတရသေန၊ အရဟတ္တ
 ဖိုလ်တည်းဟူသော ဓမ္မရတနာ မြို့က် ရသောဖြင့်။ အသင်္ခတံ
 ပြုပြင်ခြင်းကင်းသော။ အနုတ္တရံ၊ မိမိထက် လွန်မြတ်သော

တရားမရှိသော နိဗ္ဗာန်ကို။ ဒဿယိတွာ၊ သိမြင်၍။ အတ္တ
သန္တာနေစေဝ၊ မိမိသန္တာန်၌၎င်း။ ပရသန္တာနေစ၊ သူတပါး
တို့၏ သန္တာန်၌၎င်း။ အနုသယကိလေသံ၊ ကိန်းအောင်း၍
ညစ်ညူးစေတတ်သောကိလေသာတို့ကို။ နိယုတိရိနာသေတိ
ဖျက်ဆီးတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သောပုဂ္ဂလော၊
ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝေနေယျော၊ ဝေနေယျမည်၏။ ဤဝိပုဂ္ဂိုဟ်
သဘောကား- သတ္တောကာသ၊ သင်္ခါရ ဟူသော ဤ
လောက သုံးရပ်၌။ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါမရှိ။ ငါမရှိ၊
ကိုယ်မရှိ၊ သိရမည့်အချက်၊ ရှိကြသည့်အတွက်က၊ ဖြစ်
ချက်မှန်လှ၊ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ၊ ပဝတ္တ၊ ဝဋ်ဒုက္ခသဘောမျှ၊ စင်
စင်ဟု ဝိပဿနာဉာဏ်ယှဉ်၊ သမ္မာယှဉ်သော ပညာမြင်၊
ပညာသိမှ၊ ဝေနေယျဟုဆိုရမည် ဟူလိုသည်။ အဘယ့်
ကြောင့် သတ္တဝါဆိုသနည်း။ တေသံ ဇာတိနံ သန္တာနေ
အဝိဇ္ဇာတဏှာယ ပရိယောနန္ဒိတွာ ဗန္ဒိတွာ ကာမဂုဏေသု
အာဒိနဝံ အပဿန္တာမစ္ဆ ဗာလသဒိသံဟုတွာဒဋ္ဌံသဉ္ဇတိ
ပရိတသတိတိဝါ သတ္တော။ ။ဟူသည်နှင့်အညီ။ ယော
ပုဂ္ဂလော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တေသံဇာတိနံ၊ ထိုသို့
သဘောရှိသော ဇာတိတို့၏။ သန္တာနေ၊ ခန္ဓာငါးပါး
သန္တာန်၌။ အဝိဇ္ဇာတဏှာယ၊ အဝိဇ္ဇာတဏှာဖြင့်။ ပရိယော
နန္ဒိတွာ၊ အဘန်ဘန်၊ မြှေးယှက်သောကြောင့်။ ဗန္ဒိတွာ၊
ဖွဲ့ခြင်းကြောင့်။ ကာမဂုဏေသု၊ ကာမဂုဏ် ငါးပါးတို့၌။
အာဒိနဝံ၊ ကြီးစွာသောအဖြစ်ကို။ အပဿန္တာ၊ မသိမမြင်
သော။ မစ္ဆ ဗာလာ သဒိသံ၊ သေဘေးကိုမမြင်၊ သံမြှား

ချိတ်၌ ရှိသော အစာကို သာယာမှားသော ငါး မိတ် နှင့်
တူသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ရူပါဒိအာရမဏံ၊ ရူပါရုံစသော
သုံးပါးသော ဘုံလောကီအာရုံကို။ ဒဗ္ဗံ၊ မြဲမြံစွာ၊ သစ္စတိ
စွဲလမ်းတပ်မက်တတ်၏။ (ဝါ) ပရိတဿထိ၊ ပူပန်တတ်၏။
ဣဘိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သော-ပုဂ္ဂလော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။
သန္တော၊ သတ္တဝါမည်၏။ ။ လိုရင်းမှာ လူ့ရှာ၊ နတ်လမ်း
စည်းစိမ်သွမ်းကို၊ ချမ်းသာအတိ၊ အထင်ငြိသော၊ အဝိဇ္ဇာသိ၊
အဝိဇ္ဇာမြင်၊ အန္ဓဝုထုဇ္ဇန်ကို ခန္ဓာငါးပါးဟူသော သံသရာ၏
အနှောင်အဘွဲ့သည် ဘွဲ့ချည်တုပ်နှောင် မြဲအောင် ချုပ်ထား
အပ်၏။ သံသရာဝဋ် တည်းဟူသော ဤမှာ ဘက်ကမ်း
ကိုလည်းမမြင်။ နိဗ္ဗာန်ဟူသော ထိုမှာဘက်ကမ်းကိုလည်း
မမြင်။ အိုသည်-သေသည် တိုင်အောင်ပင် ကိလေသာ
အနှောင်အဖွဲ့မလွတ်၊ ထိုကိလေသာ အနှောင်-အဖွဲ့နှင့်သာ
ဤဘဝမှသည်၊ တမလွန်ဘဝသို့သွားရသောသူကို သတ္တဝါ
ဆိုသည်ဟုလို။ ။

ယခုအခါ ဗုဒ္ဓဘာသာမြန်မာလူမျိုးတို့မှာ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဟု
ဆိုပါ လျက်နှင့် တရားတော် မြတ်ကို မသိ မမြင် မယုံ
ကြည်လျှင်၊ ဗုဒ္ဓ ဘာသာ လူမျိုး မှာသာ ဟုတ်သည်။ မိမိမှာ
ဗုဒ္ဓဘာသာ မဟုတ်။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း။ ။ သေယျ
ထာပိ ဘိက္ခဝေ အပ္ပမတ္တကောပိဂူထော ဒုဂ္ဂန္ဓော ဟောတိ
ဝေမေဝခေါ အဟံဘိက္ခဝေ အပ္ပမတ္တ ကမ္ပိတံ နဝဇ္ဇောမိ
အန္တမသော အန္တရာ သင်္ဘာတမတ္တမ္ပိ။ ။

အနိတ္တရပါဠိတော်။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အပ္ပ မတ္တ ကောပိ၊ အနည်းငယ်မျှ
 သော်လည်းဖြစ်သော။ ဣဇော၊ မစင်ကျင်ကြီးသည်။ ဒုဂ္ဂန္ဓော၊
 မကောင်းသော အနံ့ရှိသည်။ ဟောတိ သေယျ ထာပိ၊ ဖြစ်
 သကဲ့သို့။ ဇေမေဝခေါ၊ ဤအ တူသာလျှင်။ အပ္ပမတ္တကမ္မိ၊
 နည်းငယ် တိုလျှ မကြာ လှသည် သော်လည်း ဖြစ်သော။
 အန္တိမသော၊ ယုတ်ညံ့ ဖျင်းသုဉ်း အောက်ထစ်ဆုံး အပိုင်း၊
 အခြားအတိုးအားဖြင့်။ အန္တိရာသဗင်္ဘာတမတ္တမ္မိ၊ မျက်တောင်
 စာယုတ်၊ လျှပ်စစ် တပြက်၊ လက်ဖြစ် တတွက် ကာလ၊
 တခဏမျှသော်လည်း ဖြစ်သော။ ဘဝံ၊ ဘဝ၌ ဖြစ်ရခြင်းကို။
 အဟံ၊ ငါတုရားသည်။ နဝဇ္ဇေမိ၊ ချီးမွမ်းတော် မမူဟု
 ဟောတော်မူသောကြောင့်။ မြတ်စွာတုရား၏အယူတော်က
 တခဏမျှသော်လည်း၊ ဘဝသုံးဖြာ၊ တံသုံးရှာ၌ ဖြစ်ရခြင်းကို
 နှစ်သက်တော်မမူ။ သတ္တဝါများကလည်း လူ့ရှာ၊ နတ်လမ်း
 စည်းစိမ် သွမ်းကို၊ ချမ်းသာ အတိ၊ အထင်တော် တို့က
 ပြုကြသော အယူ။ ဤသို့အားဖြင့် အယူနှစ်ပါးမတူ ခြားနား
 ကွဲပြားကြ၏။ ထိုကြောင့် (ဤလောက၌၊ မိဘတို့အား၊ ချစ်ကြ
 ငြားလည်း၊ မိဘနှင့်မူ - အယူကွဲပြား၊ ဘ၊ စကားကို၊ နားမ
 ထောင်လျှ၊ ရန်သူ ဖြစ်လေ၊ အမွေမရ၊ ပမာဏာသို့၊ တုရား
 စကား၊ မြတ်တရားကို၊ နားမဝင်ဘိ၊ မသိလျှင်သူပုန် မယုံလျှင်
 ရန်သူ၊ အတူလိုနေ၊ မဂ်ဖိုလ်မွေကို၊ မရလေငြား၊ ဆင်းရဲ
 ဝှားသည်။ ။ အများလူတို့ ဘိစေတို့)ဟု စပ်ဆိုခဲ့ပေသည်။
 ဤလောက၌ မိကောင်း၊ ဘခင်၊ သား၊ သွီးဖက် ဖွန်ကြပါ

သော်လည်း အမှောင့် ပယောဂ ပူးဝင်၍၊ ဝိဘဏ်ကားကိုပင်
နားမထောင်သော ဥမ္မတ္တက သား၊ သွီးများနှင့် အလားတူ
ပေသည်။ ဤယခု ကာလ သူငါကစ၊ ပုထုဇ္ဇင် မှန်သမ္ဘာ
တဏှာဂါဟ၊ မာနဂါဟ၊ ဒိဋ္ဌိဂါဟအားဖြင့်၊ ဤဂါဟသုံးပါး
သံသာရ ပပဉ္စတရား တို့သည်။ အတင်း၊ အကြပ် ဇမ်းပူး
စွဲကပ် အပ်သည်ဖြစ်၍။ နိစ္စသည်၊ နိစ္စစိတ္တ၊ နိစ္စဒိဋ္ဌိ၊ သုခ
သည်၊ သုခစိတ္တ၊ သုခဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တသည်၊ အတ္တစိတ္တ၊ အတ္တ
ဒိဋ္ဌိအားဖြင့်။ ဝိပလ္လာသ၊ ဖေါက်ပြန် ကြ၍၊ သူ၊ ငါ၊ ကစ၊
သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ရှိသမ္ဘာ ဗုဒ္ဓဘာသာ မဖြစ် စင်စစ်မှာ မိစ္ဆာ
အယူ ဘုရားရှင်၏ ရန်သူတွေ နှင့်သာ တူကြ ပေသည်။ ။
များများကြီး သတိထား ကြပါကုန်။ ။ဤယခု ကာလ
သူ၊ ငါ၊ ကစ၊ မိစ္ဆာဓမ္မ၊ ဖြစ်တတ်ကြသည်ကား-မဂ်ဖိုလ်ကို
ရထိုက်သော ခေတ်- ကာလ မဟုတ်ဟု ထင်မှတ် မှားခြင်း။
သူတပါးတို့ ဝိပဿနာ တရား မြင်ကိုပင်၊ အဝိဇ္ဇာ မြင်ဟု
ထင်မှတ်မှားခြင်း။ ယခုကာလ ရှိကြသူတို့ကို၊ ဒွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်
ဗုဒ္ဓ ထင်မှတ် မှားခြင်း။ ရုပ်၊ နာမ်၊ ဓမ္မ သဘာဝကို ထိထိ၊
မိမိ၊ သိအောင် သဘောနှင့် ဝိပဿနာ ပြောဟော ရာမှာ
သူတပါးတို့ နာနိုင်အောင်လည်းဟောပါ။ သတ္တဝါနုကလေး
များကို မြတ်စွာ ဘုရားပင်၊ အထိုက်၊ အလိုက်၊ စရိုက်ကို
ကြည့်၍ ဟောရ ပါသေးသည်။ ဤသို့စသော ပြောမှု၊ ဆိုမှု၊
အကုသလ မိစ္ဆာဓမ္မ ပါပညစ်ကျူးသည့် ဓမ္မအန္တရာယ်မှုကို
ပြုတတ်လှသောကြောင့်၊ များများကြီး ရှောင်ရှားကြရမည်။
(မှန် မှားသိမှ မှတ်ရာသည်။ ။ ကြံအားရှိမှ တတ်ရာသည်။

ဉာဏ်သွားရှိမှ မြတ်ရာသည်။ ။မစပ်, မယှဉ်, အဖတ်တင်၊
ငြိုငြင်ဘတ်လှသည်။ ။သတိမူကြပါကုန်။ ။ထို့ကြောင့်

သစေသမ္မာဝိဟာရေယျံ၊ နဆိန္ဒေယျံ ဝိဘာသဝါ။
တဿ္ဿာသမ္မာဝိဟာရေယျံ၊ သံဆိန္ဒိတွာန သံသယံ။ ။

အနက်ကား။ ။သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ သစေဝိဟာရေယျံ၊
အကယ်၍ နေကြကုန်သည် ဖြစ်အံ့။ ဝိဘာသဝါ၊ ရဟန္တာ
ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ လောကေ၊ လောက၌။ နဆိန္ဒေယျံ၊ မပြတ်
ကုန်ရာ။ တဿ္ဿာ၊ ထို့ကြောင့်။ သံသယံ၊ ကျွတ်ထိုက်သော
ပုဂ္ဂိုလ် ဟုတ်လေလော၊ မဟုတ်လေလော။ တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်
ဟုတ် လေလော၊ မဟုတ် လေလော စသော ယုံမှားခြင်း
ဝိစိကိန္တာ စိတ်နှစ်ဖြာကို။ သံဆိန္ဒိတွာန၊ ဖြတ်၍၊ ဖျောက်၍
သမ္မာ၊ ဘုရားဆုံးမ ဩဝါဒကို ချွတ်ယွင်းမပါ ကောင်းမွန်
စွာ။ ဝိနဟာရေယျံ၊ နေကုန်ရာ၏။

ဣမေစသုဘဒ္ဒ ဘိက္ခု၊ သမ္မာ ဝိဟာရေယျံ၊ အသုညော
လောကေ အရဟန္တေဟိအဿ။ ။

အနက်ကား။ ။သုဘဒ္ဒ၊ သုဘဒ်။ ဣမေစဘိက္ခု၊ ဤရဟန်း
တို့သည်ကား။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဝိဟာရေယျံ၊ နေကုန်ငြား
အံ့။ လောကေ၊ လောက၌။ အရဟန္တေဟိ၊ ရဟန္တာတို့မှာ။
အသုညော၊ မဆိပ်မကင်းသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ထို့
ကြောင့်။ ဣမိနာပနညဏေန သပ္ပန္နာ ဂတောဝိပဿကော-
ဗုဒ္ဓသာသနေ လဒ္ဓဿာသော လဒ္ဓပဘိဋ္ဌော နိယတ ဂတိ
ကော ဝုဋ္ဌသောတာပန္နော နာမဟောတိ ဟု အဋ္ဌကထာ

မြန်တော်မူ၏။ ဣမိနာပနဉာဏေန၊ ဤ ဝိပဿနာဉာဏ်
 ပညာနှင့် သမ္ပန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ ဝိပဿကော၊
 အကြောင်းပစ္စယ ဇနကဟိတ် နိမိတ်မကင်း။ ပြုပြင်လျှင်းက
 ပါပအကျိုး၊ ဖြစ်ပွားတိုး၏ ကြောင်းမျိုးမသွေ၊ ပျက်စီးချေ
 သော်၊ ကျိုးနေမလွှဲ၊ ပျက်စမြဲဟု ကြောင်းကျိုး ရှုလျက်၊
 ဖြစ်မှုထွေထွေ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ဖွေ၍၊ သဗ္ဗေသင်္ခါရာ အနိစ္စာ၊
 သဗ္ဗေသင်္ခါရာဒုက္ခာ၊ သဗ္ဗေဝဗ္ဗာအနတ္တာဟု လေ့လာရှုမြင်၊
 ဆင်ခြင်ပွားများသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဗုဒ္ဓသာသနာ
 မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်၌။ လဒ္ဓဿာသော၊ သက်သာ
 ရာရှိသည်ဖြစ်၍။ လဒ္ဓံပတိဋ္ဌော၊ ရအပ်သော ထောက်တည်
 ရာရှိသည်ဖြစ်၍။ နိယတ ဂတိကော၊ အပါယ် လေးရပ်
 မကပ်ငြိဘဲ မြဲသော ဂတိရှိသော။ စူဠသောတာပန္နောနာမ
 စူဠသောတာပန် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့်-တဿဘတ္ထသုခိနော ဓမ္မပဒါနိဝိလဝန္တိ။
 ဒန္ဓာဘိက္ခဝေ သတုပ္ပါဒေါ။ အထသောသတ္တော ဝိပ္ပမေဝ
 ဝိသေသဘာဂိဟောတိ ဟု ဟောတော် မူ၏။

တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ တတ္ထ၊ ထိုနတ်ဘဝ၌။ သုခိနော
 ချမ်းသာသည်ဖြစ်၍။ ဓမ္မပဒါနိ၊ လူ့ဘဝက လေ့ကျက်၍
 ထားကုန်သော တရားအရပ်ရှိသည်။ ဝိလဝန္တိ၊ တဖွားဖွား
 ပေါ်ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ အဿ၊ ထိုသူအား။
 သတုပ္ပါဒေါ၊ တရားကိုအမှတ်ရသော သတိဖြစ်ခြင်းသည်။
 ဒန္ဓော၊ နှေးသေး၏။ အထ၊ စင်စစ်သော်ကား။ သောသတ္တော၊
 ထိုနတ်ဘဝသို့ ရောက်သော သတ္တဝါသည်။ ဝိပ္ပမေဝ၊

လျှင်မြန်စွာသာလျှင်။ ဝိသေသဘာဝိ၊ မဂ်ဉာဏ်ဒိုလ်ဉာဏ်
နိဗ္ဗာန်ယုံငြိုး တရားထူးကို ရသို့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဒန္တောဘိက္ခဝေ သတုပ္ပါဒေါ- ဆိုသည်ကား။ အသိ
ဉာဏ် လျှင်မြန်နှင့်နှင့် ထောက်စာသော်၊ သတိဖြစ်မှုကနွေး
ရာသေး၏။ ရှေ့လူ့ဘဝက လေ့ကျက်ခဲ့သောဘုရားအရကို
အမှတ်ရသည်နှင့်တပြိုင်နက် သောတာပတ္တိမဂ်ဒိုလ်စသော
ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏ ဟူလို။

ပုညေနတေ နနိဗ္ဗာနံ၊ လန္ဒါသန္တိဗ္ဗိကံဣဒ။
ပရမတ္ထံအာရောဓေန္တု၊ ဇနာသဗ္ဗေပိသုဗ္ဗတာ။

ဝေတနပုညေန ဝိပဿနာဘုရားကိုရေးသာပြုရသော
ဤကောင်းမှုကြောင့်။ ဣဒ၊ ယခုပစ္စက္ခ မျက်မှောက် ဒိဋ္ဌ
ဤဘဝ၌။ သန္တိဗ္ဗိကံ၊ ကိုယ်တွေ့မျက်မြင် ထင်ထင်လျားလျား
ကြီးရှိနေသော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ဒုက္ခ ခပ်သိမ်းတို့၏ ကင်းငြိမ်းခြင်း
ဟူသော သန္တိဗ္ဗိကနိဗ္ဗာန်ကို။ လန္ဒါ၊ ယခုဘဝ ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌ
ရကုန်ကြ၍။ သုဗ္ဗတာ၊ စင်ကြယ်ကောင်းမြတ် ချီးမွမ်းအပ်
သော ဝိပဿနာတရားကို မနေမနား အားထုတ်ကြကုန်၍။
သဗ္ဗေပိ၊ အသုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဇနာ၊ လူ့နတ်၊ ပြိဟွာ
သတ္တဝါတို့သည်။ ဣဒေဝ၊ ဤပစ္စက္ခ ခုဘဝဝယ်၊ ဂေါတမ
နွယ်ဘွားရှင်တော်ဘုရား လက်ထက်အာဏာစက်၌ပင်လျှင်
ပရမတ္ထံ၊ အထွဋ်အမြတ် ဆတ်ဆတ်ကြီး ပရမတ်ဖြစ်သော
နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ အာရောဓေန္တု၊ အလိုပြည့်၍ ကိုယ်တွေ့
ဉာဏ်ဖြင့်အစစ် ပေါက်ရောက် ပြီးမြောက် ခံစားကြပါစေ

ကုန်သတည်း။ (ဝါ) အလိုပြည့်၍ ကိုယ်တွေ့ဉာဏ်မြင် ဖွေး
သန့်စင်လျက်၊ ကြည်လင်ခပ်သိမ်း ငြိမ်းကြီး၊ ငြိမ်းကြပါစေ
ကုန်သတည်း။

ငြိမ်းအောင် အဘယ် တရားများ အားထုတ်ရပါမည်
နည်း။ ဝိပဿနာတရားမှတစ်ပါး ငြိမ်းသောတရားမရှိ။ ထို့
ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားဆုံးမတော်မူတဲ့ အတိုင်း သိရမည်။
မြတ်စွာဘုရား ဘယ်လို ဆုံးမပါသလဲဆိုလျှင် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊
အနတ္တ၊ အသုဘ ၎င်းအဆုံးအမတော်ကို။ သာသနံ၊ သာသနာ
မည်၏။ ယခုသတ္တဝါတွေ ထင်တောက နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တ၊ သုဘ
မိမိမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဟုတ်သလား၊ မဟုတ်ဘူးလား စစ်တန်း
ထုတ်၍ကြည့်၊ မြတ်စွာဘုရားဆုံးမသည့်အတိုင်းသိလျှင်ကိုး
ကွယ်ရာရပြီဟူ၍မှတ်။ မြတ်စွာဘုရားက ဘယ်လိုဆုံးမပါ
သလဲ။ အနိစ္စ၊ မမြဲဘူးတဲ့။ မမြဲတော့ ဘယ်လိုသိရမလဲ။ ရှိတဲ့
တရားက မမြဲတော့ ထင်ရှား ရှိသောတရားကိုပြုပါအံ့။ စိတ်
ထင်ရှားမရှိပါလား။ စေတသိက် ထင်ရှား မရှိပါလား။ ရုပ်
ထင်ရှားမရှိပါလား။ နိဗ္ဗာန် ထင်ရှား မရှိပါလား။ အဲသည့်
ထင်ရှားရှိသော တရားသည် ပရမတ္ထ တရားလေးပါး၊ ထို
ပရမတ္ထတရားလေးပါး ရှိသည်တွင် နိဗ္ဗာန်ကိုရှုဖို့မလိုပါ။
စိတ်ရှိကြောင်း၊ စေတသိက် ရှိကြောင်း၊ ရုပ် ရှိကြောင်းကို
သာ ရှုဖို့လိုပါသည်။ စိတ်၊ စေတသိက် တရားသည် အကျိုး
တရား။ ရုပ်တရားသည် အကြောင်းတရား၊ အကြောင်း မှန်မှ
အကျိုးမှန်မည်။ ထို့ကြောင့် အခြေခံမူလ အကြောင်းတရား
ကိုပြုပါမည်။

အကြောင်း တရားသည် လေးပါးရှိပါသည်။ လေးပါး ဟူသည်ကား....ကံကြောင့် ဖြစ်သောရုပ်၊ စိတ်ကြောင့်ဖြစ် သောရုပ်၊ ဥတုကြောင့်ဖြစ်သောရုပ်၊ အဟာရကြောင့် ဖြစ် သောရုပ်ဟူ၍ လေးပါးရှိပါသည်။

ကံကြောင့်ဖြစ်သောရုပ်ကား၊ မျက်စိအကြည်၊ နား အ ကြည်၊ နှာခေါင်းအကြည်၊ လျှာအကြည်၊ ကိုယ်အကြည် ၎င်း အကြည် ငါးပါးကို ပဿာဒရုပ်ငါးပါး၊ ကံအကြည်ဟု ခေါ်ပါသည်။ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သောရုပ်ကား၊ ပထဝီ၊ အာပေါ တေဇော၊ ဝါယော ၎င်းဓာတ်ကြီးလေးပါးကို ခေါ်ပါသည် ၎င်း စိတ်ကြောင့် ဖြစ်သော ရုပ်ဓာတ်ကြီး လေးပါးကို အသက်လို့ ထင်နေတယ်။ အသက်ထိုင်စရာများ ရှိပါ့မလား။ စစ်တမ်း ထုတ်ကြည့်။ ၎င်းဓာတ်ကြီး လေးပါး ရှိကြောင်း သိအောင် မိမိ လက်ကိုဆုပ်၍ ပါးစပ်နားကပ်၍မှုတ်ကြည့်။ တွန်းလာတဲ့ သဘောကလေး တွေ့ရလိမ့်မယ်။ ၎င်းတွန်း လာတဲ့ သဘောကလေးကို ဝိဇ္ဇာမာန ပညတ် အားဖြင့်၊ ဝါယောလို့ခေါ်သည်။ ထို့ပြင် ပူတဲ့သဘောကလေးကော မတွေ့ဘူးလား။ ၎င်းပူတဲ့ သဘောကလေးကို တေဇောလို့ ခေါ်သည်။ သူတို့ နှစ်သဘော ပေါင်းစပ်၍ လာသည့်မှား ဖွဲ့စည်းထားလို့ ၎င်းသဘောကို အာပေါလို့ ခေါ်သည်။ ထိုဓာတ်သုံးပါးတို့၏ တည်ရာကို ပထဝီဓာတ်ဟုခေါ်သည်။ ဘာကြောင့် ပထဝီခေါ်သလဲ သူရှိကြောင်း ဘယ်လို သိရ မလဲ။ စကားပြောသောအခါ အသံ မဖြစ်ဘူးလား။ ဘယ် နှစ်ကြောင့် အသံဖြစ်သလဲ မာတာရှိလို့။ ၎င်းမာတာကို ပထဝီ

ခေါ်သည်။ သတ္တဝါတွေထင်တာက အသက်လို့ ထင်တယ်။
မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး ဟောတာကတော့၊
နိဇ္ဈိံ အသက်မဟုတ်ဘူးလို့ ဟောတော်မူသည်။

ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်ကား ၃၂-ပါးသော ကော
ဠာသ အရ၊ အဝေးကို ခေါ်ပါသည်။ ၎င်းရုပ်ကို ဇောကျွန်း
မိန်းမ၊ သတ္တဝါ ထင်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားက နိသတ္တ
သတ္တဝါ မဟုတ်ဘူးတဲ့။ မြတ်စွာဘုရား ဆုံးမတော်မူသည့်
အတိုင်း။ သတ္တဝါ မဟုတ်ကြောင်း ထင်ရှားအောင် မိမိ
သဏ္ဍာန်မှာရှိသော သုံးဆဲ့ နှစ်ပါးသော အရ၊ အပေးကြီး
ကို ဖျက်ကြည့်ရမည်။ ဖျက်ပုံမှာ ဆံပင်၊ မွေးညှင်း၊ ခြေ
သည်း၊ လက်သည်း၊ သွား၊ အရေပြား၊ အသား အကြော
အရိုး၊ ချဉ်ဆီ၊ အညှို့၊ နှလုံး၊ အသည်း၊ အမြှေး၊ အဖျင်း
အဆုပ်၊ အူမ၊ အူသိမ်၊ အစာသစ်၊ အစာဟောင်း၊ ဦးနှောက်
ဟူ၍၊ အဖတ်နှစ်ဆယ်ကို ပထဝီခြင်းရာ နှစ်ဆယ်ဟု ခေါ်
သည်။ သည်းခြေ၊ သလိပ်၊ ပြည်၊ သွေး၊ ချွေး၊ အဆီခဲ၊
မျက်ရည်၊ ဆီကြည်၊ တံထွေး၊ နှပ်၊ အစေး၊ ကျင်ငယ်ဟူ၍
အာပေါဓာတ် ဆယ့်နှစ်ပါးခေါ်သည်။ ၎င်းသုံးဆယ့်နှစ်ပါး
သည်၊ ယောကျွန်း မိန်းမ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါမဟုတ်။ သုံးဆယ့်
နှစ်ပါး အပေါင်းအရမျှသာ ဟုတ်သည်။

အာဟာရကြောင့် ဖြစ်သော ရုပ်ကား၊ စား၊ စား သမျှ၊
မြို့မြို့ သမျှ အာဟာရကိုခေါ်သည်။ အာဟာရ မြို့သွင်းလိုက်
သောအခါ၊ ပိုးစာကတရ၊ မီးစာက တရ၊ ကျင်ကြီးကတရ
ကောင်ငယ်က တရ၊ အာဟာရ ဖြစ်တာက တရ၊ ၎င်းငါးစ

ထဲမှာကောငါကလေးများရှိပါ့မလား၊ စစ်တမ်းထုတ်ကြည့်
 ၎င်းရုပ် အပေါင်း၊ အရကို ခန္ဓာခေါ်ပါသည်။ သို့ မှာတယ်လို
 သဘော ရှိသလဲ။ ပူလိုက်၊ ဇေလိုက်၊ ဖောက်ပြန်တဲ့ သဘော
 ရှိတယ်။ ထို့ကြောင့် ရူပတိတိ ရူပံ ရူပတိ၊ ဖောက်ပြန်တတ်၏
 ဣတိသဿာ၊ ထို့ကြောင့်။ ရူပံ၊ ရူပမည်၏။ ထို့ကြောင့် ရုပ်
 အပေါင်း၊ အရကို ခန္ဓာ၊ ဖောက်ပြန်တာက ရုပ်၊ နှစ်ဦးပေါင်း
 လိုက်တော့ ရူပက္ခန္ဓာလို့ ဖွဲ့သည်။

ကံကြောင့် ဖြစ်တဲ့ ပဿာဒရုပ် ငါးပါး ထဲမှာကော
 အသု၊ အလိမ္မာ၊ မင်းစိုး ရာဇာကော ရှိပါ့မလား။ စစ်တမ်း
 ထုတ်၍ကြည့်။

စိတ်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ဓာတ်ကြီး လေးပါး ရုပ်ထဲမှာကော
 အသက်ထင်မှုကလေးများရှိပါ့မလား။ စစ်တန်းထုတ်ကြည့်။

ဥတုကြောင့်ဖြစ်တဲ့ သုံးဆဲ့နှစ်ပါ သော အသု၊ အဝေးထဲ
 မှာကော- မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ သတ္တဝါများရှိပါ့မလား စစ်
 တန်းထုတ်၍ကြည့်။

အာဟာရကြောင့် ဖြစ်သော ငါးစု၊ ငါးပုံ ထဲမှာကော
 ငါကလေးများ ရှိပါ့မလား။ စစ်တန်း ထုတ်၍ကြည့်။

ဤအကြောင်း တရားလေးပါးကို ငါထင်နေတာ ဟုတ်
 ပါလားကြည့်။ ၎င်းနှင့်ဆိုင်တဲ့ အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ
 အတွေ့ဆိုတဲ့ ကာမဂုဏ်ငါးပါးကို သား၊ မယား၊ ရွှေ၊ ငွေ၊
 လယ်ယာမြေ ထင်နေဘယ် ဟုတ်ကဲ့လား။ စစ်တန်းထုတ်၍
 ကြည့်။ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ကြီးကတော့၊ အတ္တ၊
 အတ္တနိယ၊ ဆိတ်ရမည်ဟုဟောတော်မူသည်။ ယခုသတ္တဝါ

တွေထင်တာက အကြောင်းတရားလေးပါးကိုငါထင်တယ်။
 ဇာတ်ကြီး လေးပါးက ထွက်နေတဲ့ ကာမဂုဏ် ငါးပါး
 အရောင် တရားကိုသူထင်လို့၊ အာသဝေါတရား လေးပါး
 ထဲမှာ မြုပ်နေကြတယ်။ ကာမဂုဏ်ငါးပါးကို သူထင်လို့
 ကာမာသဝထဲမှာမြုပ်နေတယ်။ အကြောင်းတရားလေးပါး
 ကိုငါထင်လို့ ဘဝါသဝထဲမှာ မြုပ်နေတယ်။ ငါဘဲ သူဘဲ
 အထင်လွဲ၍ ဒိဋ္ဌာသဝထဲမှာ မြုပ်နေတယ်။ အဲဒီအကြီး
 ခေါင်းဆောင်နေတာမမြင်လို့၊ အဲဒီအကြီး သဝထဲမှာ မြုပ်နေ
 တယ်။ သတ္တဝါတွေက အာသဝေါ တရားလေးပါးမှ ကင်း
 လွတ်ပါစေဟု ဆုတောင်းတယ်။ မြတ်စွာဘုရား ဆုံးမသည့်
 အတိုင်း၊ ဟုတ်တိုင်း မှန်ရာကို မြင်လျှင်၊ အာသဝေါ တရား
 လေးပါးမှ လွတ်ကင်းမည်။ ဘုရား အစရှိသော အရိယာ
 သူတော်ကောင်းတွေ၊ တထောင့်ငါးရာ ကိလေသာတွေ
 အကြွင်းမဲ့ ပယ်သွားတာ ဘယ်တရားကိုသိလို့လဲ။ မြတ်စွာ
 ဘုရားက၊ ဗုဒ္ဓံ-သရဏံ-ဂစ္ဆာမိ။ ဓမ္မံ-သရဏံ-ဂစ္ဆာမိ။
 သံဃံသရဏံ ဂစ္ဆာမိဟုဟောတော်မူသည့်အတိုင်းဆည်း
 ကပ်ရမည်။ ဘာကိုဆည်းကပ်ရမလဲ။ ဓမ္မံ-သရဏံ-ဂစ္ဆာမိ။
 ဓမ္မံ၊ တရားတော်မြတ်ကို။ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာဟူ၍။ ဂစ္ဆာမိ၊
 ဆည်းကပ်လော့။ တရားကို တွေ့မှသာလျှင် ငါဘုရားကို
 တွေ့ရမည်(မယ်)။ ထို့ကြောင့်၊ ဣတိဂုဏ် ပါဠိတော်၌။

ဓမ္မပဿန္တော ဝိပဿတိ။ ။ ဓမ္မံ သစ္စာလေးပါး ပရ
 မတ်တရားကို။ ပဿန္တော၊ သိမြင်သောသူသည်။ မံ၊ ငါဘုရား
 ကို။ ပဿတိ၊ ဖူးတွေ့သိမြင်သည်မည်၏။

ဤကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူသည့်တိုင်း တရားတော်ကို သိမှသာလျှင်၊ တထောင့်ငါးရာကိလေသာ ငြိမ်းမည်။ ထို့ကြောင့်....တရားရေအေး အမြှိုက်ဆေး တိုက်ကြွေးရမည်ဟု ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း။ ယခုပြခဲ့သော တရားမှာ ရုပ်တရား ဖြစ်သည်။ ၎င်း ရုပ်တရားကို ရူပပရိစ္ဆေဒ ဉာဏ်ဖြင့် ဝိုင်းခြား၍ ကြည့်သောအခါ မိမ္မယောကျာ်းထင်မှု မောဟုများ ရှိသေးသလား။ လိုချင်သော လောဘများကော ရှိသေးသလား။ လိုချင်တိုင်းမရ၍ ဒေါသများကော ဖြစ်ပါအုံးမလား။ ထိုကဲ့သို့ လောဘ- ဒေါသ- မောဟ- ဇာတိ- ဇရာ- ဗျာဓိမရဏ- အစရှိသော တဆယ့်တပါးသောမီးတို့ ငြိမ်းတာကို တရားဆိုသည်။ ၎င်းအကြောင်းတရား လေးပါးကို တွေးတောဆင်ခြင်နေသည်ကို ရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်လို့ ခေါ်သည်။ ကာယနုပဿနာ လို့လဲခေါ်သည်။ ဝိစ္စာညာဏ်လို့လဲခေါ်သည်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်လို့လဲခေါ်သည်။ ယထာဘူတ ဉာဏ်လို့လဲ ခေါ်သည်။ မဂ်ဉာဏ်လို့လဲ ခေါ်သည်။ ဟုတ်တိုင်း မှန်တိုင်းမြင်၍ မလိုချင်လို့ ဖိုလ်ဉာဏ်လို့လဲခေါ်သည်။ ဘဝသံသရာ အဆက်ဆက်က မသိခဲ့လို့ ယခုမှ ထူးပြီးသိလို့ ဝိပဿနာ ဉာဏ်လို့ခေါ်သည်။

ယခု သတ္တဝါမှန်သမျှ ဆုတောင်းကြတာ အပါယ်လေးပါး။ ကပ်သုံးပါး ရပ်ဖြစ်ရှစ်ပါး ရန်သူမျိုးငါးပါး ဝိပုတ္တိ တရားလေးပါး၊ ဗျာသနတရား ငါးပါးတို့မှ အခါခပ်သိမ်း ကင်းလွတ် ငြိမ်းသည်ဖြစ်၍၊ မဂ်တရား၊ ဖိုလ်တရား၊ နိဗ္ဗာန် တရား တော်မြတ်ကို ရပါလို၏ အရှင်ဘုရားဟု ဆုတောင်း။

ကြသည်။ မဂ်တရား၊ ဖိုလ်တရားဆိုသည် ဘယ်ဟာမှန်း မသိကြ၍ ဒါနပြုသော အခါ၊ သီလ ဆောက်တည်သော အခါနိဗ္ဗာန်ရစေဟု၊ သံဃာတော် အရှင်မြတ် များကဆုပေး ကြသောအခါ နိဗ္ဗာန်တရားဆိုတာ ဆယ့်တပါးသော ဖီးတို့ ငြိမ်းတယ်တဲ့။ ခုတပည့်တော်-တပည့်တော်မတို့မှာ၊ ဆယ့် တပါးသော ဖီးမငြိမ်း သေးပါလား ဘုရား။ ငြိမ်းကြောင်း တရား ကလေးကိုပြောပေးပါဟု မပူဆာတတ်ကြ၊ မပူဆာ တတ်တာ ဘယ်ဟာက မဂ် - ဘယ်ဟာက ဖိုလ်လို့ မသိ သေ၍မပူဆာတတ်၊ ထိုကြောင့်မဖြစ်စားသောကုသိုလ်ကို ဖြစ်အောင် လုပ်ရမယ်။ မဂ်ကုသိုလ်ဆိုတာ၊ အမှန်ကိုသိတာ ခေါ်သည်။ ယခု ရူပပရိစ္ဆေဒ ဉာဏ်ဖြင့် အမှန်ကို ကြံစည် နေတာ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ ဟုတ်တိုင်း၊ မှန်တိုင်း မြင်တာကို သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ၎င်းကို ပညက္ခန္ဓ မဂ္ဂင်လို့ ခေါ်သည်။ အမှန်ကို သိတော့ နဂိုရ်က မိမ္မ၊ ယောက်ျားထင်သည်ကို၊ အမှားဘဲဟု သိသော အခါ၊ အမှား၊ မဝင် လာရအောင် အားထုတ်၍ နေသည်ကို သမ္မာ ဝါယာမ၊ ဟိုဟို၊ ဒီဒီ စိတ်မပြန့်လွင့်လို့ သမ္မာသတိ၊ ဒီတရား ထဲမှာဘဲ စိတ်တည်ကြည် နေတာ။ သမ္မာသမာဓိ၊ ၎င်းကို သမ္မာဓိက္ခန္ဓ မဂ္ဂင်လို့ ခေါ်သည်။ ၎င်း မဂ္ဂင်ငါးပါး အကျမ်းဝင် လာတော့။ အချည်းနှီးစကားတွေ မပြောဘဲ အကြောင်းတရား သေးပါးကိုဘဲ ပြန်ပြောနေ သည်ကို။ သမ္မာဝါစာ။ ၎င်းတရားတွေ ကြံစည် နေဆဲ ကောင်းသောအမှု ပြုနေသည်ကို။ သမ္မာကမ္မန္တ၊ ၎င်းတရား နှင့် ဆင်ခြင်၍ စားသည်ကို သမ္မာ အာဇီဝ။ ၎င်း ကို

သီလက္ခန္ဓ မဂ္ဂင်လှို ခေါ်သည်။ သီလ၊ သာမာဓိ၊ ပညာ၊ သိက္ခာသုံးပါး ဖြစ်တော့ မဂ္ဂင် ရှစ်ပါး ဖြစ်လာသည်။ သမ္မာ သင်္ကပ္ပ၊ ကောင်းသော ကြံခြင်း။ သမ္မာဒိဗ္ဗိ၊ ကောင်းသော မြင်ခြင်း။ သမ္မာဝါယမ၊ ကောင်းသော လုံ့လထုတ်ခြင်း။ သမ္မာသတိ၊ ကောင်းသော သတိရှိခြင်း။ သမ္မာသမာဓိ၊ ကောင်းသော တည်ကြည်ခြင်း။ သမ္မာဝါစာ ကောင်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်း။ သမ္မာကမ္မန္တ၊ ကောင်းသော အမှု ပြုလုပ်ခြင်း။ သမ္မာအာဇီဝ၊ ကောင်းသော အသက် မွေးခြင်း။ မဂ္ဂသစ္စာဆိုတာ၊ ၎င်းကိုခေါ်သည်။ အရင်းလဲတော့ အဖျား ထင်းဖြစ်သည်။ ရုပ်သည်အရေးကြီးသည်။ ဒီရုပ်ကိုဘဲ၊ သူဘဲ ငါဘဲ အထင်လွဲကြသည်။ မြတ်စွာဘုရားက အနတ္တမှာ ဗာန ကွယ်သည်ဟု ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း။ အထုံးအခဲ၊ ဒြပ်၊ သဏ္ဍာန်ထင်တာ ၎င်းရုပ်ကိုဘဲထင်သည်။ ဒီတော့ အနတ္တ ရုပ်ကို ပေါ်လွင်အောင် သတိထားပြီး ကြပ်ကြပ်ကြီး စဉ်း စားပါ။ အနတ္တရုပ် ပေါ်မှ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ် ကြီး ဆုံးမတော် မူသည် အတိုင်း ဝေ့မည်။

နာမ်တရား ပြီး၏။

နာမ်တရားကို ကြံစည်ကြအုံးစို့ ။ စိတ်၊ စေတသိက်ကို နာမ်လို့ခေါ်သည်။ အကျိုး တရားလို့လဲ ခေါ်သည်။

မျက်စိ အကြည်နှင့် အဆင်း ဝေ့စော့ သိမှုဆိုတဲ့စိတ်။ မှတ်မှု ခံစားမှုဆိုတဲ့ စေတသိက် ပေါ်မလာဘူးလား။ မြင် အောင် ကြည့်ပါ။

နားအကြည်နှင့် အသံကြားတော့ သိမှုဆိုတဲ့စိတ်၊ မှတ်မှု ခံစားမှု၊ ပြုပြင်မှုဆိုတဲ့ စေတသိက် ပေါ်မလာဘူးလား။ မြင်အောင် ကြည့်ပါ။ နှာခေါင်းအကြည်နှင့် အနံ့တွေတော့၊ သိမှုဆိုတဲ့စိတ်၊ မှတ်မှု ခံစားမှု၊ ပြုပြင်မှု ဆိုတဲ့ စေတသိက် ပေါ်မလာဘူးလား မြင်အောင် ကြည့်ပါ။ လျှာအကြည်နှင့် အရသာတွေတော့၊ သိမှုဆိုတဲ့စိတ်၊ မှတ်မှု၊ ခံစားမှု၊ ပြုပြင်မှု ဆိုတဲ့ စေတသိက်ပေါ်မလာဘူးလား၊ မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ ကိုယ်အကြည်နှင့် ဖေါဋ္ဌဗ္ဗ တွေတော့၊ သိမှုစိတ်၊ မှတ်မှု၊ ခံစားမှု၊ ပြုပြင်မှု စေတသိက် ပေါ်မလာဘူးလား မြင်အောင် ကြည့်ပါ။ မျက်စိအကြည်မှာ မှီပေါ်တဲ့ စိတ်၊ စေတသိက်။ နားအကြည်မှာ မှီပေါ်တဲ့စိတ် စေတသိက်။ နှာခေါင်း အကြည်မှာမှီပေါ်တဲ့ စိတ်စေတသိက်။ လျှာအကြည်မှာမှီပေါ် တဲ့စိတ် စေတသိက်၊ ကိုယ်အကြည်မှာ မှီပေါ်တဲ့ စိတ် စေ တသိက်။ မနောအကြည် ဓာတ်ကြီး လေးပါးမှာ မှီပေါ်တဲ့ စိတ်စေတသိက်။ မျက်စိအကြည်မှာ အဆင်းနှင့်တွေ့တော့ စိတ်စေတသိက်ပေါ်ကြောင်း ထင်ရှားသည်။

နားအကြည်နှင့် အသံကြားတော့၊ စိတ်စေတသိက်ပေါ် ကြောင်းထင်ရှားသည်။

နှာခေါင်းအကြည်နှင့် အနံ့ တွေတော့၊ စိတ်စေတသိက် ပေါ်ကြောင်း ထင်ရှားသည်။

လျှာအကြည်နှင့် အရသာတွေတော့၊ စိတ် စေတသိက် ပေါ်ကြောင်း ထင်ရှားသည်။ ကိုယ်အကြည်နှင့်အတွေ့ တွေ တော့စိတ် စေတသိက်ပေါ်ကြောင်း ထင်ရှား၏။ ဓာတ်ကြီး

လေးပါး၊ မနောအကြည်မှာ မှီပေါ်တဲ့စိတ် စေတသိက်ကို တော့ မသမုတ်ဘဲနှင့်မသိနိုင်။ ထို့ကြောင့် သမုတ်သံစွာ၊ ပရမတ္ထသစ္စာ နှစ်ပါးကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော် မူသည်။ ဘယ်လို သမုတ်ရမလဲဆိုတော့ (၄၁) လေးဆယ့် တလုံး သောအက္ခရာရှိသည်တွင် (အ) တလုံးကို သမုတ်တာ ထင်ရှားစွာသိလျှင် ကျန်(၄၀)လေးဆယ်သောအက္ခရာ၊ သမုတ်ချည်းဘဲ။ သမုတ်သစ္စဆိုတာ သမုတ်ရတာ သာကြောင့်လဲ အဟုတ်ရှိတဲ့ ပရမတ္ထသစ္စာပေါ်လွင်အောင် သမုတ်ရသည်။ ယခု (အ)လို ဆိုတတ်စိတ်၊ အာရုံကို တွေ့လိုက်တာ၊ စေတသိက်။ အသံဖြစ်သွားတာကရုပ်၊ အသံဟာ ဘာကြောင့်ဖြစ်သလဲ၊ စိတ္တပထဝီနှင့် ကာယပထဝီနှစ်ခု၏ဒဏ်ချက်ကြောင့် အသံဖြစ်၍လာသည်။ အသံဖြစ်တာကရုပ်၊ ပညတ်လိုက်တာကစိတ် အာရုံကို တွေ့တာက စေတသိက်၊ ထိုအမှန် လေးချက်ကို သဘောနက်။ အိပ်မက် ထဲတောင်မှ မမြင်မက်ခဲ့ရဘူးဘူး။ တသံသရာလုံးက မသိခဲ့ရဘူးဘူး။ ယခုတသံသရာလုံးက မသိတဲ့ တရားတွေ သိရပြီ မဟုတ်ပါလား။ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးသင်္ချေနှစ်ဆယ် ကမ္ဘာတသိန်း ပါရမီတွေဖြည့်လာရတာဘယ်တရားဟောချင်လို့လဲ။ သဗ္ဗေဓမ္မာ အနတ္တ-တရားတော်ကြီးကို ဟောချင်လို့။ နဂိုရ်က အမှန် လေးချက်ကို သစ္စာ လေးပါး ထင်နေသည်။ သစ္စာ လေးပါးသည်။ ဖွဲ့ပြု ရသော တရား။ သိရမည် တရားက သဗ္ဗေဓမ္မာ အနတ္တကို၊ သဘော လေးချက် သိရမည်။ ထို သဘောလေးချက်သာမမြဲတာ၊ မမြဲတာ ကိုဘဲ ဆင်းရဲလို့

သစ္စာဒုက္ခ သစ္စာ ဖွဲ့သည်။ ထိုလေးပါးသဘောကို မမြင်တာ အဝိဇ္ဇာ၊ သာယာတာက တဏှာ၊ ၎င်းကို သမုဒယသစ္စာ ဖွဲ့သည်။ အမှန် လေးချက်ကို သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အတ္တကို ပိုင်းခြား သိသည်ကိုမဂ္ဂသစ္စာ ဖွဲ့သည်။ ထိုလေးပါးသဘော ပျက်စီး တဲ့တရား ဆင်းရဲတဲ့ တရား မို့လို့ မလိုချင်၍၊ ငြိမ်းမှုကို နိရောဓ သစ္စာ ဖွဲ့သည်။ ၎င်းအမှန် လေးချက်သည် အနတ္တ ယခုသတ္တဝါတွေ ထင်တာက အတ္တ။ အတ္တလို့ ထင်တာက အမှား၊ ၎င်းအမှားသည် အဝိဇ္ဇာ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာကြောင့် ဘဝသံ သရာအဆက်ဆက် ကျင်လည်၍ လာခဲ့ရတာ၊ ဝင်္ဂါဝါဠု သဲဆုအမျှ ပွင့်ထွက်တဲ့တုရားတွေတဆူကမှ မတွေ့ရတာ၊ ဘယ်သူ ကြောင့်လဲ၊ ဒီအဝိဇ္ဇာ ကြောင့်တဲ့၊ ထို့ကြောင့်၊ (အဝိဇ္ဇာ ဝိတ်ကာသမျှ၊ ဒိဋ္ဌာသဝမက္ခာ၊ စိတ်သာချ၊ သံသရာ မှာ ဖန်ခါခါလည်အုံး လှူနတ်နှင့်၊ ထက်ပြိပဗ္ဗာ ဘဝင်သာထံ တော့အဆုံး၊ အေးမှုကရှေးမပါတယ်၊ ဆွေးလို့သာ ခွေနှုံး၊ ကုသလကံအရှိန်တုံးမှဖြင့်၊ တုံးတုံးကျပါယ်ရွာ၊ ပြိပဗ္ဗာပြည် ကိုယ်ရောင် လင်းသော်လဲ၊ ဝက်စား ကျင်းရောက်လိမ့် မကြာသက္ကာယစွဲလမ်းပါလျှင်မြဲတမ်းသာအပါယ်အိုးကိုထွ ကျိုးကပ်ဘို့ပြင်သာပြင်၊ မှတ်ကြံမှန်ပင်၊ အနတ္တ ဉာဏ်မမြင် ရင်၊ ထာဝစဉ် မှားပါလိမ့်လေး)။

အမှန်လေးချက်သည် သဗ္ဗေ သင်္ခါရ၊ အနိစ္စ၊ သင်္ခါရ တရားသည်။ စိတ်သင်္ခါရ၊ စေတသိက်သင်္ခါရ၊ ရုပ်သင်္ခါရ ဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့် သင်္ခါရ၊ ဝိကာရ၊ လက္ခဏာ၊ နိဗ္ဗာန် ပညတ်၊ ဧဥယျာဓံ တရား ငါးပါးတို့ကိုဘယ်သူမဆို အလိုလို

ကိုယ်တော်တိုင် သိတယ်လို့ ချီးကြူးနေရသည် မဟုတ်ပါလား။ ယခု အားထုတ်သူတို့၏ သဏ္ဍာန်မှာ ဥေယျံတရား ငါးပါးကို သိရပြီမဟုတ်လား။

အကြောင်းတရား လေးပါးကို ရူပက္ခန္ဓာ ခေါ်သည်။ ယခုပြခဲ့တဲ့ နာမ်တရား လေးပါးကို နာမ်ခန္ဓာလေးပါး၊ သိမှုကို ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ခေါ်သည်။ မှတ်မှုကို သညက္ခန္ဓာခေါ်သည်။ ခံစားမှုကို ဝေဒနက္ခန္ဓာခေါ်သည်။ ပြုပြင်မှုကို သင်္ခါရက္ခန္ဓာခေါ်သည်။ ထိုခန္ဓာငါးပါးကိုခန္ဓာငါးပါးမှန်းမသိကြ။ မိမ္မယောကျာ်း ထင်နေကြသည် ထို့ကြောင့်။

ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ ဓါတ်၊ ငါးခုစပ်တဲ့ ငါးရုပ်ခန္ဓာ၊ သမူဟာကို၊ ဇာဏှာမျက်လုံး၊ သလ္လာတေ့ဖုံး၍၊ အတုံးအခဲ ငါးကောင်ဘဲဟဲ့၊ စွပ်စွဲသမုတ်၊ ဘွဲ့မည် ထုတ်လျက်၊ အဟုတ်ယောင်ယောင် တကယ်ယောင်နှင့်၊ မောင်မောင်၊ ဘာ၊ မိနှင့်မဟု၊ လောကအမှတ် ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်ပရမတ်တရားဓါတ်အသား၊ ပညတ်အမှားဖုံးအုပ်ထား၊ အမှားဖုံးအုပ်၊ အမှန်မြို့ဖ်၍၊ အဟုတ်မပေါ်၊ အမှားပေါ်သည်၊ အခေါ်မြောက်ပါး သတိထား၊ အမှားအမှန် သိစေသား၊ အမှားအမှန် ဤနှစ်တန်ကို ကော်မဲ့ချ သိနိုင်မှလျှင်၊ ဒုက္ခ ဘေးဒဏ် ကြောင်းမှန်တဲ့၊ ခေမံ အမတ၊ ပေါက်နိုင်ကြသည်၊ ဥေယျငါးပါးသတိထား၊ သိရန်တရား သိစေသား။

သိရန်တရားကား၊ သင်္ခါရ၊ ဝိကာရ၊ လက္ခဏ၊ နိဗ္ဗာန် ပညတ်၊ သင်္ခါရဆိုတာ (အ)လို့ ဆိုလိုက်တော့၊ (အ)လို့

ပညတ်လိုက်တာက စိတ်။ အာရုံကို တွေ့လိုက်တာက
စေတသိက်။ အသံ ဖြစ်သွားတာက ရုပ်။ ၎င်း-စိတ်-စေ-
တသိက်-ရုပ် အတူ ဖြစ်ပေါ်လာတာက သင်္ခါရ။ ဝိကာရ
ဆိုတာ၊ဝိ-အထူး၊ ကာရ-ခြားသည်။ အထူးခြားနားသည်။
စိတ်-စေတသိက် အတူ ဖြစ်လာပေမယ့်လို့၊ စိတ်တခြား၊
စေတသိက်တခြား၊ရုပ်တခြား၊သဘာဝပရိစ္ဆေဒညွှန်ဖြင့်
ပိုင်းပိုင်းခြားခြား ထင်မြင်အောင်ကြည့်ပါ။

လက္ခဏာဆိုတာ၊ ၎င်းစိတ်- စေတသိက်- ရုပ်ဖြစ်ပြီး
ပျက်လို့ အနိစ္စ လက္ခဏာ။ ပျက်နေတာ ဆင်းရဲလို့- ဒုက္ခ
လက္ခဏာ၊သူတို့သည် မိမိအလိုမလိုက်၊အဆိုင်အခဲမရှိ၊အစိုး
မရသောကြောင့်၊ အနတ္တ လက္ခဏာ ခေါ်သည်။

အားလုံး ပေါင်းတော့၊ သင်္ခါရ၊ ဝိကာရ၊ လက္ခဏာကို
ပရမတ္ထသစ္စာ၊ ပရမတ္ထသစ္စာ မဟုတ်သမျှ သမုတိ သစ္စာ၊
ဒီတော့ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာဘယ်အထဲမှာပါမလဲ၊သမုတိသစ္စာထဲ
မှာပါတယ်။ ဒီတော့ ဧညျာဓိတရား ငါးပါးထဲမှာ သစ္စာ
လိုက်တော့။ ပရမတ္ထသစ္စာ၊သမုတိသစ္စာ နှစ်ပါးဘဲရှိတယ်။
ထို့ကြောင့်- မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက၊နိဗ္ဗာန်။
ပညတ်။ နှစ်ရပ်ဓမ္မ၊ ဖြစ်ကင်းပ။ကာလဝိမုတ်ကြို-ဟု ဟော
တော်မူခဲ့ပေသည်။

ပညတ်ခြောက်ပါးဆိုသည်ကား။ (၁)ဝိဇ္ဇာမာနပညတ်။
(၂)အဝိဇ္ဇာမာနပညတ်။(၃)ဝိဇ္ဇာမာနေနအဝိဇ္ဇာမာနပညတ်
(၄)အဝိဇ္ဇာ မာနေန ဝိဇ္ဇာမာန ပညတ်။ (၅)ဝိဇ္ဇာ မာ နေန

ဝိဇ္ဇာမာန ပညတ်။ (၆) အဝိဇ္ဇာမာနေန အဝိဇ္ဇာမာန ပညတ် ဟူ၍ ခြောက်ပါးရှိသည်။

ဝိဇ္ဇာမာန ပညတ် ဆိုသည် ရှိတဲ့ တရားကို၊ ပညတ်ထား ခေါ်သည်။ သိမှုသဘော ကလေးကို စိတ်၊ မှတ်မှု၊ ခံစားမှု၊ ပြုပြင်မှု သဘော ကလေးကို၊ စေတသိက်။ အသံ သဘော ကလေးကိုရုပ်လို့၊ ထင်ရှားရှိသော သဘောကလေးတွေကို ပညတ်ထား-ဝိဇ္ဇာမာန ပညတ်လို့ ခေါ်သည်။

အဝိဇ္ဇာမာန ပညတ်ဆိုသည် မရှိတဲ့ သမုတိသစ္စာ။ လူ့ နှုတ်၊ ဗြဟ္မာကို အဝိဇ္ဇာ နယ်က၊ တကယ်ရှိသည်ဟု ထင် သည်ကို အဝိဇ္ဇာမာန ပညတ်လို့ခေါ်သည်။

ဝိဇ္ဇာမာနေန အဝိဇ္ဇာ မာန ပညတ် ဆိုသည်။ စိတ်- စေတသိက်၊ ရုပ်ရှိသည်ကို မရှိဘူး။ မရှိတာကို ရှိတယ်လို့ ပညတ်ထားတာကို ခေါ်သည်။ အဝိဇ္ဇာမာနေန ဝိဇ္ဇာမာန ဟု ဆိုသည်။ (၄၁) လုံးသော အက္ခရာကို သမုတ်ဆဲ ကလေး ရှိသည်ကို အဟုတ်ရှိသည်ဟု ထင်သည်ကို ခေါ် သည်။ ဝိဇ္ဇာမာနေဝိဇ္ဇာမာနပညတ်ဆိုသည် စိတ်စေတသိက် ရုပ်ရှိသည်ကို ရှိတယ်လို့ ပညတ်ထားကို ခေါ်သည်။

အဝိဇ္ဇာမာနေ- အဝိဇ္ဇာမာန ပညတ်ဆိုသည်။ (၄၁)လုံး သော အက္ခရာ သမုတ်ဆဲကလေး ရှိတာရဲ့ကို။ အဟုတ်ရှိ တာလို့ အဝိဇ္ဇာနယ်က ထင်သည်ကို ခေါ်သည်။

သစ္စာနှစ်ပါးကို မသိအောင် ဖုံးအုပ်ကာကွယ် ထားတာ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာကို ဝိဇ္ဇာဖြစ်ဖို့ အရေးက ပေါ့ပေါ့၊ နှေးနှေး သေးသေး အကြံဉာဏ် သာမာန်ကလေးများနှင့် မတန်ရာ။

ဉာဏ်မှာ သုတမယ ဉာဏ်။ စိန္တာမယဉာဏ်၊ ယထာဘူတဉာဏ်၊ သုတမယ ဉာဏ်သည်။ ပရိယတ်ခေါ်သည်။ စိန္တာမယဉာဏ်သည်ပဋိပတ်ခေါ်သည်။ ယထာဘူတဉာဏ် ဉာဏ်ဟုတ်တိုင်းမှန်တိုင်းသိမှပဋိပေဒသာသနာ ဖြစ်သည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာ မှန်သမျှ ကိလေသဝဋ်- ကာမဝဋ်-ဝိပါကဝဋ်၊ ဝဋ်သုံးပါးမှ လွတ်ရပါလို၏ဟူ၍ ဆုတောင်းကြတာ ဝဋ်ဆင်းရဲ ကြီးထဲမှာ မြုပ်၍နေလို့ပေါ့၊ ဒီဝဋ် ဆင်းရဲကြီးဟာ ဘယ်သူ့ကြောင့် ရခဲ့သလဲလို့ စဉ်းစားရန် မလိုဘူးလားဇာတိဒုက္ခ၊ ဇရာဒုက္ခ၊ ဗျာဓိဒုက္ခ၊ မရဏဒုက္ခ၊ သောကပရိဒေဝဒုက္ခ၎င်းဒုက္ခတရားရဲ့ကို၊ သုခဘဲနိစ္စဘဲအတ္တဘဲသုဘဘဲလို့ ပြထားတာ၊ သယ်သူလဲ အဝိဇ္ဇာပေါ့၊ ဒီအဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရမှု ပြုရတယ်။ ထို့ကြောင့်၊ ဘဝကောင်းကြီးဘဲလို့ သာယာတဲ့ တဏှာ။ စွဲလန်းတဲ့ဥပါဒါန်-ဇာတိဖြစ်ရတဲ့ဘဝ။ အကြောင်း သမုဒယကြောင့်၊ အကျိုး ဒုက္ခသစ္စာကြီး ရနေတယ်။ ဘာတွေ ရနေသလဲ-ဝိညာဏ် နာမ်-ရုပ်-သဠာယတန၊ ဖဿ-ဝေဒနာဆိုတဲ့ ဒုက္ခသစ္စာကြီး ရနေတယ်။ ၎င်းဒုက္ခကြီးကို ယခုပစ္စုပ္ပန်မှာ မမြင်ပြန်လျှင်။ သာယာသည့်တဏှာ-စွဲလန်းသည့်ဥပါဒါန်၊ ဇာတိဖြစ်ရသော ဘဝအဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရ အကြောင်း၊ သမုဒယသစ္စာ ထပ်ခဲပြန်လျှင်၊ နောင်အနာဂတ်တွင် အကျိုး ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်တဲ့။ ဝိညာဏ်၊ နာမ်၊ ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာဘဲ ရမှာပေါ့၊ မသိတဲ့ အကြောင်း သမုဒယကြောင့်၊ ဒီလိုဘဲ ဘဝသံသရာမှာရှည်လျားလာခဲ့ပြီ။ ထို့ကြောင့်၊ (အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ

သင်္ခါရာ။ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမ
 ရူပံ။ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနာ။ သဠာယတနပစ္စယာ
 ဖဿော။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ။ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ။
 တဏှာပစ္စယာ ဥပဒါနံ။ ဥပဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ။ ဘဝ
 ပစ္စယာ ဇာတိ။ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏာ၊ သောက။ ပရိ
 ဒေဝ၊ ဒုက္ခဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသာ၊ သန္တဝန္တိ။ ဝေမေ
 တဿ-ကေဝဠဿ-ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ-သမုဒယော ဟောတိ။

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ မြေမှုန့်မက ဘဝများစွာ ခန္ဓာအစဉ်၌၊
 တစွဲထဲ စွဲမြဲသောကံ၏သဟဲ၊ အရိုက်အမဲ မောဟကြမ်း
 နှစ်ပါးကြောင့်သင်္ခါရာကိယသင်္ခါရဝစီသင်္ခါရမနောသင်္ခါရ
 တည်းဟူသော၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံ ဟူသော မျိုးသည်
 သန္တဝန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ သင်္ခါရ ပစ္စယာ၊ သင်္ခါရ
 ဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ဝိညာဏံ၊ အကျိုးအပျာကတ
 ဝိညာဏံ၊ ကြွင်းသောဝိညာဏ်သည်။ သန္တဝန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်
 လာ၏။ ဝိညာဏာပစ္စယာ၊ ဝိညာဏ်ဟူသော အကြောင်း
 ကြောင့်၊ နာမရူပံ၊ ဝေဒနာသညာ၊ သင်္ခါရတည်းဟူသောနာမ်
 တရားအရနှင့်တကွ ရုပ်စု၊ ရုပ်ဆိုင်-ရုပ်ခဲသည်။ သန္တဝန္တိ၊
 ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ နာမရူပပစ္စယာ၊ နာမ်ရုပ်ဟူသောအကြောင်း
 ကြောင့် သဠာယတနံ၊ စက္ခာယတန သောတယတန၊
 ဗာဒနာယတန၊ ဇိဝါယတန၊ ကာယယတန- မနာယတန
 တည်းဟူသော၊ ခြောက်ပါးသော အာယတနတို့သည်။
 သန္တဝန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ အာယတန ပစ္စယာ၊ အာယတန
 ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဖဿော၊ အာရုံကို တွေ့ထိ

တတ်သော ဖဿသည်။ သန္တဝန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဖဿ
 ပစ္စယာ၊ ဖဿ ဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဝေဒနာ၊ ခံသာ
 မခံသာ ဝေဒနာမျိုးသည်။ သန္တဝန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။
 ဝေဒနာပစ္စယာ၊ ဝေဒနာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။
 တဏှာ၊ နှစ်သက်တောင့်တခြင်း တဏှာသည်။ သန္တဝန္တိ၊
 ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ တဏှာပစ္စယာ၊ တဏှာ ဟူသော အကြောင်း
 ကြောင့်။ ဥပါဒါနံ၊ ဖန်ဖန်ထပ်လဲ ချွတ်ချော် စွဲလန်းခြင်း
 ဥပါဒါနံတရားသည်။ သန္တဝန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဥပါဒါနု
 ပစ္စယာ၊ ဥပါဒါနံ ဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဘဝေါ၊
 နောင်တဖန် ဝေဒနာခံစားဘို့ရာ ကိုယ်ဖြင့် အားထုတ်ခြင်း
 ကာယသင်္ခါရ။ နှုတ်ဖြင့်အားထုတ်ခြင်း ဝစီသင်္ခါရ။ စိတ်ဖြင့်
 ကြံခြင်း မနောသင်္ခါရ တည်းဟူသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်
 ကံဟူသော၊ ကာမ ဘဝမျိုးသည်။ သန္တဝန္တိ၊ နောက်ထပ်
 တဖန် အသစ်ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဘဝပစ္စယာ၊ ဘဝဟူသော
 အကြောင်းကြောင့်။ ဇာတိ၊ ထိုထိုဘုံဘဝ၌ ခန္ဓာပင် အသစ်
 ဖြစ်ပေါ်ခြင်း ဇာတိသည်။ သန္တဝန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဇာတိ
 ပစ္စယာ၊ ခန္ဓာပင် အသစ်ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့်။ ဇရာ၊ ဒိုခြင်း။
 မရဏ၊ သေခြင်း။ သောကာ၊ စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်း။ ပရိဒေဝ၊
 ပိုကြွေးမြည်တန်းခြင်း။ ဒုက္ခ၊ ကိုယ်၌ ဆင်းရဲခြင်း အမျိုးမျိုး။
 ဒေါမနဿ၊ စိတ်၌ဆင်းရဲခြင်းအမျိုးမျိုး။ ဥပယာယ၊ မရှူနိုင်
 မရှိုက်နိုင်အပင်ကြီးအပန်းကြီးအပူဖိုးတို့သည်။ သန္တဝန္တိ၊
 ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဝေဠုသို့။ ကေဝလဿ၊ သက္ကဝါဒကောင်
 မဘက်-သက်သက်သော။ တေဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ဆင်းရဲ

တိုး ဆင်းရဲခဲ၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောဘိ၊ ထင်ရှားလေတော့၏။

မူလ နှစ်ပါးကြောင့်၊ အစွန့်သုံးပါး ဝဋ်သုံးပါး အစပ်သုံးစပ် အလ္လှာလေးလ္လှာ ခြင်းရာနှစ်ဆယ် ဆိုသည့် အနက်။ မူလနှစ်ပါးဆိုသည်မှာ အတိတ်ဘဝက အကြောင်းခံသည့် အဝိဇ္ဇာနှင့် ယခုပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ခံသည့် တဏှာကို ဆိုသည်။ အစွန့်သုံးပါး ဆိုသည်မှာ၊ (အစွန့်-ရှည်လျှားခြင်း၊) အတိတ်-အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ သုံးဘဝသာ ပြသောကြောင့် အစွန့်သုံးပါးဆိုသည်။

ဝဋ်သုံးပါး ဆိုသည်မှာ၊ အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့ တို့ကို သူထင်လို့ ကိလေသာ ဝဋ်ထဲ မြှုပ်ရတယ်။ အကြောင်းတရား လေးပါးကို ငါထင်လို့ ကာမ ဆွဲတစ်ဘုံ ကျင်လည်၍ ကာမဝဋ်ထဲ မြှုပ်ရတယ်။ ၎င်းကိလေသာဝဋ် ကာမဝဋ် အကြောင်းကြောင့်၊ ယခု ဝဋ်ကောင်ကြီး ဆိုတဲ့ ဝိပါကဝဋ်ကြီးရနေတယ်။ ၎င်းကိုဝဋ်သုံးပါးဆိုသည်။

အစပ်သုံးစပ်ဆိုသည်မှာ အတိတ်အကြောင်းနှင့်ပစ္စုပ္ပန် အကျိုးမှာတစပ်။ ၎င်းပစ္စုပ္ပန်အကျိုးနှင့် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း မှာတစပ်။ ၎င်းပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းနှင့် အနာဂတ် အကျိုးမှာ တစပ်။ ၎င်းကို အစပ်သုံးစပ် ခေါ်သည်။

အလ္လှာလေးလ္လှာဆိုသည်မှာ အတိတ်အကြောင်းပစ္စုပ္ပန် အကျိုး။ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း။ အနာဂတ်အကျိုး။ ၎င်းလေးခု ကိုအလ္လှာလေးလ္လှာခေါ်သည်။ ခြင်းရာနှစ်ဆယ် ဆိုသည်မှာ။ အတိတ်အကြောင်းငါးပါး။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးငါးပါး။ ပစ္စုပ္ပန်

အကြောင်းငါးပါး။ အနာဂတ် အကျိုးငါးပါး။ ပေါင်းခြင်းရာ နှစ်ဆယ် ၎င်းကို ခေါ်ပါသည်။

ယခုပြခဲ့သည်မှာ အတိတ်ဘဝ-ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ-အနာဂတ် ဘဝ-ဟု နောက်တုန်းကလည်း မိမ္မ၊ ယောကျာ်း၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါမဟုတ်။ ယခုပစ္စုပ္ပန် ဘဝမှာလည်းမဟုတ်။ နောင် အနာဂတ် ဘဝတွင်လည်း မဟုတ်ဟု ယုံမှားခြင်း ကင်း အောင်ပြခဲ့ရပါသည်။ ဝိပဿနာအရာမှာ အတိတ်က လွန် လေပြီးကိုမရှုနှင့်။ အနာဂတ်လည်း-မရောက်သေး၍မရှုနှင့် ယခု ပစ္စုပ္ပန် ပေါ်ဆဲ ခဏကိုသာ ရှုရမည်။ ဘာပေါ်သလဲ ပစ္စုပ္ပန်မှာကြည့်။

ယခု မျက်စိ ကလေး မှိတ်ပြီး ဖွင့်ကြည့် လိုက်စမ်းပါ။ မျက်စိအကြည်ကလေးနှင့် အဆင်း တွေတော့ သိမှု ဆိုတဲ့ ဝိညာဏ် ပေါ်လာတယ် မဟုတ်ဘူးလား။ မှတ်မှု ခံစားမှု ပြုပြင်မှုဆိုတဲ့နာမ်၊ သုံးဆယ်နှစ်ပါး အရအဝေး ဖြစ်တဲ့ရုပ်၊ စက္ခုဆိုတဲ့ ပဿာဒအကြည် စက္ခာယတနနှင့် ရူပါရုံ ဆိုတဲ့ ရူပါယတန တွေတော့ ဖဿ ဖြစ်လာတယ်။ ၎င်းဖဿ ကြောင့် ဝေဒနာ၊ ဒီတော့ ဝိညာဏ် ရုပ် နာမ် သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာဆိုတဲ့ အကျိုး ဒုက္ခသစ္စာကြီး ပေါ်မလာ ဘူးလား။ ထို့ အတူကျန်အာရုံငါးပါးစလုံး ထိုနည်းအတူဟု မှတ် ပါလေ။ ယခု ပစ္စုပ္ပန် မှာ အကျိုး ဒုက္ခ သစ္စာကြီး မမြင်ခင်ကဘာထင်နေသလဲ။ မိမ္မ၊ ယောကျာ်းထင်နေတယ်။ အဲဒါ အဝိဇ္ဇာ၊ ၎င်း အဝိဇ္ဇာကြောင့် ဘာလုပ် ရသလဲ။ သင်္ခါရမှု ပြုရတယ်။ ထိုဒုက္ခသစ္စာကြီးကို မမြင်လျှင် မိမ္မ

ယောကျာ်း ထင်၍ သာယာသည့် တဏှာ၊ စွဲလန်းသည့် ဥပါဒါန်၊ ဘဝကြောင့် ဇာတိအကြောင်း သမုဒယသစ္စာကြီး ထပ်ခံပြန်လျှင် အကျိုးဒုက္ခသစ္စာကြီး ရအုံးမည်။ ၎င်းဒုက္ခဘဲ သမုဒယဘဲ ပိုင်းခြားသိတာ မဂ္ဂသစ္စာ၊ လိုချင်မှု၊ သာယာမှု၊ ငြိမ်းတာကို နိရောဓသစ္စာ။ ပုထုဇ္ဇန်များမှာ သစ္စာလေးပါး လုံးကို ရှုရာ၏။ အရိယာများမှာ ဒုက္ခသစ္စာ တပါးတည်းသာ ရှုရာ၏။ ဒုက္ခသစ္စာ တပါးတည်း ဖြစ်အောင် ဘယ်လိုရှုရ မလဲ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဆယ်နှစ် ကန့်မှာ စိတ်- စေတသိက် ရုပ်သာရှိတယ်။ ကျေးဇူးရှင်လယ်တီဆရာတော်တုရားကြီး ခန့်တော် မူသည်မှာ (ဓမ္မအပြား ဆယ့်နှစ်ပါးကို၊ ဤအား လှုပ် ဤလျှင်နတ်ဘဲ အထင်လွဲ၍ တဝဲလည်လည် ဝဋ်နွယ် ရှည်၏။) ဓမ္မအပြားဆိုတာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဆယ့်နှစ်ကန့်ကို ခေါ်တယ်။ ချုံးလိုက်တော့။ စိတ်-သင်္ခါရ၊ စေတသိက် သင်္ခါရ၊ ရုပ်သင်္ခါရ။ ၎င်းသင်္ခါရ တရားမမြဲ။ မြတ်စွာတုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက။ သဗ္ဗေသင်္ခါရ အနိစ္စ၊ သဗ္ဗေသင်္ခါရ ဒုက္ခ၊ သဗ္ဗေဓမ္မာ အနတ္တဟံ ဟောတော် မူသည်။

၎င်းစိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်ကို နည်းလေးပါးဖြင့် ပြအုံး မည်။ ။ စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်၊ အတူတူပေါ်အတူတူပျက် သဘော ကလေးတွေ တစပ်တည်း ထင်သည်ကို ဇေယျ နည်း။ အတူတူပေါ်လာသော်လည်း သူတို့သဘောကလေး တွေ ကွဲလွဲ နေသည်ကို၊ နာနတ္တနည်းနှင့် သိရမည်။ ၎င်းတို့ သည် တဦးနှင့်တဦး ဗျာပါဒ မရှိသည်ကို အဗျာပါဒနည်း။

သူတို့သဘော ကလေး တွေသည် ကုန်တန်း၊ ဆုံးတန်း မဟုတ်သည်ကို ဝေန္တတွာ ဓမ္မတာ နည်းလျှင်ခေါ်သည်။

စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်နိဗ္ဗာန်၊ ပရမတ္ထ တရားလေးပါး ရှိသည်တွင် နိဗ္ဗာန်ကို ရှု၍ မလိုပါဟု ဖော်ပြထားခဲ့သည့် အတိုင်း။ သတ္တဝါမှန်သမျှ နိဗ္ဗာန်ကို အထွဋ်အထိပ်ထား၍ ပြုကြရသော ကုသိုလ်ကို မရှိဘူး ဆိုလျှင်၊ မည်သူအား ခံနိုင် မည်နည်း။ ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို ပြပါမည်။ နိဗ္ဗာန်သည် ငါးမျိုး ရှိပါသည်။ သုညတ နိဗ္ဗာန်၊ အနိမိတ္တ နိဗ္ဗာန်၊ အပဏိဟိတ နိဗ္ဗာန်၊ သဥပဒိသေသ နိဗ္ဗာန်၊ အနုပါဒိ သေသ နိဗ္ဗာန်အားဖြင့် ငါးမျိုး ရှိပါသည်။ နိဗ္ဗာန် ဆိုတာ ချမ်းသာသည်ကို ခေါ်တာမဟုတ်ပါလား။ ချမ်းသာတာကို ပြမည်။ အကြောင်း တရား လေးပါးဆိုတဲ့ ရူပက္ခန္ဓာကြီး ထဲမှာကော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါရှိပါ့မလား။ အကျိုးတရားဆိုတဲ့ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးထဲမှာကော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ရှိပါ့မလား။ ယခုစိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်ဘဲလို့ဟုတ်တိုင်း မှန်တိုင်း သိတော့ နဂိုရ်က ထင်မှုကလေး သည်းသွားလို့ သုညတ နိဗ္ဗာန်ခေါ် သည်။ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ချမ်းသာတာကိုခေါ်သည်။ ယခု မိမိ ယောကျ်ားမရှိ။ စိတ် စေတသိက်၊ ရုပ်ဘဲ ရှိတယ်လို့ သိတော့ မချမ်းသာဘူးလား။

စိတ် စေတသိက် ရုပ်သည် အရိပ် နိမိတ်နှင့် အတုံးအခဲ ခြစ်၊ သဏ္ဍာန်ရှိပါ့မလား။ နဂိုရ်က အရိပ်ဘဲ နိမိတ်ဘဲ အတုံး အခဲဘဲ ထင်နေသည်။ အမှန်ကို မြင်တော့ ထင်မှု ကလေး

သုဉ်းသွားတော့ မချမ်းသာဘူးလား။ ထို့ကြောင့် အနိမိတ္တ
နိဗ္ဗာန်ခေါ်သည်။ ထို့ကြောင့်။

အနိမိတ္တဉ္စဘာဝေဟိ၊ မာနာနုသယမုဇ္ဈဟ။

တတောမာနာဘိသမယာ၊ ဂူပသန္တောစရိဿတိ။

ဟု ရှာဟုလောဝါဒသုဇာ ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူ၏။

ရှာဟုလ၊ ချစ်သား ရှာဟုလ။ အနိ မိတ္တဉ္စ၊ လုံးလုံး
လျောင်းလျောင်း၊ ပေါင်း၍ တည်ဟန် သဏ္ဍာန် အကောင်
အထည်ကဲ့သို့ လောဘတဏှာနှင့် ယူအပ်သောသိကြောင်း
ခြင်းရာ၊ သညာ၏ အမှတ်အသားဖြစ်သော အလုံးစုံသော
အရိပ်နိမိတ် ပျောက်ကွယ်သော ဝိပဿနာတရားကို။ ဘာ
ဝေဟိ၊ ပွားလော့။ မာနာနုသယံ၊ ငါငါဟု ထင်မြင်မှု ကိန်းဝပ်
ကပ်တွယ်၍ နေသည်ကို။ ဥဇ္ဈဟ၊ ခွါပစ် စွန့်လွှတ်လော့။
တတောမာနာဘိသမယာ၊ ထိုငါငါဟူသော အထင်အမြင်ကို
ပယ်စွန့်မှသာလျှင်။ ဂူပသန္တော၊ မီးဆွဲတဆူ၊ အပူချုပ်သိမ်း၊
ငြိမ်းသည်ဖြစ်၍။ စရိဿတိ၊ ဇေမြေမြေ၊ လှည့်လည်ရလတ္တံ့။

မိမ္မယောကျာ်း ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ၊ မရှိ၊ ဒြပ်၊ သဏ္ဍာန်
အဆိုင်အခဲမရှိလို့ သံယောဇဉ် တာတွယ်လို့ မဖြစ်သည်ကို၊
အပဏိဟိတ နိဗ္ဗာန် ခေါ်သည်။

ရုပ်နာမ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိတာကို နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒ
ဉာဏ်။ ရုပ် နာမ်ကို မသိအောင်-ဖုံးအုပ် ကာကွယ် ထားတဲ့
အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာအို သိလျှင် ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ်။ ရုပ်
နာမ်က ဒုက္ခသစ္စာ။ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာက သမုဒယ သစ္စာ။
ဒုက္ခဘဲ၊ သမုဒယဘဲ ပိုင်းခြား သိတာ မဂ္ဂသစ္စာ၊ လိုချင်မှု

သာယာမှု ငြိမ်းချမ်းသည်ကို နိရောဓသစ္စာ။ ၎င်းသစ္စာလေး
 ပါးလုံးကို ပိုင်းခြား၍ သိတာ ဝိပဿနာ ဉာဏ်။ ၎င်းဉာဏ်
 သုံးဉာဏ်ကိုပိုင်လျှင် အရိယာဖြစ်၏။ အရိယာဟုတ်မဟုတ်
 စစ်တန်းထုတ်၍ကြည့်။ အရိယာ ဆိုလျှင် သုဒ္ဓိ ခုနစ်ပါးနှင့်
 ညီရမည်။ သုဒ္ဓိခုနစ်ပါး ဟူသော်ကား၊ သီလ ဝိသုဒ္ဓိ၊ စိတ္တ
 ဝိသုဒ္ဓိ၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ၊ ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိ၊ မဂ္ဂါမဂ္ဂ ဉာဏ
 ဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ ပဋိပဒါ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ ဉာဏဒဿန
 ဝိသုဒ္ဓိ ဟူ၍ ခုနစ်ပါးရှိ၏။ မိမိသဏ္ဍာန်မှာ သီလ ဝိသုဒ္ဓိဖြစ်၊
 မဖြစ် စစ်တန်း ထုတ်၍ကြည့်။ ဝိဆိုတာ အထူး သုဒ္ဓိက
 စင်ကြယ်တာ။ အထူးစင်ကြယ်ပြီလားလို့ စစ်တန်း ထုတ်၍
 ကြည့်။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ စိတ်အထူး စင်ကြယ်ပြီလားလို့ စစ်တန်း
 ထုတ်၍ကြည့်။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ အမြင်စင်ကြယ်ပြီလား စစ်တန်း
 ထုတ်၍ကြည့်။ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ ယုံမှားခြင်း စင်ကြယ်
 ပြီလား စစ်တန်းထုတ်၍ကြည့်။ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၊
 မဂ် ဟုတ်သည် မဟုတ်သည်ကို မိမိ ကိုယ်မှာ စစ်တန်း
 ထုတ်၍ကြည့်။ ပဋိပဒါဉာဏ ဒဿနဝိသုဒ္ဓိ အလယ်အလတ်
 တရား ဟုတ်မဟုတ် စစ်တန်း ထုတ်၍ကြည့်။ ဉာဏဒဿန
 ဝိသုဒ္ဓိ သစ္စာလေးပါးကို လက်ဝါးပေါ်တွင် ပဏှမြား တင်
 သလို မိမိမှာမြင်ပြီလားလို့ စစ်တန်းထုတ်၍ကြည့်။

ဤသို့ စစ်တန်း ထုတ်၍ ကြည့်ရှုလျှင် သစ္စာ လေးပါး
 သည်တရား။ ၎င်းတရားကို ရှာပေးတာက တရား။ သစ္စာ
 လေးပါးကို သိသူသည် အရိယာ၊ သံဃာ မဟုတ်ပါးလား။
 ထို့ကြောင့်။

တ္ထေပန သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ ဘာဝေတွာ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိန္နိန္ဒာ
ပဟာနေန ပဟိနာပါယဂမနော သတ္တက္ခတ္တပရမော
သောတာ ပန္နော နာမဟောတိ။

တ္ထေပန၊ ဤတောဘုမ္မကန္တံ ဖြစ်သော ရုပ် နာမ် ခန္ဓာ
ဓာတ် သတ္တတို့သည် အနှစ် အရသာ မရှိပါ၍၊ ပယ်ကာ
ဖြတ်ပြီးလျှင်။ တတ္ထေပန၊ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ အပါယ်ရွာနှင့် လူး
လာ ရန်ဆန် ငါးတန်ခန္ဓာ သံသရာမပြတ် စက်ရဟတ်မှို့
တတ်ခြင်း ကင်းကွာ ပြတ်လိုပါ၍။ သောတာ ပတ္တိ မဂ္ဂံ၊
သောတာပနံ ဖြစ်တတ်သော မဂ်တရားကို။ သောတာပတ္တိ
မဂ္ဂံ၊ ပညတ် ပရမတ် နှစ်ရပ်သက္ကာယ ဓာတ်အာယတနကို၊
ဘာဝေတွာ၊ အကြိမ်ကြိမ်၊ အဖန်ဖန် သုံးတန် သန္တတိ
ပျောက်၏ အမှန် လေးတန် ဓာတ်များ ချုပ်ပျောက် သွား
အောင် ပွားများ လေ့လာ ပြုခြင်းငှါကြောင့်။ ဘာဝေတွာ၊
ရုပ်-နာမ် နှစ်ဖြာ။ ဖြစ်ပျက်ရာကို အခါခါလှည့် ဉာဏ်စိုက်၍
ကြည့်ခြင်းကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိန္နိန္ဒာ-ပဟာနေန၊ ပညတ်ချုပ်
ပျောက် ဓာတ်ကို ရောက်၍ အထောက်မတည် အလည်
လည်ပျက် ဖြစ်ရချက်ကို နှစ်သက်မရှိ ဝိစိကိန္နိန္ဒာ မရှိပါ၍၊
သက္ကာယချုပ် လောကီစိတ် ပြုတ်သဖြင့်။ တမုဟုတ် မဂ်
ဉာဏ် အကြောင်းရင်း ခံခြင်းကြောင့်။ ပဟိနာပါယဂမနော၊
ငရဲ-တိရစ္ဆာန်-ဗြဟ္မာ-အသူရကယ်၊ အပါယ်ဘုံသို့မရောက်
ဖိုလ်အကျိုး ထောက်ခြင်းကြောင့်။ သတ္တက္ခတ္တ ပရမော၊
ဘုရား သား၊ သမီး၊ မှန်စွာ ပရမတ္ထသံဃာ အရိယာ အစစ်
ကေနိဖြစ်၍။ ဘဝသစ် ခုနစ်ခါ၊ လူ၊ နတ်ရွာတွင် ချမ်းသာ

ခံစား နိဗ္ဗာန်သို့ သွားတတ် သောကြောင့်။ သောတာပန္နော နာမ၊ အနာထပိဏ် ဝိသာခါ ပုံပမာသို့ သံဃာတဦး နာမည် ထူးသည်။ ဟောတိ၊ ကောင်းစွာ ထင်ရှား လေတော့၏။

ရုပ်-နာမ် ဓမ္မ ဒုက္ခသစ္စာသည်၊ ပေါ်တဲ့နေရာတွင် ချုပ် ပျောက် ပျက်စီး သွားတယ်။ ထို့ကြောင့် အပါယ် ကျစရာ သတ္တဝါမရှိလို့ အပါယ်တံခါး ဝိတ်သည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသည်။ ရုပ်၊ နာမ်သိပြီး အရိယာများမှာ လူပြည် တွင် တဖန်ပြန်၍၊ ပဋိသန္ဓေမနေ။ ထို့ကြောင့် ဆင်းရဲနှင့် ငရဲ လွတ်တာကို သဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်လို့ခေါ်သည်။

စစ်တမ်းထုတ်ပုံ။

သီလအထူး စင်ကြယ်သည်ဆိုတာ ကာယကံ- ဝစီကံ လုံ့လို့သီလ။ ငါမဟုတ်-အတ္တ- အတ္တနိယ ဆိတ်လို့၊ လောဘ ဒေါသမဖြစ်၍၊ အထူး စင်ကြယ်သည်ကို သီလဝိသုဒ္ဓိ ခေါ် သည်။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိဆိုသည်မှာ လေးဆဲ့တလုံးသော အက္ခရာ ကို သမုတ်ရုံသာ ရှိတာဘဲ။ အဟုတ်မရှိဟုသိ၍ စိတ်ဟိုဟို ဒီဒီမပြန်လွင့်ဘဲ။ စိတ်အထူး စင်ကြယ် သည်ကို စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ခေါ်သည်။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဆိုသည်မှာ သမုတ်သစ္စာနှင့်ပရမတ္ထ သစ္စာနှစ်ပါးကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ယဇာဘူတ ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိသည်ကို ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ခေါ်သည်။ ကနိုဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိဆိုသည်မှာ ယခုဖြစ်ဆဲ ဘဝမှာ လည်း၊ ဒုက္ခသစ္စာဘဲ ဖြစ်ပြီး ဘဝ မှာလည်း၊ ဒုက္ခ သစ္စာဘဲ။ ဖြစ်လတံ့ ဘဝ မှာလဲ ဒုက္ခသစ္စာဘဲ။ ယခုဖြစ်ဆဲ မှာလည်းပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ

မဟုတ်၊ နောင်ဖြစ်လာတုံမှာလည်း ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ မဟုတ်
နောက်ဖြစ်ခဲ့တုန်း ကလည်း၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ မဟုတ်ဟု
ယုံမှားခြင်း ကင်း၍ အမြင်၏စင်ကြယ် ခြင်းကို၊ ကင်္ခါဝိတ
ရုဏာဝိသုဒ္ဓိ ခေါ်သည်။

မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိဆိုသည်မှာ၊ သီလ ဝိသုဒ္ဓိ၌၊
သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ သမာအာဇီဝမဂ်သုံးပါးရပါသည်
စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ၌ သမ္မာဝါယမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ၊ မဂ်သုံး
ပါးရပါသည်။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဂ်နှစ်ပါး
ရပါသည်။ ၎င်းမဂ္ဂင် ရှစ်ပါးသည်၊ မဂ် ဟုတ်သည် ဟု
အမြင်၏ စင်ကြယ် ခြင်းကို၊ မဂ္ဂါမဂ္ဂ ဉာဏ ဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ
ခေါ်ပါသည်။ ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိဆိုသည်မှာ အလယ်
အလတ် တရားကိုဆိုသည်။ အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ အတိတ်
အကြောင်းက အဝိဇ္ဇာ၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းက တဏှာ၊ ယခု
ပေါ်ဆဲ ခဏဒုက္ခသစ္စာတဲဟု မဂ်ဉာဏ်က သုံးသတ်ဆင်ခြင်
နေသည်။ ထိုအခါ အဝိဇ္ဇာ ကလည်းမလာ၊ တဏှာသို့လည်း
မဆက်တဲ၊ အလယ်အလတ် ဒုက္ခသစ္စာကြီးဆင်ခြင်နေသည်
ကိုခေါ်သည်။ ထို့ကြောင့်။ ။

မာပမာဒတ္တဘိက္ခဝေ၊ ပစ္ဆာဝိပ္ပဋိသာရိနော
မာအဟုဝတ္ထ။ ။

ဘိက္ခဝေ၊ နောက်ကလိုက်လာတဲ့ အဝိဇ္ဇာသံသရာဘေး
ရှေးကိုဆက်မဲ့ တဏှာ သံသရာဘေးကို အမြဲရှုလေ့ ရှိကုန်
သော ချစ်သား ချစ်သမီး အပေါင်းတို့၊ ဈာယထ၊ အဲသည်ဒုက္ခ

သစ္စာကိုဘဲ တစိမ့်စိမ့် တစိစိကြည့်ရှု၍ နေကြကုန်လော့။
မာပမာဒတ္ထ၊ မေ့မေ့မော့မော့ ပေါ့ပေါ့တန်တန် မနေပါနှင့်။
(ဘယ့်ကြောင့် မေ့နေဝင်မယ်၊ မော့နေဝင်မယ်၊ ပေါ့နေ
ဝင်မယ်)ပစ္စွာ၊ နောင်ကာလ၌။ ဝိပ္ပဋိသာရိနော၊ နှလုံးမသာ
မျက်နှာမလှ၊ ပူပန် စိုးရိမ် ရခြင်းကို။ မာအာဟုဝတ္ထ၊ မဖြစ်
ကြစေကုန်လင့်။

ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ ဆိုသည်မှာ၊ သစ္စာလေးပါးကိုပိုင်း
ခြား၍ သိသည်ကို ဆိုသည်။ ရုပ်-နာမ်-ဓမ္မ-ဒုက္ခ သစ္စာ။
ထိုဒုက္ခသစ္စာကို သိမှမြတ်၏။ ထို့ကြောင့်။ ။

ယောစဝဿသတံဇီဝေ၊ အပဿံဥဒယဗ္ဗယံ။

ဧကောဟံဇီဝိတံသေယျော၊ ပဿတော ဥဒယဗ္ဗယံ။ ။

ယောစ၊ အကြင် သူသည်ကား၊ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ဖြစ်ပျက်
မှန်လှ၊ ရုပ်,နာမ်,သင်္ခါရကို။ အပဿံ-အပဿန္တော၊ မရှု
မမြင်ဘဲ။ ဝဿသတံ၊ အနှစ်တရာပတ်လုံး။ ဇီဝေ၊ အသက်
ရှည်ငြားအံ့။ နသေယျော၊ မမြတ်။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ခန္ဓာငါးဝ၊
အနိစ္စဓာတ်၊ ပရမတ်ကို။ ပဿတော၊ ရှုမြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏
ဧကောဟံ၊ တရက်မျှ။ ဇီဝတံ၊ အသက် ရှည်ခြင်း သည်။
သေယျော၊ မြတ်၏။

အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာက၊ သမုဒယသစ္စာ ဒုက္ခဘဲ သမုဒယ
ဘဲပိုင်းခြား၍ မြင်သည်ကို မဂ္ဂသစ္စာ။ ဒုက္ခနှင့် သမုဒယကို
မြင်၍ လိုချင်မှု သာယာမှု ငြိမ်းသည်ကို၊ နိရောဓ သစ္စာ။
သစ္စာလေးပါးကိုလက်ဝါးပေါ်ပတ္တမြားတင်သလို၊ ပိုင်းခြား

၍မြင်သည်ကို၊ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိခေါ် ပါသည်။ သစ္စာလေး
 ပါးကို၊ ထွင်းဖောက် ရှာပေးတာ မြတ်စွာ ဘုရား တာဝန်။
 အားမထုတ်လျှင်၊ တပည့် သာဝက တာဝန်။ သစ္စာလေးပါး
 မှတပါး အားထားစရာမရှိ။ ထို့ကြောင့် ‘ဓမ္မသရဏံဂစ္ဆာမိ
 ဟံဘုရား ဟောတော် မူခဲ့သည်။ တရားတော်ဟာ ဂုဏ်
 ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသည်။ ဂုဏ်တော် ခြောက်ပါး ဟူ
 သော်ကား။ သွက္ခာတဂုဏ် သန္တိဋ္ဌိကဂုဏ် အကာလိက
 ဂုဏ် ဇေယျပဿိကဂုဏ် ဩပနေယျကဂုဏ် ပစ္စတ္တံဝေဒိ
 တဗ္ဗဂုဏ်၊ ထိုဂုဏ်တော် ခြောက်ပါးနှင့်ညီမှ တရားဂုဏ်။
 ဤတရားဂုဏ်ပေါ်မှ အရဟံအစ ဘဂဝါ အဆုံးရှိသော။
 ကိုးပါးသော ဂုဏ်ပေါ်လာသည်။ ကိုယ်တော် မြတ်ကြီး
 သိတော်မူသည့်အတိုင်း၊ ဟုတ်တိုင်း မှန်တိုင်း ကျနသေချာ
 စွာ သိမှသာလျှင် သံဃာ ဂုဏ်ကိုးပါး ပေါ်လာသည်။
 သံဃာဂုဏ် ကိုးပါး ဟူသော်ကား။ သုပ္ပဋိပ္ပန္နဂုဏ် ဥဇု
 ပဋိပ္ပန္နဂုဏ်၊ ဉာယုပဋိပ္ပန္နဂုဏ်၊ သာမိဗိပဋိပ္ပန္နဂုဏ်၊ အာဟု
 နေယျဂုဏ်၊ ပါဟုနေယျဂုဏ်၊ အဗ္ဗုဇီ ကရဏီယဂုဏ်၊
 အနုတ္တရပုညခေတ္တဂုဏ်၊ ဤသို့အားဖြင့် သံဃာဂုဏ်ကိုးပါး
 ထိုဂုဏ်များသည် ဗုဒ္ဓဘာသာ မှန်သမျှ၊ ဘုရား၊ တရား၊
 သံဃာ ရတနာ သုံးပါး လောကုတ္တရာ သရဏဂုဏ်။
 ဒိဋ္ဌိကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နှင့်သိတာက၊ ဒိဋ္ဌသရဏဂုဏ်။ သတ္တဝါ
 တိုင်း၏ သဏ္ဍာန်မှာ၊ ၎င်းသရဏဂုဏ်တည်မှ ဗုဒ္ဓဘာသာ
 လူမျိုးဖြစ်မည်။ ဗုဒ္ဓကဘုရား၊ ဘာသာကအယူ၊ ဘုရားအယူ
 အတိုင်းမှန်မှ အရိယာ အစစ်ဖြစ်မည်။

သမုတိသံဃာ တို့သည် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ သိက္ခာ သုံးပါးကို စောင့်ရှောက် ကြသည်။ စောင့်ရှောက်သည့် အတိုင်းပြည့်စုံလျှင် ပရမတ္ထ သံဃာအဖြစ်တော်သို့ ရောက် ကြသည်။ သမုတိသံဃာခေါ်ခြင်းကား ပရမတ္ထအလောင်း ကိုခေါ်သည်။ ပရမတ္ထ သံဃာ ဖြစ်တတ်သော တရားကို ကျင့်၍ နေသောသူဟု ခေါ်သည်။ ၎င်းအဓိသီလ၊ အဓိစိတ္တ၊ အဓိပညာ၊ သိက္ခာ (၃)ပါးကို မလေ့လာ၊ မပွားများ ပါက။ သမုတိလည်း၊ မဟုတ်၊ ပရမတ်လည်း မဟုတ်။ ခြားအလုပ် လောကီ အကုသိုလ်၊ ကုသိုလ်မျှသာ ဖြစ်သည်။ လောကုတ္တရာ မဟုတ်ကုန်။ ဘုရား သား၊ သမီး မဟုတ် ကုန်ဟု မှတ်ပါလေ။ ၎င်းသိက္ခာ သုံးပါးကို လေ့လာ ပွားများ နေ ပါက၊ မည်သူမဆို၊ ဘုရား သား၊ သမီး၊ သမုတိ သံဃာ၊ ပရမတ္ထ သံဃာဟူ၍ မှတ်ပါလေ။ ထို့ကြောင့်။

အလင်္ကာတောစေတီ၊ သမံစရေယျ။ သန္တော ဒန္တော
 နိယတော ဗြဟ္မစာဒိ၊ သဗ္ဗေသုဘူတေသု၊ နိဒယဒဏ္ဍံ၊
 သော သမဏော သော ဗြဟ္မဏော၊ သောဘိက္ခုတိ
 ဝုစ္စတိ။ ။ ဓမ္မပဒပါဠိတော်။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ သန္တော၊
 ကိုယ်နှုတ်နှုလုံး ငြိမ်သက်သည် ဖြစ်၍။ ဒန္တော၊ ကိုယ်နှုတ်
 နှုလုံး ယဉ်ကျေးသည် ဖြစ်၍။ နိယတော၊ သီလ သမာဓိ၊
 ပညာ၊ သိက္ခာ သုံးပါး တရား၌ ဖြစ်သည်ဖြစ်၍။ ဗြဟ္မစာဒိ၊
 ကာမဂုဏ်နှင့် အာရုံမစပ်၊ မြတ်သောအကျင့်ကို၊ ကျင့်လေ့

ရှိသည်ဖြစ်၍ သဗ္ဗေသု ဘူတေသု၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါ
 တို့၌။ ဒဏ္ဍံ၊ ရိုက်နှက်ခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းစသော။ ကာယဒဏ်
 ဝစီဒဏ်တို့ကို။ နိဒါယ၊ မထင်စေရ စွန့်ပယ် ချထား၍။ သမံ၊
 သီလသမထ၊ ဝိပဿနာနှင့် ညီညွတ်စွာ။ ဝါ၊ ကိလေသာ
 မီးငြိမ်းအောင်။ စရေယျ၊ ကျင့်ငြားအံ့။ သော၊ ထိုသို့ပြုကျင့်
 သောသူသည်။ အလင်္ကာတော၊ အဝတ်ပုဆိုး ပုတီးနားငွေ့ငင်း
 မင်းမြောက် စာနိုးဆာတွေပင် ဝတ်ဆင်၍ နေသည်။ စေပိ
 ဟောတိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်စေဦးတော့။ သော၊ ထိုသူသည်။
 သမဏော၊ မာဂဓခေါ်သာမဏပေတည်း။ ဗမာခေါ် ရဟန်း
 ပေတည်း။ သော၊ ထိုသူသည်။ ဗြဟ္မဏော၊ မာဂဓခေါ်
 ဗြဟ္မဏ ပေတည်း။ ဗမာခေါ် သူမြတ်ပေတည်း။ သော၊
 ထိုသူသည်။ ဘိက္ခု၊ မာဂဓခေါ် ဘိက္ခုပေတည်း။ ဗမာ
 ခေါ် ရဟန်းပေတည်း။ သံဃာပေတည်း။

ရုပ်-နာမ်-ခန္ဓာ-အာယတန- ဓါတ်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ သစ္စာ
 သိလျှင်-ကလျာဏ။ မသိလျှင် အန္ဓ။ ကလျာဏများမှာတော့
 သိအပ်တဲ့ တရားကိုသိ။ ပယ်အပ်တဲ့တရားကိုပယ်။ ယူအပ်
 တဲ့တရားကိုယူ။ ပွားအပ်တဲ့ တရားကိုပွား ဟု မြတ်စွာ
 ဘုရား ဆုံးမသည့်အတိုင်း သိသည်ကို ကလျာဏ။ ပုထုဇဉ်
 များမှာ ဘယ်က လာခဲ့သလဲမသိ၊ ဘယ်ရောက်မည်ဟူ
 ၍လည်းမသိ။ ဘရမ်းဘဏာစိတ်နှင့်သာ အချိန်ကုန်ခဲ့ရ၏။
 ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက၊ အရိ
 ယာတို့၏ ဂတိနိမိတ်၊ ပုထုဇဉ်တို့၏ ဂတိနိမိတ်၊ ပုထုဇဉ်
 များမှာ လေပွေလေရှူး နောက်မှ ပါလာသော သစ်ရွက်

မြောက်နှင့် အလားတူသည်။ ဘရမ်းဘတာ ဘယ်ကျမှန်း
မသိ။ အရိယာများမှာတော့ သစ်ပင်မှာနားသော ငှက်နဲ့
တူသည်။ သစ်ပင်ကို ခုတ်လှဲသော်လည်း၊ အလေးဂရုမပြု။
အတောင်ကိုသာ အလေးဂရုပြုသကဲ့သို့၊ အတောင်ပါတော့
ဘရမ်းဘတာ မကျနိုင်။ ထိုဥပမာကဲ့သို့ အရိယာများမှာ၊
မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတည်းဟူသော အတောင်ပါ၍ ဘရမ်းဘတာ
မကျနိုင်။ ဘယ်ရောက်မည်ဟု သိရမည်။ ထိုကြောင့် (မသိ
ကအစ သိကအဆုံး ကိစ္စတုံးသည်) အပါယ်ငရဲလည်းမကျ၊
လူ့ပြည်မှာလည်း ပဋိသန္ဓေ ဆင်းရဲလည်းမရ။ ဆင်းရဲနှင့်
ငရဲ လွတ်ကင်း သွားသည်ကို အရိယာ ခေါ်သည်။

တထောင့်ငါးရာ ကိလေသာကို အကျဉ်းချုံးလိုက်လျှင်
သံယောဇဉ် ဆယ်ပါး။ အရိယာများမှာ ဘယ်သံယောဇဉ်
ပယ်ပြီလဲဆိုလျှင် ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်၊ ဝိစိ ကိစ္ဆာသံယောဇဉ်၊
သီလဗ္ဗိတပရာမာသ သံယောဇဉ် ပယ်သည်။ သံသရာ
သုံးကြောင်းသုံးသွယ် ရှိသည်တွင် အရိယာများမှာ အောက်
သံသရာ ပြတ်သွားသည်။ တဏှာ မဖြစ်လျှင် အလယ်
သံသရာ ပြတ်သည်။ မာန မဖြစ်လျှင်၊ အထက်သံသရာ
ပြတ်သည်။ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိသည် ပပဉ္စတရား၊ သံသရာ
ချဲ့ထွင်တတ်သည်။ ၎င်းမဖြစ်လျှင် သံသရာမဖြစ်။ ဒိဋ္ဌိမဖြစ်
အောင် ပြခဲ့ပြီ။ တဏှာ မဖြစ်အောင်လိုသေးသည်။ တဏှာ
မဖြစ်အောင် ဘယ်တရား ဆည်းကပ်ရမလဲ။ မြတ်စွာဘုရား
ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက၊ ကာမရာဂ ဗျာပါဒ ခေါင်းပါး
အောင် အသုဘကိုရှုရမည်ဟု ဟောတော်မူခဲ့သည့်အတိုင်း

အသုဘတယ်မှာရှုရမလဲ။ အထက်ကပြခဲ့သော အကြောင်း တရား လေးပါး ရှိသည်တွင် ကံကြောင့် ဖြစ်သောရုပ် ပသာဒရုပ်ငါးပါး စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်အသက် ထင်မှု စာတ်ကြီး လေးပါး။ ၎င်းရုပ် နှစ်ရုပ်သည် အနတ္တရုပ်။ ၎င်း သည် ဒိဋ္ဌိ သတ်တရား ဒိဋ္ဌိ သတ်ခဲ့ပြီ။ ၎င်းအနတ္တ ရုပ်၌ နေသော၊ မိဘနှစ်ပါး၏ သုက်၊ ဥတုက ဖြစ်သော ဥတု ကြောင့်ဖြစ်သောရုပ်နှင့် အဟာရကြောင့် ဖြစ်သော အဟာရ ရရုပ်သည်။ အသုဘရုပ်။ ၎င်းကို ကြည့်၍ တဏှာသတ် ရမည်။ အနတ္တရုပ်သည်စိတ်နှင့်တကွဖြစ် တကွ ပျက်သော ရုပ်ဖြစ်သည်။

သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော အရအဝေး။ အဟာရကြောင့် ဖြစ်သော ငါးရငါးပုံ ရှုံစရာဘဲ။ နှစ်သက်စရာမရှိဟု မြင်လျှင် တဏှာသတ်သည် မည်၏။ ၎င်းတဏှာသေလျှင် ဒေါသ ဣဿ၊မစ္ဆိရိယ၊ ကုက္ကုစ္စ ဖြစ်ပါအုံးမလား။ ၎င်းမဖြစ်တော့ အလယ်သံသရာ ပြတ်သည်။ သတ္တဝါတွေက သုံးဆယ့် နှစ်ပုံ ရှုံစရာကို သာယာနေကြသည်၊ ချစ်ခင်နေကြသည်။ ထို့ကြောင့်။

“ခန္ဓာကိုယ်-သိုးအပုပ်။ ကတိုးထုပ်ကြီးမှတ်ရှာ။ ဓာတ် လေးဝ ညီမျှတာကို။ ဇီဝသာထင်ကြ။ ငါတကား အမှား မြင်လျှင်။ တရားပင် ဝေးလိုက်တာက။ ။မာနတွေ ပွေလှ လို့ မသေကြမှာကို။ မနေသာ-ဗျာဓိဆွဲတော့မှ၊ သေအလဲ ညီးသံနှင့်ငို။ ။သွေမလွဲတု-မြေသုသာန်ကို။ သေရုပ်နာမ် အမိဘမ်းတော့မှ၊ သိကြွမ်းတဲ့-ဝိပဿနာ။ မျိုးထုပ်ကမပါ။

သံသာရ မျောမြှုပ်ရှာမယ်။ လောကုတ္တရာကူးနိုင်သို့ဝေး
ဟူ၍၎င်း”

အဝိဇ္ဇာပိတ်ခါဆို။ မိစ္ဆာ မြို့ပြင်ပြင်။ ဣဋ္ဌာလှို- ခင်မင်
လျှင်။ လွင့်စင်မည်မလွဲ။ နိဗ္ဗိတိံ သ အပုပ်ကောင်ကို။ ဟုတ်
ယောင်ယောင် မှန်းစိတ်ကစွဲ။ ။အပုပ်ရည်-ယိုမစဲပါဘူ။
စိုရွဲလျက်သူ မှာ။ သွေး၊ သည်းခြေ၊ ပြည်၊ သလိပ်တောနှင့်။
ယိုမဖိတ် လျှံပြည့်လှိုသာ။ ။သို့ကလောက် ရှံစရာကို။ ညွှန်
တဏှာစက်ထဲမှ၊ ထွက်ခဲလှတပေပေ။ မှန်းနစ်ကြချေ။ ။
မှောင်ကြသည့် အကန်းတွေမှာ။ ပန်းမပြေ ဟိုက်လွန်းလှို
လေး-ဟူ၍၎င်း စပ်ဆိုလေသည်။

ထို့ကြောင့်(တဏှာသတ်လျှင်အကုန်စင်၊ တွင်တွင်မြဲမြဲ
သတ်မှတ်။ ထပ်ထပ်လဲလဲ သတ်မှတ်။ တဏှာညစ်ရတ်
အမြစ်ပြုတ်အောင် ခြစ်ခြုပ်ကုပ်ကတ် အဟုတ် သတ်မှ
ရုပ်ခတ်ပုတ်သိုး နာမ်သူရိုးတို့ နှစ်မျိုးကင်းကွာ ကွင်း
ကျတ်မှာကြောင့် တဏှာထောင်မှူး သေသောက်ကျူးကို
အထူးကြပ်တဲသတ်မှတ်။ အမှူးခတ်ခဲ သတ်မှတ်။ အရူး
ခတ်ခဲ သတ်မှတ်။ အတိုင်းအထွာ နှိုင်းစရာလျှင် ပမာမရ
အာသဝကြောင့် ဝါဒမကုန်ကာမထုံ၍၊ တမှုန်ပွဲပွဲ ရေရံဝဲ၌
မြှုပ်မြဲ မြှုပ်ခါမျောကြရှာ၏။ ဩဇာ ဩဇာအာသဝတွင်
ညာဏညာဏံ ညဏ်ဖြင့် ကြံလော့။ ညဏ်သာလိုရင်း၊
ညဏ် မဖြင်းနှင့်။ ညဏ်သွင်းနိုင်က ညဏ်ရောင် ထလိမ့်။
ညဏ်စ ရှည်စေ ညဏ်ညွှန်ဝေအောင် ညဏ်ရေနှင့်ဖျန်း
ညဏ်ပွင့်လမ်းမှ ညဏ်ခမ်းကိုရှောက် ညဏ်လမ်းပေါက်

မည်။ “ဉာဏ်ရောက်လျှင်လဲအဆုံးဘဲ။ ဉာဏ်မှောက်လျှင်လဲ အရှုံးဘဲ။ ဉာဏ်ရောက်ဘို့လဲ-လွန်ခက်ခဲ” ဟူ၍၎င်း၊ စပ်ဆို ပေသည့်။

၎င်းတဏှာသေလျှင်၊ အနာဂါမ်မဂ် ဖြစ်သည်။ ဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိန္နာပယ်လျှင်၊ သောတာပတ္တိမဂ်။ သဒါဂါမ်များမှာ တော့ အကြောင်းထူးမပယ်။ အနာဂါမ်များမှာ၊ ဒေါသ ဣဿာမန္တရိယ-ကုက္ကုစ္စပယ်သည်။ ရဟန္တာများမှာတော့ လောဘ-မေဃ-မာန- အဟိရိက-အနောတ္တပ္ပ- လိန-မိဒ္ဓ ဥဒ္ဓစ္စ ဖိုင်းရှပ်ပါးပယ်သည်။ ဖိုင်းမဂ်မှာ အာကုမ္ဘိမြင်လို့ ပယ် သလဲ။ စိတ်-စေတသိက်-ရှုပ်-မမြဲတဲ့ ဒုက္ခသစ္စာကြံ့ မြင်လို့ မာန ပယ်သည်။

သစ္စာဉာဏ်၊ ကိစ္စဉာဏ်၊ ကတဉာဏ်၊ ဉာဏ်သုံးပါး ရှိသည်တွင်၊ သောတာပတ္တိမဂ် ရပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ သစ္စာဉာဏ်ကို ဖိုင်းခြားစွာ မြင်သော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သည်။ ကိစ္စဉာဏ် ဆိုသည်မှာ ပယ်စဉ် တရားကို ပယ်ရမည့် ကိစ္စကိုလည်းသိပြီ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သိအပ်တဲ့တရား ကိုသိ။ ပယ်အပ်တဲ့ တရားကိုပယ်။ ယူအပ်တဲ့ တရားကိုယူ။ ပွားအပ်တဲ့ တရားကိုပွား။ ဘာပွားရမလဲ ရှုံ့စရာ ဘဲလို့ ပွားလျှင် တဏှာသေသည်။ မမြဲဘာဘဲလို့ ပွားလျှင် မာန သေသည်။ ပွားဆဲကို ကိစ္စဉာဏ်။ ပွားပြီး ကတဉာဏ် ခေါ်သည်။

နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်၊ ပစ္စယပရိက္ခဟဉာဏ် ဝိပဿနာ ဉာဏ်၊ ၎င်းသုံးဉာဏ် ပိုင်လျှင် ဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိန္နာ ပြတ်လို့

ဒိဋ္ဌာနုသယ သေသည်။ အသုဘရှု၍ တဏှာ သေလျှင်-
တဏှာ နုသယ သေသည်။ မမြဲတာရှု၍ မာန သေလျှင်၊
မာနာနုသယသေသည်။ ၎င်းအနုသယသုံးချက်သေသည်ကို
အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်ခေါ်သည်။

ဓမ္မက္ခန္ဓာပေါင်း ရှစ်သောင်း လေးထောင်ကို ချုံးလိုက်
လျှင် ဝိဋုံကတ်သုံးပုံ။ ၎င်းကို ချုံး၍ အဆီညှစ် လိုက်လျှင်
ဗောဓိပက္ခယ သုံးဆဲ့ ခုနစ်ပါး ထွက်လာသည်။ ၎င်းကို
အဆီညှစ် လိုက်လျှင် သိက္ခာသုံးပါး ထွက်လာသည်။

တထောင့်ငါးရာ ကိလေသာကို အကျဉ်းချုံးလိုက်လျှင်
သံယောဇဉ် ဆယ်ပါး၊ ၎င်းကို အကျဉ်းချုံး လိုက်လျှင်
ကိလေသာ သုံးပါး ထွက်လာသည်။ ၎င်း- ကိလေသာ
သုံးပါးကို၊ သိက္ခာ သုံးပါးနှင့် သတ်ရမည်။ ကိလေသာ
သုံးပါးကား ဝိတိက္ကမ ကိလေသာ၊ ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာ၊
အနုသယ ကိလေသာဟူ၍ သုံးပါးရှိသည်။

သိက္ခာ သုံးပါးကား၊ သီလ- သမာဓိ၊ ပညာ- သိက္ခာ
ဟူ၍ သုံးပါးရှိသည်။ ဝိတိက္ကမ ကိလေသာ ကာယကံ၊
ဝစီကံ သောင်းကျန်းသည်ကို သီလသိက္ခာနှင့် သတ်ရမည်။
ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာ မနောကံ သောင်းကျန်း သည်ကို
သမာဓိ သိက္ခာနှင့် သတ်ရမည်။ အနုသယ ကိလေသာ၊
ကိန်းနေတာကို၊ ပညာသိက္ခာနှင့် သတ်ရမည်။ ထိုကြောင့်
ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီးက (လွန်ကျူး
ဆူပွက် မျိုးမပျက် သုံးချက် ကိလေသာ။ သီလ- သမာဓိ

ပညာ၊ သတ်ရာ သုံးသိက္ခာ။ အနာနှင့်ဆေး ကိုက်အောင်ပေး
ပျောက်ရေး မခက်ပါ)ဟု ဟောကြားတော် မူသည်။

သံယောဇဉ် ဆယ်ပါး ဟူသော်ကား၊ ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်၊
ဝိစိကိစ္ဆာ သံယောဇဉ်၊ သီလဗ္ဗတ ပရာမာသသံယောဇဉ်၊
ကာမ ရာဂ သံယောဇဉ်၊ ပဋိဇာ သံယောဇဉ်၊ ရူပရာဂ
သံယောဇဉ်၊ အရူပ ရာဂ သံယောဇဉ်၊ မာန သံယောဇဉ်
ဥဒ္ဓစ္စ သံယောဇဉ်၊ အဝိဇ္ဇာ သံယောဇဉ် ဟူ၍ ဆယ်ပါး
ရှိသည်။ ပဋ္ဌမမဂ်၌၊ ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်၊ ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇဉ်၊
သီလဗ္ဗတ ပရာမာသ သံယောဇဉ်- ပယ်သည်။ ဒုတိယ
မဂ် အနာဂါမ် များမှာ၊ ကာမရာဂ သံယောဇဉ်၊ ပဋိဇာ
သံယောဇဉ် ပယ်သည်။ တတိယမဂ် ရဟန္တာ များမှာ
ရူပရာဂ သံယောဇဉ်၊ အရူပ ရာဂ သံယောဇဉ်။ မာန
သံယောဇဉ်၊ ဥဒ္ဓစ္စ သံယောဇဉ်၊ အဝိဇ္ဇာ သံယောဇဉ်
ပယ်သည်။

ပဋ္ဌမ မဂ်အခြေမှာ စစ်တန်းထုတ်ခဲ့သည်ကား၊ သုဒ္ဓိချနစ်
ပါးနှင့် အချိုးကိုက် မကိုက်၊ တရားအားထုတ်သော၊ ယောဂီ
တို့၏ စိတ်သန္တာန်မှာ စစ်ဆေး၍ ဟုတ်မဟုတ်၊ မှန်မမှန်ကို
ရှင်းလင်း၍ ပြခဲ့ပေပြီ။ ဒုတိယ မဂ်နှင့်၊ တတိယမဂ် စစ်တန်း
ထုတ်၍ပြအုံးမည်။ ဗောဓိပင်နှင့် ရှေ့ပလ္လင် အောင်မြင် သွား
တယ်ဆိုတာ ထုရားသည် ဘယ်ဘုရားကြောင့်လဲ။ ဗောဓိ
ပက္ခိယ သုံးဆဲ့ချနစ်ပါးကြောင့် ဖြစ်သည်။ ၎င်းကား၊ သတိ
ပဋ္ဌာန်လေးပါး သမ္ပပဓာန်လေးပါး၊ ဣဒ္ဓိပါန်လေးပါး ဣန္ဒြေ

ငါးပါး ဗိုလ်ငါးပါး၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂုနစ်ပါး၊ မဂ္ဂင်္ဂုနစ်ပါးဟူ၍ ဗောဓိပက္ခိယ သုံးဆဲ့ခုနစ်ပါး ရှိသည်။

သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးကား၊ ကာယာ နှုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် အကြောင်းတရား လေးပါးကို-ရှုပ ပရိစ္ဆေဒ ဉာဏ်ဖြင့်ပိုင်းခြား၍ သဘာဝဉာဏ် သဘောတရား ကလေးကို ရှုနေ ခြင်းကို ခေါ်သည်။ စိတ္တာ နှုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် အကြောင်းခံရှိတဲ့ နေရာမှာ အာရုံကြောက်ပါး၌ စိတ်ကလေးပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်း စိတ်ကလေးဘဲဟု ရှုနေ ခြင်းကို ခေါ်သည်။ ဝေဒနာ နှုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊ အာရုံ ကြောက်ပါး၌ ဗဿ စေတသိက် ပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်း ဝေဒနာဟု ရှုနေ ခြင်းကိုခေါ်သည်။ ဓမ္မာ နှုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် အထက်ပါ သုံးဦးကို အဖန်ဖန် ဓမ္မသရဏံ ဝတ္ထုမိလ္လိ ရှုနေခြင်းကို ခေါ်သည်။ သမ္မပဓာန်လေးပါးကား လွန်စွာအားထုတ်နိုင်သော ဝိရိယရှိရမည်။ တွန့်တိုခြင်း မရှိသော ဝိရိယကို ဆိုသည်။ မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ် တရားတို့ကိုမဖြစ်စိမ့်သောငှါ၊ လုံ့လ ပြုသော ဝိရိယ ရှိရမည်။ ဖြစ်ပြီးသော အကုသိုလ် တရားတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ လုံ့လပြုသော ဝိရိယ ရှိရမည်။ မဖြစ်သေးသော မဂ်ကုသိုလ်၊ ဗိုလ်ကုသိုလ် တရား တို့ကို ဖြစ်စိမ့်သောငှါ၊ လုံ့လပြုသော ဝိရိယရှိရမည်။ ဖြစ်ပြီးသော မဂ်ကုသိုလ်-ဗိုလ်ကုသိုလ် တရားတို့ကို ပွားများ စေခြင်းငှါ လုံ့လပြုသော ဝိရိယ ရှိရမည်။

ဣဒ္ဓိပါဒ် လေးပါး ဟူသည်ကား၊ ပြည့်စုံချင်မှု ပြီးစီး ထမြောက် အောင်မြင်ချင်မှု ရှိရမည်။ ဆန္ဒ ဟူသော၊ ဆန္ဒိဒ္ဓိ

-ပါဒ် အလွန် အကြူး ထက်သန်သော ဆန္ဒရှိရမည်။ လိုချင်မှု၊ ပေါက်ချင်မှု၊ ပြည့်စုံချင်မှု၊ ပြီးစီးချင်မှု ရှိရမည်။ ဝိရိယဟူသော ဝိရိယိန္ဒြိယပါဒ်အလွန်အကြူး ထက်သန်သော ဝိရိယရှိရမည်။ စိတ်ဟူသော-စိတ္တိန္ဒြိယပါဒ် သာသနာ ဓမ္မတွင် အလွန်အကြူး ထက်သန် ခိုင်မာသော စိတ် စွဲလန်းခြင်း ရှိရမည်။ ပညာဟူသော ဝိပဿိန္ဒြိယပါဒ် ခက်ခဲ- နက်နဲသော တရားဓမ္မသဘာဝတရားတို့၌ ဖြန့်ဖြူးစွာမြင်နိုင်သောပညာရှိရမည်။

ဣန္ဒြေငါးပါး ဟူသည်ကား။ အစိုးရ မင်းတို့၏ ဣန္ဒြေကဲ့သို့ စိတ်ကို တည်ကြည်စွာ နေရမည်။ သဒ္ဓါ ဟူသော သဒ္ဓိန္ဒြေ ရှိရမည်။ ဝိ ရိ ယ ဟူသော ဝိရိယိန္ဒြေ ရှိရမည်။ သတိဟူသော သတိန္ဒြေ ရှိရမည်။ သမာဓိ ဟူသော သမာဓိန္ဒြေ ရှိရမည်။ ပညာ ဟူသော ပညာန္ဒြေ ရှိရမည်။

ဗိုလ်ငါးပါးဟူသည်ကား။ ဆန့်ကျင်ဘက် တရားတို့ကို အားတိုက်ဖိစီးတတ်ခြင်းဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သောရန်သူနှင့် တွေ့ကြုံလျှင် မတုန်မလှုပ်ဘဲ- ဗိုလ်ကဲ့သို့ စိတ်ထားရမည်။ ဗိုလ်ဆိုတဲ့ သဒ္ဓါတရားရှိရမည်။ ဗိုလ်ဆိုတဲ့ဝိရိယ တရားရှိရမည်။ ဗိုလ်ဆိုတဲ့ သတိ တရား ရှိရမည်။ ဗိုလ်ဆိုတဲ့ သမာဓိတရားရှိရမည်။ဗိုလ်ဆိုတဲ့ ပညာ ရှိရမည်။

ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါး ဟူသည်ကား။မဂ်၏ အင်္ဂါ၊မဂ်၏ အစတောင်အထက်တန်း။သတိသမ္ပေဒဇ္ဈင်- အလွန်ထင်မြင်မှတ်မိခြင်း တရား ရှိရမည်။ဓမ္မစိတယ သမ္ပေဒဇ္ဈင်၊ အလွန်ထင်မြင်တရားရှိရမည်။ဝိရိယ သမ္ပေဒဇ္ဈင် အလွန်အားထုတ်ခြင်း တရားရှိရမည်။ ဝိတိသမ္ပေဒဇ္ဈင်၊ အလွန်နှုတ်သက်ခြင်း

တရား ရှိရမည်။ ပဿဒ္ဓိ သမ္ပောဇ္ဈင်၊ အလွန် ငြိမ်းချမ်းခြင်းတရား ရှိရမည်။ သမာဓိ သမ္ပောဇ္ဈင်၊ အလွန် တည်ကြည်ခြင်းတရား - ရှိရမည်။ ဥပေက္ခာ သမ္ပောဇ္ဈင်၊ အလွန် လျစ်လျူ ရှုခြင်း တရား ရှိရမည်။

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကား၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ ကောင်းသောကြံခြင်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ကောင်းသော မြင်ခြင်း၊ သမ္မာဝါယာမ၊ ကောင်းသောလုံ့လ ထုတ်ခြင်း။ သမ္မာသတိ၊ ကောင်းသော သတိ ရှိခြင်း။ သမ္မာသမာဓိ၊ ကောင်းသော တည်ကြည်ခြင်း။ သမ္မာဝါစာ၊ ကောင်းသော စကားပြောခြင်း။ သမ္မာကမ္မန္တ၊ ကောင်းသော အမှုပြုခြင်း။ သမ္မာ- အာဇီဝ၊ ကောင်းသော အသက်မွေးခြင်း။

၎င်းဗောဓိ ပက္ခိယ (၃၇) နှင့် ညီညွတ်လျှင် လေးမဂ် လေးဖိုလ် အားလုံးကို ရသည်။ ထိုဗောဓိပင်နှင့် ရှေ့ပလ္လင် အောင်ပြီး မာရ်ငါးပါးကို အောင်တော် မူသည်။ မာရ်ငါးပါး ဟူသည်ကား။ (၁) ဒေဝ ပုတ္တ မာရ်၊ (၂) ကံလေသ မာရ်၊ (၃) ခန္ဓ မာရ်၊ (၄) မစ္စု မာရ်၊ (၅) အဘိသင်္ခါရ မာရ်ဟူ၍ မာရ်ငါးပါး ရှိသည်။ ထိုမာရ်ငါးပါးကို ထွားထွား ညှက်ညှက် ပယ်ဖျက်ချစ်ထွင် အောင်မြင်တော် မူသော မြတ်စွာဘုရား လှိုချိုးကျူးနေရတယ်မဟုတ်လား။ အခုကိုယ်တိုင်အား ထုတ် သူ၏ သဏ္ဍာန်မှာ အောင်ရမည်။

(၁) ဒေဝပုတ္တ မာရ်။ ဒေဝ- နတ်၊ ပုတ္တ-သား၊ နတ်သား မာရ်ကို အောင်ခြင်း။ နတ်သားမာရ် အောင်တယ် ဆိုတာ ဝိဇ္ဇာညွှန်ကို ရပြီး ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ

မဟုတ်ဘူးလို့သိပြီ။ လိမ်လို့မရဘူး။ ထို့ကြောင့်။
မာရ်နတ်သား မာရ်ကိုအောင်သည်။

(၂) ကိလေသ မာရ်။ အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့ အရသာ
အတွေ့သည်။ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ မဟုတ်သော
ကြောင့်၊ နှစ်သက် တာတွယ်လို့ မဖြစ်သည်ကို
သိ၍ ကိလေသ မာရ်အောင်သည်။

(၃) ခန္ဓ မာရ်။ အကြောင်းတရား လေးပါးကို မိမိပိုင်
ခန္ဓာ မဟုတ်။ အကြောင်း တရား လေးပါးသာ
ဟုတ်သည်ဟု သိသောကြောင့်၊ နောင် ဒီခန္ဓာမျိုး
မဖြစ်လို့ ခန္ဓမာရ် အောင်သည်။

(၄) မစ္စုမာရ်။ ဓာတ်ကြီး လေးပါး သည် အသက်
မဟုတ်။ ထိုကြောင့် သေစရာ အသက်မရှိ၍
မစ္စုမာရ် အောင်သည်။

(၅) အဘိ သင်္ခါရ မာရ်။ အဘိ-လွန်ကဲခြင်း၊ သင်္ခါရ
သင်္ခါရမှုမပြု၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ အပုညာဘိသင်္ခါရ
အနုညာဘိသင်္ခါရ မပြုသည်ကို အဘိသင်္ခါရမာရ်
အောင်သည်။

၎င်းအထက်ပါ အားလုံးတို့သည်။ ဝိဇ္ဇာလမ်းတည်း။ ဗုဒ္ဓ
ဘာသာဆိုလျှင် ဘုရားဆုံးမတော်မူသည့်အတိုင်းသိရမည်
ဝိဇ္ဇာစရုဏသမ္ပန္နော ဝိဇ္ဇာစရုဏသမ္ပန္နမည်တော်မူပါပေ၏။
ဝိဇ္ဇာလမ်း စရုဏလမ်း ခွဲခြမ်း၍ သိရမည်။ မကောင်းတာ
မကောင်းဘူး ကောင်းတာ ကောင်းတယ်လို့ ဆိုးမွေ့ရော
ကောင်းမွေ့ရော သိရမည်။ ထို့ကြောင့် (မကောင်းရာမြစ်၊

ကောင်းရာလှစွာ၊ အသစ်ဟောကြား၊ မကြားစဘူး၊ ကြားဘူး ထပ်မံ၊ နိဗ္ဗာန်ဝင်မှု၊ ဤခြောက်ခု၊ ကောင်းမှု လွန်သော(မကောင်းရာမြစ်တား၊ ကောင်းရာ ညွှန်ပြ ဆိုတဲ့ အတိုင်း မကောင်းတာ မကောင်းဘူး၊ ကောင်းတာကောင်းတယ်လို့ သမုတိသစ္စာ ပရမတ္ထသစ္စာ နှစ်ခု ရှင်းလင်း၍ပြမယ် အင်မ တန်ရခဲတဲ့ သဒ္ဓမ္မဿဝဏံ အတိဒုလ္လဘံဆိုတဲ့ သူတော် ကောင်းနဲ့ တွေ့ရခဲတယ် ဆိုတာ အခုတွေ့ရပြီ။ ဒါမှန်တယ် ဒါမှားတယ်သိမှ ကျင့်တတ်၊ ကြံတတ် တော့မပေါ့။ နဂိုရ်က သိနေတာက၊ မှားတာကို အမှန်-မှန်တာကိုအမှား သိနေလို့ သံသရာကြီးထဲမှ မထွက်နိုင် တာပေါ့။

ကျေးဇူးရှင် လယ်တီ ဆရာတော် ဘုရားကြီး ဆုံးမ တော်မှုခဲသော အလင်း လေးရောင်ကို သိနားလည် ရမည်။ အထက်က ပြခဲ့သော နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်က ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ အလင်း။ ရုပ်နာမ်ကို မသိအောင် ဖုံးအုပ်ကွယ်ကာ ထားတဲ့ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာကြောင့်၊ သံသရာမှာ ရှည်လျား ခဲ့သဖြင့် ၎င်းကို သိတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အလင်း။ သစ္စာလေးပါးလုံးကို ပိုင်းခြား၍ သိတာက၊ ဝိပဿနာ အလင်း။ အထက်က အလင်းသုံးရောင် ဟူသော ဝိဇ္ဇာလမ်းကို ပြခဲ့ပေပြီ။ ယခု ကမ္မသကာတ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အလင်းကိုပြမည်။

သံသရာ သုံးကြောင်း သုံးသွယ် ရှိပါသည်။ အောက် သံသရာ၊ အလယ်သံသရာ၊ အထက် သံသရာ ဟူ၍ ရှိသည်။ ဒုစရိုက်ဆယ်ပါးနှင့်နေလျှင်၊ အောက်သံသရာသွား။ သုစရိုက် ဆယ်ပါးနှင့် နေလျှင် အလယ် သံသရာသွား။ မဟာဂ္ဂုတ်

ကုသိုလ်ကံ ကိုးပါးနှင့်နေလျှင်၊ အထက် သံသရာသွား။ ထို သံသရာ သုံးကြောင်း သုံးသွယ်သည်။ စရုဏမျိုး၊ ကဲ-မိမိ ကိုယ်မှာ စစ်တမ်း ထုတ်၍ကြည့်၊ ဘယ်ကတွေ ဖြစ်သလဲ

ဒုစရိုက်ဆပ်ပါးက၊ ကာယကံသုံးပါး၊ ဝစီကံ လေးပါး၊ မနောကံ သုံးပါး။ ။ကာယကံ သုံးပါးကား သူတပါး အသက် သတ်ခြင်း။ သူတပါး ဥစ္စာခိုးခြင်း။ သူတပါး သား မယား ပြစ်မှားခြင်း ဟူ၍ ကာယကံ သုံးပါး။ ဝစီကံ လေး ပါးကား၊ ကြမ်း တန်း သော စကား ပြောခြင်း၊ သိရ်ဖျင်း သော စကားပြောခြင်း၊ ရုန့်ရင်းသော စကား ပြောခြင်း၊ မဟုတ် မမှန်သော စကား ပြောခြင်း၊ ဝစီကံ လေးပါး။ မနောကံ သုံးပါးကား၊ အဘိဇ္ဈာ-သူတပါး ဥစ္စာကို မိမိဥစ္စာ ဖြစ်ပါစေဟု ရွှေ့ရှု မက်မောသော စိတ်ရှိခြင်း၊ ဗျာပါဒ သူတပါးတို့က ညှဉ်းပမ်းနှိပ်စက် ရိုက်နှက် ပုတ်ခတ်၊ သတ် ဖြတ် ထိုးကြိတ် လိုသော စိတ်ရှိခြင်း၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-မှားသော အယူကို ယူခြင်း စသော မနောကံ သုံးပါး။ ပေါင်း ဒုစရိုက် ၁၀-ပါး။ ထိုဒုစရိုက်မှုကိုပြုလျှင် အပါယ်လေးဘုံ၌ ကျမည်။ အပါယ် လေးဘုံ၌ မည် မျှ လောကံ အသိုက် အအုံကြီး သနည်း ဆိုသော်။

အနုမတဂ္ဂသံသရာ၌၊ ဤမျှလောက်ကြီးကျယ်၍နေသော အပါယ်လေးဘုံ အသိုက် အအုံကြီးသည်။ ဘယ်တရားတို့မှ ဖြစ်သနည်း။ ဘယ်တရားတို့၏ အစီးအပွား နည်းဟူမူကား၊ တယောက် တယောက်သော သတ္တဝါ၏ ကိုယ်ခန္ဓာမှ ဖြစ်လေရာရာ အစဉ်ပါ၍ နေသော ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဒုစရိုက်

ကံဟောင်းအနန္တ၊ ဒုစရိုက်ကံသစ်အနန္တ ထို့မှဖြစ်၏။ ဒုစရိုက်
ကံဟောင်းအနန္တ၊ ဒုစရိုက်ကံသစ်အနန္တ ထို့၏။ အစီး အပွား
သာတည်း။ ထိုဒုစရိုက် ကံဟောင်း အနန္တ တို့သည်ကား၊
အဘယ် တရား၌ တွယ်တာ၍ အစဉ် ပါရှိကာ နေကြ ကုန်
သနည်း။ ထိုဒုစရိုက်ကံသစ် အနန္တ တို့သည်ကား၊ အဘယ်
တရားမှ ပေါက်ဘွား၍ နေကြကုန်သနည်း ဟူမူကား။

အကုသိုလ် ဒုစရိုက် ကံဟောင်း အနန္တတို့သည်၊ အတ္တ
ဒိဋ္ဌိ၌ တွယ်တာ၍အစဉ်ပါရှိကာ နေကြကုန်၏။ အတ္တဒိဋ္ဌိချုပ်
ဆုံးခဲ့လျှင်-ဒုစရိုက် ကံဟောင်းအနန္တ တို့သည်၊ တပြိုင်နက်
တချက်တည်း ချုပ်ဆုံးတွယ်ပျောက်ကြကုန်၏။ အကုသိုလ်
ဒုစရိုက်သစ်အနန္တ တို့သည် အတ္တဒိဋ္ဌိမှပေါက်ဘွား၍နေကြ
ကုန်၏။ အတ္တဒိဋ္ဌိ ချုပ်ဆုံးခဲ့လျှင်၊ အကုသိုလ် ဒုစရိုက်သစ်
အနန္တတို့သည် နောင်အနမတဣသံသရာ၌ တတန်ဖြစ်ပေါ်
ခြင်းမရှိ။ အကုန်လုံး ချုပ်ငြိမ်းကြကုန်၏။ အတ္တဒိဋ္ဌိ ရှိနေကြ
ကုန်သော သတ္တဝါ တို့သည်ကား။ လူ့ပြည်မှာ၊ သူဌေး
သူကြွယ် ပဒေသရာဇ်-ဧကရာဇ်-စကြာမန္တာတ်မင်း ဖြစ်၍
နေကြကုန်သော်လည်း၊ ဒုစရိုက် မီးဟောင်းအနန္တ၊ ဒုစရိုက်
မီးသစ်အနန္တ ဝိုင်းလျက်နေကြကုန်၏။ အပါယ်မီးတွေအနန္တ
ဝိုင်းလျက် နေကြကုန်၏။ နတ်ပြည် ခြောက်ထပ်၌ နတ်မင်း
သိကြားမင်းဖြစ်၍ နေကြ ကုန်သော်လည်း၊ ထိုဒုစရိုက်မီး
အပါယ်မီးတွေဝိုင်းလျက်နေကြကုန်၏။ ဗြဟ္မာပြည်၌ဗြဟ္မာ
မင်းဖြစ်၍ နေကြကုန်သော်လည်း၊ ထိုဒုစရိုက်မီး အပါယ်မီး
တွေဝိုင်းလျက် နေကြကုန်၏။ ဘဝင်တို့မှာ ဗြဟ္မာကြီးဖြစ်

နေကြကုန်သော်လည်း ဒုစရိုက်မှုတွေ တန်းလန်းအပါယ်သို့ ကျရောက်ရန် အပါယ်မှုတွေ တန်းလန်းနှင့် နေကြ ကုန်၏။ အတ္တဒိဋ္ဌိရှိနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး၊ ထိုဒုစရိုက်မီးအပါယ် မီးတို့၏ ငြိမ်းမှုဟူသော သန္တိသုခကို အနုမြူမှု မရကြကုန်။

ဒုစရိုက်သစ် အနန္တ ဆိုသည်ကား၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ ရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး ရှေ့သို့တွင်တွင် မိုက်မှား၍ သွားကြ ဦးမည့် အမှုသစ်တွေကို ဆိုသတည်း။ တရားစောင့်ထိန်းသောလူသူ တော်ကောင်း၊ နတ် သူတော်ကောင်း၊ ဗြဟ္မာ သူတော် ကောင်းဖြစ်၍ နေကြ ကုန်သော်လည်း၊ ရှေ့သို့ ထိုဒုစရိုက် အမိုက်အမှား အနန္တ မီးထဲသို့ ဇင်ကြရ ရောက်ကြရဦးမည် မချွတ်တည်း။ ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိသည် အလွန် မှောက်မှားသော မိစ္ဆာမဗ္ဗကြံ ဖြစ်၍ ထိုဒိဋ္ဌိအုပ်စိုးလျက်ရှိကြကုန်သောသူတို့ သန္တိဝန်နှင့် လောဘမီး၊ ဒေါသမီး၊ မောဟ်မီး တို့သည်။ အလွန် ထက်သန်ကြကုန်၏။ တထောင့် ငါးရာ ကိလေသာ မီးတို့သည် အလွန် ကြမ်းတန်းကုန်၏။ သဒ္ဓါ အစရှိသော ကောင် မြက်သော တရားတို့သည်၊ အလွန်နံ့-နွေးသေးထိမ် ကုန်၏။ လူ့ ချမ်းသာ လူ့ စည်းစိမ်၊ နတ်ချမ်းသာ၊ နတ်စည်းစိမ် ဗြဟ္မာချမ်းသာ၊ ဗြဟ္မာ စည်းစိမ် တို့သည်ကား ထိုကိလေ သာမီတို့ကို လွန်စွာ တောက်စေနိုင် ပွားစေ နိုင်ကုန်၏။ လူ ချမ်းသာ လူ့ စည်းစိမ်တို့သည်၊ လူ၌ ဖြစ်သော ကိလေ သာမီးတို့ကို နေ့စဉ်တိုးပွားစေကုန်၍ လူ့ ဘုံသူ-လူ့ ဘုံသား အတ္တဒိဋ္ဌိသ မားတို့ကို သေသည်၏ အခြားမဲ့၌ အပါယ်လေး ဘုံသို့ချည်း အကုန် တွန်းလှဲ၍ ချကုန်၏။ နတ် တို့လည်း၊

ထို အတူ၊ ဗြဟ္မာ ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ စည်းစိမ်တို့သည်၊ ဗြဟ္မာ၌
 ဖြစ်သော ကိလေသာ မီးတို့ကို နေ့စဉ် ဟိုးပွား စေကုန်၍
 ဗြဟ္မာတုံသူ ဗြဟ္မာတုံသားတို့ကို အပါယ် လေးတုံသို့ချည်း
 အကုန် တွန်းလှဲ၍ ချကုန်၏။ ထို့ကြောင့် လှူချမ်းသာ နတ်
 ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ ချမ်းသာ တို့သည်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ ရှိနေကြ
 ကုန်သော လူနတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့မှာ၊ အလွန် ကြီးကျယ်
 စွာသော အန္တရာယ်ကြီး အစစ်ဖြစ်ကုန်၏။ ဒုက္ခကြီး အစစ်
 ဖြစ်ကုန်၏။

အတ္တဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်း သဖြင့်၊ အလုံး စုံသော ဒုစရိုက်မီး
 အပါယ်မီးတို့မှ လွတ်ငြိမ်းကြကုန်ပြီးသော လူနတ် ဗြဟ္မာ
 အရိယာတို့၏ သန္တာန်၌မူကား။ သဒ္ဓါအစရှိသော ကောင်း
 မြတ်သော တရားတို့သည်၊ ဝင်းဝင်းတောက် ထက်သန်ကြ
 ကုန်၏။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ အစရှိသော ကိလေသာ
 တို့သည်၊ အလွန်နုံ-ရှေးသေးထိမ်ကြကုန်၏။ လှူချမ်းသာနတ်
 ချမ်းသာ၊ ဗြဟ္မာချမ်းသာတို့သည်၊ ထိုလူနတ် ဗြဟ္မာအရိယာ
 တို့မှာ ပျော်မွေ့ တို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ယုတ် နိမ့် သော
 ဘဝသို့ တွန်းချ နိုင်သော အန္တရာယ် ကြီးတွေ မဟုတ်ကြ
 ကုန်ပြီ။ ထိုအတ္တ ဒိဋ္ဌိသည် အဘယ် တရားမှ ဖြစ်သနည်း။
 လူ့ခန္ဓာ၊ နတ်ခန္ဓာ ဗြဟ္မာခန္ဓာတို့၌ အနတ္တ အချက်ကြီးကို
 ဖုံးလွှမ်း၍နေသော အဝိဇ္ဇာကြီးမှဖြစ်၏။ အနတ္တအချက်ကြီး
 ကိုဖုံးလွှမ်း၍ နေသော အဝိဇ္ဇာကြီးသည်၊ အဘယ်တရားမှ
 ဖြစ်သနည်း။ လူ့ခန္ဓာ၊ နတ်ခန္ဓာ၊ ဗြဟ္မာခန္ဓာတို့၌ ဒုက္ခအချက်
 ကြီးကို ဖုံးလွှမ်း၍နေသော အဝိဇ္ဇာကြီးမှဖြစ်၏။ ဒုက္ခအချက်

ကြီးကို ဖုံးလွှမ်းသော အဝိဇ္ဇာ ကြီးသည်။ အဘယ်
 တရားမှ ဖြစ်သနည်း။ လူ့ ခန္ဓာ၊ နတ်ခန္ဓာ၊ ဗြဟ္မာခန္ဓာတို့၌
 အနိစ္စ အချက် ကြီးကို ဖုံးလွှမ်း၍ နေသော အဝိဇ္ဇာ ကြီးမှ
 ဖြစ်၏။ လူ့ ခန္ဓာ၊ နတ်ခန္ဓာ၊ ဗြဟ္မာ ခန္ဓာတို့၌ အနိစ္စ အချက်
 ကြီးကို ဖုံးလွှမ်း၍ နေသော အဝိဇ္ဇာကြီး ချုပ်ငြိမ်း ခဲ့လျှင်၊
 ဒုက္ခအချက်ကြီးကို ဖုံးလွှမ်းသော အဝိဇ္ဇာ ကြီးသည်လည်း
 ချုပ်ငြိမ်းလေ၏။ အနတ္တ အချက်ကို ဖုံးလွှမ်းသော အဝိဇ္ဇာ
 ကြီးသည်လည်း ချုပ်ငြိမ်းလေ၏။ အနတ္တ အချက် ကြီးကို
 ဖုံးလွှမ်းသော အဝိဇ္ဇာကြီး ချုပ်ငြိမ်းခဲ့လျှင် အတ္တဒိဋ္ဌိကြီးသည်
 အပြီး ချုပ် ဆုံး ၏။ အတ္တ ဒိဋ္ဌိကြီး ချုပ် ဆုံး ခဲ့လျှင်
 ဒုစရိုက်ဟောင်း၊ ဒုစရိုက် သစ်တို့ သည် အကုန် ချုပ်ငြိမ်း
 ကုန်၏။ ဒုစရိုက်ဟောင်း ဒုစရိုက်သစ်တို့ အကုန် ချုပ်ငြိမ်း
 ခဲ့လျှင် ထိုသူတို့မှာ ရှေ့သို့ကျရောက်ရန် အပါယ်ဘဝတွေ
 အကုန်ချုပ်ငြိမ်းကုန်၏။ ရရှိဆဲရရှိလတ္တံ့ ကုန်သော လူ့ ချမ်း
 သာလူ့ စည်းစိမ်နတ်ချမ်းသာနတ်စည်းစိမ်၊ ဗြဟ္မာချမ်းသာ
 ဗြဟ္မာစည်းစိမ်တို့သည်။ အန္တရာယ်ကြီးတွေ မဟုတ်ကြ
 ကုန်ပြီ။ မွေ့လျော်ဘွယ်တွေသာ ဖြစ်ကုန်၏။

သုစရိုက် ဆယ်ပါးကား။ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ၊ အပစာ
 ယန၊ ဝေယျာ ဝစ္စ၊ ပတ္တိ ဒါန၊ ပတ္တာ နှမော ဒန၊ ဓမ္မဿဝန၊
 ခမ္မဒေသနာ၊ ဒိဋ္ဌိဇူကာမ္မ၊ အားဖြင့် ဆယ်ပါး ရှိ၏။ ။ ဒါန၊
 ပေးကမ်း စွန့်ကြဲခြင်း။ သီလ၊ သီတင်း သီလ ဆောက်
 တည်ခြင်း။ ဘာဝနာ၊ သမထဘာဝနာ ပွားများခြင်း။ အပစာ
 ယန၊ ရှိသေ ထိုက်သော သူကို ရှိသေခြင်း။ ဝေယျာဝစ္စ၊

ကောင်းမှုကုသိုလ်၌ ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်ခြင်း။ ပတ္တိဒါန၊ မိမိ
 ဒါန ကောင်းမှုကို အမျှအတမ်း ပေးဝေခြင်း။ ပတ္တာနုမောဒန
 သူတပါးတို့ပေးသော ကောင်းမှု အဘို့ကို သာဓုခေါ်ခြင်း။
 ဓမ္မဿဝန၊ သူတော် ကောင်းတို့ တရား ဟောသည်ကို
 ကြားနာ နိုင်ခြင်း။ ဓမ္မ ဒေသနာ၊ မိမိ ကိုယ်တိုင် တရား
 ဟောခြင်း။ ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မ၊ အယူဖြောင့်မတ်ခြင်း ဟူ၍ ဆယ်ပါး
 ရှိသည်။

မဟာဂ္ဂုတ်ကံ ကိုးပါးကား ရူပါဝစရကုသိုလ်ကံ ငါးပါး
 အရူပါဝစရ ကုသိုလ် ကံလေးပါး တို့သည် မဟာဂ္ဂုတ်
 ကံဖြစ်၏။ သုတ်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာဟု ဝိရူကတ် သုံးပုံ
 ရှိသည်တွင် သုတ် တရား ကလည်း၊ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊
 မနောကံ လုံမှ။ ဝိနည်း တရား ကလည်း၊ ကာယကံ၊ ဝစီကံ
 မနောကံ လုံမှ။ အဘိဓမ္မာ တရား ကလည်း၊ ကာယကံ
 ဝစီကံ-မနောကံလုံမှ ဖြစ်သည်။ ထိုဒုစရိုက်ကံကို သုစရိုက်
 ဆယ်ပါးနှင့် သတ်၍မသေ။ ၎င်းသုစရိုက် ကုသိုလ်သည်၊
 ကာမသုဂတိရုနစ် ဘုံတွင် အကျိုးကို ဖြစ်စေ၏။ မဟာဂ္ဂုတ်
 ကံသည်၊ ဒုစရိုက်ကံကို သေအောင် မသတ်နိုင်။ ဗြဟ္မာ
 နှစ်ဆယ်သာလျှင် အကျိုးကို ပေးစွမ်းနိုင်၏။ ၎င်းကံနှစ်ဆယ်
 ကိုးပါးကို အကျဉ်းချုံးလိုက်လျှင်။ ကောင်းကံ၊ မကောင်းကံ
 နှစ်ပါးသာရှိ၏။ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော် မြတ်ကြီးသည်
 အဘယ့်ကြောင့် ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ကံ တို့ကို။ ဇဟံ
 စွန့်တော်မူတာ အဘယ့်ကြောင့်နည်း။ စိတ်မချ ရသော
 တရား ဖြစ် သော ကြောင့်၊ ထိုကံ နှစ်ပါးကို စွန့်တော်

မူသည် (ကမ္မံသတ္တေ - ဝိဘဇ္ဇတိ) သတ္တေ၊ သတ္တဝါ တို့ကို။
 ကမ္မံ၊ ကံသည်။ ဝိဘဇ္ဇတိ ဝေဘန်၏။ ကံဝေဘန် တာကိုပင်
 သတ္တဝါဟု ခေါ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကံသာလျှင် အဖိ
 ကံသာလျှင် အဘ၊ ကံသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာ၊ မှီခိုရာ၊
 လည်းလျောင်းရာ၊ ပုန်းအောင်းရာ ရှိသည်။ မိမိမှာ ဘာကံ
 တွေ ဖြစ်နေ သနည်းဟု စစ်စာန်းထုတ်လျှင် ကုသိုလ်ကံက
 ဆွဲတင်မည်အကုသိုလ်ကံက ဆွဲချမည်ထိုကံနှစ်ပါးအဘယ်
 ကံကများ သနည်းဟု နေထွက်က နေဝင်သည့်တိုင်အောင်
 စစ်စာမ်းထုတ်၍ကြည့်။ ကုသိုလ်ကံက နည်း၍ အကုသိုလ်
 ကံကများ၏။ ၎င်း ဒုစရိုက်ကို သေအောင် ဘယ်တရားနှင့်
 သတ်မည်နည်း။ သိက္ခာသုံးပါးနှင့် သတ်ရမည်။ ။ သုံးပါးမှာ
 သီလ သိက္ခာ၊ သမာဓိ သိက္ခာ၊ ပညာ သိက္ခာဟု သုံးပါး
 ရှိသည်။ ကာယ ဒုစရိုက် သုံးပါးကို၊ သမ္မာ ဝါယာမ၊
 သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိဟူသော သမာဓိသိက္ခာနှင့် သတ်
 ရမည်။ ဝစီဒုစရိုက် လေးပါးကို သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊
 သမ္မာ အာဇီဝ သီလသိက္ခာနှင့် သတ်ရမည်။ မနောဒုစရိုက်
 သုံးပါးကို သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိဟူသော ပညာ သိက္ခာနှင့်
 သတ်ရမည်။ ထိုမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးနှင့် ဒုစရိုက်ကို သတ်မှသာလျှင်
 သေမည်။

လမ်းညွှန်နှင့်အာသီသ။

ဗုဒ္ဓဘာသာ မှန်သမျှ၊ အပါယ်မှ လွတ်ငြိမ်း၍ မဂ်၊ ဖိုလ်
 နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို အလိုရှိကြ၊ တောင့်တ ကြကုန်၏။

အပါယ်မှ လွတ်ကြောင်း တရား ကိုလည်း မသိကြ။ မဂ်၊
ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ဆိုသော စကား ကိုလည်း နားမလည်ကြ။
စာပေ ပရိယတ္တိကို သိမှသာလျှင် အပါယ်မှလွတ်မည်။ မဂ်
ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို ရမည်ဟု စွဲယူမှတ်ထင်ကြ၏။ ဤကဲ့သို့ကား
မဟုတ်။ ဝိပဿနာ အရာ၌၊ ကျွမ်းကျင် လိမ္မာသော လူ-ရှင်
ပညာရှိတို့၏ ဥပနိဿျကိုရပါကမဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို
ရနိုင်၏။

ဓမ္မက္ခန္ဓာရှစ်သောင်းလေးထောင်ကို-အကျဉ်းချုံးပြီးလွယ်လွယ်နှင့်
သိနိုင်ရန် ဤပဋ္ဌာန်း နည်း။ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်-နည်း။ ၎င်းနည်း များကို
မိမိခန္ဓာ ကိုယ်ပေါ်မှာတင်၍ ပဋ္ဌာန်းကောင် ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် ကောင်
ဖြစ်အောင်။ ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်၍ သုံးသပ်ပါလေ။ ထိုမှ ပဋိပတ် အရာသို့
ဝင်မည်။ ၎င်းပြုထားသော ခန္ဓာ ပုံထဲတွင် သိနေလျှင် ပရိယာယ်သာ
ဖြစ်သည်။ ၎င်းပဋိပတ်၊ ပရိယတ်နှစ်ပါးကို ကျွမ်းကျင်မှ ပဋိဝေဒ ဖြစ်မည်။
ပဋိပတ် ပရိယတ်၊ ပဋိဝေဒ ၎င်းသာသနာသုံးရပ်ကို ဆမ်းရှုက် ဆောင်မှ
ဘုရားသားတော်၊ သွီးတော် အစစ် ဖြစ်ကြ၍ သာသနာကြီးကိုသည့်ပိုး
ရှက်ဆောင်ရာ မည်တော့သည်။ အထူးသဖြင့် ကြိုးစား၍ သုံးသပ်ဆင်ခြင်
တော်မူရန် နှိုးဆော် တိုက်တွန်း လိုက်ပါကြောင်း။ ၎င်းတရား များကို
ဆင်ခြင်း၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာ၊ ရဟန္တာ
ယောက်ျား၊ ရဟန္တာမိဗ္ဗ ဖြစ်ကြ ပါစေသော်။

မာဝေါခဏံ ဝိရာဇေထ၊ ခဏာတိတာ ဟိ သောစရေ။
သဒတ္ထေဝါ ယာမေယျာထ၊ ခဏောဝေါပဒိုပါဒိကော။

အပဒါနိပိဋ္ဌိတော်။

ဘောန္တော၊ အိုသူတော်ကောင်းတို့။ ဝေါ၊ သင်တို့သည်။
ခဏံ၊ အရိယသတ္တ သာသနာဓမ္မ မြတ်ခဏကို။ မာဝိရာ

ထေ၊ချော်လွန်၍များ မသွားကြစေကုန်လင့်။ ဟိ၊အဘယ့်ကြောင့်နည်း။ ခဏာတိတာ၊ ခဏကိုလွန်ကုန်သော သူတို့သည်။ သောစရေ၊ တောက်ခေါက် နောင်တပူပန် စိုးရိမ်ရကုန်၏။ သာဒတ္ထေ၊ ကိုယ်ကျိုး ကိုယ်စီးပွား၌။ ဝါယာမေယျာထ၊ လုံ့လမယုတ် အရအမိ ကြိုးကုတ်၍ အားထုတ်ကြကုန်ရာ၏။ ဝေါ၊ သင်တို့အား။ ခဏော၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ-မြတ်ခဏသည်။ ပဋိပါဒိကော၊ ယခုဘဝ ခုခဏ၌ ဆိုက်ရောက်ရရှိကြပြီ။ ။

လိုရင်းမှာ၊ ဘဝများစွာ- ကမ္ဘာဘာက၊ သံသရ ဝဋ္ဋဒုက္ခတော မောစနတ္တာယ အာသိသန္တံ ဒါနသီလ စသော စရဏာရု ကုသိုလ်မှု တို့ကို ပြုကြိုးစား၍ အားထားခဲ့ကြသည့်အတိုင်း၊ ယခုဘဝ၌ အရိယသတ္တာ သာသနာဓမ္မ မြတ်သမယနှင့် တွေ့ကြုံ ဆိုက်ဆိုက် ရရှိကြပြီ။ ခုဘဝ-ခုနဲ့ အလိုပြည့်၍ ကိုယ်တွေ့ကြုံရသော ဒုလ္လဘအခါ အရိယသတ္တာမှာ သုံးဖြာသောဘုံအထွဋ်ညွတ်တတ်သော လောဘဟိတ်၊ဝိတ်တဏှာကို ပါယ်ခွါရမည်ဟု၊အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊အနတ္တလက္ခဏာ။ ဝိဇ္ဇာသုံးဝဆုံးမတော်မူအပ်သော အရိယသတ္တာ သာသနာဓမ္မ မြတ်ခဏမှာ။ ။

သဟဿမပိ စေ ဝါစာ၊ အနတ္တပဒ သဉ္စိတာ။
 ဇေတံ အတ္တပဒံ သေယျော၊ ယံသုတွာ ဥပသမ္ပတိ။ ။
 ဓမ္မပဒဟိဋ္ဌိတော။

အနတ္တပဒ သဉ္စိတာ၊ တောဒ္ဓွံ တောငိဘွံ အကျိုးမဲ့မျှ သမုဒယပုဒ်နှင့်စပ်သော။ဝါစာ၊စကားသည်။သဟဿမပိ၊

ပိုဒ်ပေါင်း တထောင် များမြောက်စွာ ရှိသည်လည်း။ စေ
ဟောတိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ ပါဝိကာ၊ ယုတ်မာစွာ၏။ ယံ၊
အကြင်ပုဒ်ကို။ သုတွာ၊ ကြားနာသည်ရှိသော်။ ဥပသမ္ပတိ၊
ကိလေသာမှငြိမ်း၏။ တံအတ္ထပဒံ၊ ထိုကိလေသာ ကုန်ငြိမ်း
ရာ အနက်ပါသော အရိယသတ္တ ဝိဇ္ဇာ ပုဒ်သည်။ ဧကံပိ၊
တပုဒ်ပင် ဖြစ်သော်လည်း။ သေယျော မြတ်၏။

လိုရင်းက အရိယသတ္တ ဤသာသနာတော် ခဏမှသာ
ဝစိကာယနှင့် ဒါန၊ သီလ စသော စရဏရု ကုသိုလ်မှု
ထို့ကို ပြုကြသောအခါ၊ မနောကံအရာ ဝိပဿနာဟု ဝိဇ္ဇာမှု
မပါလျှင် အနတ္တပုဒ်အရ လောဘဟိတ်နှင့်ပြုကြသမျှ သမု
ဒယမှသာ နုက္ခသတ္တ ဖြစ်စရာချည်းသာဟု သိရာ၏။ အဘယ့်
ကြောင့်နည်း။ ရှေးရှေးသော သူတော်ကောင်း အလောင်း
တော်ဟူသမျှတို့၏။ ဝစိကာယ-မနအမှု ဒါန၊ သီလ စသော
စရဏရုမှသိပဿနာဟု ဝိဇ္ဇာမှုနှင့်သမုဒယသတ္တလောဘ
ဟိတ်ကိုပယ်ခွါ၍ မဂ္ဂ သတ္တဟု ပွားများမှုနှင့် ပြုအပ်သော
ကြောင့်သာ။ ဥပသမဓာတ် ပေါ်လာသော-နိရောဓ သတ္တ
မြတ်ပရမတ်ကိုသာ နိဗ္ဗာန်ဆိုသည်။ ထိုအနုသယံမှ၊ သမု
ဒယ လောဘဟိတ်မြို့။ ကုန်ငြိမ်းသော ဥပသမ၊ နိရောဓ၊
ဓာတ် အမြတ် စစ်စစ် ပရမတ် နှစ်ကာ၊ သုံးလူ့ သင်းကျက်
ဘုရားဖြစ်မှ တရားစစ် ပေါ်ရောသော၊ ဝိဇ္ဇာဝိပုတ္တိ သန္တိ
ကိရိယ၊ အရိယသတ္တ၊ ဒေသနာ တော်မြတ်မှာ သဗ္ဗေဓမ္မာ
အနတ္တာ၏အရ၊ အဝစပညတ် ပရမတ်ရှိသမျှ၊ သုံးလောက
ဥသျံ၊ အတ္တ မြို့သည့် သုညဓာတ်ချည်းသာ မှတ်ရမည်

ထို့ကြောင့်သံယုတ်ပါဠိတော်၌။ ။
 သုညမိဒံ၊ အတ္တနဝါ-အတ္တနိယေနဝါ။
 တသ္မာ သုညော၊ လောကောတိ ဝုစ္စတိ။ ။
 ဟုဟောတော်မူ၏။ ။

ဣဒံ၊ ဤလောကသည်။ အတ္တနဝါ၊ ငါဟူသော အတ္တ
 မှ၎င်း။ အတ္တနိယေနဝါ၊ ငါ့ဥစ္စာမှ၎င်း။ သုညံ၊ ဆိတ်၏သုဉ်း၏။
 တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ လောကော၊ လောကကို။ သုညောတိ၊
 သုဉ်း၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဟောအပ်၏။

ထိုဒေသနာတော်မြတ်က၊ ဖြစ်ပျက်သဘောမျှ ဤလော
 ကသည်။ ရဝ၊ သုဘ၊ သုခ၊ အတ္တ-သာရ သုဉ်းအပ် သုည
 ဓာတ် ပရမတ်တာသာ သူ့ ဓမ္မတာကို ကုသလာဓမ္မာ-အကု
 သလာ ဓမ္မာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ-ဟု ဟောတော်မူသည်။
 ထိုတွင် ကုသလာ ဓမ္မာ၏အရ၊ ကုသိုလ်ဟု ဆိုအပ်သော
 သင်္ခါရ သယံဇာတ အနိစ္စဓာတ် သမုပ္ပါဒ် တရား ပဲ့တင်ခတ်
 အလားကဲ့သို့၊ ဖြစ်ပွားပေါ်ရှိပုံကို သိသာရုံမျှ သဲလွန်စကို
 ပြမည်။

ဒါန တရကို ပြုသော သူသည်၊ မိမိ၏ အကျိုး စီးပွား
 သတ္တဝါ အများတို့၏ အကျိုး စီးပွားကို ပြုကျင့် သည်
 မည်၏။ အကျိုး စီးပွား ဟူသည်ကား။ သတ္တဝါများကို
 အပါယ် လေးပါးမှ ထုတ်ဆယ် ကယ်တင်သည် မည်၏။
 သတ္တဝါတို့အား လူ နတ်တို့သည်းစိမ် ရိပ်ငြိမ် ချမ်းသာကို
 ရရာ ရကြောင်း အမှုကို ပြုကျင့်သည်မည်၏။ မည်ပုံကား

ထိုဒါနရှင်သည်၊ ဖြစ်လေရာရာဘဝတိုင်းဘဝတိုင်းတို့၌မြင်
 မြင်သမျှ၊ တွေ့တွေ့သမျှသော သတ္တဝါ အများအများ တို့ကို
 ထိုသဒ္ဓါဓာတ် ပရမတ် ကုသိုလ်ပဒိတ်က၊ တံဆိပ်ရိုက်မှန်
 ပြ၍ ဥပမာဏ သံလိုက်နှင့် အပ်ထုပ်ကို မအုပ်ပဲ ပြသ
 ကဲ့သို့ ဟဒယရုပ်ဓာတ်မှာ ပဲ့တင်ခတ် ဆူလွှမ်း၍ လှူဒါန်း
 ချင်ရ ပေးကမ်းချင်ရ ကုသိုလ်ဆိုသော သင်္ခါရအနိစ္စဓာတ်
 သဒ္ဓါ ပရမတ် သမုပ္ပါဒ် နည်းက မီးကူးသည့် ပမာဏ
 ကောင်းကင် ထိပ်က နိမိတ် ပြ၍ ကျိတ်ထ သလို သဒ္ဓါ
 စိတ်ကြွ အနိစ္စဆူလွှမ်း၍ လှူဒါန်း ပေးကမ်းကြလေကုန်၏။

ထိုပဋ္ဌမ ဒါနရှင်ကို လှူဒါန်း ပေးကမ်း ကြသူ ဒုတိယ
 ဟူဟူသမျှ တို့သည်လည်း၊ ဥပနိဿယ သတ္တိ ထူးဖြင့်
 ကျေးဇူး ပြုအပ်သော ကုသလ သမုပ္ပါဒ်၊ တံဆိပ်ခတ်၍
 သဒ္ဓါခေါ်သော အနိစ္စဓာတ် မီးကူးအပ်သို့ ပရမတ် ပွားစီး
 ဒါန ရှင်ချည်းပင် ဖြစ်ကြပြန် လေကုန်၏။ ထို့ တူမခြား
 တတိယ၊ စတုတ္ထ အစရှိသော ဟေတုပစ္စယ သဘာဝမဆုံး
 တလောကလုံးအား၊ သဒ္ဓါဓာတ် ပရမတ် တရား မီးကူး
 သည့် အလား ကဲ့သို့၊ အဆင့်ဆင့် ပြန့်ပွား နှံ့ပြား ဖြစ်ရှိပုံကို
 အကုန်မှန်တင် ဉာဏ်ကုန်နှင့်၍ မြင်ကြလေ။

မြင်ကြပုံမှာ။ ။ ဒါနမှု ပြုသောအခါ၊ မိမိအကျိုးမျှကို
 သာသိကြ၍ ပြုရသည်ထက်၊ သတ္တဝါအများတို့၏ ဟိတ
 ရှယ်ကိုး အကျိုးစီးပွား ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပေါ်ပေါက်ပွား
 အများရှိကြသည်ကို ဝိတိ ပါမောဇ္ဇတရား ပွားများမှုနှင့်
 ပြုရလျှင်၊ အတ္တ၊ ပရ၊ ဒိဋ္ဌ၊ သမ္ပရာ၊ နှစ်ဖြာနှစ်ဦး ကျေးဇူး

မဆုံး တလောကလုံး၏ ကုသလမှု ဟောတုပစ္စယ။ အာနိ
သံသအမျိုးမျိုး ကျိုးရင်းကျိုးဖျား အလွန်ပင် ပွားများမှု
အာသိသနှင့် ပြုကြရမည် ဟု လိုသည်။ လိုရင်းမှာ
တယောက်သောသူက တကြိမ်ပြုရသော ဒါနမှုကုသိုလ်
သည်။ သတ္တဝါအများအများတို့၏ သဒ္ဓါဆိုသော ကုသိုလ်
တရား။ အလွန်ပွားစီး၊ ပဋ္ဌာန်းနည်း၊ သမုပ္ပါဒ်နည်းက
ဧကတ္တ၊ နာနတ္တ၊ အဗျာပါရ၊ ဝေဓမ္မတာ၊ သယံဇာ ဟူသော
သံသရာမှာ တံထွာအနှုန်း၊ မြှော်မဆုံးအောင် တရုန်းရုန်း
သဘာဝ အနိမိတ္တ အနိစ္စက အတိထာဝရ ကြီးကျယ်လှ၏
ဟု သိကြရမည် ဟုလိုသည်။ ဤကဲ့သို့ ဒါန၏ ပမာဏနှင့်
သီလစသော သဘာဝ ထိုထို ကုသိုလ်ဆိုသမျှ သင်္ခါရတို့
ကိုလည်း မေ့စေ့စုံစုံအကုန်မြှော်ကြည့်သိမြင်ကြစေ၊ ဉာဏ်
ကဝေတို့၊ ဤနည်းပမာဏ သဲလွန်စနှင့် အကုသလာဓမ္မာ၊
ဒေသနာအရ အနိစ္စဓာတ် ပရမတ် မှာလည်း မိမိတခု
မကောင်းမှုကို အကြောင်းပြု၍၊ သတ္တဝါများ အပါယ်လား
ခြင်း၊ အသက်တိုခြင်း၊ ရောဂါများခြင်း၊ ဥစ္စာစီးပွားပျက်ပြား
ငတ်မွတ်ခြင်း အစရှိသော အကုသိုလ်ဖြစ်ပွား လောက
ကြီးအား၊ နှိပ်စက်မှုကလည်း၊ ဥပနိဿယ ပစ္စည်း။ ပါပ
ကမ္မ၊ ပါပဓာတ်။ သမုပ္ပါဒ် မှာလည်း သံလိုက်နှင့်အပ်
ပဲ့တင်ခတ် တံဆိပ်နည်း။ မီးကူးသည့် ပမာဏ အနိမိတ္တ
အနိစ္စဓာတ် ပရမတ်ကို နှို့စပ်ကုန်စင်၊ ဉာဏ်ကုန်နှင့်၍၊
မြင်ကြလေ။ သတိမူပါ။ သဘောအရာ ဘယ်စာမဆို
စာကိုကြည့်သောခဏမှာ၊ မိမိအလိုမျှနှင့်သာ မကြည့်ပါနှင့်။

စာ၏အလိုသဘောကိုသာ ပညာနှင့်ထိမိ ပိုင်ပိုင်ကြီး သိကြ
အောင် အခါခါ ကြည့်ရမည်။ သို့မှသာ ထိုစာပြသော
သဘာဝကိုပြောကြအောင်ထိမိ အဟုတ်သိမည်။ မသိစွန်းခင်
သိပြီးထင်၍၊ ပုထုဇ္ဇဉ်လမ်း သဘောကမ်းဖြင့် ဒိဋ္ဌိအစွန်း
တဏှာမာန၊ ဂါဟဗမ်း၍၊ ချီးမွမ်းလိုနှိပ်၊ ခြည်ဆောင်ရိတ်
ငြိတ်သော စိတ်တို့ကို ပိတ်ဆို့ ပယ်ရှား၊ သတိထား၍
တားမြစ်ကြပါလေ၊ ဉာဏ်ကဝေတို့။

ယာနိသောတာနိ လောကသ္မိံ၊ သတိ တေသံနိဝါရဏံ၊
သောတာနံ သံဝရံဖြူမိ၊ ပညာယေတေ ပိဗိယရေ။

လောကသ္မိံ၊ လောက၌။ ယာနိသောတာနိ၊ အကြင်
အဝိဇ္ဇာတဏှာ ကိလေသာ ရေအယာဉ်တို့သည်။ သန္တိ၊
ရှိကုန်၏။ သတိ၊ သတိသည်။ တေသံ၊ ထိုကိလေသာ ရေ
ယာဉ်တို့ကို။ နိဝါရဏံ၊ ဆည်းကန့် ခွါပစ် တားမြစ်ခြင်း
တည်း။ သောတာနံ၊ အဝိဇ္ဇာတဏှာအစပြောသောကိလေသာ
ရေအယာဉ်တို့ကို။ သံဝရံ၊ သမုဇ္ဈေဒ ပဟာနုဖြင့် တစ
မကြွင်း၊ ပိတ်ဆို့ခြင်းကို။ ဖြူမိ၊ ဟော၏။ ဇေတေသောတာ၊
ထိုကိလေသာရေအယာဉ်တို့ကို။ ပညာယ၊ မဂ်ပညာဖြင့်။
ပိဗိယရေ၊ ပိတ်ဆို့ အပ်ကုန်၏။

လိုရင်းမှာ၊ တဒင်္ဂံ၊ ဝိက္ခမ္ဘန၊ သမုဇ္ဈေဒ ပဟာနု ဖြင့်၊
ပိတ်ဆို့ ပယ်ရှား သတိထား၍ တားမြစ်ပုံမှာ၊ သီလသမာ-
ပညာ ခေါ်သော သိက္ခာ၊ သာသနာတော် မြတ်ကြီး
သုံးပါးတွင်၊ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ၏ အစီး အပွား၊ ဒုစရိတ

ဝိတိက္ကမကို၊ ဝိတ်ဆို ပယ်ရှားတားမြစ်အပ်သော သီလက္ခန္ဓာ မဂ္ဂင်သုံးပါး ဟူသည်ကား။ “ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ၊ အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိ၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏိ” ဟူသော ကာယ ဒုစရိုက် သုံးပါးကို ပယ်ရှား တားမြစ် ခြင်းသည် သမ္မာ ကမ္မန္တ မဂ္ဂင် မည်၏။ “မုသာ ဝါဒါ ဝေရမဏိ၊ ဝိသုဏ ဝါစာ ဝေရမဏိ၊ ဖရုသဝါစာ ဝေရ မဏိ၊ သမ္ဗုပ္ပလာပဝါစာ ဝေရမဏိ” ဟူသော ဝစီဒုစရိုက် လေးပါးကို ပယ်ရှား တားမြစ်ခြင်းသည် သမ္မာဝါစာ မဂ္ဂင် မည်၏။ ဤဒုစရိုက် ခုနစ်ပါးတို့ကို တဒင်္ဂ ပဟာန်၊ ဝိက္ခန္ဓာနု ပဟာန်၊ သမုစ္ဆေဒ ပဟာန်အားဖြင့် ပယ်ရှား တားမြစ်၍ ကောင်းစွာ အသက်မွေးခြင်းသည် သမ္မာ အာဇီဝ မဂ္ဂင် မည်၏။ ဤသမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ ကိုပင် သီလက္ခန္ဓာ မဂ္ဂင်ခေါ်သည်။ သမာဓိက္ခန္ဓာ မဂ္ဂင် ခေါ်သော သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာ သမာဓိဟူသော မဂ္ဂင် သုံးပါးဖြင့် သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ၏ အစီးအပွား။ မနော ဒုစရိုက် သုံးပါး။ ပရိယုဋ္ဌာန တရားကို ပယ်ရှား တားမြစ် ခြင်းငှါ စိတ်သညာသိ၊ အာနာပါနု အစရှိသော ပညတ် သဘာဝ သမထကို လုပ်လိုလျှင်၊ သမာဓိ ခိုင်မြဲ ရုံမျှသာ အားထုတ် ရမည်။

ပညက္ခန္ဓာ မဂ္ဂင် ခေါ် သော သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာ သက်ပ္ပ ဤမဂ္ဂင်နှစ်ပါးဖြင့် ရုပ်နာမ်ဒုက္ခ အနိစ္စ၏ သမုဒယဖြစ်သော လောဘဟိတ် အနုသယကို၊ ပယ်ရှား တားမြစ် ခြင်းငှါ၊ ပညာတရားကဤသည်ကား ဝိစာနုသဉ္ဇာနု၊ စိတ်သညာ

ဓာတ်၊ သိမှတ် အပ်သော ပညတ် တရား။ ဤသည်ကား ပဇာနနပညာမှသာ။ သိမြင်ရာသော သင်္ခတဓာတ်။ အသင်္ခတဓာတ် ပရမတ် တရားဟု ကွဲပြားထိမိ အဟုတ် သိလျှင်၊ ကျင့်ကြည်၊ သိ၊ မသိ ဝိသုဒ္ဓိချနစ်ပါး။ ဝိပဿနာ တရားဟု အခြားမရှိ။ အနတ္တပရ၊ ရိတ္တ၊ တုစ္ဆိ၊ သုည၏အရ၊ အရိယသစ္စာ ဝိပဿနာ ခဏမှာသာ ပညာမြင် ဟုတ်နည်းက၊ လုပ်၊ မလုပ်လည်း အချည်းနှီးချည်းဟု ပြီးစီးပါ၏။

ဤအရာ၊ အရိယသစ္စာ သာသနာ တော်မြတ် ပေါ်အပ်သောအခါ ကိုသာ မြော်ပါ သိသာစေအံ့။ ဤအချည်းနှီးပြီးစီးသည်မှာ ဘုံသုံးရွာကို မြုံပါချိ၍ပြမည်။ ။ စဆုံးမရ ဇေယျ နာနတ္တ အဗျာပါရ ဇေဝံဓမ္မတာ၊ သယံဇာ ဟူသော။ သံသရာဓမ္မ၊ တည်ထောင်သည်မှစ၍ ယနေ့သို့ ကျအောင် အလောဘာသာ၊ အာရုံဓမ္မအနိစ္စမှာ၊ ရသရှာသည့်တဏှာကြီး အာရမ္မဏိက ခေါ်သော စိတ်အလိုမျှကိုသာ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌဟု- အနိစ္စ၏ အရိပ် မျှကိုသာ နိမိတ်ဆိုသည် လိုရင်းက- အာရုံအာရမ္မဏိက၊ အတ္ထိ ပစ္စယ၏ သတ္တိမျှကို။ သန္တတိ၊ သမူဟ၊ သဏ္ဍာန ပညတ် ဟူသော အရိပ် နိမိတ်မျှကိုသာ တင့်တယ် ဘွယ်ရာ၊ မင်္ဂလာ သုတ၊ သုခ ဣဋ္ဌဟု အနိစ္စ ဓမ္မစိတ်အလိုမျှ တွေ့ကြုံခံစားခဲ့ကြသော သုခဆူကြွ ဟူသမျှ တို့သည်၊ ယခုနေ့ည အိပ်မက်ချင်၍မှ ရှာတာမရ အချည်းနှီးတွေချည်းဖြစ်ခဲ့ကြပြီ။ ။ (ဤအရာကဉာဏ်စူးညဏ်ယု ဉာဏ်ကြီး လိုဏ်သည်)။

ဤပစ္စုပ္ပန် ရုပ်နာမ် ရှိသမျှ ဝိသယမဆုံး တလောက
 လုံးလည်း ရဝ, သုဘ, သုခ, အတ္တ သာရကင်းပြီး၊ ဖျင်းသိရ်
 နည်းသည့် အချည်း နှိုးတွေ ချည်းသည် သာလျှင်တည်း။
 သတိထား။ ယခုကစ၍ ပရမတ်တံထွာ ဤဟာ, ဗျာပါရု
 ကာယကံ, ဝစီကံ, မနောကံမှ ပြုကြလတ္တံ့ သောကုသလာ
 ကုသလ အနတ္တဓာတ် ပရမတ် အနှုန်းက၊ တအုန်းအုန်း
 အနိစ္စ ဒုက္ခ သဘော မသုဉ်းအပ် မဆိတ် အပ်သော
 အနာဂါတ် သံသရာ ကြီးမှာလည်း အချည်း နှိုးတွေချည်း
 ဖြစ်လတ္တံ့ သည်သာတည်း။ ဤတိတ် နာဂတံ၊ ပစ္စုပ္ပန်
 မှာလည်း အချည်းနှိုးမျှ၊ အနိစ္စဓာတ် သမုပ္ပါဒ်ရောင် ဒုက္ခ
 နှောင်တဲ၊ သုံးဆူ တဆောင် ဘုံပြောင်ပြောင်မှာ၊ လောင်စာ
 ရဲသည့် ရုပ်နာမ်ခဲ၊ တုန္တ ခဲမို့ အနဲဒုက္ခရ ရိတ္တ သဘော
 မမြဲသော အနိစ္စမှုတွေကို “စက္ခု ဘိက္ခဝေ အာဒိတ္တံ ကေန
 အာဒိတ္တံ၊ ဓာတုဂ္ဂိနာ အာဒိတ္တံ ဒေါသဂ္ဂိနာ အာဒိတ္တံ မောဟံဂ္ဂိနာ
 အာဒိတ္တံ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန” အစရှိသော အဒိတ္တ
 သုတ္တန်ကို အဖန်ဖန် မြော်ပါ။ ပြဆိုခဲ့သော အရိယာ သတ္တာ၊
 ဤအရာ ဝိပဿနာ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ “အတိတ် နန္ဒာဂမေယျ နပဋိ
 ကင်္ခိအနာဂတံ” မုက္ခမန်လာ ပစ္စုပ္ပန် သတ္တဝါကိုသာ
 လိုရင်းပါပေတည်း။ ထိုသတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်မှလည်း။
 မိမိ၏ အဇ္ဈတ္တ သန္တာန် ကိုသာလျှင် လိုရင်း ဆုံးကြီးပါ
 ပေတည်း။ သို့သော်လည်း အနိမိတ္တ, အပဏိဟိတ, သုညတ
 တရားတို့ကို များစွာထူးချွန်-အလွန် သိထင်, မြင်လွယ်စေ
 မြင်းငှါ ကာလသုံးဖြာ ဘုံသုံးရွာကို၊ မြုံပါချိ၍ ပြလိုက်ပေ

သည်။ ဤအရာတွင်၊ အရှင် ဝပ္ပ ရဟန္တာ ဖြစ်စက၊ ဥဒါန်း
မြွက်ဟတော်မူသော အရာမှာ။

ပဿတိ ပသော ပဿန္တိ။ အပဿန္တိ ဥပဿတိ။
အပဿန္တော အပဿန္တိ၊ ပဿန္တိ နပဿတိ။ ။

ထေရာ အဋ္ဌကထာ။

ပသော၊ မြင်သော သူသည်။ ပဿန္တိ၊ မြင်သောသူ
ကိုလည်း။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ အပဿန္တိ၊ မမြင်သောသူ
ကိုလည်း။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ အပဿန္တော၊ မမြင်သော
သူသည်။ အပဿန္တိ၊ မမြင်သော သူကို၎င်း။ ပဿန္တိ၊
မြင်သောသူကို၎င်း။ နပဿတိ၊ မမြင်။

အဓိပ္ပါယ်မှာ။ မျက်စိအမြင်ရှိသောသူမှာသာ။ သူတပါး
မျက်စိ ရှိ၊ မရှိ။ မြင်၊ မမြင်ကို သိမြင်သည်။ အမြင်မျက်စိ မရှိ
သူက၊ နေ-လ ကိုပင် မမြင်ရ။ မြင်ကြသူတို့က ပြောပြလျှင်
နေ၊လ ကို၎င်း။ ထိုမြင်သူတို့၏ မျက်စိကို၎င်း၊ မော်၍ကြည့်
သော်လည်း မိမိမှာ မြင်စရာမျက်စိ မရှိ၍ပင် မမြင်သကဲ့သို့
မှတ်လေ။ လိုရင်းက-ပဇာနန အပြား အားဖြင့် အကြွင်းမဲ့
မြင်အပ်-ပညာဓာတ် ပရမတ်မျက်စိ ရှိသောသူမှာသာ၊ သူတ
ပါးတို့မှန်မှားသော တရားသိ မသိ။ မြင်၊ မမြင်ကိုပင်-သိမြင်
ယုံကြည်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့်။

သုဒဒ္ဓသမ္ပိ ပဿန္တိ၊ ပဏ္ဍိတာ ဓမ္မကောဝိဒါ။

သုဒဗ္ဗော ဓမ္မိဗုဒ္ဓန္တိ၊ ဝိညုနော အတ္ထကောဝိဒါ။ ။

ဟုသိမြင် ယုံကြည်ရမည်။ ။

ဓမ္မကောဝိဒါ။ အကြောင်းတရား၌ လိမ္မာကြကုန်သော။
 ဖဏ္ဍိတာ၊ ပညာ ရှိတို့သည်။ သုဒုဗ္ဗသမ္ဘိ၊ အလွန် မြင်နိုင်
 ခဲသော တရားကိုလည်း။ ပဿန္တိ၊ မြင်ကြကုန်၏။ အတ္ထ
 ကောဝိဒါ။ အကျိုးတရား၌ လိမ္မာကြ ကုန်သော။ ဝိညုနော၊
 ပညာရှိ တို့သည်။ သုဒုဗ္ဗော ဓမ္ဘိ၊ အလွန် သိနိုင် ခဲသော
 တရားကိုလည်း။ ဖုဏ္ဏန္တိ၊ သိကြကုန်၏။

လိုရင်းက၊ ပညတ်နှင့် တက္က၊ ပရမတ္ထ သဘာဝကို
 အပြားအားဖြင့်၊ ပဇာနန အလင်း အကြွင်းမဲ့သိ၊ ပညာရှိ
 သူမြတ်တို့မှ ပိုင်းခြား ကုန်စင် သိမြင်တော် မူအပ်သော
 အသာရကဋ္ဌ အသာမိကဋ္ဌ အဝသဝတ္တနဋ္ဌ အနက်မျှဖြစ်
 သော အနတ္တ၊ ပရ၊ ရိတ္တ၊ တုစ္ဆိ၊ သုညဇာတ်၊ ဆတ်ဆတ်သော
 ပရ မတ်နှင့်၊ ပညတ် တရား ဤနှစ်ပါးတွင် ပညတ် ဆို
 သည်ကား။ အထက်နှင့် အောက်၊ ရှေ့နှင့် နောက်၊ တောင်
 မြောက် စသည် တို့မှာ ပျက်ကွက် ဘောက်ပြန် တတ်
 သောကြောင့်၊ ပညတ်ဆိုသည်။ ဘောက်ပြန် ပျက်ကွက်
 ပုံကား၊ လေးကျွန်း လုံးမြောက်၊ မြင်းမိုရ်-ဆောက်စကား၌
 မြောက်သို့ သွားလေရာ၊ မြင်းမိုရ်ထိပ်သို့ စိတ်ရောက်သော
 အခါ မြောက်ခေါ် စရာမရှိ၊ ဘောက်ပြန် ဘိ၏။ ကြည့်လေ
 ရာရာ၊ ရှစ်မျက်နှာမှာ တောင်အတိသာ ရှိလေရာ၏။ ဤမြင်း
 မိုရ်ထိပ်မှ ဆင်း၍တာဘန်၊ သွားပြန် လေရာ ဒုတိယ စကြ
 ဝဋ္ဌာ အတွင်းသို့ပေါက်၊ စိတ်ရောက်သော အခါ၊ မြောက်
 ခေါ် စရာပေါ်၍လာ၏။ ။ ဤတူပမာဏ၊ တတိယ၊ စတုတ္ထ
 အစရှိသော စကြဝဋ္ဌာ အနန္တ ဝိသယမဆုံး၊ တလောက

လုံးအား၊ မြင်ကြား၊ ကြံသိ၊ အစရှိသော ဝိဇာနန၊ သဗ္ဗာနန၊ စိတ်သညာမှာ လိမ္မာ တတ်သိ၊ ပညတ် ရှိဟူသမျှ၊ အစစ ဘောက်ပြန်ပုံကို၊ အကုန်မြော်ကြည့်-သိမြင်ကြစေ၏။

ဝိပဿနာလုပ်သော သူတို့သတိမူရန်မှာ။ ။နိဿတ္တ၊ နိဇ္ဈိဝ ရုပ်နာမ် သင်္ခါရ အမှု အရာ ကြိယာမျှ အနိ ဝိတ္တ အနိစ္စလျှင် အစဉ်ဆက်စပ်၊ မျှင်မပြတ်ကို၊ သန္တတိ ပညတ် ဆိုသည်။ ဤအနိစ္စ သဘာဝခဲ အနဲနဲတွေ၊ လေရေ မြေထူ ကြောင်းကျိုးမှုစပ် အတ္ထိပစ္စယဓာတ်သဘာဝ ပေါင်းစုမျှကို သမူဟာ ပညတ် ဆိုသည်။ ဤသဘာဝ၊ အနိစ္စ ပေါင်းစု၊ ကြောင်းပြုအတ္ထိ၊ ပစ္စယသတ္တိ အစရှိစုံပြန်လျှင် လူပုံနတ်ဟန် တိရစ္ဆာန် စသောပုံသဏ္ဍာန်၊ မှန်သမျှကို သဏ္ဍာန ပညတ် ဆိုသည်။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်အပ်သော၊ ဓမ္မပုည အတ္ထပညတ်စုကိုခေါ်ဝေါ်ကြောင်းမည်နာမနှင့်၊ သိကြောင်း ခြင်းရာ၊ ပရမတ်စဉ်လာ သညာမှတ်အပ်သော သဒ္ဓပညတ် မှုက၊ ခုခံ၍ နေတတ်သည် သတိထား။

ပရမတ် ဆိုသည်ကား၊ စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်-နိဗ္ဗာန် လေးတန်က၊ မဘောက် ပြန်ဘတ် ဖြေမှန် အပ်မြတ် သော ကြောင့်ပရမတ်ဆိုသည်။ မဘောက် မပြန် ဖြေမှန်ပုံက၊ ရုပ္ပ တိတိ ရှုပ်အရ၊ အတည် မမြဲ ဆင်းရဲ စွာလှ စိုးမရ၍ ဘောက်ပြန်သော အနိစ္စသဘောမျှကို ရုပ်ဆိုသည်။ ထိုရုပ် သည်၊ တိတ်-နာဂတံ ပစ္စုပ္ပန် ဟူသော၊ တသံသရာလုံးမှာ တရံတခါမျှ၊ အနိစ္စသဘော မမြဲသောအချက်က ပျက်ကွက် ခြင်းမရှိဘဲ၊ သီတာ၊ ဥဏှ၊ စသည် ခဲကြောင့်၊ တဘောက်

ပြန်တဲ ဘောဏ်ပြန်၊ တမမြဲတဲ မမြဲသော သဘောအလျဉ်
 သည်၊ အစဉ်ထာဝရမြဲမှန်အပ်သောကြောင့်။ ထိုရုပ်ဓာတ်ကို
 ပရမတ် ဆိုသည်။ ထိုရုပ်ဓာတ် မှာလည်း၊ မာ၊ ဟူသော
 ပထဝီ သဘောက၊ ဘဝက၊ နွာ၊ အသင်္ချေကြာသော်လည်း
 တခါတရံမျှမဘောက်မပြန်မြဲမှန်သော လက္ခဏာဓာတ်ကို၊
 ပရမတ်ဆိုသည်။ ထို့တူပမာဏ၊ သဲလွန်စနှင့် အာဗန္ဓန၊
 အာပေါအစရှိသော ရုပ် ဟူသမျှ၊ အနိစ္စကို စေ့စေ့စုံစုံ၊ အကုန်
 မြော်ကြည့် သိမြင်ကြစေ။ ။ရုပ်ခန္ဓာ ပြီး၏။

နာမ်ခန္ဓာမှာ။ ။ အထူးသိသော ဝိညာဏ်သိ၊ ကောင်းစွာ
 မမေ့အပ်။ မှတ်မိသိသော သညာသိ၊ အပြားအားဖြင့် အကြွင်း
 မဲ့သိသော ပညာသိ၊ အားဖြင့် သုံးပါးတို့တွင် ဝိညာဏ်သိ
 ဆိုသည်မှာ ရူပါရုံကို မြင်မှု အခြင်းအရာ အားဖြင့် သိခြင်း၊
 သဒ္ဓါရုံကိုကြားမှု အခြင်းအရာအားဖြင့် သိခြင်း စသည်၎င်း။
 ဟုတ်မှန်သော အာရုံကို၊ ဟုတ်မှန်သော အားဖြင့်၎င်း။
 မဟုတ်မမှန်သော အားဖြင့်၎င်း သိခြင်း။ မဟုတ် မမှန်သော
 အာရုံကိုလည်း။ ဟုတ်မှန်သော အားဖြင့်၎င်း။ မဟုတ်မမှန်
 သော အားဖြင့်၎င်း သိခြင်း။ ဣဋ္ဌာရုံကို ဣဋ္ဌအားဖြင့်၎င်း
 အနိဋ္ဌအားဖြင့်၎င်း သိခြင်း။ အနိဋ္ဌာရုံကိုလည်း ဣဋ္ဌအားဖြင့်
 ၎င်း၊ အနိဋ္ဌ အားဖြင့်၎င်း၊ သိခြင်းစသည်ကို ဝိညာဏ်သိ၊
 စိတ်သိ၊ ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့်-

တိဝိခံဟိဇာနနံဝိဇာနနံသဉ္ဇာနနံပဇာနန္တိ၊ တတ္ထဝိဇာနနံ
 ဝုတ္တပ္ပကာရံ သဉ္ဇာနနံနာမ သုဋ္ဌုဇာနနံ၊ ကာလန္တရေဝိ
 အပရဿ မာနံကတွာ ဇာနနန္တိ အတ္ထော၊ ပဇာနနံ နာမ

ပကာရတော ဇာနနံ ယတ္တကံ ဇာနိတဗ္ဗံဟောတိ၊ တတ္တကံ
 သဗ္ဗံအသေ သတော ဇာနနန္တိ အတ္ထော။ ဧကသ္မိံပိ ဂြေယျ
 ဓမ္မေသာဘာဝတော ဟေတုတော၊ ပစ္စယတော ဗလတော
 အာဒိနဝတော အာနိသံသတော အနိစ္စတော ဒုက္ခတောတိ
 အာဒိနာ ဗဟုံ ဇာနိတဗ္ဗံ အတ္ထိ၊ တံသဗ္ဗံ အသေသတော
 ဇာနနန္တိ ဝုတ္တံဟောတိ ဉာဏပရိယန္တိ ဂြေယျံဂြေယျပရိယန္တိ
 ဉာဏန္တိ ဟိဝုတ္တံ၊ ဣဒံ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ ဝသေနဝုတ္တံ၊
 ဣဒဉ္စ အဘိဓမ္မေ သတ္တ ပကာရဏာနိဒိသွာ ဝိသေသတော
 သတ္တမံ မဟာ ပဋ္ဌာနပကာရဏံ ဒိသွာ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သာဝက
 ဉာဏပန ယတ္တကံဇာနန္တော ကိလေသက္ခယံ ပါပုဏာတိ
 တတ္တကံဇာနနံ ပဇာနာနံနာမ။ ဣဒံပန အဘိဓမ္မေ ဝိဘဏံ
 သုတ္တန္တိ ဘာဇနိ ယာနိ ပဉ္စသုတ္တန္တိ နိကာယေစ ဒိသွာ
 ဝေဒိတဗ္ဗံ။ လောကီယ မဟာဇနာနံ ဉာဏ ယတ္တကံ
 ဇာနန္တော အဟိတံအပနေတိ၊ ဟိတံဥပနေတိတတ္တကံဇာနနံ
 ပဇာနာနံနာမ။ ။ပါဠိ။ ။

ဟိ၊ ချေဦးအံ။ ဇာနနံ၊ သိခြင်းသည်။ ဝိဇာနနံ၊ အထူး
 သိခြင်း၎င်း။ သဗ္ဗာနနံ၊ ကောင်းစွာ သိခြင်း၎င်း။ ပဇာနနံ၊
 အပြား အားဖြင့် သိခြင်း၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တိဝိဝံ၊ သုံးပါး
 အပြားရှိ၏။ တတ္တ၊ ထိုသုံးပါးသောသိခြင်းတို့တွင်။ ဝိဇာနံ၊
 အထူး သိခြင်းသည်။ ဝုတ္တပ္ပကာရံ၊ ဆိုအပ်ပြီး သော
 အပြား ရှိ၏။ သဗ္ဗာနနံနာမ၊ သညာသိ မည်သည်ကား။
 သုဗ္ဗုဇာနနံ၊ ကောင်းစွာ သိခြင်းတည်း။ ကာလန္တိ ဧပိ၊
 ကာလ တပါး၌လည်း။ အပမုဿမာနံ၊ မ ဓေ့ မ ဝေ့

သည်ကို၊ ကတွာပြု၍။ ဇာနိ၊ သိခြင်းတည်း။ ဣတိအယံ၊
ဤသည်ကား။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ ပဇာနိနာမ၊ ပညာ
သိမည်သည်ကား။ ပကာရတော၊ အပြားအားဖြင့်။ ဇာနိ၊
သိခြင်းတည်း။ ယတ္ထကံ၊ အကြင်မျှလောက်ကို။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊
သိသင့် သိထိုက်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တတ္ထကံ၊ ထို
မျှလောက် သိသင့် သိထိုက်သော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော
တရားကို။ အသေသတော၊ အကြွင်းမဲ့အားဖြင့်။ ဇာနိ၊
သိခြင်းတည်း။ ဣတိအယံ၊ ဤသည်ကား။ အတ္ထော၊ အနက်
တည်း။ ။ ဧကသ္မိံ ဝိ၊ တရတည်းလည်း ဖြစ်သော။ ဥေယျ၊
ဓမ္မေ၊ သိအပ်သောတရား၌။ သဘာဝတော၊ သဘောအား
ဖြင့်၎င်း။ ဟေတုတော၊ မူလ အကြောင်း အားဖြင့်၎င်း။
ပစ္စယာတော၊ အထောက် အပံ့ အားဖြင့်၎င်း။ ဗလတော၊
အကျိုးရင်း အားဖြင့်၎င်း။ အာဒိနဝတော၊ အပြစ် အားဖြင့်
၎င်း။ အာနိ သံသတော၊ အ ကျိုးဆက် အားဖြင့် ၎င်း။
အနိစ္စ တော၊ မမြဲသော အားဖြင့်၎င်း။ ဒုက္ခတော၊ ဆင်းရဲ
သော အားဖြင့်၎င်း။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသည့်
ဖြင့်။ ဗဟုံ၊ များစွာသော။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိသင့် သိထိုက်သော
အရာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံသဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသော အရာ
ဌာနကို။ အသေသတော၊ အကြွင်းမဲ့အားဖြင့်။ ဇာနိ၊ သိခြင်း
တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
ဟိသစ္စံ၊ ထိုစကားမှန်၏။ ဥေယျ၊ သိအပ်သော ဥေယျ၊ ဓ
တရားသည်။ ဉာဏပရိယန္တံ၊ ဉာဏ်တော်လျှင်အဆုံး အပိုင်း
အခြားရှိ၏။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်တော်သည်လည်း။ ဥေယျပရိ

ယန္တိ၊ ဥပယုခံတရားလျှင်အဆုံး အပိုင်းအခြားရှိ၏။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်
 မူအပ်၏။ ဣဒံ၊ ဤပါဠိတော်ကို။ သဗ္ဗညုတ ဉ္ဇဏဝသေန၊
 သဗ္ဗညုတ ဉ္ဇဏ်တော်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်
 မူအပ်၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ဣဒံဌာနံ၊ ဤသဗ္ဗညုတဉ္ဇဏ်
 တော်၏ အရာကို။ အဘိဓမ္မေ၊ အဘိဓမ္မာ ပိဋကတ်၌။ သတ္တ
 ပကရဏာနိ၊ အဘိဓမ္မာ ခုနစ်ကျမ်းတို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ ဧွေမြင်
 ရ၍။ ဝိသေသတော၊ အထူးအားဖြင့်။ သတ္တမံ၊ ခုနစ်ဆင့်
 မြောက်သော။ မဟာပဌာနပကရဏံ ပဌာန်းကျမ်းကြီးကို။
 ဒိသ္မာ၊ ဧွေမြင်ရသောကြောင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။ ပန၊
 သမ္မာသမ္မောမိဉ္ဇဏ်မှတစ်ပါး သာဝကဉ္ဇဏ်ကို ဆိုဦးအံ့။
 သာဝကဉ္ဇဏေ၊ သာဝက ဉ္ဇဏ်၌။ ယတ္ထကံ၊ အကြင်မျှ
 အတိုင်းအရှည်ရှိသော သဘောတရားကို။ ဇာနန္တော၊
 သိသည်ရှိသော် ကိလေသက္ခယံ၊ ကိလေသာ၏ ကုန်ခြင်း
 သို့။ ဝါ၊ ကိလေသာ၏ကုန်ရာဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့။
 ပါပုဏာတိ၊ ဆိုက်ရောက်၏။ တတ္ထကံ၊ ထိုမျှလောက်
 အတိုင်းအရှည်ရှိသော သဘောတရားကို။ ဇာနနံ၊ သိခြင်း
 သည်။ ပဇာနနံနာမ၊ ပညာသိမည်၏။ ပန၊ ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့။
 ဣဒံဌာနံ၊ ဤသာဝကဉ္ဇဏ်၏အရာကို။ အဘိဓမ္မေ၊ အဘိ
 ဓမ္မာပိဋကတ်၌။ ဝိဘင်္ဂေ၊ ဝိဘင်းပါဠိတော်၌။ သုတ္တန္တံ၊
 ဘာဇနိယာနိစံ၊ သုတ္တန္တံ၊ သုတ္တန္တံ ဘာဇနိနည်း တို့ကို၎င်း။
 ပဉ္စ သုတ္တန္တာ နိကာယေစ၊ ငါးသွယ်သော သုတ္တန်နိကာယ်
 တို့ကို၎င်း။ ဒိသ္မာ၊ ဧွေမြင်ရသောကြောင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊

သိအပ်၏။ လောကီယမဟာဇနာနံ၊ လောက၌ရှိကြကုန်သော
 လူအများတို့၏။ ဣဇော၊ ဣဏ်၌။ ယတ္ထကံ၊ အကြင်မျှအတိုင်း
 အရှည်ရှိသော အရာဋ္ဌာနကို။ ဇာနန္တော၊ သိသည်ရှိသော်။
 အဟိတံ၊ အကျိုးစီးပွားမရှိသည်ကို။ အပနေတိ၊ ပယ်နိုင်၏။
 ဟိတံ၊ အကျိုးစီးပွားကို။ ဥပနေတိ၊ ဆောင်နိုင်၏။ တတ္ထကံ၊
 ထိုမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရာဋ္ဌာနကို။ ဇာနန္၊ သိခြင်း
 သည်။ ပဇာနန္နာမ၊ ဥညာ သိမည်၏။ ။အနက်။ ။

ဤပြဆိုခဲ့ပြီးသော၊ ဝိဇာနန၊ သဉ္ဇာနန၊ ပဇာနန အားဖြင့်
 သုံးပါးတို့တွင် ရူပသဒ္ဓ၊ စသော အာရုံကို၊ အရ ကြံစည်
 ယူတတ်သိ ဟူသော စိတ်ဓာတ်က ဘဝက မှာ၊ အသင်္ချေ
 ကြာသော်လည်း တခါတရံမျှ မဘောက် မပြန်၊ မြဲမှန်သော
 ဝိညာဏ်ဓာတ်ကို၊ ပရမတ် ဆိုသည်။ လိုရင်း သဘောက
 လောဘစိတ်၊ ဒေါသစိတ်၊ မောဟ အစရှိသောစိတ်ဟူသမျှ
 မိမိတို့၏သဘာဝက၊ ဘဝက မှာ၊ အသင်္ချေကြာသော်လည်း
 တရံတခါမျှ မဘောက် မပြန် မြဲမှန်သော ဓာတ်ကို ပရမတ်
 ဆိုသည်။ ။ဝိညာဏက္ခန္ဓာပြီး၏။

ထိုသိဟူသော ဝိညာဏ သဘောမျှ မှာမှ မှီတွယ်ရာ
 တရားတွေထိခံစား၊ မှတ်သား စေ့ဆော်ခြင်း အစရှိသော
 စေတသိက်တရား ငါးဆဲ့နှစ်ပါးတို့တွင်၊ အာရုံခြောက်ပါး၊
 ဆုံသုံးပါး၌ ကောင်းမကောင်းအလတ်အားဖြင့်၊ ခံစားသမျှ၊
 ဒုက္ခဒုက္ခ၊ သင်္ခါရဒုက္ခ၊ ဝိပရိဏာမဒုက္ခဟူသော ဒုက္ခသတ္တ
 အချက်က ပျက်ကွက်ခြင်း မရှိဘဲ။ သုံးဆဲ့ တဆောင်
 ဆုံပြောင် ပြောင်မှာ လောင်စာရဲ့ရဲ့ အစဉ် မြဲသော ဒုက္ခ

ဆတ်ဆတ် ဝေဒနာဓာတ်ကို၊ ပရမတ်ဆို၏။ ။ဝေဒနက္ခန္ဓာ ဖြီး၏။

သညာက္ခန္ဓာ ဆိုသည်ကား။ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် နှစ်ပါး၌ပင် ကြားမြင် ကြံသိသမျှ အစစ၌၊ ကျမ်းကျင်မှတ်မိ တတ်သိ လိမ္မာခြင်းကို သညာဆိုသည်။ အယုတ်အားဖြင့် အကုသိုလ် အရာမှာ၊ မုဆိုး တံငါ တို့၏ အလိမ္မာ-ကျား၏ အသိ၊ ကြောင်၏အသိ၊ အစရှိသည်တို့၏ အလိမ္မာတို့ကို သညာဆိုသည်။ သတိထား။ ။အလတ်အားဖြင့် ကုသိုလ် အရာမှာ၊ စာပေ ကျမ်းဂန် စသည်တို့ကို ဆောင်အံ့ မှတ်မိ၊ ဘတ်သိ လိမ္မာသည်ကို သညာဆိုသည်။ အမြတ် အားဖြင့် ဘုရား ရဟန္တာ တို့တွင်၊ ပကတိ သာဝက ရဟန္တာတို့၏ သညာတော်မှာ၊ ကန္တာ ရာထောင်ကိုလည်း မှတ်မိ သိမြင် တော်မူရာ၏။ ။မဟာ သာဝက တို့၏ သညာ တော်မှာ၊ ကန္တာ တသိန်းကိုလည်း မှတ်မိ သိမြင် တော်မူရာ၏။ ။ အဂ္ဂသာဝကတို့၏ သညာတော်မှာ၊ တသင်္ချေနှင့် ကန္တာ တသိန်းကိုလည်း မှတ်မိ သိမြင် တော်မူရာ၏။ ။ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါတို့၏ သညာတော်မှာ၊ နှစ်သင်္ချေနှင့် ကန္တာ တသိန်း ကိုလည်း မှတ်မိ သိမြင် တော်မူ ရာ၏။ ။သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓ ဘုရားတို့၏ သညာ တော်မှာ၊ လေး သင်္ချေနှင့် ကန္တာ တသိန်း၊ ရှစ်သင်္ချေနှင့် တဆယ့် ခြောက် သင်္ချေ၊ သင်္ချေ နှစ်ဆယ် ကန္တာ တသိန်း စသည်ဖြင့် မှတ်မိ သိမြင်တော် မူသမျှကို၊ သညာ ဆိုသည်။ သတိမူပါ။ ဤလောကမှာ သတ္တဝါတို့၏ အရေးအရာတွင် ဤသညာ၏အလိမ္မာသည်။

ကောင်း မကောင်း အရာ တို့မှာ အချုပ် အချာ လွန်စွာ
နယ်ကျယ်ပုံကို၊ အကုန် မြော်ကြည့် သိမြင် ကြလေ။ ။
သညက္ခန္ဓာပြီး၏။

သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဆိုသည်မှာ၊ ကိုယ် အမှု အရာ၊ နှုတ်အမှု
အရာ၊ စိတ်အမှု အရာရ ပြုပြင်မှု ဟူသမျှကို သင်္ခါရက္ခန္ဓာ
ဆိုသည်။ သရုပ် တရား ကိုယ်မှာ၊ ဝေဒနာ သညာမှ
ကြွင်းသော စေတသိက် ငါးဆယ်ကို ဆိုသည်။ လိုရင်းက
ဒုစရိုက် ဆယ်ပါးနှင့် တက္ခ၊ သုစရိုက် ဆယ်ပါး အပြား
သုံးဆယ် ပုည ကြိယာ ဝတ္ထု ဆယ်ပါး အပြား သုံးဆယ်၊
ပါရမီဆယ်ပါး၊ အပြား သုံးဆယ်တို့လည်း သင်္ခါရက္ခန္ဓာ
တို့ချည်းတည်း။ ။သင်္ခါရက္ခန္ဓာပြီး၏။

ဤခန္ဓာ ငါးပါး ရုပ်နာမ် တရား တို့သည်၊ ၁၁၀ ကန္တာ၊
အသင်္ချေ ကြာသော်လည်း အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဟူသော။
သတ္တအချက်က မပျက်မကွက်၊ မဘောဇာန်မပြန်၊ မြဲမှန်သော
ရှုပ် နာမ်နှစ်ရပ်၊ ပရမတ်ကိုသာ။

သဗ္ဗေသင်္ခါရာ အနိစ္စာတိ၊ ယဒါ ပညာယ ပဿာတိ။
အထ နိဗ္ဗိန္ဒတိ ဒုက္ခေ၊ ဝေမဂ္ဂေါ ဝိသုဒ္ဓိယာ။ ။
သဗ္ဗေသင်္ခါရာ ဒုက္ခာတိ၊ ယဒါ ပညာယ ပဿာတိ။
အထ နိဗ္ဗိန္ဒတိ ဒုက္ခေ၊ ဝေမဂ္ဂေါ ဝိသုဒ္ဓိယာ။ ။
သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာတိ၊ ယဒါ ပညာယ ပဿာတိ။
အထ နိဗ္ဗိန္ဒတိ ဒုက္ခေ၊ ဝေမဂ္ဂေါ - ဝိသုဒ္ဓိယာ။ ။

ဓမ္မပဒ ပါဠိတော်။

သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်း ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ ရုပ် နာမ် သင်္ခါရ
တို့သည်။ အနိစ္စာ၊ အမြဲမရှိကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယဒါ၊ အကြင်
အခါ၌။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ အထ၊ ထိုသို့
မြင်သော အခါ၌။ ဒုက္ခေ၊ သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊
ငြီးငွေ့၏။ ဇေဇေသော၊ ဤသို့ ငြီးငွေ့ခြင်းသည်။ ဝိသုဒ္ဓိယာ
ကိလေသာ စင်ကြယ်ခြင်း၏။ မဂ္ဂေါ၊ အကြောင်းတည်း။
ကြွင်းအနက်ကား ထင်ရှား၏။

အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဟူသော သဘာဝထုံး သယံဇာတ
ဓမ္မနှုန်းက၊ ဆုံးစမရှိ၊ အဘိ နိယာမ ထာဝရ သဘော
မသုဉ်းအပ်၊ မဆိတ်အပ်၊ မြတ်သော ပရမတ်နှင့် ထွေးလုံး
ရစ်ပတ်သော ပညတ်သဘောမျှ သတ္တောကာသ၊ သင်္ခါရ
ဟူသော လောက သုံးရပ်က၊ အတ္တတ္တ၊ မရ၊ ကာရက၊
ဝေဒက၊ သတ္တ၊ ပုဂ္ဂလ၊ အတ္တ၊ ဇီဝမရှိ၊ ပကတိအလျောက်
အလေ့ပေါက် တံထွာ၊ ဓမ္မတာ စဉ်လာတွေကို၊ “သင်္ခါရေ
ပရတောပဿ” ဟု ရှုမြင်အပ်သော ပရမတ် သဘောကို
သာမည ပြောမူ။ သင်္ခါတ၊ သင်္ခါရ၊ အနိစ္စဇာတ်၊ ပရမတ်
ဆိုသည်မှာ အတူတူသာ မှတ်လေ။ ဝိသေသ သဘောက
ဘင်ခဏကို အနိစ္စ၊ ဝိတိက္ကမ ဆိုသည်၊ ဥပါဒ်၊ ဋီခဏကို
သင်္ခါရ ပရိယုဋ္ဌာန ဆိုသည် သမုပ္ပါဒ်နည်း၊ ပဋ္ဌာန်းနည်း
ပစ္စည်းပြုမှု သမုဒယကို အနုသယ ဆိုသည်။ ထိုပစ္စည်း
ပေါင်းမျှ အကြောင်း သမုဒယကြောင့် အကျိုး အနိစ္စကို
“လုဇ္ဇတိ ပလုဇ္ဇတိတိ လောကော” ဟူသော အရ၊ ရုပ်

လောက,နာမ်လောကဆိုသည်။ လူ့ လောက,နတ်လောက၊
ဗြဟ္မာလောက,အပါယ်လောကဆိုသည်ထင်ရှားစေအံ့။ ။
ဤလောကအား အမှန် အမှားကို နှစ်ပါးလုံး မသိရာမှာ၊
အဝိဇ္ဇာသာ မှတ်လေ။ ။

ဒိဋ္ဌိကြီး သုံးပါးကဲ့သို့ သမ္မုတိအရာ စိတ်သညာခတ်
မှတ်အပ်သော ပညတ်ကိုပယ်ရှား၊ ပရမတ် တဘက်သတ်
များမှာလည်း၊ နွားတဘက်သာ က,သော လှည်းနှင့် မခြား
ဆေးကြောင့် ဖြစ်သော အနာ၏ အလားကဲ့သို့၊ အဝိဇ္ဇာ
တရား အမှား ချည်းသာ မှတ်လေ။ လိုရင်းမှာ- မဂ်ပညာ၊
ဖိုလ်ပညာ, ဝိပဿနာ ဉာဏ်မပါလျှင် အဝိဇ္ဇာက- ပဋ္ဌာန
ချည်းသာ မှတ်လေ။ ။ထို့ကြောင့်။

ပါပပက္ခံပန ပတွာသော ဉာဏဂတိကော ဟောတိတိ
ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ တထာဟောသ ပါဠိယံ မိစ္ဆာ ဉာဏန္တိ ဝုတ္တော
အဋ္ဌကထာ သုစမိစ္ဆာ ဉာဏန္တိ ပါပကြိယာသု ဉပါယ
စိန္တာဝ သေန ပဝုတ္တော မောဟောတိ ဝုတ္တံ၊ အဝိဇ္ဇာယစ
အပဋိပတ္တိ မိစ္ဆာပဋိပတ္တိဝသေန ဒုဂ်ဘောဝေါဝုတ္တော။ ။

ပရမတ္ထဒီပနီဇီကာကြီး။

ပါပ ပက္ခံပန၊ မကောင်းသော ပက္ခ သို့ကား။ ပက္ခာ၊
ရောက်သည် ရှိသော်။ သော၊ ထိုမောဟ သည်။ ဉာဏ
ဂတိကော၊ ဉာဏ်အလားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊
ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်အပ်၏။ တထာတံဝစနံ၊ ထိုစကား
သည်။ ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ ဒေသေသော၊ ဤမောဟကို။ ပါဠိယံ၊

ပါဠိတော်၌။ မိစ္ဆာဉာဏန္တိ၊ မိစ္ဆာဉာဏ်ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊
 ဟောတော် မူအပ်၏။ အဋ္ဌ ကထာ သုစ၊ အဋ္ဌကထာတို့
 ၌လည်း။ မိစ္ဆာဉာဏန္တိ၊ မိစ္ဆာဉာဏ်ဟူသည်ကား။ ပါပ
 ကြိယာသုံ၊ မကောင်းသော အမှုအရာတို့၌။ ဥပါယစိန္တာ
 ဝသေန၊ အကြောင်း ဥပါယ်တမည်ကို ကြံသည်၏ အစွမ်း
 အားဖြင့်။ ပဝတ္တော၊ ဖြစ်သော။ မောဟော၊ မောဟတည်း။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။ စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ အဝိဇ္ဇာယ၊
 အဝိဇ္ဇာ၏။ အပဋိ ပတ္တိ မိစ္ဆာ ပဋိပတ္တိဝ သေန၊ အမှန်ကို
 မသိခြင်း-အမှားကိုသိခြင်း အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒုဝိဘောဝေါ၊
 နှစ်ပါးပြားသောအဖြစ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်၏။

လိုရင်းမှာ။ ။ပရမတ် သစ္စာသို့ မဆိုက်မထိ အရိယ
 သစ္စာကို မသိကြသော လောက အလယ် ပညတ် နယ်ရှိ
 သမ္မုတိ သစ္စာမှာ သံသရာနှစ်မွန်း၊ ပစ္စုပ္ပန် ညစ်နွမ်းသော
 အပြစ်ရှိ အသိမျိုး အတတ်မျိုးတို့၌ တတ်သိ လိမ္မာမှု-မိန်းမ
 ယောက်ျားလူပါးတွေ၊ ရှင်ပါးတွေ ပြု၍နေကြသောအရာမှာ
 အဝိဇ္ဇာက၊ ပဋ္ဌာန ကြီးသာ မှတ်လေ။ ။သိသာ စေအံ့။
 ဥပမာဏ-ဤလောကရှိ မျက်လှည့်အတတ်မျိုးသည်။ ပက
 တိက ကျောက် အုဋ်ခဲ ကိုပင် မမြင်သာအောင် ကွယ်ကာ
 ဖုံးလွှမ်းသော သဘောတရပ်။ ထိုကျောက် အုဋ်ခဲ ကိုပင်
 ရွှေစင်မြဲသား၊ ပတ္တမြားထင်အောင် ဟန်ဆောင် တတ်သော
 သဘောတရပ်။ ဤမျက်လှည့်ပြု ပမာဏကဲ့သို့၊ အဝိဇ္ဇာက
 ဘုံသုံးရွာမှာ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏအစရှိသောအာဒိနဝကိုပင်
 မမြင်ကန်းအောင်ဖုံးလွှမ်းတတ်သောသဘောတရပ်။ ထိုဘုံ

သုံးရွာကို သာယာဘူယံအများ၊ ထင်မှတ်ရှားအောင် လှည့်
 ပတ်ဆောင်သော သဘောတရပ်။ ဤမျက်လှည့်ပြု ပမာဏ
 ကဲ့သို့ အဝိဇ္ဇာမောဟကြောင့် လောဘသာတာ၊ သမုဒယက၊
 ကာမ ရူပ၊ အရူပဟု တုန္တသုံးဆောင် ဘုံပြောင်ပြောင်မှာ။
 “ရာဂဂ္ဂိနာ အာဒိတ္တံ၊ ဒေါသဂ္ဂိနာ အာဒိတ္တံ” အစခံသော
 သုတ္တန် ဒေသနာ လောင်စာ ညီးညီး၊ မီးပုံ ကြီးမှာ ရသ
 ရှာသည့်၊ တဏှာဆိုးက၊ မိုဗ်းမမြင်လေမမြင် အဆင်အခြင်
 မရှိ၊ ဘိစီးလွမ်းမိုး စုတ်ထိုးမရ၊ နွားငယ်မ ရေချပမာ၊ အရာ
 ရာမှာ၊ တဏှာသုံးသွယ် ဆဲရှစ်တွယ်၍ သုံးဆယ့်ခြောက်က
 ရာရှစ် ကျအောင် တဏှာလောင်မှာ၊ တထောင့် ငါးရာ
 အာသာငတ်သော လောဘဟိတ်ဓာတ်၊ ပရမတ်ချယ်လယ်
 ဓာတ်သွယ်နွယ်က၊ ရပ်တယ်မရဆန်းကြယ်ထူး၏။ ဤအဝိဇ္ဇာ
 နှင့်တဏှာဆန်းကြယ်၊ အမြစ် တွယ်၍၊ သွယ်နွယ်လေရာ
 စေတနာက။ ဒေဝမနုဿ၊ နိရယ၊ ပေတ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ငါးတန်
 ပစ်ချ၊ ဘုံသုံး ရွာမှာ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏ၊ အနိစ္စစစ်
 ဒုက္ခ ဖြစ်၍နေကြ၏။ ထို့ကြောင့်။ ။

တသ္မိံ သမ္ပုတိ သစ္စေ ဋ္ဌတွာ သမ္ပာပဋိ ပဇ္ဇန္တိ၊
 သဗ္ဗလောကီယ သမ္ပတ္တိယောတံတံဗောဓိ သမ္ဘာရဓမ္မေ
 အာရာဓေန္တိ၊ မိစ္ဆာပဋိ ပဇ္ဇန္တိ အပါယ ပူရကာ ဟောန္တိ
 ဒေမဟန္တိ ဟိ သမ္ပုတိသစ္စန္တိ။

ပရမတ္ထဒီပနီဋီကာကြီး။

တသ္မိံ သမ္ပုတိ သစ္စေ၊ ထိုသမ္ပုတိ သစ္စာ၌။ ဋ္ဌတွာ၊
 တည်၍။ သမ္ပာ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ ကောင်းစွာ ကျင့်ကြံကုန်သော

သူတို့သည်။ သဗ္ဗလောကီယ သဗ္ဗတ္ထိယော၊ အလုံးစုံသော
 လောကီစည်းစိမ်ချမ်းသာတို့ကို၎င်း။ တံတံဗောဓိသန္တာရ
 ဓမ္မေ၊ ထိုထိုဗောဓိအဆောက်အဦးဖြစ်သော၊ ဒါန၊ သီလ
 စသော တရားတို့ကို၎င်း။ အာရာဓေန္တိ၊ ပြီးစေကုန်၏။ မိစ္ဆာ
 ပဋိပဇ္ဇန္တာ၊ ဘောက်ပြန်စွာ ကျင့်ကြကုန်သော သူတို့သည်။
 အပါယ ပူရကာ၊ အပါယ်၌ ပြည့်ကြ ကုန် သည်။
 ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ သမ္မုတိသစ္စံ၊ သမ္မုတိ
 သစ္စာသည်။ ဝေမဟန္တိ၊ ဤမျှလောက်ကြီးကျယ်၏။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။ ။

လိုရင်းက၊ စိတ်သညာမှာ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာမူလကြောင့်
 မာန၊ ဘူတ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ပရမတ်က သတ္တ၊ ပုဂ္ဂလ၊ အတ္တ၊ ဇီဝဟု
 ဝန်ခံကြသော အရာ တံထွာ သဘာဝ ဤလောကမှာ စိတ်
 သညာသိ သမ္မုတိသစ္စာ၌ ကောင်းစွာ တည်ကြ၍။ ဒါန၊
 သီလ၊ ဘာဝနာ၊ ကိစ္စ၊ လူ့ကိစ္စ၊ ရှင်ကိစ္စ၊ ကျင့်ကိစ္စ။
 ကြည်ကိစ္စ၊ ဤဟာဗျာပါရရ အစစ ဟူသမျှ စရဏမှုကို
 ကောင်းစွာ ပြုကြ ကုန်သော သူတို့က လူ၊ နတ်တို့ သုခ
 သမ္မုတိ ချမ်းသာမျှ စည်းစိမ်နှင့် တကွ သမ္မာ သမ္မုဒ္ဓ
 ပစ္စေက ဗုဒ္ဓ သာဝက ဖြစ်ကြကုန်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ရကြ၊
 ရောက်ကြ လေကုန်၏။ ဘောက်ပြန်စွာ ကျင့်ကြကုန်သော
 သူတို့က အပါယ်သို့ကျ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အစရှိသော ဇာတိ၊
 ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏ ဝဋ်ဒုက္ခမှ မလွတ်ရ မထွက်မြောက်ရ
 ဤမျှ လောက်ပင် စိတ်သညာဘိ၊ သမ္မုတိ နယ် လောက
 လယ်မှာ လွန်မင်းစွာ ကြီးကျယ် ပါသော်လည်း အရိယာ

သစ္စာ မဂ် ပညာ ပေါက်၊ ရောက်သော အခါ၊ ဥပမာမှာ၊ စကြာ ဝဠာ တခု လုံးလျက်၊ ပြည့်နှက် မောက်လွမ်းသော ယမ်းတိုက်ကြီးကို မီးရှို့သည့် ပမာဏ။ ။

အရိယသစ္စံနာမ သဗ္ဗေသံ တောဘူမက ဓမ္မာနံဇကန္တိ ဒုက္ခဘာဝေါ တဏှာယ ဇကန္တိဒုက္ခ သမုဒယ ဘာဝေါ နိဗ္ဗာနသေဝဒုက္ခနိရောဓဘာဝေါ အဋ္ဌကိကဿ မဂ္ဂသေဝ ဒုက္ခနိရောဓ မဂ္ဂ ဘာဝေါစာတိ ဣဒမေဝ ဟိမရိသုဒ္ဓဗုဒ္ဓိနံ အရိယာနံ ဉာဏေန အဝလမာနံ သဗ္ဗာ ကာရ ပရိပုဏ္ဏံ နိပ္ပရိယာယ သစ္စံ ဟောတိတိ။ တေသု ဣဓသမ္ပုတိ သစ္စံ နိဝတ္တေန္တော ပရမတ္ထတောတိ ဣဒမာဟ။ ။

ပရမတ္ထ ဒီပနီ ဇီကာကြီး။

အရိယသစ္စံနာမ၊အရိယသစ္စာမည်သည်ကား။ သဗ္ဗေသံ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ တောဘူမက ဓမ္မာနံ၊ တောဘူမက တရား တို့၏။ဇကန္တိ ဒုက္ခဘာဝေါစ၊ဒုက္ခစင်စစ်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ တဏှာယ၊ တဏှာ၏။ ဇကန္တိ ဒုက္ခ သမုဒယ ဘာဝေါစ၊ ဒုက္ခအစစ်ဖြစ်ပွားရာပွားကြောင်း၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ နိဗ္ဗာ နသေဝ၊ နိဗ္ဗာန်၏ သာလျှင်။ ဒုက္ခနိရောဓဘာဝေါစ၊ဒုက္ခ ချုပ်ရာ၏အဖြစ်သည်၎င်း။အဋ္ဌကိကဿ၊အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော မဂ္ဂ သေဝ၊ မဂ်၏ သာ လျှင်။ ဒုက္ခ နိရောဓ မဂ္ဂ ဘာဝေါစ၊ဒုက္ခချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း၏ အဖြစ် သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။ ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ ဣဓမေဝ၊ ဤအရိယ သစ္စာသည်

သာလျှင်။ ပရိသုဒ္ဓဗုဒ္ဓိနံ၊ စင်ကြယ်သော အသိဥဏ်ရှိကုန်
 သော။ အရိယာ နံ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဉာဏေ၊ ဉာဏ်
 ဖြင့်။ အစလမာနံ၊ တုန်ယှုပ်ခြင်း မရှိသော။ သဗ္ဗကာရပရိ
 ပုဏ္ဏံ၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာနှင့် ပြည့်စုံသော။ နိဗ္ဗာ
 ယာယသစ္စံ၊ မုချသဘောဆတ်ဆတ်သောသစ္စာမည်သည်။
 ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ တေသု၊ ထိုသမ္မုတံ
 သစ္စာ၊ ပရမတ်သစ္စာအားဖြင့် နှစ်ပါးတို့တွင်။ ဣဝ၊ ဤအရာ၌။
 သမ္မုတိသစ္စံ၊ သမုတိသစ္စာကို။ နိဝတ္တေန္တော၊ စွန့်ခွါပယ်ပစ်
 နစ်စေလိုသည်ဖြစ်၍။ ပရမတ္ထတောဘိ ဣဒံ၊ မရ မတ္ထ
 တော ဟူသော ဤစကားကို။ အာဟ၊ ဆို၏။

လိုရင်းမှာ။ ။ပညာမြင်သိ အရိယာသစ္စာဝိဇ္ဇာပေါက်၍
 ရောက်သောအခါ၊ ပရိညာ၊ ပဟာနု၊ သန္တိကရဏ၊ ဘာ
 ဝနာကိစ္စ-ပရမတ်ဓမ္မ-လေးဌာနနှင့် ချ၍ကြည့်ကာ၊ မရှိမရ
 သက်သက်မျှမဆိုင်မစပ်သော ပညတ်မျှသာ စိတ်သညာသိ
 မျက်ထွည့်ပမာ လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာမှာ သစ္စာမမည်
 ဆိုလိုသည်။ ။ထိုပရမတ်သစ္စာမှာလည်း သဘာဝသစ္စာ
 အရိယ သစ္စာအားဖြင့် နှစ်ပါးတို့တွင်၊ ဤသာသနာတော်၌
 ကြိမ်ခိုက်အခါလိုရင်းသို့ အဆိုက်မှာ အရိယ သစ္စာလျှင်
 မုချ စင်စစ် သစ္စာ ဖြစ်သည်။ လိုရင်းက ဒုက္ခ သစ္စာမျှ
 သင်္ခတဓမ္မ အနိစ္စကို ဆ၍သာ အသင်္ခတနိရောဓ သစ္စာကို
 နိစ္စ၊ သုခဓာတ် ဆိုအပ်သလို၊ အကုသိုလ်ကို ဆ၍သာ
 ကုသိုလ်ဆိုအပ်သော အနိစ္စသဘောမျှ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏ
 အစရှိသော လောကမှောင်တွင် လရောင်အသွင် စိတ်

သညာသိ၊ သမ္မုတိသစ္စာကို စွန့်ခွါပယ်ပစ် နစ်စေလိုသော
 ကြောင့် အရိယ သစ္စာ။ ပညာအလင်း နေမင်းနှင့် တူသော
 ပရမတ္ထဘော ဟူသော စကားကို မိန့်ဆို တော်မူသည်။
 အကျယ်ကိုလိုမူ-ပရမတ္ထ ဒီပနိ ဒိုကာကြီးမှာ ပညာနှင့်သာ
 ယူလေ။ ။

သိသာစေအံ့။ ။ ဤလောကမှာ သမ္မုတိသစ္စာ၊ ပရမတ်
 သစ္စာ အားဖြင့် နှစ်ပါး၊ အဝိဇ္ဇာပညာအားဖြင့် နှစ်ပါးတို့တွင်
 သမ္မုတိသစ္စာ စိတ်သညာသိ မျက်စိဖြင့် နားကြား စသော
 အားဖြင့် လူ့ပြည် နတ်ရွာ ဗြဟ္မာငရဲ အနဲနဲရှိအပ် သိမြင်
 မှတ်သော ပညတ် တွေသည့်။ ဥပမာဏ ရေပြင်မှာ တုတ်
 သေးနှင့် ရေးလုပ်သော အရုပ်မှာ ထိုရေးသော သူသာလျှင်
 သူ့သညာဖြင့် အရုပ် အသွင် သူ့စိတ် တမ်းမှန်း ရှိထင်
 သူ့စိတ်တွင် မြင်သော အရုပ်ကဲ့သို့ ထို တူပမာ စိတ်သညာ
 ဓာတ် ပရမတ်တွင် သိမှတ်ထင်၍ မြင်ကြံသမျှ လောက
 အရှိမှာ သမ္မုတိသစ္စာဆိုသည်။ သတိမူပါ။ ။

ပရမတ်သစ္စာ ပညာဖြင့်မှာ၊ သဏ္ဍာန်နှင့်မစပ်၊ ကောင်း
 မကောင်း အလတ်ပြုတတ် ပြုအပ် ယုတ်မြတ်မရှိ ပကတိ
 ထီးထီး ဟင်းလင်း ကြီးထဲမှာ မမြဲဖြစ်ပေါ်ရန် အကြောင်း
 မျှနှင့်အကျိုး အနိစ္စမှာ ထာပရသာဟု လွန်စွာသန့်ရှင်းလင်း
 ကြီးလင်း၏။ ဤအလင်းဓာတ်ကိုသာ ပရမတ်အရိယာ ပညာ
 မြင်ဆိုသည်။ ဤပရမတ် အရိယာ ပညာဖြင့်နှင့် ပညတ်အရှိ
 သမ္မုတိအစဉ်၊ အဝိဇ္ဇာမြင်က ဥပမာဏ ဥပါဒ်နှင့်ဘင်သည့်
 ညီမျှသကဲ့သို့၊ အညီအမျှ သိမြင်ရမည်။ ။

မြင်ပုံကား။ ။ညဉ့်မှောင်မိုက်ခန်း၊မီးကိုရမ်းက လျင်မြန်
 လှသော သဘောအတွက် အစဉ်ဆက်စပ် မျှင်မပြတ်သော
 သန္တတိ ပညတ် ကိုပင် အမြင်က နှေးထိုင်း အသိက
 သေးမှိုင်းသော စိတ်သညာ အတိုင်းနှင့် မီးစက် ဝိုင်းထင်။
 ကြောင်ကြောင် မြင်ကဲ့သို့၊ ထို့အတူ အနိစ္စဓာတ် စဉ်မ
 ပြတ်ကို လူ၊နတ်၊ တိရစ္ဆာန် ပုံသဏ္ဍာန်သာ ဟန်မူရာကို
 သတ္တဝါစွဲ အနဲနဲအဖြာဖြာ စိတ်သညာတွင်သိမြင်မှတ်သော
 ပရမတ် အရပ်ရပ်နှင့် ပညတ်အရိပ် ထင်နိမိတ်ကလည်း၊
 မီးနှင့်မီးရောင် နည်းသဖွယ် သဗ္ဗုတိနယ် လောကလယ်မှာ
 တကယ်လည်း ဟုတ်၏ မှန်၏။ အရိယာသစ္စာ ပညာမြင်မှာ
 ပရမတ်အနိစ္စက မျက်တောင်တခတ်မျှ ထိုခဏမှာ သိန်းကု
 ဇေ့မက လျင်မြန်လှ သော်လည်း။ ဥပမာဏ ဝိသယခေတ်
 ဖြစ်ပျက် သင်္ခါရ အနိစ္စနယ် မကွယ်မသုဉ်း မဆုံးကျယ်
 မြင်းမှာ၊ အနတ္တ၏ နယ်အတွင်းသာ ဖြစ်လာရသို့၎င်း၊ ထိုထို
 သဘာဝ၊အစစလဲ ဩကာသထဲမှာ မလွှဲရသို့၎င်း၊ သင်္ခါတ
 ဓာတ်တွင် အမြတ် ဘုရင် ပညာမြင်မှာ၊ အစဉ် မစပ် အမျှင်
 ပြတ်၍ ယုတ်မြတ် မရကြောင်းနှင့် ကျိုးမျှအနိစ္စဟု နိမိတ်
 လွတ်ကင်းကြည်လင်ရှင်း၍လင်းကြီးလင်း၏။ ။သတိမူပါ။

ဤပရမတ်သစ္စာ၊ပညာမြင်နှင့် သဗ္ဗုတိအစဉ် အဝိဇ္ဇာမှာ
 ဥပမာကား၊ ၊ပုလင်းမဲ၏ အထဲကို၊ အစိမ်း၊ အနီ စသည်
 ထည့်၍ကြည့်သောအခါ အတွင်းမှာ မမြင်ရ။ ပြင်ပအဆင်း
 ပုလင်းကိုသာ မြင်ကြရ၏။ပုလင်းဖြူကို၊ အစိမ်း၊အနီစသည်
 ထည့်၍ ကြည့်သော အခါ စိမ်း၊ နီသော အဆင်း အတွင်း

ပြည့်ဝရှိသမျှကို၎င်း၊ ပြင်ပ ပုလင်း အဆင်းကို၎င်း။ ကုန်စင်
 ပြောင်အောင် ကြောင်ကြောင်ကြီးလျှင် နှစ်မြင် ပင်မြင်၏။
 မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ ဥပမာနှင့် ဥပမေယျဟပ်၍ပြသော်။ ။
 စိတ်သညာသိ၊ သမ္မုတိမှတ် ပညတ်မျှမြင်၊ ပုထုဇ္ဇာဥပဇာတိ
 အမြင်မရ အထင်လွဲ၍ အထဲမရှင်း ပုလင်းမဲကြည့် အဝိဇ္ဇာ
 သိနှင့်တူ၏။ ပုလင်းဖြူကြည့်ပမာ ပရမတ် ပညတ် နှစ်ရပ်
 မြင်မှာ ပရမတ် အရိယာ ပညာမြင်နှင့်တူ၏။ ။

လိုရင်းမှာ၊ သမ္မုတိ သစ္စာ ပရမတ် သစ္စာကို ဝိညဏ်
 ပညာ မြင်နှစ်ဖြာက၊ ချိန်ခွင်လျှာ ပမာဏ ညီမျှအောင်ပင်
 ပေါင်ဝင်မြင်မှသာ သမ္မာမြင်ဆိုပါ။ သို့မဟုတ်ပါက အရာ
 ရာမှာ၊ လျော့မိစ္ဆာ၊ သာဒိဋ္ဌိ ရှိသမျှကို သိကြ ပါလေ
 ညဏ်ကဝေတို့။ သိသာစေအံ့၊ လောကီသမ္မာဒိဋ္ဌိ။ သမ္မုတိ
 သစ္စာ ဝိညဏ်သိဟူသည်မှာ အတူတူသာ မှတ်လေ။ ။
 သာသနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ပရမတ်သစ္စာ ပညာသိ၊ ဟူသည်မှာ
 အတူတူသာ မှတ်လေ။ ။ ထင်ရှားစေအံ့။ ပရမတ်သစ္စာ။
 ပညာမပါသော ညဏ်ဝိပဿနာကုသိုလ်က သမုဒယငြိ၍
 သက္ကာယဒိဋ္ဌိအစရှိသောသံသရာညွတ်၊ ခန္ဓာဝဋ်ကမလွတ်
 သောတရား၊ ဘုရားပစ္စေက ဗုဒ္ဓါ၊ သာဝကလောင်းတို့၊ လမ်း
 ကြောင်းအညီ ပါရမီ အလုပ် မဟုတ်သော ကြောင့်တည်း။
 တချို့ကလည်း လောကီသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မုတိ သစ္စာကြီးကိုပင်
 မထေမဲ့မြင်ကာလ ဒါန၊ သီလ ပယ်ရမလို၊ ဒိဋ္ဌိတဏှာ မာန
 ပို၍ ပုဂ္ဂိုလ်ရှေးမှတ် ပရမတ် တဘက်သတ်များမှာလည်း
 အမှားချည်းသာ မှတ်လေ။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ “နတ္ထိဒိန္နံ၊

နတ္ထိယိဋ္ဌံ” စသောကံ၊ ကံ၏ အကျိုးကို ပယ်ခွါသော မိစ္ဆာ
 ဒိဋ္ဌိငြိမ်း ဖြစ်၍ သုဂတိစခမ်း၊ ဘုရားပစ္စေက ဗုဒ္ဓါသာဝက
 လောင်းတို့ လမ်းကြောင်းညီမျှ ဒါနပါရမီ၊ အစချီသော
 ပုညစာဂီ ပါရမီလမ်း ဝိတ်ပင်ကန်း၍ အပါယ်တလမ်းသာ
 ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ လိုရင်းကြီးကား၊ ဤလောကမှာ
 ဓမ္မတို့တံထွာ မနေသာသော ဤဟာ၊ ဗျာပါရမှု၊ ကာယဒွါရ
 ဝစီဒွါရ ဒါန၊ သီလ၊ စရဏမှုကို ပြုကြသောအခါ မနောကံ
 အရာ ဝိပဿနာ ဉာဏ သဗ္ဗယုတ်ဟု ဝိဇ္ဇာမှုနှင့် ပြုကြ
 မှသာ သံသရာညွတ်၊ ခန္ဓာဝဋ်က လွတ်ကြမည်။ ။
 ထို့ကြောင့်။ ။

ဣဒံမေဒါနံ၊ အာသဝက္ခယာဝဟံဟောတုတိဇံပနဝိဝဋ္ဌံ
 ပတ္ထေန္တေနံ ဝိဝဋ္ဌဝသေန သမ္မာပဋ္ဌပိတံ အရဟတ္တံပိ
 ပစ္စေက ဗောဓိ ဉာဏံပိ သဗ္ဗညုတ ဉာဏံပိ ဒါထုံ
 သက္ကောတိယေဝ။ ။(အဋ္ဌကထာ)

မေ၊ ငါ၏။ ဣဒံဒါနံ၊ ဤအလှူကုသိုလ်သည်။ အာသ
 ဝက္ခယာဝဟံ၊ အာသဝေါတရား လေးပါးတို့၏ ကုန်ရာ
 နိဗ္ဗာန်ကိုဆောင်သည်။ ဟောတုဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိဇံ၊
 ဤသို့။ ဝိဝဋ္ဌံ၊ ဝဋ်ကင်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို။ ပတ္ထေန္တေနံ၊
 တောင်းတသဖြင့်။ ဝိဝဋ္ဌဝသေန၊ ဝိဝဋ္ဌ၏ အစွမ်းဖြင့်။ သမ္မာ၊
 ကောင်းစွာ။ ပဋ္ဌပိတံပန၊ ထားအပ် ဖြစ်စေအပ်သော
 ကုသိုလ်သည်ကား။ အရဟတ္တံပိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို၎င်း။
 ပစ္စေက ဗောဓိဉာဏံပိ၊ ပစ္စေက ဗောဓိဉာဏ်ကို၎င်း။
 သဗ္ဗညုတ ဉာဏံပိ၊ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်ကို၎င်း။ ဒါထုံ၊ ပေး

ခြင်းငှါ။ သက္ကောတိ ယေဝ၊ စွမ်းနိုင်သည်သာတည်း။ ။
အနက်။ ။

ပုညကြိယာနှင့် ပါရမီတရား ထူးခြား ကွဲလွဲ သည်မှာ မဟာကုသိုလ် ဉာဏဝိပဿနာ စိတ်လေးခုနှင့် ပြုသော ကုသိုလ်ကို ပုညကြိယာဆိုသည်။ မဟာကုသိုလ် ဉာဏ သမ္ပယုတ် စိတ်လေးခုနှင့် ပြုသော ကုသိုလ်ကို ပါရမီ ဆိုသည်။ ဤသာသနာတော်၌ ကြိမ်ခိုက်ခဏမှာ အဝိဇ္ဇာ ကြောင့်ဖြစ်သော သင်္ခါရ ပုညကြိယာခပဲက ဝဋ်ဆင်းရဲ အကြောင်း ဝဋ်ဦးခေါင်းနှင့်မခြား အလားတူသောကြောင့် လူကောင်း နတ်ကောင်း မတောင်းသင့်ကြောင်းကို။ ။

ယံဟိကိဉ္စိ ဘဝတ္တယသင်္ခါတံ ဝဋ်ပတ္ထေတွာ ပဝတ္တိ တံ အန္တမသော ပဉ္စဘိညာ အဋ္ဌဝါပန သမာပတ္တိယော၊ သဗ္ဗတံ ဝဋ်ပက္ခိယံ ဝဋ် သိသန္တိ ဝဋ်သိသတ္တာ မိစ္ဆာပဋိ ပဒါဝ ဟောတိ။ ။အဋ္ဌကထာ။

တိသစ္စံ၊ မှန်၏။ ဘဝတ္တယ သင်္ခါတံ၊ ဘဝသုံးပါးဟု ဆိုအပ်သော။ ဝဋ်၊ တေဘူမက ဝဋ်ဒုက္ခကို။ ပတ္ထေတွာ၊ တောင်းတ၍။ ပဝတ္တိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ အန္တမသော အထက်ဆုံးအားဖြင့်။ ပဉ္စဘိညာ၊ ကုသိုလ်အဘိညာငါးပါး တို့သော်လည်းဖြစ်သော။ အဋ္ဌဝါပနသမာပတ္တိယော၊ သမာပတ် ရှစ်ပါးတို့သည်မူလည်း ဖြစ်သော။ ယံကိဉ္စိ၊ အကြင် အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော ကံသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံသဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသော ကံသည်။ ဝဋ် ပက္ခိယံ၊ ဝဋ်၏ အသင်း၊ အပင်း ဝဋ်ဆင်းရဲဘက်သာတည်း။ ဝဋ်သိသံ၊ ဝဋ် ဆင်းရဲ၏

အကြောင်း ဝဋ် ဦးခေါင်းနှင့် အလား တူ၏။ ဣတိတသ္မာ ဝတ္တသီသတ္တာ၊ ထိုဝဋ်၏ အကြောင်းဝဋ် ဦးခေါင်းဖြစ်သော ကြောင့်။ မိစ္ဆာပဋိပဒါဝ၊ လမ်းမှားသော အလေ့အကျင့် သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ။

ထိုကြောင့်၊ ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပ ဟူသော ဘဝ သုံးပါး ကို မီးကျည်းတွင်း၊ သုံးတွင်းနှင့်မခြား၊ ရှားနှစ် တံကျင်၊ သံ တံကျင် ရွှေတံကျင်တို့၏ အချွန်ဝသို့ချန်ချသောသူတို့နှင့်တူ သည်ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၌မိန့်ဆိုတော်မူသည်။ ဤအရာ စောဒနာမှာ။ ။ဘူရိဒတ်ဇာတ်၌။ “တံပိမာနံ အဘိဇ္ဇာယ” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသည် တရပ်။ (အဘိဇ္ဇာ ယာတိ ပတ္ထေတွာ) ၎င်းဇာတ်အဋ္ဌကထာ၊ စမ္ပေယျ ဇာတ်မှာလည်း မနုဿလောကံ အဘိပတ္ထယံ မာနော စသည်ဖြင့် ဟော တော်မူသည် တရပ်။ သင်္ခါလ ဇာတ်မှာလည်း။ “အဟဉ္ဇ ဝိဒ္ဓါန မနုဿယောနိ” ၊ ကာဟာမိဇာတိ မရဏဿအန္တံ” အဟဉ္ဇ၊ ငါသည်လည်း။ မနုဿယောနိ” ၊ လူ့ ဘဝကို။ လဒ္ဓါန၊ ရ၍။ ဝါ၊ ရသည် ရှိသော်။ ဇာတိ မရဏဿ၊ ပဋိသန္ဓေ နေခြင်း၊ သေခြင်း၏။ အန္တံ ၊ အဆုံးကို။ ကာဟာမိ၊ ပြုရလတ္တံ့ ဟု ဟောတော်မူသည် မဟုတ်လော။ စောဒနာလော။ ။

အဖြေမှာ။ ဟုတ်မှန်ပါ၏။ မှန်ပုံက၊ ဤကာဟာမိ၊ ပုဒ်အရ ဆန္ဒတော် ပြုကြသည်ကား၊ ဤလူ့ပြည်မှ တပါး၊ ပါရမီ အထူးဆည်းပူးရန်တရားအခြားမရှိသောကြောင့်အလောင်း တော်မြတ်ဘူရိဒတ်နဂါးမင်း၊ စမ္ပေယျ နဂါးမင်း၊ သင်္ခါလ နဂါးမင်း တို့က အပါယ်ဘဝ၌ ဖြစ်ခိုက်ကြ၍သာ ပါရမီ

သန္တာရ ဆန္ဒတော် အလိုနှင့် လူ့ဘဝကို ရည်ညောင်း၍
 တောင်းတတော်မူကြသည်။နတ်၊ ဗြဟ္မာ အပေါင်းကလည်း
 တောင်းတ ကြ၏။ တောင်းရ၏။ ထိုလူ့ ဘဝမှာ လည်း
 သာသနာပ၊ လူ့ ဘဝက သာသနာတော် သမယ၊ လူ့
 ဘဝကို တောင်းတ သော်လည်း လျော်ပါ၏။ ယခုဘဝ
 သာသနာ ခဏကြိမ်ခိုက်ကြသူ ရှင်လူတို့က သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ
 ဆု၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ အဂ္ဂသာဝက၊ မဟာသာဝက၊ ပကတိ
 သာဝက ဆုမှတစ်ပါး တောင်းသမျှ အမှား အပါယ်တုံသား
 နဂါးများနှင့် အလားတူ ဆုယူ မှားကြောင်းကို။ ။

“ကတမာစ ဘိက္ခဝေ မိစ္ဆာ ပဋိပဒါ၊ အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ
 သင်္ခါရာ” စသည်ကိုမြှော်လေ။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ကတ
 မာစ၊ အဘယ်သို့ ပြုကျင့်ခြင်းသည်သာလျှင်။ မိစ္ဆာ ပဋိပဒါ၊
 မှားသောပြုကျင့်ခြင်းမည်သနည်း။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ ပညာ
 ကန်း၍ ပါဌန်း မသိခြင်းကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ ဉာဏဝိပူယုတ်
 နှင့်သာ ပြုလိုရာပြုမိ ပါရမီ မျိုးစေ့အဖြစ်သို့ မဆိုက်ရောက်
 မထိသော။ ဝဇ္ဇနိသိတ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် သင်္ခါရ
 တို့တည်း။ ။သတိမူပါ။ ။

ဤအရာတွင် “သမတိံသ သမတိံသာနိ သုစရိတဓမ္မ
 ဗုဒ္ဓကြိယာ ဝတ္ထု၊ ပါရမီယောတိ ဣမေ နုရတိဓမ္မာ နိဗ္ဗာ
 နုတ္ထာယ ဥပနိမိဘဏ္ဍာနာမ၊ ဟူသော ဇောနိပါတ်ဇာတ်
 စိုကာ လာသောအရ၊ သုစရိတ် ၃၀။ ဗုဒ္ဓကြိယာဝတ္ထု ၃၀
 ပါရမီ ၃၀-အားဖြင့် “နိဗ္ဗာန်ရောက်ဘွယ်-ကြွေးကိုးဆယ်”

ဆိုသည်ကား ထင်ရှားစေအံ့။ ကာယသုစရိုက် သုံးပါး၊ ဝစီ
 ဒုစရိုက်လေးပါး၊ မနော ဒုစရိုက်သုံးပါး အားဖြင့် ဆယ်ပါး
 သောဒုစရိုက်တို့တွင် တပါးပါး၌ ကြည်ရှောင်ခြင်း ဝိရတီ
 ဘို့သည်။ သမ္ပတ္တိဝိရတီ၊ သမာဒါနဝိရတီ၊ သမုန္တေဒဝိရတီ
 အားဖြင့် သုံးပါး သုံးပါးစီ ပြားသောကြောင့်၊ သုစရိုက်
 သုံးဆယ်ဖြစ်၍ အပါယ်ဆင်းရဲမှ လွတ်ကင်းခြင်းအကျိုးရှိ၏။
 ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ၊ အပစာယန၊ ဝေယျာဝစ္စ၊ ပတ္တိဒါန၊
 ဝတ္တာနုမောဒန၊ ဓမ္မသဝန၊ ဓမ္မဒေသနာ၊ ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မ-ဟူသော
 ယုညကြိယာ ဝတ္ထု ဆယ်ပါးတို့တွင်၊ အဋ္ဌသာလိနိ ပြုသည့်
 အတိုင်း တပါးပါး၌၊ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ အားဖြင့်
 သုံးပါး သုံးပါးစီ ပြားသောကြောင့် ယုညကြိယာ ဝတ္ထု
 ကလည်း သုံးဆယ်ဖြစ်၍။ လူနတ် ဗြဟ္မာတို့ စည်းစိမ်
 ချမ်းသာနှင့် ပြည့်စုံခြင်း အကျိုးရှိ၏။ ဒါနပါရမီ၊ သီလ
 ပါရမီ၊ နိက္ခမပါရမီ၊ ပညာပါရမီ၊ ဝီရိယပါရမီ၊ ခန္တိပါရမီ
 သစ္စာပါရမီ၊ အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီ၊ မေတ္တာပါရမီ၊ ဥပေက္ခာ
 ပါရမီအားဖြင့် ဆယ်ပါးရှိသည်တွင် “ဒသပါရမီယော၊ ဒသ
 ဥပပါရမီယော၊ ဒသပရမတ္ထ ပါရမီယောတိ၊ သမာတိံ သ
 ပါရမီယော” ဟူသောအရ ပါရမီသုံးဆယ်ဆိုသည်မှာ ရွှေ
 ငွေဥစ္စာ၊ ပြည်ရွာတိုင်းကား-သားမယားတို့ကိုစွန့်၍ ပေးလှူ
 သောဒါန။ ဖြည့်ကျင့်သော သီလ။ ဖြည့်ကျင့်သော နိက္ခမ။
 ဖြည့်ကျင့်သော ပညာ၊ ဖြည့်ကျင့်သော ဝီရိယ၊ ဖြည့်ကျင့်
 သော၊ ခန္တိ၊ ဖြည့်ကျင့်သော သစ္စာ၊ ဖြည့်ကျင့်သော အဓိဋ္ဌာန်၊
 ဖြည့်ကျင့်သော မေတ္တာ။ ဖြည့်ကျင့်သော ဥပေက္ခာတို့သည်။

ဓနပရိစ္စာဂ ဒသပါရမီဖြစ်၍ သာဝက ရဟန္တာ ဖြစ်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။ ။

ဤဆယ်ပါးနှင့် တကွ၊ ခြေ၊ လက်၊ အင်္ဂါနား၊ နှာခေါင်း စသော ကိုယ်အင်္ဂါကို စွန့်၍ ပေးလှူသော ဒါန ဖြည့်ကျင့် သော သီလ အစရှိသည် တို့သည်၊ အင်္ဂပရိစ္စာဂ။ ဒသဥပ ပါရမီဖြစ်၍၊ ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါသာ၊ ဖြစ်ခြင်းအကျိုးရှိ၏။ ဤနှစ် ဆယ်နှင့် တကွ။ အသွေး အသား၊ နှလုံး သည်းပွတ်တော် တို့ကို ချိုးဖဲ့ ဖြတ်ခုတ် ထုတ်နှုတ်လျက်။ အသက်ကို စွန့်၍ ပေးလှူသော ဒါန၊ ဖြည့်ကျင့်သော သီလ အစရှိ သည်တို့ သည်။ အာယု ပရိစ္စာဂ၊ ဒသပရမတ္ထ ပါရမီဖြစ်၍ သမ္မာ သမ္မောမိဖြစ်ခြင်းအကျိုးရှိ၏။ ။ သတိထား။ ။

ဤသို့ အကြောင်းနှင့် သို့ အကျိုး။ အမျိုးမျိုး အသီးသီး ဆိုခဲ့ပြီးသော သုစရိတ် ၃၀-ပုညကြိယာဝတ္ထု-၃၀ ပါရမီ ၃၀-အားဖြင့်ပေါင်းကိုးဆယ်တွင်ပုညကြိယာနှင့်ပါရမီက၊ မတူကြသည်မှာ ရဟန္တာအရှင်နှင့် ပုထုဇ္ဇဉ်သင်္ဘာသည်။ ပကတိအခါတွင် အမြင်မှာတူပါသော်လဲ အထဲကသဘော ချင်းကဘဝင်နှင့်၊ အပီပီ၊ မက ဝေးကွာ ကြသည်။ ပုည ကြိယာနှင့် ပုထုဇ္ဇဉ်သင်္ဘာ ရဟန္တာနှင့် ပါရမီဆယ်ဖြာ လွန်စွာတူသည်။ ထို့ကြောင့်။

ကဏ္ဍာဝသေန ဘဝဘော ဂတ္ထာယ ပဝတ္တိတံဟိနံ၊
အတ္တနော ဝိမောက္ခတ္ထာယ ပဝတ္တိတံ မဇ္ဈိမံ၊ သဗ္ဗ သတ္တ
ဝိမောက္ခတ္ထာယ ပဝတ္တိတံ ပါရမီဘာ သီလံ၊ ပဏိဘံ။ ။
ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ။ ။

တဏှာ ဝသေန၊ တဏှာ၏ အလိုနှင့် တကွ။ ဘဝ
 ဘောဂတ္ထာယ ဘဝသမ္ပတ္တိ၊ ဘောဂသမ္ပတ္တိ အကျိုးငှါ။
 ပဝတ္တိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်သော ကုသိုလ်လေ့သည်။ ဟိနံ၊ အယုတ်
 တည်း။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဝိမောက္ခတ္တာယ၊ သံသရာမှ လွတ်
 ခြင်းအကျိုးငှာ။ ပဝတ္တိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်သော ကုသိုလ်လေ့
 သည်။ မဇ္ဈိမံ၊ အလတ်တည်း။ သဗ္ဗသတ္တဝိမောက္ခတ္တာယ၊
 ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့ကို သံသရာမှ လွတ်စေခြင်း
 အကျိုးငှါ။ ပဝတ္တိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ ပါရမီတာသီလံ၊
 ကမ်းတဘက်ရောက်သော ကုသိုလ်လေ့သည်။ ပဏီတံ၊
 အမြတ်တည်း။ လိုရင်းက၊ တဏှာဝသေနဘဝဘောဂတ္ထာယ
 ဟူသည်မှာ။ တဏှာ၏ အလိုနှင့် ဘဝဘောဂကို သာယာ၍
 ပြုသမျှ ဉာဏဝိပဿနာ ကုသိုလ်မှုက အာယုဟနဋ္ဌ၊ နိဒါနဋ္ဌ၊
 သံယောဂဋ္ဌ၊ ပလီဗောဓဋ္ဌ ဟူသော သမုဒယသစ္စာပါသော
 ကြောင့်၊ ဝိဇ္ဇနဋ္ဌ၊ သင်္ခတဋ္ဌ၊ သန္တာပဋ္ဌ ဝိပရိဏာမဋ္ဌဟူသော
 ဒုက္ခသစ္စာ အကျိုးကိုသာ ပေးစွမ်းနိုင်သော။ ဒါနမယ၊ သီလ
 မယ၊ ဘာဝနာမယအစရှိသော ပုညကြိယာလေ့က ဟိနံသာ
 ဖြစ်၍။ ပါရမီမမြောက်။ ။ သတိမူပါ။

အတ္တနော ဝိမောက္ခတ္တာယ ဟူသည်မှာ၊ မိမိသည်သာ
 သံသရာဝဋ်မှ ကျွတ်လွတ်ခြင်း အကျိုးငှာ။ ဉာဏသမ္ပယုတ်
 ကုသိုလ်လေ့ ပါရမီက နိယျာနဋ္ဌ၊ ဟောတွဋ္ဌ၊ ဒဿနဋ္ဌ
 အဓိပတေယုဋ္ဌ ဟူသော မဂ္ဂသစ္စာမြတ် ပွားအပ်သော
 ကြောင့်၊ နိဿရဏဋ္ဌ၊ ပဝိဝေကဋ္ဌ၊ အသင်္ခတဋ္ဌ၊ အမတဋ္ဌ
 ဟူသော နိဗ္ဗာန်ရ ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါ သာဝကမျှသာဖြစ်၍ မဇ္ဈိမ

မည်၏။ သဗ္ဗ သတ္တ ဝိမောက္ခတ္တာယ ဟူသည်မှာ၊ ခပ်
သိမ်းသော သတ္တဝါတို့ကို သံသရာ စဉ်မှ ကျွတ်လွတ်
စေခြင်း အကျိုးငှာ၊ ပါရမီ ကုသိုလ်လေ့က သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ
ဖြစ်၍ ပဏိတမည်၏။ ။

ဤဟိန၊ မဇ္ဈိမ၊ ပဏိတအားဖြင့် အပြား ၃၀-ကို ဇာတ်
သက်သေနှင့်တကွ အလိုရှိမှု၊ စရိယာ ဝိဒူကတ် အဋ္ဌကထာ
သီလက္ခာန် ဒီကာကြီးမှာ ယူလေ။

သိသာစေအံ့။ ။ ဒိဋ္ဌ ဓမ္မိကဋ္ဌ- ဟူသော ယခုဘဝ
အကျိုး။ သမ္မရာယိကဋ္ဌ-ဟူသော တမလွန်ဘဝမှာ အကျိုး
ရှိရာ၊ စိတ်သညာသိ သမ္မုတိသစ္စာမှာ၊ ဒါန၊ သီလ၊ စရဏကို
ဝစီကာယနှင့် ဖြောင့်မှန်စွာ ကျင့်ကြ၍ ပရမတ္ထဟူသော
လောကုတ္တရာအကျိုးငှါ မနောကံအရာ ဝိပဿနာ ဝိဇ္ဇာမှု
နှင့် ထို ဒါန၊ သီလ၊ စရဏကိုပင်၊ တွင်တွင်ကြီး လိုက်စား
ရင်ခွင်ပိုက်ထား၍ ဘုရားပွင့်မှ ကြားသိရသည့် အရိယ
သစ္စာ လောဘဟိတ် တဏှာကို ပယ်ခွါသော သာသနာ
သမ္မာ ဒိဋ္ဌိ၌ ဆိုက်ရောက် ခြင်းငှါ၊ အမောဟ ဟိတ် အရာ
စိတ်၊ စေတသိက် ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်မြတ်၊ ပရမတ်သစ္စာကြို့ ခဲစွာကို
လေ့လာသိမှ အတိဒုလ္လဘ သဒ္ဓမ္မ သဝန၊ အလင်းရသူ
မြန်ခင်းဇမ္ဗူ မှန်ကင်းထူတဲ့ လူ့ ထက်လူပါ၊ ယခုအခါ သူသူ
ငါငါပင် ပရမတ် သစ္စာ ပညာမြင်ကို အသိလို ချိုရိပ်ရိပ်က
တဆိတ်မှ ရှိကြ၍၊ ထိုပရမတ္ထ သဘာဝကို အားထုတ်ကြ
ပါကုန်။ ။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မပဒ ပါဠိတော်၌။ ။

ယောစဝသံသတံဇီဝေ၊ အပဿံဥဒယဗ္ဗယံ၊
ဧကောဟံ ဇီဝိတံသေယျော၊ ပဿတော ဥဒယဗ္ဗယံ။
ဟု ဟောတော်မူသည်။ ။

ယောစ၊ အကြင် သူသည်ကား။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ဖြစ်ပျက်
မှန်သု ရုပ်၊ နာမ်၊ သင်္ခါရကို။ အပဿံ-အပဿန္တော၊ မရှု
မမြင်ဘဲ။ ဝသသတံ၊ အနှစ်တရာပတ်လုံး။ ဇီဝေ၊ အသက်
ရှည်ငြားအံ့။ နသေယျော၊ မမြတ်။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ခန္ဓာငါးဝ
အနိစ္စဓာတ် ပရမတ်ကို။ ပဿတော၊ ရှုမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။
ဧကောဟံ၊ တရက်မျှ။ ဇီဝိတံ၊ အသက် ရှင်ခြင်းသည်။
သေယျော၊ မြတ်၏။ ထို့ကြောင့်။

သတဉ္စ ဝိဝဇ္ဇဟောတိ၊ အာလောကော ပဿတာပိဝ။
သန္တိကေ နံ ဝိဇာနန္တိ၊ မဂ္ဂါ မဂ္ဂဿ ကောဝိဒါ။

သုတ္တံနိပါတ် ပါဠိတော်။

ပဿတံ၊ မြင်စွမ်းနိုင်ထ။ ပဇာနန၊ ဉာဏ်အစရှိကုန်သော။
သတဉ္စ သူမြတ် တို့မှာမူကား။ အာလောကော ဣဝ၊ နေ၊ လ
ရာထောင် ထွန်းလင်းပြောင်သို့။ ဝိဝဇ္ဇ၊ ပွင့်လင်း ထင်ရှား
သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ မဂ္ဂါ - မဂ္ဂဿ၊ ကြောင်းကျိုး
ဟုတ်သည် မဟုတ်သည်၌။ ကောဝိဒါ၊ လိမ္မာ ကုန်သော
ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့သည်။ နံ၊ ထို ကြောင်းနှင့် ကျိုးမျှ အနိစ္စဓာတ်
ပရမတ်ကို။ သန္တိကေ၊ မျက်မှောက် အနီး၌။ ဝိဇာနန္တိ၊
သိမြင်ကြကုန်၏။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တို့သာ သိမြင်တော်မူအပ်သော သတ္တော
 ကာသ သင်္ခါရအားဖြင့် လောက သုံးပါးတို့တွင်။ ။ တတ္ထ
 ဣန္ဒြိယ ဗဒ္ဓါနံ ခန္ဓာနံ သမူဟော သန္တာ နောစ သတ္တ
 လောကော ဟူသော အရ သတ္တလောက ဆိုသည်ကား
 ခေါ်ဝေါ်အပ်သော ဓမ္မပုဂ္ဂိုလ်စွာမာန၊ ဣန္ဒြိယတံဒ္ဓဟူသောခန္ဓာ
 သမူဟာ အစဉ်မျှကိုသာ ခေါ်ဝေါ်ကြောင်း မည်သညာနှင့်
 အဝိဇ္ဇာ မာန သမ္ပုတိ သစ္စာတွင်၊ ဇေ ဓမ္မတာ သတ္တဝါဟု
 ခေါ်ဆို သမူကို သိအပ်၏။ ။ လိုရင်းမှာ ကုသိုလ်၊
 အကုသိုလ် အမူအရာ ဤဟာ ဗျာပါရ ကိုသာ သတ္တဝါ
 ခေါ်သည်။ ထင်ရှားစေအံ့။ ။

ဒုက္ခမေ ဝတ္ထိနော ဒုက္ခိ၊ ကိရိယာဝ၊ နကာရကော၊
 နိဗ္ဗုတိဝ နိဗ္ဗုတောန၊ မဂ္ဂေါဝ ဝမဏောနိဓ။ ။

ဤစ၊ ဤသာသနာတော် အလို၌။ ဒုက္ခမေဝ၊ ဒုက္ခသစ္စာ
 သည်သာလျှင်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဒုက္ခိ၊ ဆင်းရဲသော သတ္တဝါ
 သည်။ နောအတ္ထိ၊ မရှိ။ ကိရိယာဝ၊ ပြုတတ်သော သမုဒယ
 သစ္စာသည်သာလျှင်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ကာရကော၊ ပြုတတ်သော
 သတ္တဝါသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ နိဗ္ဗု တိဝ၊ နိရောဓ သစ္စာသည်
 သာလျှင်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ နိဗ္ဗုတော၊ ငြိမ်းတတ်သော သတ္တဝါ
 သည်။ နအတ္ထိ၊ မရှိ။ မဂ္ဂေါဝ၊ မဂ္ဂသစ္စာသည်သာလျှင်။ အတ္ထိ၊
 ရှိ၏။ ဝမဏော၊ သွားတတ်သော သတ္တဝါသည်။ နအတ္ထိ၊
 မရှိ။ ။

ဤအရာ၌ကား။ ။ ကဗ္ဗာဒယော ဝေတိ ဂေဟာကာ
 ရေန သဏ္ဍိတာ ဂေဟာန္တိ။ ။ အစရှိသောပရမတ္ထ ဒိပနိ

ဗိုကောလာသည့်အရ လိုရင်းက၊ သတ္တာလေးရပ်ပရမတ်တွင်
ရုပ်၊ နာမ်၊ ဒုက္ခ အနိမိတ္တ အနိစ္စမှာ၊ သတ္တာကာရ စပ်တည့်
ရာရ ဤဟာ ဗျာပါရမှု ကိုသာ ဇေဝံ မဗ္ဗတာ သတ္တဝါရှိ
သဗ္ဗတိကို သိရမည်ဟူလိုသည်။ ။

ကောပနေတ္ထ သတ္တာကာရောကိံ သတ္တကိစ္စန္တိ ဇိဝယော၊
ဂေါသတ္တာ ကာရော၊ ဤဟာစ ဗျာပါရောစသတ္တကိစ္စံ။ ။

ပရမတ္ထဒီပနီဗိုကောကြီး။

တ္ထေ၊ ဤအရာ၌၊ သတ္တာ ကာရော၊ သတ္တဝါ အခြင်း အရာ
သည်။ ကောပန၊ အဘယ်နည်း။ သတ္တကိစ္စံ၊ သတ္တဝါတို့ ကိစ္စ
သည်။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။
ဇိဝယောဂေါ၊ အသက်နှင့် ယှဉ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကုသိုလ်၊
အကုသိုလ် သဘောသည်ထင်စရာအများ၊ မှားစရာ နိမိတ်
ရောင်ရောင် ငြိတ်သည့် ရိပ်သော အခြင်း အရာ မည်၏။
ဤဟာစ၊ အားထုတ်မှု သည်၎င်း။ ဗျာရောစ၊ ကြောင့်ကြ
စိုက်မှု သည်၎င်း။ သတ္တ ကိစ္စံ၊ သတ္တဝါဟု သိကြောင်း
ခြင်းရာ သညာ မှတ်အပ်သော၊ သတ္တကိစ္စ မည်၏။

လိုရင်းက၊ သတ္တဝါဟူသော အခြင်းအရာ အသက်ဆို
သည်မှာ၊ ကုသလာ-ကုသလာ၊ သင်္ခါရ ကမ္မပထ ကိုသာ
ပရမတ်စဉ်လာ သတ္တဝါ ထင်စရာ ခြင်းရာပေါ်၍ အသက်
ခေါ်သည်။ ။

ဤသာသနာ ဤအရာမှာ လွန်စွာ အရေး ကြီးသည်။
သတိမူပါ။ ထိုသတ္တဝါ၏ တန်းခွန်ပြုထိုကမ္မပထ၊ သင်္ခါရလုပ်

အားထုတ်ကြောင့်ကြ သည်ကိုသတ္တကိစ္စ ဆိုသည်။ ။
ထို့ကြောင့်။ ။

ယေဓမ္မာ သတ္တပညတ္တိယာ ပဋ္ဌာနင်္ဂဘူတာ ဟောန္တိ။

ပရမတ္ထ ဒီပနီ ဒီကာကြိ ။

ယေဓမ္မာ၊ အကြင် ကုသိုလ် အကုသိုလ် သင်္ခါရ၌ ကြောင့်ကြ စိုက်လုပ် အားထုတ်မှု တရား တို့သည်။ သတ္တပညတ္တိယာ၊ စိတ်သညာ ဓာတ်၊ ပရမတ်စဉ်လာ၊ သတ္တဝါတွင်၊ ထင်မှတ် အပ်သော ပညတ် ခြင်း၏။ ပဋ္ဌာနင်္ဂဘူတာ၊ ပြဋ္ဌာန်းသောအင်္ဂါဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

လိုရင်းမှာ၊ ဇေဓမ္မတာ၊ သတ္တဝါရှိ၊ သမ္ပုတိမှာ ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ် ဟူသော ပရမတ်သဘော ထူးမျှကိုသာ သတ္တဝါဟူသော လောက၏ ဖြစ်စဉ်သည်၊ သစ်ပင်ကြောင့် သစ်စေ့၊ သစ် စေ့ ကြောင့် သစ်ပင်၊ အစဉ် တံထွာ တို့မှာ ကမ္ဘာဦးစ၊ ပဋ္ဌမ တွင် သစ်ပင် သစ်စေ့ တို့သည်၊ ဥထုတေဇောသဘောထူးက သစ်စေ့သစ်ပင်အစဉ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့တူပမာ သတ္တဝါမှာ၊ သမုပ္ပါဒ်နည်း၊ ပဋ္ဌာန်းနည်း၊ ပစ္စည်း သမုဒယ လောဘစိတ်၌ ပါသော။ လောဘဟိတ်မျှ၊ သင်္ခါရ ကြောင့်သာ အကျိုး ဒုက္ခ သစ္စာ၊ ရုပ်၊ နာမ်၊ သင်္ခါရ၊ အနိစ္စ ဖြစ်သည်။ ထိုအနိစ္စ၏ အမှုအရာ ကိရိယာမျှ ဤဟာ၊ ဗျာပါရ ဓာတ် ပရမတ် သဘောထူးကိုသာ ပညတ် အရာ သတ္တဝါ ဟုဆိုသည်။ ။ ထိုသတ္တဝါမှာ၊ အာသဝ လေးပါးကြောင့် သောက စသည်ဖြစ်ရကား၊ အကျိုး သောက စသည်

ဖြစ်လျှင် မကင်း ကောင်း၍ အကြောင်း အာသဝ ဖြစ်တော့
သည်။ ဤ အာသဝ ဖြစ် က လည်း၊ အာသဝ သမု ဒယာ
အဝိဇ္ဇာ သမု ဒယော အရ၊ အဝိဇ္ဇာ ဖြစ်ရသည်။ ။ ဤ
အဝိဇ္ဇာ ဖြစ်ကလည်း၊ သင်္ခါရ အမျိုး မျိုး၊ ကျိုး ကြောင်း
ဆက်စပ် ဘဝဆက် မပြတ် သည်မှာ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာ
ပါမှသာ၊ ကုသလာ၊ ကုသလာသင်္ခါရ ကမ္မပထမြောက်သည်။
ဤ သင်္ခါရ မှသာ၊ ဝိညဏ် အင်္ဂါ၊ အစပြော၍၊ သတ္တဝါ
ဖြစ်သည်။

ဝတ္ထု ကာမော အဟံ အဇ္ဇ၊ ပစ္စယာ ကာရဝဏ္ဏံ။

ပတိဋ္ဌံ နမိဂစ္ဆာမိ၊ အဇ္ဈော ဂါဠောဝ သာဂရံ။ ။

အဟံ၊ ငါသည်။ အဇ္ဇ၊ ယခု၊ ပစ္စယာ ကာရဝဏ္ဏံ၊ ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ် အတွင်း။ သံဝဏ္ဏနာ၊ အဋ္ဌကထာကို။ ဝတ္ထု ကာမော၊
တွင်း ဆိုလို ပါလျက်။ သာ ဂ ရံ၊ ရှစ်သောင်း လေးထောင်
နက်ဝှမ်း ဆောင်သည့်၊ တောင်ခွေ ပတ်ချုပ်- ရေသမုဒ်ကို
အဇ္ဈောဂါဠော ဣဝ၊ ကူးဆင်း သက်ဝင်၊ ယုန်ငယ်သွင်သို့။
ပတိဋ္ဌံ၊ ထောက်တည်မှီရာ သံဝဏ္ဏနာ နည်းကို။ နမိဂစ္ဆာမိ၊
မရ နိုင်ပါ တကား ဟူ၍၊ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် တွင် ကာနိုးတွင်
အဋ္ဌ ကထာ ဆရာကြီးပင် ညည်းညူတော် မူပေသည်။ ။
ဤအရာ၌ အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရ စသည်ကို မြှော်ပါ။
မြှော်ပုံမှာ၊ အဝိဇ္ဇာ ကြောင့် သင်္ခါရ ကမ္မပထ၊ အတိတ်
ဘဝကဖြစ်ခဲ့ကြသော အကြောင်းအင်္ဂါနှစ်ပါးကြောင့်သာ
ယခုအကျိုးခန္ဓာငါးပါး၊ ဝိညဏ် နာမ်၊ ရုပ်၊ ဟူသောပစ္စုပ္ပန်
အင်္ဂါနှစ်ပါး ဖြစ်ပွားလာ၏။ ထိုဝိညဏ် နာမ်ရုပ် နှစ်သွယ်မှ

မှီတွယ်၍၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ ဟူသော အရောင်
 တင်အင်္ဂါသုံးပါး ဖြစ်ပွားလာ၏။ ဤအင်္ဂါတို့တွင်ပုထုဇဉ်နှင့်
 ရဟန္တာ။ သိသာပုံကား။ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ၊ အကုန်ကွာသော
 ရဟန္တာ များမှာ၊ တစုံတရာသော တိတ်နာဂတံ ပစ္စုပ္ပန်မှာ
 ခန္ဓာ အာရုံကို သာယာခြင်း ကင်းကုန်သည် ဖြစ်၍။ ကာယ
 ဝစီရ၊ မနောမူက၊ ဘယ်လိုပင် ပြုကြ၊ ပြုကြ ကုသလာ၊
 ကုသလံ ဇဟံ၊ အရ၊ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် သင်္ခါရ၊ မဖြစ်
 ကြဟု၊ သိမှတ်ရမည် ဟုလိုသည်။ ဤအဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာ၊
 မူလ နှုသယဋ္ဌိ၊ ကင်းတော် မူကြသော ရဟန္တာ များကို
 သာ။ ။ အဝိဇ္ဇာ ယတွေဝ အသေသ ဝိရာဂ နိရောဓ
 သင်္ခါရ နိရောဓော စသည်ဖြင့်။ ဟောတော်မူသည်။ ။
 သတိမူပါ။ ။ ပုထုဇဉ်သုင်၊ အဝိဇ္ဇာရှိသမျှ သတ္တဝါများက
 ကာယဝစီရ မနောမူနှင့် ပြုကြသမျှမှာ၊ တဏှာ ဥပါဒါန်-
 ကမ္မဘဝ ဟူသော- ဗာလပုထုဇဉ်တို့၏ တန်းခွန်ပြ အင်္ဂါ
 သုံးပါး ဖြစ်ပွားလာ၏။ ။

ဖြစ်ပွားပုံကား၊ ကာမတဆွဲတာသုံ၊ ရူပတဆွဲခြောက်သုံ၊
 အရူပလေးသုံ အားဖြင့်၊ သုံးဆွဲတာသုံကို၊ မျိုးစေ့ စိုက်ပျိုးရာ
 လယ်ယာမြေကဲ့သို့မှတ်။ ဒုစရိုက် ဆယ်ပါးကြောင့်ဖြစ်သော
 အကုသိုလ်ကံတဆယ်၊ ပုညကြိယာဝတ္ထု ဆယ်ပါးကြောင့်
 ဖြစ်သော ကုသိုလ်ကံ တဆယ်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းခြင်း
 ကြောင့်ဖြစ်သော ရူပဝစရ ကုသိုလ်ကံငါးခု၊ အရူပါ ဝစရ
 ကုသိုလ်ကံလေးခုအားဖြင့်၊ ကံပေါင်းနှစ်ဆွဲကိုးခုကို၊ သုံးဆွဲ
 တာသုံတည်းဟူသော လယ်ယာတွင်း၌ ကြံအပ်သောမျိုးစေ့

ကဲ့သို့မှတ်။ အဝိဇ္ဇာတဏှာ၊ အရင်းပါ၍၊ စေတနာကံကြောင့်
ဖြစ်သော သတ္တဝါ တို့ကို၊ မျိုးစေ့မှ ဖြစ်သော အပင်
ကဲ့သို့မှတ်။ ထိုသတ္တဝါတို့၏ ဖြစ်လေ ရာရာ ဘဝတိုင်း
ဘဝတိုင်း၌ အသစ် အသစ် ပြုပြန်သော ကောင်းမှုကံ
မကောင်းမှုကံကိုလယ်ယာ၏အတွင်း၌ပေါက်ရောက်သော
သစ်ပင်၏ အသီးအနှံက မျိုးစေ့ဖြစ်ပြန်သလိုအတူ။ နောင်
အသစ်ဖြစ်တို့ရန် တာဘန်ဖြစ်ပြန်တော့သည်မှတ်လေ။ ။

ထိုကံ နှစ်ဆဲ့ကိုးပါး ဖြစ်ပွား ခြင်းကြောင့်သာ၊ ပညတ်
အပ်သောသတ္တဝါ။ ထိုသတ္တဝါကြောင့်သာ ထိုကံနှစ်ဆယ့်
ကိုးပါး။ ဤသို့ အားဖြင့် စိတ်သညာဓာတ်၊ ပရမတ် အရပ်
ကြောင့်ဖြစ်သော၊ အရိပ် အသွင်၊ နိမိတ် ထင်အပ်၊ ပညတ်
အရာ-သတ္တဝါမှာ၊ ဥပမာကား-မျှားစွာသတိထား၊ သမုဒ္ဒရာ
အိုင်အင်း၊ တွင်းကန် ထွေထွေ၊ ရေရှိသမျှ ခွက်ဖလား၊
မြက်ဖျား၌ ရောက်-နှင်းပေါက် ရေမှာ၊ နေလ ရိပ်ထင်
မြင်သည့်ပမာ။ သတ္တဝါသာမှတ်လေ။ ။

ဥပမာ-ဥပမေယျ၊ ဟပ်၍ပြသော်ကား- ဇကတ္ထ၊ နာနတ္ထ
အဗျာပါရ၊ ဇေတံထွာ၊ ဓမ္မတာဓာတ်သမုပ္ပါဒ်နည်း၊ ပဋ္ဌာန်း
နည်း၊ ပဏ္ဍည်းပြုမှု၊ သင်္ခတပရမတ်က နေလနှင့်တူ၏။ နေလ
ရောင်နှင့် ရုပ်၊ နာမ်၊ သင်္ခါရ အနိစ္စဓာတ် ပရမတ် တူ၏။
ထိုအနိစ္စ မှာမှလည်း၊ ဣန္ဒြိယ ဗဒ္ဓ အနိစ္စမှ စက္ခု၊ သောဘ
စသော ဝတ္ထုရုပ် ခြောက်ပါးက မြက်ဖျား၌ ရောက်
နှင်းပေါက် ရေတွေနှင့်တူ၏။

ထိုနှင်းပေါက်ရေ တွင်းနေအသွင်၊ လအသွင်၊ အရိပ်ထင်
သည်နှင့်ကား၊ ဝတ္ထုရုပ်တွင်၊ လူအသွင် ရှင့်အသွင်သစ်ပင်
စသော သဏ္ဍာန်အရိပ်-နိမိတ်အထင်၊ မြင်ကြံသမျှ အစစနှင့်
တူလှ၏ (ဤဥပမာကို အခါခါ ကြံကြည့်၍သာ မြင်ပါသိပါ
သိကောင်းပါ၏) ။ ။

သတိမူရန်မှာ။ ။ ထိုနှင်းပေါက်ရေ၊ အသင်္ချေချေ ရှိ၍
နေသော်၎င်း။ မရှိ ချေသော်၎င်း။ နေ လမှာ သွားလာ
ရောင်လင်း။ ယိုယွင်းမရှိ၊ ပကတိကဲ့သို့၊ ထို့အတူ ပရမတ်
တည်ထောင် သည်မှစ၍၊ အမှန် ဘာသာ၊ သယံဇာတနှုန်း
သံသရာ ဆုံးသည် တိုင်အောင်လည်း၊ နိဗ္ဗာန်ကိုရ၊ မရ
ဆိုသောပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အထွက်နှင့်အနိစ္စဓာတ်၊ ပရမတ်
အမြဲက လျော့နဲ့ တိုးဆုတ်ခြင်း မရှိ၊ ပကတိ အတိုင်းသာ
မှတ်လေ။ ။ အဘယ့် ကြောင့်နည်း။ ရေတွက် လျော့နဲ့
တိုးဆုတ် သံနှင့် ဘောက်ပြန် သဘော၊ ပြောကြံ သမျှ
အစစမှာ ပညတ်မျှချည်းသာမှတ်လေ။ လိုရင်းက၊ သတ္တဝါ
အစ ရှိသော ပညတ်နှင့် ရုပ်၊ နာမ် ဟူသော အနိစ္စဓာတ်။
ပံရမတ်မှာ၊ ချိန်ဝန်ပိဿာကဲ့သို့၎င်း။ တင်းချင်၊ တောင်းချင်၊
ကဲ့သို့၎င်း။ အဖတ် အနှစ်က စင်စစ် မရအပ်၊ မရှိအပ်ဟု
သိတတ် ကြ စေ၊ ဉာဏ် ကဝေတို့။ ဤအရာကို သညာ
ရှေ့ဆောင် ပညာ ရောင် နှင့်၊ ပြောင် ပြောင်၊ စင် စင်၊
ကြောင်ကြောင်မြင်၍၊ အထင်အလွဲ၊ လူ၊ ရှင်ခပဲ၊ အစွဲအတိမ်း၊
အကုန်သိမ်း၍ ငြိမ်းကြပါစေကုန်သတည်း။ ။ ဤအရာက
အရေးကြီးလှ၍ တနည်းပြဦးမည်။ မှန်ကြောင့် ဖြစ်သော

မှန်ရောင်သည်။ မှန်ပြင်မှာ ထင်လာသကဲ့သို့။ ထို့အတူ ပရမတ်နှစ် အနိစ္စဓာတ် စစ်ကြောင့် ဖြစ်သော။ သစ်ပင် လူ၊ ရှင် အစရှိသော အသွင်မဟန် သဏ္ဍာန်ခြိမ်း၊ ပညတ် နိမိတ် ပဌမအရိပ်သည်။ အဋ္ဌကလာပ် အနိစ္စဓာတ်ရမှာပင် ထင်လာ၏။ပေါ်လာ၏။ ဒုတိယအရိပ်ဟူသော ဒြပ်နိမိတ်၏ တံဆိပ်ရေးသွင် သစ်ပင်ရိပ်၊ လူရိပ် စသည်ကား။ မြေပြင် ရေပြင်မှာ ထင်လာ၏။ သတိမူပါ။

ဤလောကမှာ သူငါကစ ပုထုဇ္ဇန်ဟူသမျှ တွေသည်။ ထိုဒုတိယအရိပ်ကိုသာ အရိပ်ဟုထိကြသည်။ ပဌမဖြစ်သော သစ်ပင်၊ လူ၊ ရှင် စသော မြင်ကြံသမျှ၊ အစစ ကိုကား အရိပ် ဟူ၍မျှ။ မသိ မထင် မမြင်ကြလေကုန်။ ထို့ကြောင့်လုံးလုံး လျောင်းလျောင်း ပေါင်း၍ တည်ဟန်၊ သဏ္ဍာန် အကောင် အထည်ကဲ့သို့၊ သိကြောင်း ခြင်းရာနှင့် စိတ် သညာ ဓာတ် သိမှတ်သမျှ အစစ၊ ဝိသယမဆုံး တလောက လုံးသည်။ အနိစ္စဓာတ်ပရမတ်၏ အရိပ်အရောင်မျှချည်းသာမှတ်လေ။ ဤအနိစ္စ၏ အရိပ်မျှသာ သတ္တဝါက၊ ဘယ်တုန်းက စ၍ ဘယ်ကျဆုံးမည်နည်းဟု စောဒနာလေ။ အဖြေမှာ ထာဝရ ကမ္ဘာတန်းဆာ၊ နေ့လ၏ ရောင်ဝါသည်။ ကမ္ဘာပျက်မှ ထိုနေ့လကို ကြေမ္မ ပျက်ဆုံး အရောင်သုဉ်း သကဲ့သို့။ ထို့ အတူ၊ အနိစ္စဓာတ် ပရမတ် အရောင်သာ ဖြစ်ပေါ်လာသော လောကသစ္စာ၊ သတ္တဝါမှာ၊ သံသရာဆုံး၊ ပရမတ်တုံးမှ သတ္တဝါ သုဉ်းမည်။ ။အရပ်ဆုံးမှ အရိပ်တုံး သကဲ့သို့ ပရမတ်သုဉ်းမှ ပညတ်ဆုံးမည် ဟူလိုသည်။

ထို့ကြောင့် မဟုတ်လော။

အနိဗ္ဗတ္တေန နုဇာတော၊ ပစ္စုပ္ပန္နေန ဇိဝတိ။

စိတ္တဘင်္ဂါမတော လောကော ပညတ္တိ ပရမတ္ထိယာ။ ။

အနိဗ္ဗတ္တေန၊ ဖြစ်ဆဲ မဟုတ်သော အတိတ်၊ အနာဂတ် စိတ်ဖြင့်။ နုဇာတော၊ သတ္တဝါ ဖြစ်သည် မဟုတ်။ ပစ္စုပ္ပန္နေန၊ ဖြစ်ဆဲစိတ်ဖြင့်သာလျှင်။ ဇိဝတိ၊ အသက်ရှည်သည် မည်၏။ စိတ္တဘင်္ဂါ၊ ဘင်သို့ရောက်၍၊ စိတ်တိုင်း ချုပ်ပျောက်ခြင်းကြောင့်။ လောကော၊ ဖြစ်ပျက်သဘောမျှ၊ ဤလောကသည် မတော၊ ခါခါ၊ ထပ်ထပ်၊ ဆတ်ဆတ်သေရာ၏။ ဇေဝံသန္တေပိ၊ သို့စဉ်ပုံသေ သေ၍ပင် နေသော်လည်း။ ပညတ္တိ၊ တည်ဆဲ တည်ဆဲ စိတ်ကို စွဲလျက်အသက်ရှင်၏ဟု၊ သမ္မုတိ အများ ပရမတ်တရားချင်း ပရမတ်တရား။ စကား၏အရာသတ္တဝါ ဟူသော ပညတ်သည်။ ပရမတ္ထိယာ၊ ပရမတ္ထိ ဘူတာ နာမ ဂေါတ္တံနဇီရတိ၊ ဆိုဘိ သည်န၊ အမြဲနိယတ် ပရမတ် ကဲ့သို့ ဖြစ်၍ နေ၏။

ဤပညိန္ဒြေအရာ ဆုတ်ဆိုင်း မရှိ၊ ဟုတ်တိုင်း သိသော အရိယ သစ္စာ သာသနာတွင် ပုထုဇ္ဇန်မှာ မိမိမျက်စိကိုပင်၊ မိမိ မမြင်ရသကဲ့သို့ နေကြ၏။ မှန်နှင့် ကြည့်လျှင် သိမြင် ပါ၏ ဆိုရာရှိသည်။ မျက်စိမရှိသော သူမှာ။ မှန်ချပ်တရာ ရှေ့ယာ ကာပါ သော်လျှင်။ မမြင် ရသို့။ ထို့ အတူ မာန၊ ထာဝရ၊ ထာဝ စဉ် မိမိတို့ ကိုယ်ထင် ကိုယ် လုပ်၍ နေကြသော ဒုက္ခ သစ္စာမျှ၊ အနိစ္စဘတ်၊ ပရမတ်

တွေကို၊ သဗ္ဗေဓမ္မာ အနတ္တာဟု ပညာစက္ခုနှင့် မရူမမြင်
သော ပုထုဇ္ဇန် ကိုသာ။

ပုထုဇ္ဇနာနံဝါ၊ အသညာအာသာ ဒုက္ခဇနနတော ရိတ္တံ
မုပ္ပိဝိယ။ ။အဋ္ဌကထာ။ ။

ဝါ၊ တနည်းကား၊ ပုထုဇ္ဇနာနံ၊ ပုထုဇ္ဇန်တို့၏။ သညာ၊
သိမှတ်ခြင်း၊ သညာကို။ အာသာဒုက္ခ ဇနနတော၊ ဝဋ်ဒုက္ခကို
တောင်းတခြင်းကိုဖြစ်စေတတ်သောကြောင့်။ ရိတ္တမုပ္ပိဝိယ
အချည်းနှီးသော လက်ဆုပ်ကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ရှုမှတ်အပ်၏။ ။

အဓိပ္ပာယ်မှာ။ ။ ဘယ်ဟာဘဝမှ မရှိသော ပကတိ
လက်ကိုဆုပ်၍ ကြည့်သောအခါ၊ ရှိယောင်ယောင်ရှိရိပ်ရိပ်
မှာ စိတ်သညာအတွင်းက မကင်း မရှင်းကြ၊ ပမာဏသို့။
ထို့အတူ အဝိဇ္ဇာတဏှာ ယှဉ်သော ပုထုဇ္ဇန် သဘောက
ရူပသဒ္ဓ အစရှိသော ဤလောက၌၊ လောဘဟိတ် သာဘ၊
သာဘဝ ဓာတ် တောင်း၍ အကောင်း ရှိယောင်ယောင်
ရှိရိပ်ရိပ်မှာ၊ စိတ်သညာ အတွင်းက မရှင်း မလင်း မကင်း
ကြကို ဝဋ်ဒုက္ခ၌ တောင်းတ ဆိုသည်။ ။ ဤအရာမှာ
မိမိ လက်ကိုသာ အတန်ငယ် ဆုပ်၍ ကြည့်ပါ။ ဖြန့်၍
ကြည့်သော အခါ သိပါ လိမ့်မည်။ ။ သိပုံမှာ ဆုပ်၍
ကြည့်မြင်- ပုထုဇ္ဇန်များ၊ ဖြန့်၍ကြည့်ကာ အရိယာ များဟု
ခြားနားပါလိမ့်မည်။ ဤအဋ္ဌကထာ သဘောက ပုထုဇ္ဇနော
ဥမ္မတ္တကော ဟူသောအရာ၊ လောဘုမ္မတ္တ၊ ဒေါသုမ္မတ္တက၊
မောဟုမ္မတ္တက၊ ဒိဋ္ဌုမ္မတ္တက၊ သောကုမ္မတ္တက၊ ဝိတ္တုမ္မတ္တက၊
ယက္ခုမ္မတ္တက၊ မဇ္ဇုမ္မတ္တကအားဖြင့် ရှစ်ဋ္ဌာနဖြစ်၍။ သက္ကာယ

ဒိဋ္ဌိ ရှိနေကြသမျှ၊ တလောကလုံးမှာ ဥမ္မတ္တကချည်းသာ မှတ်လေ။ ထိုရှစ်ပါးတွင် ဒိဋ္ဌုမ္မတ္တကဟူသော သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တာနု ဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တဝါဒု ပါဒါန် အားဖြင့်၊ အမည် လေးပါးသည်၊ တရားကိုယ်မှာ တခု တည်းသာ မှတ်လေ။ ။ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိသည်၊ အတိ ဩဠာရိက အတ္တ ဒိဋ္ဌိ၊ ဩဠာရိက အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ သုခုမ အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ အတိ သုခုမ အတ္တဒိဋ္ဌိ အားဖြင့် လေးပါး တို့ကို သာသနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ တရားလေးပါး တို့နှင့် သတ်အပ်၏။

သတ်ဟန်ကား။ ။ဣဒအသုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော အရိယာနံ အဒဿာပိ အရိယ ဓမ္မဿ အကော ဝိဒေါ။ ။ အစရှိသော ဓမ္မသင်္ဂဟိ ပါဠိတော် အရ။ ။ဤလောက၌ အကြား အမြင် မရှိ၊ အရိယာမြတ်တို့ကို ပညာဖြင့် မြင်လေ့ မရှိသော ပုထုဇ္ဇန်သည်၊ (သဘာ ဓမ္မ) အနိစ္စ တရား၊ ခန္ဓာ ငါးပါးတို့ကို ငါဟူ၍၎င်း၊ ကိုယ်ဟူ၍၎င်း၊ အသက်ဟူ၍၎င်း၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ဟူ၍၎င်း၊ မှတ်ယူစွဲလန်းခြင်း အလွန်ရုန့် ရင်းသော အတိဩဠာရိကအတ္တဒိဋ္ဌိကို ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ အသီးသီးသော သဘောလက္ခဏာတို့ကို၊ ကောင်းစွာသိမြင် သော နာမရူပပရိဂ္ဂဟသမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့်သတ်အပ်၏။ဤစကားမှ နာမ ရူပ ပရိဂ္ဂဟ ဉာဏ်၊ နာမရူပံဝ ဝတ္တာနု ဉာဏ်၊ ဒိဋ္ဌိ ဝိသုဒ္ဓိဉာဏ် ဟူသော အမည်ရသည်၊ သဘော အားဖြင့် ဤနာမရူပပရိဂ္ဂဟ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏အမည်ရချည်းသာမှတ်လေ။

အရိယာမြတ်တို့ တရား၌ မသိမမြင်ကြ။ အဆုံး အမကို မရသော ပုထုဇဉ် တို့သည်၊ ကုသိုလ်, အကုသိုလ် ကံကို

စိမံ ပြုလုပ် တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ရှိ၏။ ထိုကံ၏ အကျိုးတရားကို ခံစားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါရှိ၏ဟု ထင်မှတ်စွဲယူခြင်း၊ အတန်ငယ်ရုန့်ရင်းရင်းသော ဩဇာရိက အတ္တဒိဋ္ဌိကို ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ အကြောင်းပစ္စယ၊ သမုပ္ပါဒကိုကောင်းစွာ သိမြင်သော ဟေတုပစ္စယပရိဂ္ဂဟ သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့် သတ်အပ်၏။ ဤ၌လည်း ပစ္စယာပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၊ ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိ ဉာဏ်ဟူသော အမည်ရသည် သဘောအားဖြင့် ဤဟေတု ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏ အမည်ရချည်းသာ မှတ်လေ။

အလုံးစုံသော ဒိဋ္ဌိ ဟူသမျှ တို့၏ မူလဇီဇ အနုသယ၊ သိမ်မွေ့လှသော သုခုမ အတ္တဒိဋ္ဌိကို ရုပ်, နာမ်, တရားတို့၏ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တလက္ခဏာတို့ကို ကောင်းစွာသိမြင်သော ပိပဿနာ ဉာဏဒဿန သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့် သတ်အပ်၏။

အလွန်သိမ်မွေ့စွာလှ၊ အတိသုခုမ - အနုသယ ဖြစ်သော ဝိစိကိစ္ဆာအတ္တဒိဋ္ဌိကိုမဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တည်းဟူသော လောကုတ္တရမဂ္ဂဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့် သတ်အပ်၏။ သတ်ရမည်။

လိုရင်းမှာ။ ။ ပရမတ်သစ္စာကိုမသိမမြင်ဒိဋ္ဌိယှဉ်သော ပုထုဇ္ဇန်တို့၏စိတ်သညာက။ ဘယ်ဟာဘစိမျှ မရှိမမြင်သော ကောင်းကင် ကိုပင်။ ပျော်ရွှင် ပြုံးရယ်၊ ကြောက်မက်ဘွယ်ရာ ထင်မှတ်လာသော ဥမ္မတ္တက ပမာ၊ လောဘဟိတ်တဏှာနှင့် ဒါဘာခေါ်သည်။ သတ္တဝါ ခေါ်သည်။ ငါခေါ်သည်၊ ကိုယ် ခေါ်သည် ဟု ဆိုတော် မူသည်။ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုတော် မူသနည်း။

ပစ္စုပ္ပန်နှင့် တိတ်နာဂတံ။မဆက်ဆန်သော ဝေါဟာရ
မတ္တ။ သတ္တလောက ပညတ်မျှမှာ။ ပရိညာ၊ ပဟာနု၊ သန္တိ
ကရုဏ ဘာဝနာ ဟူသော ပရမတ်ကိစ္စ၊ လေးဋ္ဌာနနှင့်
ချစ်ကြည့်ကာမရှိမရ သက်သက်မျှ မဆိုင်မစပ်သော ထိုထို
လူ၊ နတ်၊ ပညတ်မျှမှာ၊ ရှာကြံပါလျှင် အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာ
မာန၊ ဂါဟ ပြင်းထန်၊ သဏ္ဍာန်အရိပ်၊ နိမိတ်အမြင်၊ ထင်လွှဲ
စွဲမှား၊ ဥမ္မတ္တက အလား၊ ဒုက္ခတရားအလွန်ပွား၍ များသော
ကြောင့်တည်း။ ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ်၊ ပရမတ် ကိုသာ
ရှာကြံပါလျှင်။ ကောင်းကင်ကြီးကို၊ မီးမငြိသို့။ ထို့ တူ ပမာန
အနိမိတ္တဉ္စ ဘာဝေဟိ ပါဠိတော် အရ ပရမတ္ထ သဘာဝက
ပရ၊ ရိတ္တ၊ တုန္တိ ခဲရို့။ တဏှာမစွဲ၊ အထဲမငြိ၊ သမုဒယ မရှိ
သမျှကို၊ အပဏိဟိတဆိုသည်။ အတ္တအတ္တနိယံဖြုံ၊ ကင်းကုန်
သမျှကို သုညတဆိုသည်။ ။ ဤရုပ်နာမ်သင်္ခါရအနိစ္စဓာတ်
ပရမတ်၏အမှုအရာကိုသာလျှင်၊ သတ္တဝါထင်။ သူ၊ ငါမြင်မှာ
သညာမှတ်သိ၊ ပညတ်ရှိဟု၊ ဤသို့ သိရာ၏။ ။ ပါဏာတိ
ပါတ အစရှိသော ဒုစရိုက်မှု ပြုသူခဲမှာ ငရဲသို့ ကျရောက်
သည် ဟူသော ဒေသနာ တော်ကို ယုံပါ၏ လောမေးသော
အခါ။ မိရိုးဘလား၊ ဆရာအစဉ် လူတိုင်းပင်ယုံပါ၏ဆိုရာတွင်၊
အနိစ္စဓာတ်၊ ပရမတ်ပြင်- ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ၊ ဘယ်ဟာတစိ၊
မရှိသည်ကိုပင်။ သိမြင်မှသာ၊ ထိုဒေသနာ တော်ကို ယုံရာ
ကြမည်။ ။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း။ ။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမှာ
အနှစ် အထယ်နှင့်၊ တကယ်ရှိက ထိုအဝိစိ စသော ငရဲ
ရှစ်သွယ်ကို အထယ် ရောက် အောင် ဘယ် အပေါက်

ဘယ်တွင်းက ဆင်းကြမည်မေး။ ။ထိုအခါ အနှစ်ခြိုမိ၊
 နိမိတ်မကပ်သော၊ အနိစ္စဓာတ် ပရမတ်သာ ရောက်အပ်
 ပါသည်ဟု ဆိုရာ၏။ ဆိုဘို့သာရှိသည်။ ။ထို့ တူပမာ
 လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ ခေါ်ဆိုရာ ကုသိုလ်မှာလည်း။ ဤနည်းကို
 မှီ၍သာသိရာ၏။ ။ထိုကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်သင်္ခါရ၊ သုံးဆဲ့
 တဖြုံမှာ စေတနာပင် ကံဟုန်နှင့်က၊ ပဲ့တင်ခ၊ ၍၊ ကျရောက်
 ပုံကိုပြမည်။ သတိထူး။ ။ပရမတ်မှန်က၊ အနိမိတ္တတရား
 ချည်းဖြစ်၍၊ အခြား အဆီး၊ နိုးဝေးသော ခရီးကာလ၊ မရအပ်၊
 မရှိအပ်။ ။ထိုပရမတ် တရား၊ သွားရောက် သည်မှာ၊
 သွားခေါ်လာသောတမန်ကို၊ ရေမန်းတိုက်လျှင် ထိုရေသည်
 သူနာ၏ဝမ်းဗိုက်သို့မဆိုက်ရောက်သော်လည်း၊ ထိုသူနာမှာ
 ရောဂါ ပျောက်သကဲ့သို့၊ ထို့ တူပမာ သတ္တဝါ ခေါ်ရ
 ဓမ္မပုဉ္ဇူ၏ ဤဘဝက ရုပ်၊ နာမ် နှစ်ဖြာသည်။ ထိုထိုဘဝသို့
 မကျမဆိုက်၊ မလိုက်မရောက်သော်လည်း၊ သမုပ္ပါဒ်နည်း၊
 ပဋ္ဌာန်းနည်း၊ ပစ္စည်း သကတ်၊ မျှင်မပြတ်သော သင်္ခါတ
 ပရမတ်။ ပဲ့တင် ခတ်၍-ခတ်ရောက်သည် ဟူလို။ ။
 သိသာစေအံ့။ ။ရှေးရှေးသောအခါ၊ ကန္တာဘာက ပြုခဲ့
 ကြသော ပရမတ်စစ်ဓာတ်နှစ်စေတနာသည်၊ ထိုပြုစဉ်အခါ
 ကပင်။ စိတ္တက္ခဏ၊ တချက်မှနှင့် ချုပ်ပျက် ကွယ်သုဉ်း၊
 ပျောက်ဆုံးခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါလျက်နှင့်လည်း ထိုစေတနာသည်၊
 ကန္တာဘာတွေ လွန်ဆုံး လေလည်း မကြေ မပျက်ကြ။
 ဤဘဝ၌ ဓမ္မပုဉ္ဇူ၊ သဏ္ဍာန်မှာ-မိဗန်းပေါ်ကျပမာ၊ ဘာသာ
 အလျောက် အလေ့ပေါက်လာတဲ့၍၊ ရုတ်တရက်ကျ၊ အမျိုး

N P. W, 180 — 13.

မျိုး အသီးသီး အကျိုးကြီးရ၊ ကမ္မပစ္စည်း နည်းအသွယ်သွယ်
 လွန်ဆန်းကြယ်သော သဘော အဟုန် အဖုံဖုံသည်၊ မကုန်
 နိုင်နည်း။ လက်ချပ် တီး၍၊ အံ့ဩမပြီး။ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး
 မှာ ပညာနှင့်သာ၊ ယူကြပါလေ။ ဉာဏ်၊ ကဝေတို့။ ။
 ထို့ကြောင့်မဟုတ်လော။ ။ ကမ္မဝိပါကော အပိန္နဲယော။
 ဟူသောအရ၊ သစ္စသဘော အဆုံးမသတ် မသုဉ်းအပ်သော
 လောကဓာတ် ကြီး၏ အကြောင်း ပစ္စည်း ပညတ်မကပ်
 ပရမတ်ထီးထီး၊ အသီးဆတ်ဆတ်၊ ပြောဟော အပ်သော
 သဘောမြတ်ကြီး ပါပေတည်း။ ။ ဤအရာကို အခါခါ
 သတိမူပါ။ ဘဝများစွာ ကမ္ဘာဘာက၊ သံသာရ၊ ဝဇ္ဇ၊
 ဒုက္ခတော၊ မောစနတ္ထာယ။ ။ အာသိသမ္မု- ပြုခဲ့ကြသည့်
 အတိုင်း။ ဤပရမတ္ထ ဒဿိနတွင်၊ သစ္စာလေးအင် နိဗ္ဗာန်
 လွင်ကို အမြင်ပေါက်၍၊ ရောက်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာသနာ သုံးရပ်ကို သိမှတ်ရန် ပြပေအံ့၊ ယခုအခါ
 သာသနာ သုံးရပ်နှင့်စပ်၍၊ သိမှတ်ရန် အချက် များမှာ၊
 အလုံးစုံသောတရားရှင်တို့၏အဆုံးအမတော် ဟူသမျှသည်
 သာသနာမည်၏။ ထိုသာသနာ တော်သည် အမည်အားဖြင့်
 များ သော်လည်း၊ ဤနေရာ၌ ပရိယတ္တိ- ပဋိပတ္တိ - ပဋိဝေဒ
 ဟူသော သာသနာ သုံးရပ်ကိုသာ၊ မှတ်အပ် ပေသည်။
 ထိုသာသနာ သုံးရပ်တို့တွင် ဝိဇ္ဇကတ်သုံးပုံသည်၊ ပရိယတ္တိ
 သာသနာမည်၏။ ဝိဇ္ဇကတ် သုံးပုံ၌ လာသော အဓိပ္ပါယ်
 နည်း လမ်းမှန်ကို ကျင့်ကြံ အားထုတ် ခြင်းသည်၊ ပဋိပတ္တိ
 သာသနာမည်၏။ ကျင့်ကြံအားထုတ်၍ ပေါက်ရောက်သော

မဂ်၊ ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်သည် ပဋိဝေဓ သာသနာ မည်၏။ ဤကဲ့သို့
 ဝိဇ္ဇကတ်၌ သာသနာသုံးရပ်ကိုပြသော အစဉ် ရှိနေသဖြင့်
 ပရိယတ်ကို သင်ကြားတတ်မြောက်မှ၊ ပဋိပတ်ကို ကျင့်ကြံ
 တတ်၍ ပဋိဝေဓကို ပေါက်ရောက် နိုင်သည်ဟု အပြော
 အဆို၊ အထင်အမှတ် မှားနေကြ၏။ ၎င်းအဓိပ္ပါယ်မျိုးကို
 ယုံကြည်စေခြင်းငှါ၊ ဇွေခါး သုံးထစ် စသော ဥပမာတို့ဖြင့်
 ပြကြလေရာ ထိုအတိုင်း ဟုတ်မှန်ပါလျှင် စာမတတ်သော
 သူတို့မှာ၊ မဂ်ဖိုလ်ကို မရနိုင်ဟူသော အဓိပ္ပါယ်မျိုး ဖြစ်၍
 နေလေတော့သည်။ ။

ယခုလိုအရာမျိုး၌ ဥပမာပြု၍ ယုတ္တိပင် ရသော်လည်း၊
 သဘာဝ ကျနမှ မုချဟု ယူသင့်သည်များကို မြဲမြံစွာ
 မှတ်သားအပ်ပေ၏။ ပရိယတ်၏ သဘောမှာ၊ ပဋိပတ်
 လမ်းမှန်ကို ကျင့်ကြံဘတ်ရန် သိမှုသာ လိုရင်းဖြစ်ပေ၏။
 ထို့ကြောင့် သင်ကြား၍ သိသည်ဖြစ်စေ၊ ဟောပြောသံကို
 ကြား၍ သိသည်ဖြစ်စေ၊ အတူတူပင် ဖြစ်၍၊ ကျင့်ကြံပုံ
 နည်းလမ်းကို သိလျှင် ပရိယတ်အရာတွင်၊ ပါဝင် ပြီးစီးသည်
 ဟု ယုံကြည်စွာ မှတ်ယူကြပါလေ။

ဒုဝေဟေတု ဒုဝေပစ္စယာသာဝကဿ-သမ္မဒိဋ္ဌိယာဥပ္ပိ
 ဒါယ တတ္ထ ယောစ ပရတော၊ ဧဝာသော ယောစ။
 အတ္ထိတ္တံယောနိယော မနုထိကာရော ဣမေ-ဒွေပစ္စယော။
 ပေဋကောပဒေသ ပါဠိတော်။

သာဝကဿ၊ တရားတော်ကို ကြားနာရသော သာဝက
 အား။ သမ္မာ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မဂ် သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏

ဥပ္ပါဒါယ၊ ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ ပစ္စယာ၊ အထောက်အပံ့
 တို့သည်။ ဒုဝေ၊ နှစ်ပါး တို့တည်း။ ဟေတု၊ အကြောင်း
 တို့သည်။ ဒုဝေ၊ နှစ်ပါးတို့တည်း။ တထာ၊ ထိုအကြောင်း
 နှစ်ပါး အထောက်အပံ့ နှစ်ပါး တို့တွင်။ ယောစ၊ ပရတော
 ဇောသော၊ အကြင် သစ္စာနုသန္နိတရား၊ သူတပါးဟောပြော
 သံကို ကြားရသော စကားတပါး။ ယောစအဇ္ဈတ္တံ၊ ယောနိ
 သောမနသီ ကာရော၊ အကြင် ကြားနာရသူတိုင်း မိမိ
 ကျင့်သောအကြောင်းဖြင့်၊ နှလုံးသွင်းမိခြင်းတပါး။ ဣမေဒ္ဓေ၊
 ဤနှစ်ပါးတို့ကို။ ပစ္စယာ၊ အထောက်အပံ့ ဟူ၍။ ဝုစ္ဆန္တိ၊
 ဆိုအပ်ကုန်၏။

ယာပရတောဇောသေန ဥပ္ပုစ္ဆတိပညာ အယံဝုစ္ဆတိ
 သုတမယိပညာ ယောနိသော-မနသီကာရေနယာ-
 ဥပ္ပုစ္ဆတိပညာ၊ အယံဝုစ္ဆတိ၊ စိန္တာမယိပညာ ဣမေ
 ဒ္ဓေဟေတု။ ။

ပရတောဇောသေန၊ သူတပါး ဟောပြောသံကို ကြား
 သောကြောင့်။ ယာပညာ၊ အကြင်ပညာသည်။ ဥပ္ပုစ္ဆတိ၊
 ဖြစ်၏။ အယံ၊ ဤပညာကို။ သုတမယိ ပညာ၊ သုတမယပညာ
 ဟူ၍။ ဝုစ္ဆတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ယောနိသော မနသီကာရေန၊
 ကြားနာရတိုင်း မိမိသင့်သောအကြောင်းကို နှလုံးသွင်းမိ
 ခြင်းကြောင့်။ ယာပညာ၊ အကြင်ပညာသည်။ ဥပ္ပုစ္ဆတိ၊
 ဖြစ်၏။ အယံ၊ ဤပညာကို။ စိန္တာမယိပညာ၊ စိန္တာမယ
 ပညာဟူ၍။ ဝုစ္ဆတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣမေဒ္ဓေ၊ ဤနှစ်ပါးတို့ကို။
 ဟေတု၊ အကြောင်းတို့ဟူ၍။ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် လာသောပါဠိတော်အရ။ ပရိယတ်ကို သင်ကြား၍ သိခြင်းသည်လည်း၊ ဆရာသမား စသော သူတပါးတို့ထံမှ ကြားသိရသဖြင့်၊ ထိုသင်အံ လေ့ကျက် ဆောင်ရွက်မှတ်သားသော ပရိယတ်တရားသည်။ ပရတော ဗောဓိ ဟူသောအကြောင်း၊ အထောက်အပံ့များ သို့ပင် သက်ဝင် ရောက်ရှိလေတော့သည်။ ယခုဆိုခဲ့သော ပါဠိ ဒေသနာနှင့် အဓိပ္ပါယ်လာ စကား အရဖြင့်၊ ပရိယတ် ကျမ်းဂန်ဓမ္မကို မသင်ရဘဲ၊ ဟောပြောသံကို ကြားနာ မှတ်သားရုံမျှနှင့် ကျင့်ကြံအားထုတ်သဖြင့်၊ လောကုတ္တရာ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်သို့ ပေါက်ရောက်သော ဝတ္ထု သက်သေ များကို ထင်ရှားစွာ ရေးသား ပြဆိုပေအံ့။

ဝိသာခါ ကျောင်းအမသည်။ (၇) နှစ် အရွယ်က သောတာပန် ဖြစ်သည်။ စာပေ ကျမ်းဂန်ကိုမူ သောတာပန် မဖြစ်မီက သင်ကြားသည်မလာ။ ကျောင်းအမဖြစ်မှ သံဃာ ခေါ်ကြည်ညိုတတ်အောင် သင်ကြားသည်ဟုလာ၏။ တဘန် ပဏ္ဍိတသာမဏေ၊ သံကိစ္စ သာမဏေ စသည်တို့ (၇) နှစ် အရွယ်က ရဟန္တာဖြစ်ကြောင်းလာ၏။ စာသင်ရသည်ဟု မလာပေ။

တဘန်- အသက် အရွယ်ကြီးမှ ရဟန်း ပြုကြသော သူတို့ ဝန္တာရုရကို မဆောင်နိုင်၊ ဝိပဿနာရုရ ကိုသာ ဆောင်ပါမည်ဟု လျှောက်ထားပြီး၊ မြတ်စွာဘုရား ဟော ကြားသော ကမ္မဋ္ဌာန်း တရားကိုသာ မှတ်သား၍ ကျင့်ကြံ

အားထုတ်ကြသဖြင့်၊ မဂ်ဖိုလ် ရသော သူတို့မှာ လွန်စွာပင် များလေ၏။

တဘန်-သာဝတ္ထိပြည်၌ လူနေ အိမ်ခြေ ခုနစ်ကုဋေရှိရာ၊ ငါးကုဋေမှာ အရိယာဖြစ်ကြောင်းလာ၏။ စာသင်ရသည်ဟု မလာပေ။ တဘန် အရှင်ရူပပဏ်သည်၊ နောင်တော်ထံ၌ ဂါထာတပုဒ်ကို ဝါတွင်း သုံးလပတ်လုံး သင်အံ၍ မရ၊ ဘုရားထံသို့ ရောက်သောအခါ၊ ရဇောဟရဏံ-ဟု ခေတ္တ ရှုတ်ဆိုရုံမျှနှင့် ပဋိသန္တိဒါဗျာန် အဘိညာဉ်တို့ပါ မြီရံလျက် ရဟန္တာကြီးဖြစ်၍၊ ပိဋကတ် သုံးပုံကို အလုံးစုံတတ်မြောက် လေ၏။ ဝတ္ထုများကို ထောက်၍ စာမတတ် သော်လည်း မဂ်ဖိုလ်သို့ ပေါက်ရောက်နိုင်သည်ကို ယုံကြည်စွာ မှတ်ယူ သင့်လှပေသည်။

ဤကဲ့သို့ပြဆိုခဲ့သောဝတ္ထု သက်သေများအရ၊ ဥပမာဖြင့် ထောက်ဆ၍ သိရန်မှာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆေးဆရာကြီး ဖြစ်ကြောင်း ဝန်ခံဟောကြား တော်မူသော။ မဟာဘိသက္က တိကိစ္စက ဒေသနာ၌ ပုထုဇ္ဇင်သတ္တဝါသည် လူနာနှင့်တူ၏။ ရာဂ၊ ဒေါသော စသော ကိလေသာသည်၊ အနာရောဂါနှင့် တူ၏။ တရားတော်သည် ဆေးကောင်းဝါးကောင်းနှင့်တူ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆေးဆရာနှင့်တူ၏ဟု လာရှိပေသည်။

တိကိစ္စ ကောတိ ဘိက္ခဝေ တထာ ဂတဿေတံ အဓိ ဝစနံ။ ။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တိကိစ္စ ကောတိဇေတံ၊ ဆေးဆရာကြီး ဟူသော အမည်သည်။ တထာဂတဿ၊ ငါဘုရား၏ အဓိဝစနံ၊ အမည်ပေတည်း။

ဤသာသနာတော်အရ၊လောက၌ ဆေးဆရာနှင့် လူနာ တို့ရှိသည်။ဆေးဆရာသည် ဆေးကျမ်း၊ ဓာတ်ကျမ်းစသည် တို့ကို ကျမ်းကျင်၍၊ရောဂါပျောက်ရန်သိသာမှုသာ လိုရင်း ဖြစ်၏။ လူနာသည် ကျမ်းစာများကို မတတ်၍ မသိ သော်လည်း၊ဆရာပေးသောဆေးဝါး ဓာတ်စာကို စားမှုသာ လိုရင်းဖြစ်၏။ထို့ကြောင့် ဆရာကကောင်းစွာတတ်မြောက် ပါလျှင် ရောဂါသည် အမှန်ပျောက်နိုင်လေ၏။

ဤအတူပင် တပည့် ယောဂီက စာမသင်ရ၍ မသိ သော်လည်း၊ ဝိပဿနာ လုပ်ငန်း၌ နားလည်သော ဆရာ၏ စကားကိုလိုက်နာမှတ်သား၍ကျင့်ကြံသွားပါလျှင်အမှန်ပင် မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို ရနိုင်လေ၏။ ထို့ကြောင့်- ယခုပြဆို ခဲ့သော ပါဠိတော် အလာ၊ ဥပမာ ဥပမေယျနှင့် အဓိပ္ပါယ် အယူအဆ ဝတ္ထု သက်သေများကိုသိကြသဖြင့်၊ စာမတတ် သော်လည်း၊မဂ်ဖိုလ်ရနိုင်ကြောင်းကို ကောင်းကောင်းကြီး ယုံကြည်သင့်ထူပေသည်။

သတိပြုရန်။

ယခုအခါ လွန်စွာမြင့်မြတ်ထူးသည့် သာသနာတော်ကြီး နှင့် တွေ့ဆုံ၍ ဒုလ္လဘ ငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံ ကြသော ရဟန်း သူတော်ကောင်း။ ဒုလ္လဘလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံကြသော၊လူ၊ သူတော်ကောင်း အပေါင်းတို့သည်၊ဤကျမ်း၏ နောက်ပိုင်း တွင် ရုဆောင်း၍ပြုပြင်အပ်သော အရပ်နည်းလမ်းသာဓက ဝတ္ထုသွားနှင့် မျက်မြင်ဒိဋ္ဌတွေ့ကြုံနေကြသော အမှုများကို

သဘာဝတရား၌၊ မယွင်းမမှား ကြစေရန် အဖန်ဖန် သတိ ထား၍ အရေးကြီးစွာ စဉ်းစား ဆင်ခြင် သင့်လှပေသည်။
ဓဉ်းဓားရန်မှာ။

ပရမတ်သဘောတရား မည်သည် အမှန်သို့ မရောက် ခံသေးသူတို့မှာ အနမတဂ္ဂ သံသရာမှစ၍၊ အထုံဝါသနာ အလေ့၊ အလာအားကြီးများပြားစွာဖြင့်၊ အရိုးအစဉ်မှတ်ထင် နေကြသော ပညတ်တရားနှင့် မခြားနားသကဲ့သို့ ဖြစ်နေ၏။ မိမိတို့၏ အယူဝါဒ လွဲမှားသော်လည်း ပယ်ရှား စွန့်လွှတ် ရန်မှာ လွန်စွာ ခဲယဉ်းလှပေ၏။

ခဲယဉ်းသည့် အကြောင်းမှာ၊ မိမိကိုယ်က အမှား အမှန် ကို မသိခြင်း ကြောင့်၎င်း။ အမှန်ဟု သိသော်လည်း၊ ဆရာ သမားကိုခွဲခြင်း၊ တပည့် ဒါယကာကိုခွဲခြင်း၊ ပစ္စည်း လာဘ် လာဘ၊ ဂုဏ်ပကာသန နှင့် ဆရာအဖြစ်မှ တပည့်၊ အကြီး အဖြစ်မှ အငယ်၊ အထက်တန်းမှ အောက်ကျခြင်း စသော လောကီရေး တို့ကြောင့် များသော အားဖြင့်၊ ခဲယဉ်းကြ လေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ဘူး သည်မှာ ဥတု ဝေဠု စသော၊ ရှင် တထောင် ချွတ်ခန်း၌၊ မကြုံစဘူး၊ ထူးဆန်း အံ့ဩဘွယ် ကောင်းသော တန်ခိုးကို အမျိုးမျိုး ပြသော်လည်း၊ အရှင် ဂေါတမ တန်ခိုး ကြီးပါပေ၏။ ငါတို့လို ရဟန္တာကား။ မဟုတ်ဟု ပြောဆိုပြီး၊ အနည်း နည်း ငြင်းပယ် လေ၏။ ထိုသို့ ပြောဆိုသည်မှာ၊ မိမိတရားကသာ မှန်၍၊ သူတပါး၏ တရားကို အမှားထင်ခြင်းပေတည်း။

နောက်ဆုံး မပယ်နိုင်သော အခါ၊ ဆရာ ဥတု ဝေဠုက သင်တို့ဘယ်လိုသဘောရသလဲ ငါဖြင့် ဂေါတမနောက်သို့ လိုက်ချင်ပြီဟု ဆိုရာ။ တပည့် များက တပည့် တော်တို့ လိုက်ချင်သည်မှာ ကြာပါပြီ။ ဆရာကို ငဲ့ညှာ၍ သာနေရ ပါသည်ဟု ပြောကြလေ၏။

၎င်းပြင်၊ သေတဗျုဇ္ဈိရာဇညမင်းကို ချွတ်သောအခန်း၌ အရှင်ကုမာရ ကဿပ သည်။ အမျိုးမျိုးသော ဥပမာကို ပြ၍ ဟောရာ၊ တရားမှန် သော်လည်း တပည့် တော်၏ အယူကို မစွန့် နိုင်ပါဟု အခါခါ ငြင်းပယ် လေသည်။

တရားမှန်လျက်နှင့် အဘယ့်ကြောင့် ငြင်းနေသနည်းဟု မေးရာ၊ သာဝတ္ထိ၊ ရာဇဂြိုဟ် စသော တိုင်းပြည်ရှိ မင်းများ သိပြီးဖြစ်၍ အယူဝါဒ ပြောင်းရာ၌၊ ကဲ့ရဲ့ ကြမည်ကို ရှက် သည်ဟု ပြော၏။ ဤကဲ့သို့ ပြောသည်မှာ၊ သံသရာ ရေး ထက် လောကရေးကို ငဲ့ကွက်၍ ရှက်သင့်ရာ၌ မရှက်ဘဲ သင့်ရာ၌ ရှက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်လေ၏။

တဖန်-သိဉ္ဇည်း ဆရာကြီးသည်၊ တပည့် ဥပတိဿက ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားထံမှာ အမှန်တရားရှိသည်။ ကြွတော် မူပါဟု ပြောရာ၊ လောက၌ အမှန်နှင့် အမှား၊ အဘယ်က များသနည်းဟု မေးသဖြင့် - အမှန်ကနည်းပါး၍၊ အမှားက များကြောင်း ပြောပြလေ၏။ ဤသို့ပြောသော အခါ၊ သင် သွားလိုလျှင် သွားတော့ ငါမလိုက်လို- အမှန်လိုက်နိုင်သူ အနည်းငယ်သာ ဂေါတမ ထံမှာရှိ၍၊ အမှားလိုက်သူများစွာ တို့ငါ့ထံမှာ ကျန်ခဲ့လိမ့်မည်ဟု မြဲစွာတည်သော အိုးစရည်း

ကြီးအဖြစ်မှာ ခပ်လောင်းသော အဆိုးငယ်မဖြစ်လိုဟု ဥပမာဖြင့် ပြောဆိုလိုက်လေ၏။

ထိုကဲ့သို့ပြောဆိုသည်မှာ လွန်စွာပင် မွန်မြတ်လှသည်။ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ကြီးများ ကိုပင်၊ စားရေး၊ ဝတ်ရေး၊ စသော လောကီပစ္စည်း လောကီမျှ အဘိုးမတန်သကဲ့သို့ ထက်သန် အားကြီးလှသော လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ တို့ကြောင့် ဖြစ်ရလေတော့သည်။ ယခု ပြဆိုခဲ့သော ဝတ္ထု သက်သေ များကို ထောက်ထား၍၊ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို အမှန် လိုလား သဖြင့်၊ တရားကို ရှာကြံသော သူတော်ကောင်း တို့သည် အကြောင်း အကျိုးကို အမှားအမှန်ကို ကောက်မသိရှိ မတွေ့ မြင်ကြ သေးလျှင်၊ ဤကျမ်းတွင် ရေးသား ပါရှိသော အားထုတ် ပါရှိသော အားထုတ်နည်း များကို ပြုလုပ်ရန် အမှန်ပင် သင့်လျော်လှပေသည်။

မိမိ အယူ ဝါဒ မှားသည်ဟု သိလျက်နှင့် လောကီ အတွက် ဖြစ်သော ဆရာတပည့်- ဒကာ၊ ဒကာမ ပစ္စည်း လာဘ်၊ လာဘာနှင့် ဂုဏ်ပကာသန စသည်တို့ ငဲ့ကွက်၍ အမှန် ဘက်သို့ မလိုက် နိုင်ကြ ဖြစ်နေသော သူများမှာ (အသိ ခေါက်ခက် - အဝင်နက်) ဆိုသကဲ့သို့၊ ပြောဘွယ်ရာ မရှိသဖြင့် မိမိ၏အကျိုးအပြစ်များကို လွန်ကဲစွာ သတိထားပြီး စဉ်းစား ဆင်ခြင် ရန်သာ ရှိကြလေတော့သည်။

အထူးမှာ။ ။ လမ်းမှန် နှင့် လမ်းမှား နှစ်မျိုး တို့တွင် လမ်းမှန်သို့ လိုက်သောသူသည်၊ လမ်းမှား လိုက်နေသူကို များစွာ နှုတ်ဖြင့် အပြစ်မဆိုတတ်ပေ။ သို့သော်- တရားကို

ထိခိုက်လာလျှင် ပြင်းပြစွာ မခံနိုင်သော စိတ်များ ဖြစ်တတ်ကြလေ၏။ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသောအခါ၊ သုဘဒ္ဓိရဟန်းကြီးပြောသည်ကို အရှင်မဟာကဿပမထေရ်ကြီး ညည်းညူပြီး သံဝေဂ ဖြစ်သကဲ့သို့ မှတ်အပ်ပေ၏။

တရားမှန်သို့ မလိုက်မိသေးသော သူကမူကား။ တရားမှန်သို့လိုက်မိသောသူကိုလွန်စွာ အပြစ်ဆိုတတ်ကြလေ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ် တို့တွင် ဒေသနာဉာဏ် ကြီးမား၍ ဗဟုသုတများသော သူတို့မှာ သာ၍ပင် အမှားမှ အမှန်သို့ ရောက်အောင် ပြုပြင်ရန် ခဲယဉ်းလှပေ၏။ ထို့ကြောင့် ဤသဘောမျိုးကို ရည်၍ (အမှားကြံတော့ အမှန်ဖြစ်၊ အမှန်အစစ်အမှားထင် ဘုရားရှင်ပင် ဟောလို့ မရ)ဟု မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ကြီး မိန့်ကြားတော် မူဘူးလေသည်။

သို့သော်- ဤကဲ့သို့ အပြစ် ဆိုလွန်းသော သူများအမှားကို ပယ်ရာမှ လိုက်စား လာ၍ အမှန်ကို သိသော အခါ၊ အရှင် သာရိပုတ္တရာ၏ မယ်တော်စသည် တို့ကဲ့သို့ လွန်ခဲ့သော အမှားများကို ဝမ်းနည်းပူဆွေး သောအားဖြင့်၊ တမ်းတ၊ ဝိကြွေးခြင်းများ အားကြီးတတ်၍ မှားယွင်းခြင်း မရှည်လျား မတိုး ပွားမှီ သတိ တရားကို မြဲမြံစွာ ရှေ့ထားပြီး များများကြီးဆင်ခြင် စဉ်းစား သင့်လှ ပေသတည်း။

ဗုဒ္ဓဘာသာဆုံးမခဏ်း လင်္ကာများ။

ဗေဒိ ရုက္ခေ၊ ဗုဒ္ဓဟေ ညောင်နန်း၊ ဆောင်ကြဋ္ဌန်း-
အောင်ပန်းသွယ်သွယ်၊ မြေပေါ် စွင့်စွင့်၊ အနေသင့်တဲ့၊ ပလ္လင်
လှယ်မှာ၊ လွယ်လွယ်ဆွတ်ယူ၊ သစ္စာ လေးဆင့်၊ ဖွားဖွား

ပွင့်၍၊ တင့်တော်မှု။ နတ်လူဦးခိုက်၊ သမ္မသမ္မာ သမ္မုဒ္ဓါဟု၊
 သွဲနာမ ဆိုက်ရ၊ မကိုင့်ထွင့်ချာ ဒြဇိအာဂ္ဂါ၊ သကပ်ပြည့်တဲ့၊
 မြတ် ဇိနာကို၊ ခါခါ ညွတ်ကျိုး၊ နရက်အကုန်၊ ဘဝင်
 ထုံအောင် လက်စုံမိုး၍၊ ရှိခိုး ကာလျှင်။ သတ္တဝါပေါင်း၊
 တရားမယှဉ်၊ အမှားဝင်၍၊ အမြင်စောင်း မကောင်းရော
 စွက်၊ လောကီ-လောကုတ်အကျိုးယုတ်ဘို့ မဟုတ်ဘက်ကို
 သက်သက် လိုက်စား၊ မိစ္ဆာ အသွင်။ ဉာဏ် မယှဉ်၍
 အမြင်မှား၊ လားလားမဖွယ်၊ လေးပါးမေတ္တာ၊ ကရုဏာနှင့်
 သဒ္ဓါကွယ် တကယ် မှောက်မှား ဝန်ဘိုမိစ္ဆာ။ အဘိဇ္ဈာနှင့်
 ဗျာပါကို ပွားကြ၊ နွားတို့အကြံ အလွယ် ကလေး၊ တယ်
 မဝေးမို့၊ ပါယ်လေး တန်ကို၊ ရှယ်ဟန် ရှိကြ၊ ချင်းတို့ ဥစ္စာ၊
 မဟုတ် ပါ၍၊ ယုတ်မာထွ - ခုဏခုသာ - မေတ္တာ ရေစင်
 သစ္စာဆင်၍၊ သွင်သွင်ဖြာ၊ လမ်းသာ စေကြောင်း၊ တရား
 အမှန်၊ စကားမှန် တို့ကို အတန်တန် လောင်း ပြီး လျှင်၊
 အကြောင်းစုံစီ၊ သည်ပုံမဟုတ်- သည်ပုံမှ ဟုတ်သည်ဟု၊
 အထုပ်ကို ဖြည့်မှာမို့၊ လူ့ ပြည်၊ နတ်ဘုံ၊ ဗြဟ္မာ ဘုံကို
 လုံးစုံကြေငြာ၊ တရားနဂိုရ်-မမှားလိုတဲ့ များမိုလ်ပါ။ ညီညာ
 သောင်းသောင်း၊ ကူးကူး ဆင့်ဆင့်၊ ပြူးပြူးလွင့်တို့၊ ကျူးရင့်
 ငြောင်း၊ အောင်မောင်းတီးခါ၊ အောင်သံဟီးဟီး၊ အောင်သံ
 ငြီး၍၊ အောင်ကြီးညာ၊ အောင်ပါစေသော၊ အောင်စေသော
 ဟု၊ အောင်ဖြော၊ အောင်စည်၊ ရိုက်ခတ်လည်၍၊ အောင်ပြီ
 အောင်ဆု၊ အောင်ရေ လောင်း၍၊ အောင်ကြောင်းကို ပြုကြ
 အောင်သာရသံ၊ ဟိန်းဟိန်းညံ့၊ တောင်ယံတောလုံး၊ ပဲ့တင်

ချွန်း၊ မိဗ်းလုံးမြေပါ၊ သွက်သွက်ခါ၊ ဒီပါကျွန်းကြီး လှိမ့်
တယ်ကို။ ။တော သံ၊ တောင် သံ၊ ဒိန္နံတယ်ကို။ ။
မိဗ်းသံ၊ လေသံ ချိမ်တယ်ကို။ ။ကြက်သီး မွေးညှင်း
ဖိမ့်တယ်ကို။ ။

ဆုံးမခာ လောကီ။

လျှပ်ပန်း၊ လျှပ်နွယ်၊ လျှပ်စစ်ချယ်သို့၊ သွယ်သွယ်ဖြန့်ချိ၊
စာတမ်းစိပိမ့်၊ လူ့ပြည်၊ လူ့ရွာ၊ လူ့ဌာနတွင်၊ လူမှာပါးရှား၊
လူ့တွေများ၍၊ လေးပါးအပါယ် နရက်နယ်နှင့် ဆက်သွယ်
(ကောင်စီ) ပြုကြသည်မို့၊ မကြည်စိတ်ဝမ်း၊ ထိတ်ခမန်း
တည့်၊ ဆိပ်ကမ်း သာယာ၊ နိဗ္ဗာ တာကို၊ ဝေးကွာ ခရီး၊
ဘယ်သို့နီးလိမ့်၊ လူကြီး၊ လူငယ်၊ အသွယ်သွယ်တို့၊ အရှယ်
ခြားနား၊ အစား၊ စားလျှင်၊ များပြား ပါလှ၊ မဆွေရနှင့်၊
ဣဿဗျာပါ၊ အဘိဇ္ဈာကို၊ လွန်စွာပွားစီး၊ လွန်အားကြီး၍၊
ခရီးမတို၊ မဂ်နှင့် ဖိုလ် ကို၊ ဘယ်သို့ လှမ်းချူ၊ ဘယ်လို
ယူလိမ့်၊ ဉာဏ်ကူပညာ၊ မယှဉ်ပါဘဲ၊ တဏှာ ညစ်ကြေး၊
ဘယ်သို့ဆေးလိမ့်၊ မွေးအဝိဇ္ဇာ၊ ပိတ်ဖုံးကာ၍၊ ငါငါထင်မှတ်၊
ငါမပြတ်လည်း၊ လေးရစ်မှာသာ၊ အနေကြာ၍၊ ပတ္တာမြေပိုင်
နရက်အိုင်တွင်၊ အိုင်အမြဲ၊ တာရှည်စွဲလိမ့်၊ ငြိတွဲတဏှာ၊
ကင်းလွတ်ကွာ၍၊ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ရောက်၊ ငါကောင်ပျောက်၍၊
အံ့လောက်စရာ၊ ပြည်ခေမာကို၊ ရောက်ရာအထူး၊ မဂ်ဖိုလ်
ကူးသည်။ ရူးရူး၊ နောက်နောက်၊ မလုပ်နှင့်။

ရူးရူး၊ နောက်နောက်၊ ဉာဏ်မရောက်၍၊ မှောက်မှောက်
မှားမှား၊ ပြုပြန် ငြားသော်၊ လေးပါး အပါယ်၊ အသွယ်

သွယ်လျှင်၊ ဝဋ်နွယ် ရှည်လျား၊ တမားမားတည့်၊ သွား၍
 မဆုံး၊ လမ်းမ တုံးအောင်၊ ကုန်းရော၊ ကျဉ်းရော၊ ချိုင့်အင်း
 ရောနှင့်၊ မျောကာတင်ကာ၊ သံသရာတွင်၊ ဖန်ခါထွဋ်လည်
 ဝဋ်နွယ်စီ၏၊ ရှည်လေသမျှ၊ အနန္တလည်း၊ သုခ ဟူသည်။
 မြူမျှမဘက်၊ အဆက်ဆက်လျှင်၊ သက်သက် ဒုက္ခ၊ ဖြစ်ပြန်
 ရသည်၊ ဉာဏ်စမရှိ တုံး၍တည်း။

ဉာဏ်စမရှိ၊ တုံးတိတိနှင့်၊ ထင်မိထင်ရာ၊ ထင်ပြီးခါလျှင်
 ငါသာ နပ်ထွ၊ ငါ တတ်ထွဟု၊ ငါစ ထောင်လွှား၊ ငါတွေ
 များလည်း၊ ငါကား မဟုတ်၊ ခါတ်နာမ်ရုပ်မို့၊ မြုတ်ခါ
 မျောခါ၊ သံသရာတွင်၊ ခန္ဓာငါးဝ ခတ် အာယတနတို့၊
 အစမသတ်၊ တပတ်ပတ်ကို၊ အစပ်သိမှု၊ ငါမဟူတည့်၊ ငါမူ
 ငါကောင်၊ ငါယောင်ဆောင်၍၊ ငါမျှောင်ငါပွား၊ ငါထင်မှား
 အောင်၊ ငါကား ပြုတတ်၊ ငါဟုမှတ်သည်၊ ငါးရပ်ခန္ဓာ
 အရတည်း။

ငါရပ်ခန္ဓာ၊ အရပါကို၊ စိတ်ဖြာလက်ရှေး၊ မစစ်ဆေးဘဲ၊
 ငေးကာရှင်ကာ၊ နေ့ရက်ကြာ၍၊ အခါအပုံလွန်ခဲ့တုံပြီ၊ လူ့ တုံ
 လူ့ ရှာဒုဗ္ဗဘာနှင့်၊ ကြိုလာခဲ့မျှ၊ ကြိုပြန်ရလည်း၊ ကြိုရရုံသာ
 ကြိုကျိုး ရှာသော်၊ ကြိုရာ မရောက် ကြိုအနောက်မို့၊
 ကြိုမှောက် ကြိုမှား၊ ကြိုငနွားရယ်၊ ကြိုအားမတတ် ကြိုလေး
 ချက်ကိုသက်သက်မသိ၊ မရိပ်မိဘဲ၊ စိတ်ရှိတိုင်းသာကိုယ်က
 ပါ၍၊ အောက်ရှာ အောက်ငြမ်း၊ အောက်စခမ်း၌၊ အောက်
 လမ်းကိုသာ၊ ဖောက်တော့ ရှာသည်၊ အောက်မှာ သူ့ အိမ်
 ရှိလို့လား။

အောက်မှာသူ့ အိမ် ရှိဟန်ချိန်၍၊ အရှိန်ယူခါ အောက်
 မျက်နှာကို၊ ရောက်ပါလို့ကြောင်း၊ ရောက်ရကြောင်း ဟု
 ဆုတောင်းပန်ထွာ ပဋ္ဌာနာနှင့်၊ နေရှာရော့လား အောက်
 လမ်းသွားရယ်၊ အောက်နားတစ်ခုမရောက်လို့နှင့်၊ အောက်ကို
 ရောက်က မပြန်ရဘူး၊ အောက်ကအထက် ပြန်၍တက်ဖို့၊
 ခက်လှချေ နော် အောက်လမ်းပျော်ရယ်၊ အကြံကျော်လွှား
 ဉာဏ်ချော် မှားမို့၊ သနားလို့သာ လက်တို့ ပါသည်၊
 အောက်မှာအပြီး သူ့လမ်းကြီး။

အောက်မှာအပြီး သူ့လမ်းကြီးမို့၊ ဟီးလား ဟေးလား
 အပြေးသွား၍၊ ခွေးနွားကြွက်ငှက်၊ ဝက်ကြွက် ကျားကြောင်
 လွန်မြားမြောင်၏။ ကုန်အောင်မဆို၊ တောင် ညိုညိုတွင်၊
 ထိုထိုပြိတ္တာ အသူရာနှင့်၊ ရှစ်ဖြာငဲ့အကုန်စွဲအောင် အားနဲ့
 ၍သာ ပြေးတော့မှာကို၊ ပြေးသား ပြေးကွဲ့ မနှေးနဲ့၊
 ရောက်ရာ ပျော်ကွဲ့ မပြန်နဲ့၊ လေးရှာသွားကွဲ့ သနားရဲ့၊ နား
 စိုက်အုံးကွဲ့ မှာလိုက်ကွဲ့၊ ငဲ့တိရစ် ပြိတ်၊ အသူရာ၊ ပါယ်
 လေးဖြာတွင်၊ အောက်မှာဆိုရိုး နိရိမျိုးက၊ သိဉ္ဇူးကာလ
 သင်္ဘာတနှင့်၊ ရောရူဝနွေး တာပန်နွေးမို့၊ အေဝီဝီ ရှစ်ထပ်
 ရှိ၏။ မင်းသိရဲ့လား မှတ်၍ သွားလော့၊ ဘုရားနှုတ်ခွန်း
 ဗျာဒိတ်ညွှန်းမှာ၊ ရှန်းရှန်း စက်စက်၊ ရောင်စုံ ထွက်၍။
 မက်ဘွယ်မင်ဘွယ်၊ နေချင်ဘွယ်မို့၊ ခင်ဘွယ်၍သာနေတော့
 မှာကို၊ နေသာ နေအုံးကပ်အလုံး၊ ရောက်အောင် သွားအုံး
 အောက်အဆုံး၊ မပြန်နဲ့ အုံးလမ်းအဆုံး၊ နစ်ပေါ့လုံးလုံး မြုပ်

စုံးစုံး၊ သင်းတို့အိမ်ကတအိမ်လုံး၊ ခွေးရောလူရော ပြုတ်ပြုတ်
ပြုန်း အဝိဝိမှာ တရုံးရုံး။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါ ၁၂-ပါးတေးတမ်း။

အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်လာ၊ ဝိညာဏ်နောက်
နာမ်ရုပ်ပါသည်။ သဗ္ဗာယတနာဖဿော အကောင်းကြိုက်
ဝေဒနာရယ်၊ ပေတဏှာ မီးတိုက်လို့မျော၊ စွဲလန်းချက်
ဥပါဒါန် ပြုလာပြန်ဘဝေါ၊ ဘဝနောင် ဇာတောမို့၊ ဇရာရော
မှောက်လှန်၊ ငါးခန္ဓာပဉ္စက၊ စင်မရဏ ဆိုက်ရပါတော့ပြန်၊
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ထုတ်ပြန်လှန်ရှုတွေးကာ၊ မှုမအေးခေါက်တို့
ဖန်ခါ ဖြစ်ကပျက်မှာ၊ မိုက်မောဟ ညစ်တဏှာရယ်၊ အမြစ်
သာ မူလပလေး။

၁၁-မီးတေးတမ်း။

ရာဂနှင့်ဒေါသမောဟမီးတောက်လောင်၊ ဇာတိနောက်
ဇရာဆောင်သည်၊ မရဏာဘောင်ဆိုက်မြို့၊ သောကနှင့်
ပရိဒေရယ်၊ ဒုက္ခတွေ မီးထပ်လို့ကဲ၊ ဒေါမန ဥပါသံ ပြုလာ
ပြန်အမြို့၊ မှုရှာကြံ ပျက်မခဲပြီဘု၊ ဆွဲတပွဲငြီးထိန်၊ သုံးဆယ်
ကျော်တဘုံလုံး၊ ကုန်အဆုံး ကြီးကွဲမီးရှိုန်၊ ဘယ်တော့မှ
သူမမှိန်တယ်၊ တထိန်ထိန်လောင်ကျွမ်းလို့ သောင်ကမ်းမြ
နိဗ္ဗာအမကာ ပြေးမှချမ်းသာ၊ ဘေးဘယ ဝေးပက္ခာအောင်
မြေရာ ခိုပို့ကွဲ လေး။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် လူမျိုးတို့မှာ၊ ၎င်းပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရား
တော်ကြီးကို သိတို့၊ တတ်တို့၊ နားလည်တို့၊ လိမ်မာ
ကျွမ်းကျင်တို့ အလွန်တရားမှ အရေးကြီးပေသည်။ သိမှ

တတ်မှ နားလည်မှ သာလျှင်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ အရာသို့ ရောက်
 ပေမည်။ မသိမတတ်၊ နားမလည် သေးပါက၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ
 အရာသို့ စင်စစ်မရောက်ပေ။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဆိုသော်လည်း
 ဆိုရရုံမျှသာ ရှိချေမည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ အစစ်ကြီး ဖြစ်ကြရ
 လေအောင် သိကျွမ်း နားလည် သူတို့ထံ နည်းခံ မှတ်သား
 ပွားများ အားထုတ် ကြပါလေ။ (ဝါ) ပွားများ အားထုတ်
 နိုင်ကြပါစေသော်၊ (ဝါ) ပျင်းပျင်းရိရိ အတွင်း၌ မသိဆိုးဝါး
 လူငနွားဟု စကားအတင်း၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းမှ၊ လွတ်ကင်း ပယ်ခွါ
 နိုင်စေသော်၊ (ဝါ) ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ ဒုလ္လဘကို ရသည့် အခိုက်
 လုလ္လစိုက်၍၊ သိထိုက်သမျှ သိလိုက် ရအောင်၊ နေ့ ညဉ့်
 မယုတ် အား၊ အင် ထုတ်သည်၊ ကြိုးကုတ် နိုင်ကြပါ
 စေသော်။

သတ္တဝါတို့ကို သံသရာဝဋ်မှ၊ မလွတ်မထွက်နိုင်အောင်
 နှောင်အိမ်၊ ကျော့ကွင်း၊ သံခြေကျဉ်း၊ သံလက်ကောက်
 စသည်တို့ ကဲ့သို့၊ အတင်း ဘမ်းယူ ချုပ် နှောင်၍ ထား
 တတ်သော ဂါဟ-တရား ၃-ပါး။

ဆိုပိမ့်ဟုတ်ရာ၊ စေ့စေ့နာလော့၊ ခန္ဓာငါးပါး၊ သက္ကာယ၏
 ခေတ္တယာယီ ပြည့်စုံသည်ကို၊ အတည်ခိုင်မြဲ၊ ပင်ကိုဘဲဟု၊
 စွဲကြီးစွဲကာ၊ ဝိပ္ပလ္လာဖြင့်၊ ပမာသရုပ်၊ ဒါရုဏ် ထုတ်သော်၊
 စက်ဆုပ်ဖွယ်မျိုး၊ ဘင်ပုတ်အိုး၌၊ ခိုကိုးရာပင်၊ တကယ်
 ထင်သည်၊ စိတ်မြင် မှောက်မှား၊ ခွေးမိုက်လားသို့၊ မနား
 မနေ၊ ပျက်ပြု နှိုးကြေသည်၊ အသေကောင်မုဗီ ခန္ဓာရုပ်ကို၊
 ပိုက်ထုပ်တွယ်တာ၊ ခိုကိုးရာဟု၊ ငါတလူလူ၊ အလံထူလျက်

မာန်မူ စွင့်စွင့်၊ ခွေးစိတ် မြင့်၍၊ ဝင့်မှု၊ ဝါမှု၊ မောက်မာ
မှုကြောင့်၊ ဒုစရိုက်အင်၊ ကြွေးမြီ တင်လျက်၊ ကြွေးရှင် ငရဲ၊
မီးပုံထဲသို့၊ ထပ်လဲ ဖန်ခါ၊ ဆင်းကြ ရှာသည်၊ ငါငါ မာန
စွဲလို့ကိုး။ ။

မျက်တောင်တရှက် လျှပ်တပျက်နှယ်၊ အသက်နည်းပါး
အနာများ၍၊ ခေါင်းပါးလှဖြစ်၊ ပူချစ်လေောင်စွာ၊ ဗျာပါပွေရှုပ်၊
စည်းစိမ် နှပ်ကို ဟုတ်လိမ့်နိုးနိုး၊ အထင် မျိုးနှင့်၊ ချစ်ကြိုး
ဖွဲ့နှောင်၊ ခုတိုင်အောင်တည့်၊ ပုပ်ကောင်စဉ်းစဉ်း၊ ထွီဘွယ်
ရင်းကို၊ နန္ဒင်းဆားနယ်၊ ငါးသဘွယ်သို့၊ တင့်တယ်ထွဆန်း၊
ယာယီပန်းကို၊ စူးစမ်း ဆင်ခြင်၊ ဘိတ်မမြင်ခဲ့၊ မီးတွင်အပူ၊
ရှိပါမူလည်း၊ နီ၊ ပြူ၊ ရောင်ဝင်း၊ ဖုံးလွှမ်း ခြင်းကြောင့်၊ ပူခင်း
ဆိုင်ဆိုင်၊ မမြင်နိုင်ဘဲ၊ အပြိုင်ဆင်းကာ၊ သေကြရှာသား၊
ရောင်ဝါ ရွန်းစက်၊ ပေါ်ရမ္မက်သည်၊ ပရွက်ပလူ၊ ပိုးအတူလျှင်
အပူရှိန်ရှိန်၊ ခန္ဓာ အိမ်၌၊ ပညိန် စူးရှ၊ လင်း မရ၍၊ သုခ
ခြောက်မည်၊ အပေါ်ရည်ကို၊ အတည်ရှိမြဲ၊ ချမ်းသာဘဲဟု။
ချစ်စွဲပြင်းထန်၊ ဥပါဒါန်ဖြင့်၊ သံသရာလုံး၊ ထုံးကြီးထုံး၍၊
မဆုံးအိ၊ နာ၊ သေကြရှာသည်။ ။ ငါငါရာဂ စွဲလို့ကိုး။

ကံ၊ စိတ်၊ ဥ၊ ဟာ၊ ကြောင်းလေး ဖြာနှင့်၊ ဝိသာစထု၊
ပစ္စည်းစုတို့၊ မှုအသီးသီး၊ ပြုဖန်တီး၍၊ ရုံးစီးညီလွေ၊ သိန်း
ကုဋေလျှင်၊ တွက်ရေ များပြင်၊ ဘုတ်လေး အင်တို့၊ ပင်ကို
မူမှန်၊ ဖြစ်လာဟန်မှာ၊ သဏ္ဍာန်ကြီးငယ်၊ နှင်းပေါက်ရွယ်မှ
အကယ် လုံးလုံး၊ ကင်းဆိတ် သုဉ်း၏။ စည်းလုံး ညီညာ၊
သိန်းများစွာတို့၊ မကွာရုံးစုဖြစ်ပွားမှုကြောင့်၊ အထူးအထယ်

ရှိသောနှယ်သို့၊ အကယ်ထင်ရ၊ ရိပ်ရောင်မျှကို၊ အတ္တအစွဲ၊
 မြကြီးမြရွှါ၊ မိုက်ခဲဆင့်ဆင့်၊ တောင်နှယ်မြင့်သား၊ နှိုင်းသင့်
 ပုံယူ၊ ပမာမူသော်၊ ဖတ်ဂူအပြင်၊ ရိပ်ရောင်ထင်သည်၊ အဆင်
 တူစုံ၊ ကိုယ့်ရုပ်ပုံကို၊ အကုန်စေ့အပ်၊ ကဲမခတ်ဘဲ၊ လွဲမှတ်
 အယူကိုယ့်ရန်သူဟုညှုစုမျက်ငွေ၊ ခြောင်းခြောင်းဝေ့ သည်
 ခြင်္သေ့အလား၊ မိုက်လုံးထွား၏၊ ခတ်သား နိမိတ်၊ သဏ္ဍာန်
 ရိပ်ကို၊ ဒိဋ္ဌိ စရိုက်၊ အမှောင် တိုက်လို့၊ အမိုက် ထူပြော၊
 အကာ တောဝယ်၊ ဗျာမောကျယ်၍၊ ဆုံးမ တွေ့ဘဲ၊ ခုနေ
 တိုင်တိုင်၊ ဝဋ်ဒီ ဆိုင်တွင်၊ ပြိုင်ပြိုင် ထပ်လဲ၊ ငါကြိုးဆွဲ၍၊
 မြုပ်မြ၊ မြုပ်ခါ၊ မျောကြ ရှာသည်၊ ငါငါ ဒိဋ္ဌိ စွဲလို့ကို။

ခုနစ်လုံးခွဲ။

သိဘွယ်၊ တတ်ဘွယ်၊ နားလည်ဘွယ်၊ အကျယ်အကျဉ်း၊
 ထုတ်ပြန်လင်း၊ ဝမ်းတွင်းရှိစေ မှတ်ကြလေး မသေ မခြင်း
 နှလုံးသွင်း၊ လူချင်းတူမှ တော်ကြမည်။ လူရာ မရောက်၊
 လူ့ ငနောက်၊ လူမှောက်၊ လူမှား ဖြစ်တတ်သည်။ လူက
 မမွေး၊ လူကလေး၊ လူရေး ရောက်ဖို့ လိုကြသည်။ လူက
 မဘူး၊ လူငနွား၊ လူလား မမြောက် ရှိတတ်သည်။ လူလား
 မြောက်အောင် သတိဆောင်၊ လူ့ဘောင် လူ့ရှာ သာသနာ၊
 ခုခါထင်လင်းရှိကြသည်။ ထင်လင်း သာသနာ ရှိလျက်ပါ
 ဘယ်ဟာ ဘာ့ကြောင့် ငေးကြသည်။ ငေးရင်း၊ ရှိုင်ရင်း
 နေ့ရက်ကြွင်း၊ သေမင်းထံသို့ရောက်တော့မည်။ ငေးခါရှိုင်ခါ
 နေ့ရက်ကြာ၊ ခန္ဓာ နာမ်၊ ရုပ် အကောင်ပုပ်၊ မြုပ်ရင်း၊
 မျောရင်း ဩဇာတွင်း၊ သေမင်းသတ်ခွဲလှလေပြီ။ သေမင်း၏

ဒဏ် သေမင်းရန်၊ ပယ်လှန်ကြာ၍ သင့်ပေသည်။ ပယ်နည်း
 လှန်နည်း၊ နံ့ချည်း၊ အပြီး လက်ငင်း ရှိကြသည်။ လက်ငင်း
 ရှိလျက်၊ ဘယ့်အတွက်၊ သက်သက်မောင်တို့ မလိုက်သည်။
 မောဟကြီးဖုံး ဒေါသတုံး၊ လုံးလုံးမကြောက်၊ လောဘာနေခုံ၊
 ကောက်ကောက်လိုက်ကြသည်။

လောဘ၊ ဒေါသ၊ မိုက်မောဟကြောင့်၊ သြဗာ လေးဖြာ၊
 အဏ္ဏဝါတွင်၊ ဖန်ခါရပ်ပတ်၊ အထပ်ထပ်တည့်၊ မရပ်မနား၊
 ဆုံလည် နွားတို့၊ ပြေးသွား မပြီး၊ တညီးညီး နှင့်၊ ရိုးတီး
 ယောင်တောင်၊ ခုတိုင် အောင်လျှင်၊ အခေါင်ဝေးစွာ ဘယ်
 ကာလ၌၊ ကျွတ်ရလိမ့်မည်၊ လွတ်လိမ့် မည်ဟု၊ အတည်
 ခိုင်မြဲ၊ မသိဘဲမို့၊ နက်နဲ ဒုက္ခ၊ ကြီးမားရ၏။ မူလ၊ မူလေ၊
 မြင်အခြေမှာ၊ ညစ်ပေယုတ်စွာ၊ မိုက်မောဟကြောင့်၊ လောဘ
 ဆင့်ကဲ၊ တသဲ သဲ လျှင်၊ မစဲ နေ့ည၊ လိုတိုင်း ရလည်း၊
 လေခက်ပေါပြီ၊ တန်ပါပြီနှင့်၊ တော်ပြီမဆို၊ ရတိုင်းလို၍၊
 မပိုနိုင်ကြ၊ မပြည့်ဝတည့်၊ မာန ထောင်လွှား၊ ငါတကားဟု၊
 မောက်ကြွား မျက်မာန်၊ ဒေါသထန်၍၊ မခံလိုဘူး၊ မဟုတ်
 ဘူးနှင့်၊ ဟူးဟူး၊ ဟားဟား၊ ဖြစ်ပြန် ငြားလည်း၊ အမှား
 ပုံသေ၊ မောဟပေတည့်။ သဗ္ဗေ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့၊ ရပ်ရာ
 မရ၊ အစမထင်၊ မမြင်မဆုံး၊ တရုံးရုံးနှင့်၊ အုံးအုံးကျက်ကျက်
 ဝဲဗဒရက်၌၊ အောက်ထက်ရန်ဆန် ဖြစ်ရဟန်ကို၊ မှောက်လှန်
 ရှာဖွေ၊ ညဏ်ဖြင့်မွေလည်း၊ ဝသေနေဝ၊ ခွေးမူလမို့၊ မောဟ
 တဏှာ၊ အရင်း သာတည့်၊ အဝိဇ္ဇာ ခတ်၊ ပိတ်ဖုံးအပ်တဲ့၊
 နတ်၊ လူ၊ ပြိပဿ၊ သတ္တဝါတွင်၊ နင်ရောသူပါ၊ ပါပြီးဟာမို့၊

မက္ခာ သဘော၊ မျောကြီး မျော၏။ ပြောလည်း မဆုံး၊
ဟော မဆုံးရဲ့၊ ရုံးလိုက် တော့မည်၊ ငါ၏ညီမှာ၊ အတည်
ကျန၊ သိလိုကလျှင်၊ လောက ဖြစ်ဟန်၊ သမုဒ္ဓိပ္ပါနီကို၊
ထုတ်ပြန် စဉ်းစား၊ သတိထား၍၊ ဘုရားကိုသက်၊ တရား
သက်မှာ မှားဘက်ကိုသာ မလည်ရာအောင်၊ အဝိဇ္ဇာခတ်၊
ဖျက်ဆီးအပ်သည်။ မှတ်လေ လောကကျင့်ထုံးတည်း။ ။

“မဂ္ဂဇိမေါဇိနုန်း- အောင် ကမ္မဋ္ဌာနိ။

တဏှာလောဘ၊ ငါဒေါသနှင့်၊ မောဟမင်းကြီး၊ အတွင်း
မီးကြောင့်၊ ခရီးမသတ်၊ အထပ်ထပ်လျှင်၊ လူရပ်၊ နတ်ရွာ၊
ဗြဟ္မာရွာနှင့်၊ အောက်ရွာ သွယ်သွယ်၊ အောက်မှာကျယ်၍၊
အောက်နယ်ကိုသွား၊ အောက်မှာ များ၏။ ဘုရား မိန့်ခွန်း၊
ဗျာဒိတ် ညွှန်းမှာ၊ အခွန်း အမြတ်၊ လက်သည်း ထိပ်တွင်၊
တဆိတ်စာမျှ၊ မြေမှုန့်ပြု၍၊ နှိုင်းဆ လူ၊ နတ်၊ ပမာ ကပ်၏။
အောက်ထပ်၊ အောက်ရွာ၊ အောက်မျက်နှာတွင်၊ မဟာပံသု၊
မြေအထုနှင့်၊ နှိုင်းတုပမာ၊ သတ္တဝါတို့ ထပ်ခါတည်ကြောင်း၊
မိန့်တော်ငြောင်း၏။ သိန်း၊ သောင်း သင်္ချေ၊ အသွေအတွက်
မရေနိုင်ရာ၊ အခါခါလျှင်၊ ကမ္ဘာကုန်ဆုံး၊ ကမ္ဘာပြုန်းလည်း၊
နှလုံးမယည်၊ ညဏ်မယှဉ်၍၊ တောဆင် မုန်ညှိ၊ မိတ်ပြီး
ကိုပင်၊ တောခို ဘီလူး၊ ကပ်ဝင်ပူးသို့၊ အရူးမပျောက်၊
တနောက်နောက်နှင့်၊ ရောက်မီ၊ ရောက်ရာ၊ မုန်တဏှာကြောင့်
ငါငါဒေါသ၊ သောသော ထ၍၊ မောဟ မှောင်တွင်း၊ ခန္ဓာ
ကင်းသည်၊ ဆင်မင်းပမာ-ပုံနှုန်းတည်း။ ။

ပမာပုံနှုန်း၊ ဆင်မင်းထုံးသို့၊ နှလုံးမယဉ်၊ ဉာဏ်မယဉ်က
 မမြင်နိုင်ဘဲ၊ လွန်ခက်ခဲ့၏။ နက်နဲသိမ်မွေ့၊ တရားငွေကို၊
 မတွေ့သမျှ၊ အနိစ္စဟု၊ စိတ်ကမထင်၊ ဒိဋ္ဌမြင်ကို၊ အစဉ်စွဲကပ်၊
 အမြဲမှတ်၏။ ဓာတ်သဘာဝ၊ ဖြစ်ပျက်ကြတဲ့၊ ဘယထောင်
 သောင်း၊ ဘေးအပေါင်းတို့၊ သောင်းသောင်းဆူကြွ၊ တရွရွနှင့်
 နေ့ညမပြတ်၊ အမြဲကပ်လျက်၊ သတ်မည်အရေး၊ ကိုယ်တွင်း
 ဘေးကြောင့်၊ မမေ့ချ၊ အသုဘဟု၊ သုခမဟုတ်၊ ဒုက္ခသဘော၊
 ဘုရားဟောလည်း၊ သဘောမကျ၊ ချမ်းသာလှ၏။ ငါပ
 ထောင်လွှား၊ ငါထင်စားလည်း၊ ငါကားမဟုတ်၊ ဓာတ်
 သရုပ်ကို၊ မထုတ်နိုင်ကြ၊ မရှာကြ၍ ငါမှငါဘဲ၊ ငါမှတ်မြဲ၏။
 ဓာတ်ခဲဓာတ်သား၊ ဓာတ်တရားကို၊ ခြားနားပါလျှင်၊ ငါမထင်
 ဘူး၊ လေးအင်ဓာတ်မ၊ ဓာတ်အဋ္ဌနှင့်၊ နဝမဓာတ်၊ ဓါတ်ပေါင်း
 သုံးဆယ်၊ ဓာတ်နှစ်ဆယ့်ရှစ်၊ လေးဆယ့်နှစ်ဓာတ်၊ ဓာတ်
 ငါးဆယ့်သုံး၊ ဓာတ်အလုံးတို့၊ ပေါင်းရုံးဆုံမိ၊ ဟုတ်သည့်
 သဏ္ဍာန်၊ ဟုတ်သည့် ဟန်နှင့်၊ ရုပ်နာမ် နှစ်ပါး၊ လိမ်လှည့်
 ဖြား၏။ လေးပါး ဓာတ်ရုပ်၊ မဟာ ဘုတ်ကြောင့်၊ အဟုတ်
 ထင်ရ၊ ဇာန်မဟု၊ မြင်ကြ စေရန်၊ အတန် တန်လျှင်၊ ဖန်ဖန်
 ထပ်ထပ်၊ ပမာကပ်၍၊ အနတ္တသဘော၊ ဘုရားဟောလည်း၊
 သဘောမထင်၊ ငါဘဲထင်၏။

ဆင်မုန်ညှိကြီး၊ ဘိလူး စီးကို၊ ထူးလည်းမခပ်၊ ချွန်း
 မသတ်နှင့်၊ မတ်တတ်လျောက်လျား၊ အလွတ်ထား၍၊ သွားလို
 ရာရာ၊ သွားသည်သာသို့၊ မကွာမျက်မြင်၊ ပမာယဉ်သော်၊
 ဆင်မှာမောဟ၊ ဒေါသဘိလူး၊ မုန်ရူးတဏှာ၊ အဖြာဖြာလျှင်၊

တုရာတုကြောင်း၊ ပုံယူ လောင်း၏။ သုံးကြောင်း၊ သုံးဝ၊
 သုံးဋ္ဌာနတွင်း၊ မောဟတဏှာ၊ ဝမ်းတွင်းပါကို၊ ငါငါဘိလူး၊
 မာန်ဝင် ပူး၍၊ ထူးလည်းမခပ်၊ ချွန်းမသတ်နှင့်၊ ရောက်တတ်
 ရာရာ၊ ဖြစ်သည့် တာကြောင့်၊ နာနာထူးချုပ်၊ ချွန်းနှင့်
 အုပ်လော့၊ အယုတ်တရား၊ မပွားများအောင်၊ လေးပါး သတိ
 ပဋ္ဌာန်၊ လေးတန်ဝါယမ၊ ပခာနနှင့်၊ ချုပ်ကြထူးလို၊ ပမာ
 ဆို၏။ ထိုထိုတရား၊ မကျယ်ပွားနှင့်၊ သုံးပါးလက္ခဏာ၊
 ချွန်းချက်သာတည့်၊ ဉာဏာ-ဉာဏာ၊ သံယောဂနှင့်၊ နေ့ည
 မကွာ၊ နေတတ်ပါမူ၊ တဏှာမောဟ၊ ငါဒေါသတို့၊ လျှောက်
 ကုန်စင်၊ နိဗ္ဗာန်ခွင်ကို၊ ထင်ထင်မျက်မှောက်၊ အမြင်ရောက်
 သည်။ ။ တုန်းတောက်တုန်းရှင်-ဟောရိုးတည်း။

တုန်းတောက်တုန်းရှင်၊ ဟောရိုးထွင်တဲ့၊ အင်္ဂါရှစ်ပါး၊
 မဂ်တရားဟု၊ ထင်ရှား သေချာ၊ ရှိလျက်ပါကို၊ ပညာမျက်စိ၊
 လမ်းမသိ၍၊ စမ်းတိစမ်းဝါး၊ အရမ်းသွားလျှင်၊ လမ်းမှား၍သာ
 မတွင်ရာတည့်၊ စဉ်လာဖွဲ့ထုံး၊ သိက္ခာ သုံးတွင်၊ ကိုယ်လုံး
 အပြည့်၊ သီလရှိမှ၊ သမာဓိ ရောက်၊ မှန်းတိုင်း ပေါက်၏။
 ဉာဏ်နှောက်ကြလေ၊ ဉာဏ်နှင့်မွေ့လော့၊ ဉာဏ်အခြေတဲ့၊
 ဉာဏ်နှင့်ခွဲလျှင်၊ ပျက်မြဲ မှောင်ခေတ်၊ ဝိဇ္ဇာ ကပ်လိမ့်။
 သတ်ရန်အရေး၊ အတွင်းတေးမှာ၊ မအေးသာတဲ့၊ တဏှာ
 စွဲကြောင့်၊ ငါဘဲထင်မိ၊ ကိုယ်ထင်မိနှင့်၊ မသိရိက်မှား၊
 တဏှာပွားသည်။ ။ ငါကားဘာလဲ၊ တဏှာစွဲ၊ ကိုယ်ကား
 ဘာလဲ တဏှာစွဲ - တဏှာခတ်ခဲသတ်မှတ်။ ။

**သက္ကတယနန္တိ အတ္တ ရန်ဘေး ကင်းလွတ် ဝေးအောင်
ရစ်မှေး မှောင်ကြီး ပယ်လှစ်နံ့ညီး။**

အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဟု ရှုရှုလှုပ်လှုပ်၊ လက်ကကုပ်၍
နှုတ်က တွတ်တွတ်၊ ဖွာအောင်ရှုတ်လည်း၊ ပေါက်လွတ်
ပေါက်စား၊ စိတ်ကိုထားလျှင်- တရားအတွေ့၊ ပိတ်မတွေ့ဘူး၊
မေ့မေ့ လျော့ လျော့၊ စိတ်ကို လျော့၍၊ ပေါ့ပေါ့ စားစား၊
မနေ အားနှင့်၊ ဘုရား မိန့်ဟန်၊ ဗျာဒိတ် သံမှာ၊ နိစ္စံ-သုခ၊
ရှာမရ၍၊ အတ္တမဟုတ်၊ ဓာတ် , နာမ် ချပ်ဟု၊ မိန့်ထုတ်ဖန်ခါ၊
ဆင့်ဆင့်မှာ၏။ ငါငါဓာတ်ခဲ၊ ငါဓာတ်ကွဲအောင်၊ မမြဲဒုက္ခ၊
အနတ္တဟု ရှုရှုလှုပ်လှုပ်၊ လက်မကုပ်ဘဲ၊ နှုတ်ကတွတ်တွတ်
တယ် မရှုတ်နှင့်၊ စိတ်ညွတ် အောင်သာ၊ စိတ်ကရှာလော့၊
စိတ်မှာတွေ့လျှင်၊ စိတ်ကမြင်သည်။ ။စိတ်ရှင်ညဏ်ဓာတ်
လိုရင်းတည်း။

အနိစ္စ လက္ခဏာ ဆင်ခြင်ပုံ။

ဥပါဒိဋ္ဌိဘင်၊ အစဉ် အဆက်၊ ဖြစ်ပြီး ပျက်၍၊ ရေပွက်
အလား၊ ယမ်းမီး ပွားသို့၊ မနားမရပ်၊ အထပ် ထပ်လျှင်၊
ပျက်ပျက်ကုန်ဆုံး၊ တဖြုန်းဖြုန်းနှင့်၊ အုံးအုံးသဲသဲ၊ တ ဖွဲ ဖွဲရှိ၊
မမြဲဒိဋ္ဌ၊ အနိစ္စဟု၊ စိတ်ကကောန်၊ စင်စစ်မှန်၏။

ဒုက္ခ လက္ခဏာ ဆင်ခြင်ပုံ။

ဇာတိ၊ ဇရာ၊ ဗျာဓိ မရဏ၊ ကိုယ်ပိုင် ရ၍၊ မုချမလွဲ၊
သေစမြဲတည်း၊ သေလဲ့မပြီး၊ သန္ဓေမှီးလိမ့်၊ မှီးလျှင်သန္ဓေ၊
အိုနာသေရှိ၊ တွက်ခြေ မရ၊ ရုန်းလွန်းလှ၏၊ လောကအလို၊

ပျက်ပြိုန်းပြိုတဲ့၊ ဒိရိနာ၊ သေရေး၊ ဒုက္ခဘေးကြောင့်၊ မဖေ့ချ
အသုဘရှိ၊ သုခ မဟုတ်၊ ဒုက္ခဇကန်၊ စင်စစ်မှန်၏။

အနတ္တ လက္ခဏာ ဆန်ခြင်းပုံ။

ငါငါသူသူ၊ လူဘဲ၊ နတ်ဘဲ၊ အထင်မြဲ၍၊ စွဲလန်းစရာ၊
ခိုင်မာသော အရာ၊ ဘာတခုမျှ၊ ရှာမရ သဖြင့်၊ သာဓက
သက်သေ၊ အခြေအမြစ်၊ အနှစ်အမာ၊ ငါဆိုတာကို၊ ပြစရာ
မရှိ၊ ပကတိ ဟောင်းလောင်း၊ အခေါင်းအကာ၊ ဗလာ
ဟင်းလင်း၊ ငါကောင်ကင်း၏။

လက္ခဏာရေး သုံးပါးကို ပေါင်းစု၍ ဆန်ခြင်းပုံ။

လှုပ်လှုပ်ရှားရှား၊ တကြွကြွနွှင်၊ ဆွဆွ ဆတ်ဆတ်၊ တဖြတ်
ဖြတ်မို့၊ မတ်တတ်ကုန်ဆုံး၊ မတ်တတ်ပြုန်း၍၊ လုံးလုံးမပိုင်၊
မတတ် ခိုင်ဘဲ၊ မခိုင် ခတ်မ၊ ခယတ္တဟို၊ ခန သေသေ၊
တသောသောကို၊ မနောဒိဗ္ဗမိအောင်ကြိုလေဘူး၊ ခတ်ခတ်တ
ခတ် ဥဏှတို့၊ ဘာဝ အလိုက်၊ ခတ် ခရိုက်ကြောင့်၊
ခတ်ခိုက်ကြိုတွေ၊ ခတ်ခြင်းတွေ၊ က ခတ်တွေ၊ ခတ်သက်
ခတ်မီးပျက်၍၊ ခတ်တက်နွှင်ကြို၊ ခတ်ဘက် ဆုံလျှင်၊
ခတ်အုံကြီးကြွ၊ ခတ်ဖိထလိမ့်၊ ခတ် မပျက်ပြို၊ ခက်
ယွင်းပိုသော်၊ ခတ်ကိုခတ်ချင်း၊ ခတ်နိုင်နင်း၍၊ ခတ်မင်း
အုပ်စိုး၊ ခတ်တွေ ညှိုးလိမ့်၊ ခတ်နိုး သိတာ၊ ခတ် ဥဏှ
ကြောင့်၊ ဒုက္ခဘေးဒဏ်၊ ဖြစ်ကြောင်းမှန်၏၊ နှစ်တန်ပူအေး၊
ဒုက္ခဘေးကို၊ အရေးမပိုင်၊ ငါမဆို၍၊ မနိုင်ပါဘဲ၊ မခိုင်ဘဲမို့
အခဲအမာ၊ မဟုတ်တာကို၊ ငါငါမှတ်ထင်၊ ငါဟုမြင်လည်း။

ငါပင်မုချ၊ ရှာမရ၍၊ ငါမှဟုတ်ဘဲ၊ ငါမှတ်လွဲသည်၊ ဓာတ်ခဲ
ဓာတ်သား၊ ဓာတ်တရား။ ။

အာဒိနုစတေးဓု-သုံးသပ်ပုံ။

မြေရေ နှစ်ဝ၊ ဓာတ် သိတနှင့်၊ ဥဏှ တောဇော၊ လေ
ဝါယောတို့၊ သဘောမမျှ၊ သဘာဝကြောင့်၊ မာန တံခွန်၊
ချွန်ကြိုးချွန်၍၊ လွန်လိုက်ယုတ်လိုက်၊ ဆုတ်တက်လိုက်နှင့်၊
အခိုက်သင့်ခါ၊ အခွင့်သာ၏၊ လေးဖြာဓာတ်စု၊ ဓာတ်အထု
တွင်၊ ဓာတ်နု မခိုင်၊ ဓာတ်မှုယိုင်က၊ ဓာတ်တိုင် ကြီးလဲ၊
ဓာတ်ဒိုးကွဲ၍၊ ဓာတ်ပွဲကြီးသိမ်း၊ ဓါတ်ဖိးငြိမ်း၏၊ ဓာတ်တိမ်း
မခံ၊ ဓာတ်ဖောက်ပြန်လျှင်၊ ဓာတ်ရန်ကြီးမား၊ ဓာတ်ဖိးပွား၍၊
ဓာတ်သား ရုပ်ကောင်၊ ဓာတ်ဖိးလောင်၏၊ ဓာတ်ဆောင်
ဓာတ်ပျက်၊ ဓာတ်တက် ဓာတ်ပြို၊ ဓာတ်ပို ဓာတ်လွန်၊
ဓာတ်ချွန် ဓာတ်စိုက်၊ ဓာတ်ခိုက် ဓာတ်တုတ်၊ ဓာတ် သရုပ်ကို
အဟုတ်အမှန်၊ သိအောင်ကြံလော့၊ ဖောက်ပြန်သမျှ၊ အနိစ္စမိ၊
သုခမဟုတ်၊ ဒုက္ခဇကန်၊ စင်စစ်မှန်၏၊ ဖောက်ပြန်ဒုက္ခ၊ အနိစ္စကို
နိစ္စသုခံ၊ မဖောက်ပြန်အောင်၊ မကြံလေအပ်၊ မကြံတတ်သည်
ပရမတ်တရား၊ ဓာတ်လေးပါး။

နိဗ္ဗာန်လမ်းရိုး-လက်ညှိုးထိုး တေးထပ်။

ကိုယ့် ကိုယ်ကို ကိုယ် စစ်မှ၊ ကိုယ့် အပြစ် ပေါ်မှာ၊
ကိုယ့်စံနစ် ချော်တာကို၊ မြှော်စရာအရေး၊ မဂ္ဂင်္ဂါမှာ၊ ညှိ
မညှိဆန်းစစ်လှိုဆေး။ သိလနှင့် မိသမာ၊ သတိသာ ရှေ့ပြေး၊
မသိသာ တွေ့သေးလျှင်၊ တဖြေးဖြေး လှုပ်လေ။ ပါဠိတော်

ကျမ်းအလုံး၊ သပြွမ်းကျုံး ရောစပ်၍မွှေ၊မိသိလ ဖြစ်ပေလျှင်
 မိမိတ္ထေ-ခက်ဘူးမို့၊ မက်ကူးတို့မိပညာ၊ ယင်းသက်ပွါ။ ။
 တွင်းပြင်ဟတ်တဲ့ ခတ်နှစ်ဖြာကို၊ ကြပ်ကြပ်နာနာ-သတ်
 စမ်းပါကြလေး။ ခြောက် တံခါးက မှောက်မှားတာကို၊
 ခြောက်ပါး တဏှာ၊ သတ်စမ်း ပါကြလေး။ ။အနိပ်
 ခက်တဲ့ စိတ် စကြာကို၊ ကြိတ်လျက် နာနာ သတ်စမ်း
 ပါကြလေး။ ။

သံဝေဂတေးတစ်။

သတ္တဝါ ရုပ်မလှစေဘို့၊ ဒုက္ခကြီးပေးတယ်၊ မုချနည်း
 လွယ်အောင် ဆေးတကယ်ရှာမှ၊ တို့ကျောင်းက တို့ဆရာ
 တို့ဗုဒ္ဓါ ဟောခဲ့သည်ပ၊ အနိစ္စလက္ခဏာ ရုပ်နာမ်မှာတင်ကြ၊
 ဟုတ်မှန်တာမြင်ရလျှင်၊ ထင်သမျှလွဲပြီ။ ဒုက္ခကောင်၊ ဒုက္ခခဲ
 ဟာမို့၊ ဒုက္ခပွဲတွေ ရပေလိမ့်မည်။ စိုးတရ မဖြစ်ပြီတယ်။
 နှစ်အဆီရှိ ဘူးမို့၊ မလိုက်ဘူး နင့်၏အလို၊ နင့်အကြိုက်
 ကို။ ။နင် ထင်တိုင်း အကုန် ပိုတယ်၊ နင့်ကိုတောင်
 ဟုတ်ဘူးကွဲ့ လေး။

ရူပါရုံ အမျိုးမျိုးနှင့် အမျိုးမျိုးအသံ၊ အမျိုးမျိုးအနံ့ကို
 အင်မတန်မက်မော၊ အမျိုးမျိုးအရသာ-ဘဝမှာ ကောင်းတဲ့
 သဘော။ အမျိုးမျိုးထိတွေ့ရာ၊ ကိလေသာပြန်ပြော၊ ဝိဝေကာ
 မသန့်ချောနိုင်ဘု၊ အံ့ဩဘွယ်ရန်သူ၊ ကြောက်ပါတယ်၊
 အလွတ်ငြင်းသော်လဲ ဇွတ်အတင်းလိုက်၍သာဖြူ။ ညွတ်
 ကွင်းနဲ့ သဏ္ဍန်တူတယ်-သယုတ္တ၊ မိန့်ခွန်းကြောင့်၊ မှီမ့်မှီမ့်

မွန်း ပွက်ပွက်ဆူမွှေ၊ ရောလိုက်ချင်လေ။ ။သဘောငိုက်
လှိုအကြိုက်နေလျှင်၊ အမိုက်အတေ ဖြစ်အုံးမှာမို့လေး။

ယောင်သလိုနောက်သရမ်း၍
အောက်စခန်း နိုးလှကြောင်း တေးတမ်း။

လောကဓံ ဘုံဋ္ဌာန - ဂုဏ်ကာမ ဗွက်ဒိုင်၊ ကြိုလာက
မတက်နိုင်တယ်၊ ဗာရက်ဆိုင် ဒီဝဲ၊ လေးဩဗာသမုဒ်ပြင်မှာ။
မမြုပ်ခင် ကူးနိုင်မှာဘဲ၊ ခုလက်ငင်း သာသနာမှာ၊ ဗျာကရာ
ဇွတ်ဆွဲ၊ ညှာတာတာအလွတ်လွဲရင်ဖြင့်၊ ဝဋ်အဲနှင့်ထွေမယ်၊
ယောင်သလို မနောက်စမ်းပါနှင့်၊ အောက်စခမ်း နိုးလှချေရဲ့
ကွယ်၊ ကြောက်မနိုး ကြီးတယ်ကို၊ နည်း သွယ် သွယ်
တို့တုရားရယ်က သို့ကလား သင်းကဒီမှာ၊ ဟောလျက်
သေချာ။ ။သဘောနက်မှအချက်ဝါတယ်၊ နားရှက် နာနာ
ထောင်စမ်းပါကြလေး။ ။

ပုထုဇန် အနံ့ပျောက်မှ လန့်လောက်တဲ့
အပါယ်ဘေးနှင့် ဝေးနိုင်မညီ ဖြစ်ကြောင်း
သတိပေးတေးတမ်း။

ကာမဘုံ ဆွဲတရပ်၊ ခြောက်ထပ်ကလေးရွာ၊ ကြောက်
တတ်မှ ဘေးကွာမယ်။ မဝေးပါပြီဘဲ။ ကျောနားက ကပ်လို့
မြှောင်တယ်၊ နတ်တို့တောင် ရောက်ကြစပြု။ ဟို-အထက်
ဘဝဂ်ရွာကို တက်နိုင်ပါသော်လဲ၊ သက်ဆိုင်ရာ အဘော်
ဆွဲရင်ဖြင့် ချော်ကနဲဖြစ်မယ်၊ နရက်ဒိုင်ဘုံတနှုန်း၊ ကုန်အ
ဆုံးရောက်ရပါလိမ့်ကွယ်။ လွတ်ကြာအိုညွတ်ခ ရွယ်လျှင်၊

ဂေါတ္တန္ဒယံ အကုန်ပြုစစ်မိမ္မာ ဘုံအောက်ထပ် လေးရပ်
ပါယ်ရွာ ဝေးအပ်သည့်သာ။ ။မပြေးတတ်က မပြတ်
ပါတယ်၊ တပတ်ချာချာ လည်အုံးမှာပလေး။ မဂ်စခန်းနှင့်
အသွမ်းကွာလျှင်၊ ဗရမ်းဗအာ ဖြစ်အုံးမှာပလေး။ ဒိုလ်မစွဲလို့
မမြဲပါလျှင်၊ ငရဲရွာဟာ ရောက်ဦးမှာပလေး။ ။

အားပေးချက် လင်္ကာ။

ဘုတဟူပေ၊ မြေ၊ ရေ၊ လေ၊ မီး၊ ဓာတ်ကြီး လေးတန်၊
အမာခံကို၊ မှန်ကြီးလေးခု၊ ပမာပြု၍၊ ရှုကြပါလေ၊ ဉာဏ်ပါ
စေလော့၊ ရေ၊ မြေနှစ်ဝ၊ ဓာတ်သိတနှင့်၊ ဥဏှ တေဇော၊
လေဝါယောတို့၊ သဘော ကိုယ်စီ၊ ရှိကြသည်ကို၊ အတည်
ကျန၊ သိနိုင်မှလျှင်၊ လောက အလို၊ ပျက်ပြုန်းပြိုကွဲ၊ ဒရီ၊ နာ၊
သေမှု၊ အခြေ စုကို၊ မြေနှု မကျန်၊ သိကြောင်း မှန်သည်၊
နိဗ္ဗာန်လမ်းကြီး၊ ဉာဏ်ခရီး။ ။

မျက်စေ့ အောက်ယွင်၊ မှောက်မှောက် မှားမှား၊ အမြင်
များ၍၊ သနား ကြင်နာ၊ ကိုချင်းသာလျှင်၊ စာနာ သောအား၊
ယွင်းမှုမှားအောင်တုရားနှုတ်ပြန်၊ ဓမ္မက္ခဟန်ကို၊ မှန်ကန်ကျန
သိစေရတို့၊ ဝေဠုကြော်ငြာ၊ ပေးထုတ် ပါသည်၊ ယုတ်မာ
ဉာဏ်ကြီး၊ ပျောက်စေသော်။ ။အလိမ္မာ ဉာဏ် ကြီး-
ရောက်စေသော်။ ။

လိမ္မာ ဉာဏ်ကြီး ရောက်ရန်မှာ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပြုတ်
ကွာမှရောက်မည်။ ထိုသက္ကာယဒိဋ္ဌိ တဒင်္ဂိပဟန်ကွာပြုတ်၍
နေသူကို အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ် ခေါ်ပါသနည်း ဆိုသော်-စူဠ

သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ခေါ်ပါသည်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ သမုစ္ဆေဒ ပဟာန် ကွာပြုတ်ခဲ့လျှင် အဘယ်ကဲ့သို့ ဖြစ်၍သွားပါသနည်း ဆိုသော်- အပါယ်တံခါးပိတ်၍ နိဗ္ဗာန်ဝင် ပုဂ္ဂိုလ်အစစ် အရိယာဖြစ်၍ သွားပါသည်။ ထိုကြောင့် ဒိဋ္ဌိသက္ကာယ တဒင်္ဂပဟာန် ကွာပြုန်မူက၊ စူဠသောတာပန် သမုစ္ဆေဒ ပဟာန်ကွာပြုန်ညားက၊ အပါယ်လေးပါးတံခါးပိတ်၍ နိဗ္ဗာန် အဝင် ဘုံစဉ်စံပုဂ္ဂိုလ် ဝိသာခါလို ငါတို့ဖြစ်ရချေ၏တကား ဟုဆိုပါသည်။

ထိုစကားအရ သာဓိက ပါဠိကား၊ ဣမိနာပနညဇောန သမန္နာဂတော ဝိပဿကော ဗုဒ္ဓသာသနော လဒ္ဓဿာသော လဒ္ဓပတိဋ္ဌော နိယတဂတိကော စူဠသောတာပန္နောနာမ ဟောတိ (ဝိသုဒ္ဓိ မဂ်)။ ဣမိနာပန ညဇောန၊ ဤဝိပဿနာ ညဇော်နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ ဝိပဿကော၊ ဝိပဿနာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဗုဒ္ဓသာသနော၊ မြတ်စွာ တုရား သာသနာတော်၌။ လဒ္ဓဿာသော၊ ရအပ်သော သက်သာရာ ရှိသည်ဖြစ်၍။ လဒ္ဓပတိဋ္ဌော၊ ရအပ်သော ထောက်တည်ရာ ရှိသည်ဖြစ်၍နိယတ ဂတိကော၊ အပါယ် မလား သုဂတိ ဘဝသို့သာ တဖြောင့်တည်းသွားသောဂတိ ရှိသည်ဖြစ်၍။ စူဠသောတာပန္နောနာမ၊ စူဠသောတာပန်မည် သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ စူဠသောတာပန် ဆိုသည်ကား- သောတာပန်အငယ်-သောတာပန်အလောင်း-သောတာပန် အကြီး ဖြစ်လှဖြစ်ခါနီးဆိုလိုသည်။

ဝိပဿနာ တရားကို မြင်လုံးထွားအောင် ပွားများမှု သည်ကား၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ခရီးဟောင်း အမျိုးမျိုး တွင်လမ်းတိုလမ်းဖြောင့် ဖြစ်သတည်း။

သို့ပင်ဖြစ်သော်လည်း ဉာဏ်၏အလုပ်ဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်း နားမလည်ပြီ။ နားလည်သော်လည်း၊ နိဗ္ဗာန်အလုပ် ဖြစ်သောကြောင့်၊ လူတိုင်းမလုပ်နိုင်ပြီ။ သို့ဖြစ်၍ မျောက်အုန်း သီးရသကဲ့သို့၊ ခွဲ၍လည်း မစားတတ်၊ အရသာကိုလည်း မထိ အကြံကလည်းမထိ၊ ဉာဏ်ကလည်းတုံးတိ၊ ဗာလာနံ အကန်း အတိဖြစ်ကြ၍၊ ဓမ္မနှင့်ဝေး၊ သံသရာ ဈေးကြောင်း ပေါက်၊ ရှေ့မထောက် နောက်မမျှော်၊ အဖော် တွေတရုံးရုံးနှင့် တပြုံးပြုံး ပျော်မြူးပြီး မူးမေ့ကာ နေကြလေ သတည်း။

အများပင် မူးကြ သော်လည်း၊ ကိုယ်က ရော၍ မရူး လေနှင့်ဟု ဆိုလိုသည်။

ထို့ကြောင့်၊ မက္ခေ မထောက် လမ်းဖြောင့် တရား ထွေပါသားနှင့်၊ အများ မူးတိုင်း၊ နှင် မရူးနှင့်၊ ထူးသည် အခါ၊ ဝိပဿနာကို၊ ခါခါ ပွားမှ၊ သွားမည့် သံသရာ၊ အစဉ် ပါမည်၊ နှင်သာ သတိထား။

ရုပ်၊ နာမ်၊ ဓမ္မ၊ သဘာဝကို၊ ဒိဋ္ဌမြင်ရန်၊ ကြံဖန်စေ့ငှ၊ စိုက်၍ ရှုံ့သော၊ ဝိပဿနာ အလုပ်ကား၊ နိဗ္ဗာန် ရောက် ကြောင်း၊ တရားတွင်၊ မဂ်တံခါး အဖွင့်၊ အကျင့်တွင်အချုပ်၊ အလုပ်တွင် အသာ၊ ပါရမီတွင် အမြတ်ဆုံး၊ ဤကဲ့သို့ နှလုံး ထားတော်မူ၍၊ ပညာဝါဟိ ပုရိသော ဝိပဿနံ ဝဇေတွာ၊ အရိယ မဂ္ဂန္တိရံ ဝိဝရိတွာ၊ အမတ နိဗ္ဗာနံ၊ ပဋိသိသတိ၊

သာဝက ပါရမိန္ဒြိ၊ သမ္မာသမ္ဗောဓိန္ဒြိ၊ ပဋိဝိတ္တိဿတိ၊ အမတ
မဟာနိဗ္ဗာန၊ သမ္မာပကောသု၊ ဟိဓမ္မေသု ပညာဝ သေဠာဝ
သေသာတာဿ၊ ပရိဝါရာဟောန္တိ။

သုတ္တန်နိပါတ် အဋ္ဌကထာ။

ဟိ၊ ထင်ရှားစွာပြဋ္ဌိးအံ၊ ပညာဝါ၊ ပညာရှိသော။ ပုရိသော၊
ယောကျာ်းသည်။ ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာတရားကို။ ဝဇေတွာ၊
ပွားစေ၍။ အရိယ မဂ္ဂဒါရံ၊ အရိယာ မဂ် တည်းဟူသော
တံခါးကို၊ ဝိ ဝရိတွာ၊ ဖွင့်ထွက်၍။ အမတ နိဗ္ဗာနံ၊ အမြှောက်
နိဗ္ဗာန်သို့၊ ပဓိသိဿတိ၊ ဝင်ရလတ္တံ့။ သာဝက ပါရမိန္ဒြိ၊
သာဝက ပါရမီ ဉာဏ်ကို၎င်း။ ပစ္စေကဗောဓိန္ဒြိ၊ ပစ္စေက
ဗောဓိ ဉာဏ်ကို၎င်း။ သမ္မာ သမ္ဗောဓိန္ဒြိ၊ သမ္မာ သမ္ဗောဓိ
ဉာဏ် ကို၎င်း။ ပဋိဝိတ္တိဿတိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိရ လတ္တံ့။
ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ အမတ မဟာနိဗ္ဗာန သမ္မာ ပကောသု၊
အမြှောက် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေ ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တရား
တို့တွင်။ ပညာဝ၊ ဝိပဿနာ၊ ပညာပါရမီ သည်သာလျှင်။
သေဠာ၊ အမြတ်ဆုံးပေတည်း။ အဝသေသာ၊ ကြွင်းသော
ပါရမီ တို့သည်။ တဿ၊ ထိုဝိပဿနာ၊ ပညာ ပါရမီ၏။
ပရိဝါရာ၊ အခြံအရံ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

စာကြည့်၍ သော်၎င်း၊ သူတပါးဟောပြော၍သော်၎င်း။
သို့သောဉာဏ်ကို၊ သုတမယဉာဏ်ခေါ်သည်။ ကိုယ်တိုင်
ကြံဖန်၍ သိသော ဉာဏ်ကို၊ စိန္တာမယ ဉာဏ်ခေါ်သည်။
ဝိပဿနာ ရှုကြည့်မှု တို့ကား။ စိန္တာမယ ဉာဏ်အချက်
တို့သာ ဖြစ်သတည်း။ ယခုစီရင် ရေးသားသော စာအုပ်

မှာ၊ဝိပဿနာ ရှုကြည့်ရန် ရေးသား သော အချို့သော တရားများသည်၊စိန္တဝမယ ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်သော တရားတွေသာတည်း၊အချို့သောသူတို့က ပါဠိ မပါသောကြောင့် ပေါ့ပျက်ပျက် ရှိသည်ဟု ဆိုကြ၏။ ပါဠိ တိုက်ရိုက်ရှိသော တရားကိုသိလျှင် စိန္တဝမယ ဉာဏ်မဖြစ် (သုတမယဉာဏ်သာဖြစ်၏။) စိန္တဝမယ ဉာဏ် မဖြစ်ဘဲ ဝိပဿနာ ဉာဏ် အစစ်သို့မဆိုက်။ ဝိပဿနာ ဉာဏ် အစစ်သို့ မဆိုက်က အမြှောက်နိဗ္ဗာန်နှင့် အဝေးကြီး၊ သက္ကာယဘိစီး၍ အချည်းနှီး အလကား တုံ့စွ နယ်သား မဖြစ် ရအောင်၊ အားသစ် ရမည် ဆိုလိုသည်။

ကိုယ့်စိန္တဝမယ ဉာဏ်နှင့်လည်း မဝိ၊သူတပါး စိန္တဝမယဉာဏ်နှင့်သိအပ်သော တရားစာကိုလည်း မကြည့်ချင် စိတ်ကြီးဝင်၍ နေသူများသည် မဟာအမှားကြီးပေတည်း။

ဆု ဇော ဝ ဇိ ။ ခ ဇာ ။

ကြိုး ကြိုးကုပ်ကုပ်၊ အားအင်ထုတ်လျက်၊ မယုတ်နေ့ည ဥဿဟဖြင့်၊ လုံ့လစိုက်ခါ၊ ဆုမ္မစာဟု၊ ဘာသာဗုဒ္ဓ၊ မည်နာမနှင့်၊ ဘုရားအလို၊ မှားမပိုအောင်၊ ထိုထိုကျမ်းဂန်၊ ညှိနှိုင်းစံ၍၊ ထုတ်ပြန်ရှင်းလင်း၊ လရောင်ကျင်းသို့၊ ဝင်းဝင်း ရောင်ဝါ၊ သာသနာကို၊ ညီညာသောအား၊ ကဲ့အလားလျှင်။ တရားသွယ်သွယ်၊ စာအုပ်ငယ်နှင့်၊ ဖွယ်ဖွယ်ရာရာ၊ ကုသိုလ် ရှာ၍၊ ဓမ္မ ဒါန၊ ပေးဝေ ဌသည်။ ခဏ ကိုင်၍၊ ကြည့် စေသော်။ ပြီးလျှင် တိုင်ကြား ညှပ်စေသော်။

ကလေး ယူ၍ ဆုပ်စေသော်။ ။တချို့ ဆေးလုံး ထုပ် စေသော်။

(ရေးလိုရင်းကား) ဓမ္မဒါန၊ ပေးဝေဌသည်၊ ခဏ၊ ခဏ ကြည့်စေသော်။ ။ဟုတ်တိုင်း၊ မှန်တိုင်းသိစေသော်။ ။ တရားသံဝေဂှိစေသော်။ ။နှလုံးအိမ်၌ငြိစေသော်။ ။ ဤသို့သာလျှင် ရေးလိုရင်းပေတည်း။ သို့သော် စင်စစ်မှာ မူကား။ တိုင်ကြားညှပ်၊ ကလေးဆုပ်နှင့်၊ ဆေးလုံး ထုပ်သာ များကြလိမ့်မည်ဟု အထင်ရောက်ပေသည်။ သတိ ရှိကြပါ စေသတည်း။

ငြိမ်းအဖြာဖြာ၊ ကျမ်းဆရာတို့၊ လမ်းလာကိုမှီး၊ မလိမ့် လည်းအောင်၊ နိဿည်းမှု။ ရတိုင်းယူ၍၊ ဆင်ဖြူတော်ပါး၊ မြော်စားတဲ့၊ ယောက်ျားလူဟုတ်၊ ကြံရေရုပ်သို့၊ သရုပ် မကွာ၊ ကဲ့ပမာလျှင်၊ ဆရာအများ၊ ခဝပ်တွား၍၊ သောက်စား ညဏ်နို့၊ ဖန်ဖန်စို့ လည်း၊ မပြို့ နိုင်ဘဲ၊ မဒိတ်မို့၊ ဆီခဲရသာ။ ယူတိုင်းပါသည်။ ။ဆရာတို့ ဂုဏ်ထူး ကုန်နိုင်ဘူး။ ပညာ နို့ထွက်မြူး၊ ကုန်နိုင်ဘူး။ ထင်ရာသို့ ပက်ဦး ကုန်နိုင်ဘူး။

နာမသည်၊ ဘွဲ့အမည်ကို၊ အတည်ဖွင့်ဆို၊ မပြုလိုဘူး။ တိုတိုနှင့်ချုံး၊ လိုရာ ကုံး၍၊ ရုံးလိုက် တော့မည်။ စာတမ်း ရှည်လိမ့်၊ ဤတွင်ရပ်ထား၊ နောက် စကားမှာ၊ မပွားစေရ၊ မကျယ်ရအောင်၊ ဆန္ဒရှိရာ၊ ဆုတောင်းပါသည်။ ဧဝ္ဂရာ လူလိုင်း ဘတ်စေ သော်။ ။အ မှား ဧဝ္ဂလျှင် ပြင်စေ သော်။ ။အပြစ်မတင်ပါ စေသော်။ ။မချီးမွမ်းကြပါ စေသော်။ ။

ဤစာပြီးဖြစ်၊ သက္ကရာဇ်ကား၊ ၁၃၀၇-ခုနှစ်၊ တပို့တွဲ
လဆုတ် (၁၄) ရက်၊ စနေနေ့ နံနက် နေ အထွက်တွင်
ပြီးအောင် မြင်သည်။ နတ်၊ လူ၊ သာဓုခေါ်စေသော်။ ။

ဝိပဿနာပေါင်းချုပ် နိဋ္ဌိတံ။

ဆရာဒေါင်း။

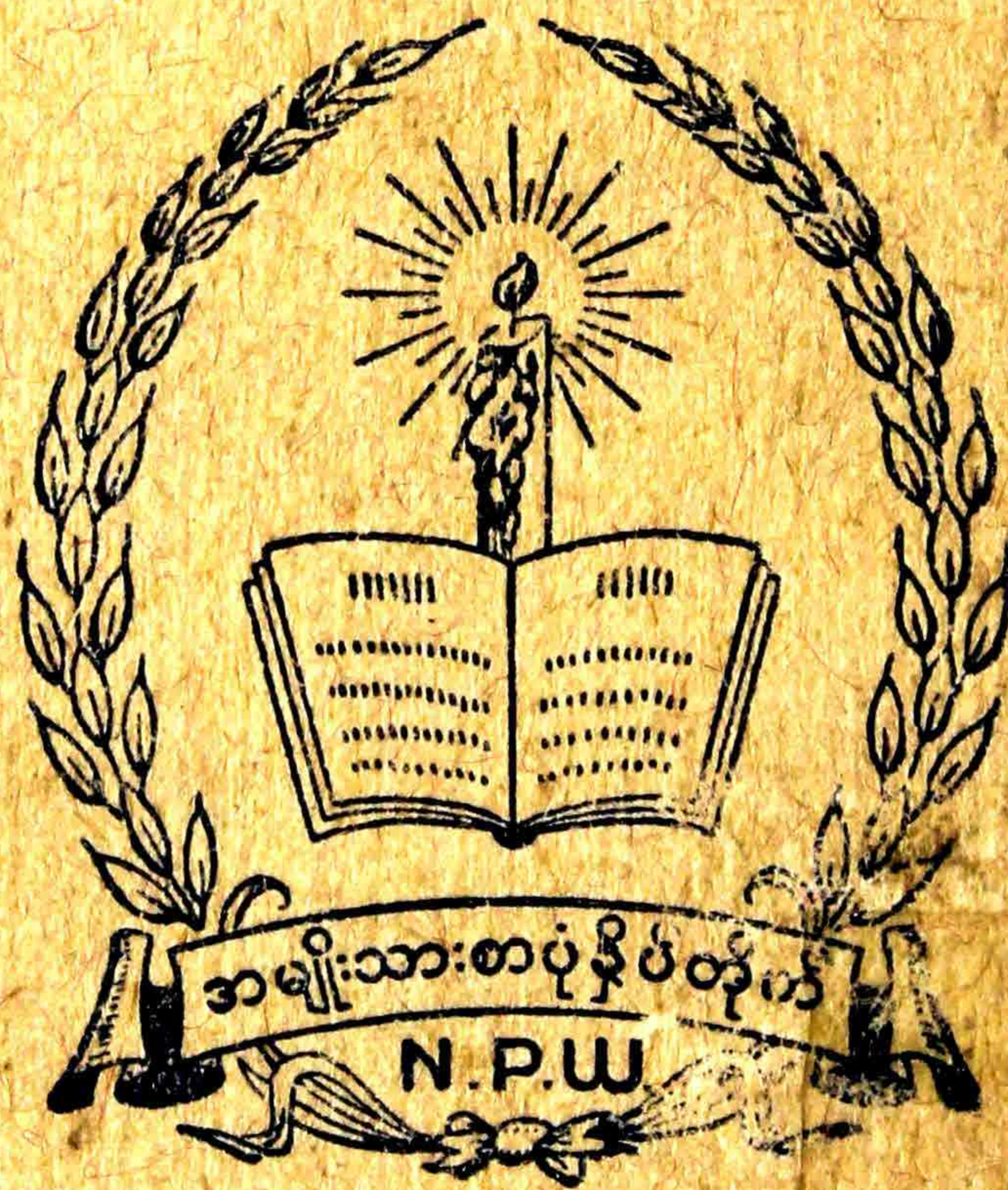
ဇီးကုန်းမြို့

လူ အ ပေါင်း တို့ တိုက် တွန်း ချက် အရ။
ဤ ဒိပဿနာ ပေါင်း ချုပ် ကို တာဝန်ယ
အကြိမ် ပြုပြင်၍ ထုတ်ဝေလိုက် ရသည်
ဖြစ်ရာ။ အထက်ပါ ဖော်ထုတ် ရေးသား
လိုက်သော ဒိပဿနာ အဆီအနှစ် တို့ကို
ကျင့်ကြံ အားထုတ်၍ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်သို့
လျှင်မြန်စွာ ရောက်ကြစေ ကုန်ရာ သတည်း။

ဆရာ ဇော်ဝင်း။

ဖိုးကုန်းမြို့။

အမျိုးသားစာပုံနှိပ်တိုက်

N.P.W